

DOLENJSKI LIST

Št. 5 (2528), leto XLIX • Novo mesto, četrtek, 5. februarja 1998 • Cena: 200 tolarjev

V Kočevju odprli razstavo o delu Friderika Barage

Dr. Rode: "Imel je javno vizijo svojega poslanstva"

KOČEVJE - V petek zvečer so v Pokrajinskem muzeju v Kočevju odprli gostujočo razstavo Slovenskega verskega muzeja iz Stične: "Friderik Irenej Baraga (1797-1868) - Svetost v dejanju". Z bogatim opisom življenja slovenskega kandidata za svetnika škofa Barage je razstava odprla slovenski nadškof in metropolit dr. Franc Rode.

Zivljenje in delo prvega slovenskega misijonarja med ameriškimi Indijanci in enega največjih misijonarjev 19. stoletja nasploh, Friderika Ireneja Barage, ki se je rodil v Mali vasi pri Dobrniču, so javnosti prvič predstavili junija lani v Stični, ko so v tamkajnjem verskem muzeju pripravili razstavo v spomin na 200-letnico nje-

"F. I. BARAGA - SVETOST V DEJANJU" - Razstava o življenju Škofa Baraga med severnoameriškimi Indijanci, dopolnjeno s pregledom vseh pomembnejših dogodkov, ki so se v tem času zgodili, je odprla slovenski nadškof in metropolit dr. Franc Rode.

govega rojstva. Za ponovljeno razstavo v Kočevju, ki bo tu na ogled do 21. marca, so izbrali predvsem fotografiko in pisno gradivo, ki priča o bogatem Baragovem misijonarskem delu med Indijanci v območju Velikih jezer v Severni Ameriki.

Dr. Franc Rode je dejal, da je Baragovo življenje potekalo v jasni viziji njegovega poslanstva, ki ga je sicer odpeljalo daleč proč od domovine, a ji je kljub temu in vsemu hudem, kar je tu doživel, ostal zvest. Zasluge za njegovo vsestransko delo so mu v Ameriki priznali s poimenovanjem mest, ulic in različnih ustanov po njem, zato se tudi pri nas Barage, kot je dejal Marko Frelih, ki je napisal prospectk k razstavi, ne bi smeli spominjati le ob obletnicah. M. LESKOVŠEK-SVETE

DEKLARACIJA - Na fotografiji: nekateri pri podpisovanju deklaracije prisotnost "tuje" srebrne radgonske penine ni ovirala.

Podpisali deklaracijo o Posavju

Akt o ustanovitvi

KRŠKO - Predstavniki najmočnejših posavskih političnih strank so v pondeljek uresničili napoved, izrečeno pred desetimi dnevi, in za zdoviti krške občinske stavbe složno in slovesno podpisali Deklaracijo o ustanovitvi pokrajine Posavje.

Edini, a vendarle manj pomembni zaplet je nastal še po opravljenem podpisovanju in žigosanju listin, ko je bilo treba pravkar spočeti pokrajini nazdraviti s kozarčkom penine. Brežičan Ciril Kolešnik (SKD) se namreč ni strinjal, da se ob tako pomembnem trenutku toči radgonska penina, ko pa zmorce vrhunske peneče se izdelek negovati tudi v Posavju. Zadevo je s penečim krškim cvičkom iz skritih rezerv rešil Danilo Koritnik

E. S.

Rop sondira pokojninsko reformo

Tekstilci so pri pokojninski reformi za večjo "težo" delovni dobi kot starosti - S posveti sindikata tekstilne in usnjarske industrije v sevniški Jutranjki

SEVNICA - Predstavniki sindikata tekstilne in usnjarske industrije so se pretekli petek v sevniški Jutranjki polemčno pogovarjali o usodi 39.391 zaposlenih v tej panogi in luči Bele knjige o predvidenih reformah pokojninskega sistema in sicer z ministrom mag. Antonom Ropom, državno sekretarko v ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve Natašo Belopavlovič in vodjo Urada za žensko politiko Vero Kozmik.

Kot je povedal predstavnik posavskih svobodnih sindikatov Jože Černoša glede na sedanje podatke o porastu bolniške in invalidnosti med skoraj 3000 zaposlenimi, pretežno ženskami, v tekstilni industriji zaradi narave dela in psihičnih obremenitev. Tekstilci se zavzemajo, da bi bolje ovrednotili delovno dobo, da bi ta več veljala kot starost.

stilni industriji zaradi narave dela in psihičnih obremenitev. Tekstilci se zavzemajo, da bi bolje ovrednotili delovno dobo, da bi ta več veljala kot starost.

"Naš cilj v Beli knjigi je, da se sedanja povprečna upokojitvena starost (55 let) približa povprečni starosti v drugih državah (58 do 59 let). To pa še ne pomeni, da ne bo več delovnih mest za mlade," je poudaril Rop in opozoril, da

utegne nastati večji problem leta 2010 in 2011, ko bo množično upokojevanje. Zavzel se je za manjšanje razmerij med najnajščimi in najvišjimi pokojnинami. Računa pa tudi na ugodne učinke nove zakonodaje s področja socialne varnosti, invalidskega zavarovanja oz. varstva pri delu.

P. P.

NOVO MESTO DOBILA VISOKOŠOLSKI ŠTUDIJ

LJUBLJANA - Novemu mestu so je po večletnih prizadevanjih končno le pričazala zelenla luč za izvajanje visokošolskega študija. Na seji visokošolskega sveta, ki je bila konec prejšnjega tedna v Ljubljani, so sprejeli sklep, s katereim je svet dal soglasje k visokošolskemu strokovnemu študijskemu programu upravljanje in poslovanje, ki ga bo izvajala Visoko strokovna šola za upravljanje in poslovanje v Novem mestu. To je prvi samostojni visokošolski študij v dolenjski prestolnici.

PETERLINU NAGRADA

LJUBLJANA - V torek, 2. februarja, so v Cankarjevem domu razglasili rezultate natečaja za fotografijo leta 1998, ki ga je lani razpisala revija Emzin. Poleg prvih treh nagrad so podelili še posebno nagrado za reportažno fotografijo, ki sta si jo delila Borut Peterlin iz Straže, dobitnik 1. nagrade natečaja za fotografijo leta 1996, in Vinko Skale.

"KREFLOVA KMETIJA" V ŠENTJANŽU

ŠENTJANŽ - Tukajšnja dramska sekcija uprizarja v kulturni dvorani v Šentjanžu dramo Ivana Potrča "Kreflova domačija". Premierna predstava, ki jo je režiral Šentjanžka učiteljica Anica Groznik, bo ob slovenskem kulturnem prazniku v nedeljo, 8. februarja, ob 14.30, repriza bo pa v soboto, 14. februarja, ob 19. uri.

Krška vas ☎ 0608/59-059 Novo mesto ☎ 068/21-123	

Berite danes

stran 2:

- Revozovcem delež v Holding IMV?

stran 5:

- Nam bo država kratila spanec?

stran 6:

- Nemci dolžni vsaj milijardo mark

stran 7:

- Krščanski demokrati so izstopili

stran 9:

- Ljubljanski cviček zanetil spor

stran 10:

- Likovne umetnine ozarjene z besedo

stran 11:

- Niti pojedene vilice ga niso rešile

stran 21:

- Razveseljiv povratek k slovenskemu filmu

stran 22:

- Je Kostanjevica na Krki še na Dolenjskem?

Neverjetno!
 Tudi na obroke! 255.000 sit

199.000 sit

fotokopirni stroj: 15 kopij/min
 A3, A4, zoom 50 - 200%

MINOLTA Ljubljana: 061/1681068
 MINOLTA Maribor: 062/2295080

SM garancija: 36 mesecev

Parada blebetanja in nastopaštva

Občina je postala bojno polje, občani žrtve, politika pa vojno dobičkarstvo

NOVO MESTO - Novomeški občinski svet je vse bolj podoben državnemu. Zadnja seja je bila v pondeljek že drugič prekinjena, svetniki pa so se razšli še bolj vsaksebi, kot so bili že prej. Pa do prepirov in nerazumevanja na prihaja zato, ker bi se eni zavzemali za koristi občine in občanov, drugi pa bi temu nasprotovali, ampak zgorl zato, ker eni in drugi vidijo in, kot se temu danes reče, "zasledujejo" le svoj strankarski in zadrogo ideološki interes. Občina je le bojno polje,

občani pa žrtve. Na obeh straneh in vmes pa so vojni dobičkarji.

Taka bitka se je bila tudi okoli prostorov za Društvo novomeških študentov. Ena (pozicijska) stran se je odločno zavzemala za to, da se prostori v Kulturnem centru Janeza Trdine, last občine, dajo v last temu društvu, druga (opozicijska)

in da je izključni in od države pooblaščeni zastopnik interesov mladih ljudi. Izključujoče in odbijače!

V nadaljevanju seje v pondeljek pa se je do konca pokazala absurdnost novomeškega političnega življenja, njegova prava vrednost in splošna korist. Medtem ko je bila prvič seja prekinjena zaradi preobsežnega dnevnega reda, maratonskih razprav, nepripravljenosti, neobveznega blebetanja in nastopaštva posameznih svetnikov, ohlapnega in neodločnega vodenja, je drugo prekinilo prerekanje za oslovo senca. Sicer pa ta prekinete vse, kar je pripeljalo do nje, razkriva pravo podobo bednega novomeškega političnega življenja. O razpravi o osnutku proračuna svetnika niso zmogli besedeti, kaj šele stališča do več let trajajočega prizadevanja civilne družbe za proglašitev Gorjancev za krajinski park in s tem za njihovo zaščito, so se pa kot kavboji razpištolili pri obskurnem vprašanju, kateri (in kakšne barve) bodo zunanjí člani sveta novomeške agencije za šport. Stvar je pripeljala do obstrukcije. Se pravi, da so svetniki ene strani s protestnim odhodom povzročili nesklepčnost in s tem prekinitev seje. In to svetniki vladajoče občinske koalicije! Kakšna borbenost! Kakšna načelnost! Blagor občanom, ki imajo tak svet! Za njegovo dokončno učinkovitost bi bilo najbolje, ko bi (po slednjič zasedal na Titanicu!) ANDREJ BARTELJ

pa je bila pri tem veliko bolj previdna in je doseglia, da se prostori res namenijo za delovanje študentov in drugih mladih ljudi, a z njenim pogodbom. Da je ta stvar sploh prišla na dnevni red seje občinskega sveta, imajo zaslugo tudi opozicijski poslanci, ki so podpisali zahtevo za obravnavo tega vprašanja. A sedaj, ko se ni iztekel tako, kot so že želeli študentski funkcionarji in njihovi občinski podporniki, je vse narobe. Ogenj v strehi! V nebo vploča krivica! Tresk po svetnikih LDS, ZLSD, SLS, SNS "ter par neodvisnih svetnikov", ki niso bili za to, da se prostori dodelijo v last klubu, katerega ustanovitelj je nekaj posameznikov. Poleg tega je predstavnik klubu na seji nastopal s stališča, da ima ta klub vso pravico do lastništva teh prostorov

ANDREJ BARTELJ

Do konca tedna še ne bo večje spremembe vremena.

Samo nekaj obrobatega?

Slovenski kulturni praznik je še posebej tesno povezan z literaturo in našimi velikimi leposlovnnimi ustvarjalci, kar je razumljivo, saj ga navsezadnje praznujemo na dan smrti Franceta Prešernega, prvega in najbolj čaščenega pesnika na slovenskem parnusu. Praznujemo že, vendar pa ne vemo, ali ni postal le prazen zunanji blišč, brez resničnih vsebin in spoštovanja. K takemu zaključku nas sili več stvari, tudi to, ali spoštujejo in cenimo naše velike literate vsaj kot tisti bistveni steber, na katerem je ob romanjkanju lastne državnosti stoletja dolgo slonelo in se ohranalo slovestvo. Jih spoštuje v tem smislu vsaj njihova dedinja politika?

Na južnem koncu slovenske dežele lahko kar mirne duše rečemo, da ne. Ko so v Novem mestu v začetku tega leta praznovali 150-letnico prve uprizoritve Matička, s katerim je Linhart postavil temelje slovenski dramatiki, je bil kulturni minister Jožef Školč ob tem nedvomno slovensko pomembnem dogodku sicer na vabilu napisan kot slavnostni govornik, v dolenjsko prestolnico pa ga ni bilo. In pred kratkim, ko so v Vinici odprli prenovljeno spominsko zbirko ob 120-letnici rojstva pesnika Župančiča, je sekretar ministristva za kulturo Silvester Gaberšček prav tako ostal napisan le na vabilu. Ne na otvoritv in ne na akademijo, čeprav je bila v Sloveniji to edina večja prizreditev, posvečena obletnicam za Prešernom prvemu pesniku v deželi, ga ni bilo in z njim vred ni bilo še mnogih drugih predstavnikov slovenske kulture in politike. Pa naj se še kdaj zgraža, če delovno ljudstvo vidi v kulturnem prazniku le dan počitka več, v kulturi pa nekaj bolj ali manj obrobatega, za kar se politiki ne zmenijo.

MILAN MARKELJ

VINSKA ESENCA - Med predikatnimi vini velja suhi jagodni izbor za najdragocenejši pridelek. Iz prezrelih jagod, podobnih rozinam, ki morajo ob trgovit imeti najmanj 154 Oechslejevih stopinj sladkorja in razmeroma veliko kislino, se po skrbnem negovanju pridela to dragoceno vino, ki je le za pokušanje. V petek dopoldne so na Sremiču v vinogradu Kmečke zadruge Krško z 2300 trt potrgali približno 500 kg sovinjona in iz njega iztisnili okoli 150 litrov mošta. V kleti "Kostanjevica" v Leskovcu pri Krškem pričakujejo, da bodo tako, kot so suhi jagodni izbor laškega rizlinga, letnika 1993, ki je dobil na preizku letnika v Mariboru najvišjo oceno med vsemi vini, tudi s sovinjom segli po priznanih največje žlahtnosti. (Foto: M. Vesel)

Zaplet na Trdinovem vrhu

Vprašanje o meji med Hrvaško in Slovenijo na Gorjancih je, po vsem sodeč, težko iztrgati iz nakopičenih nerešenih vprašanj med obema državama. V tokratni anketi, s katero smo zbirali mnenja o hrvaško-slovenskih zapletih s Trdinovim vrhom, so vprašani omenjali skupne značilnosti vseh obmejnih sporov. Po mnenju nekaterih anketirancev naj bi Trdinov vrh v bodoče namenili pretežno civilnim namenom. Od slovenske diplomacije, ki skuša uveljaviti mejno črto na vrhu Gorjancev, pričakujejo več odločnosti. Končna odločitev o meji naj bi bila strokovna in politična, pri čemer sicer ne gre prezreti, da je hrvaško-slovensko razmejitev v avnojski Jugoslaviji narekovala politika. O Hrvaški kot pogajalcu si ne gre delati utvar, saj se zdaj pri vsakokratnih zahtevah o meji obnaša zelo praktično in ji je malo mar nekdanje sožitje v skupni državi SFRJ.

Prihodnja debelina državne meje na Trdinovem vrhu je za zdaj neznana. Če bodo ljudje z obeh strani meje ob pogledu na vrh priljubljene gore hoteli videti "berlinski zid", bomo občutno otežili življenje. Ker je takih želja kar nekaj, predvsem ne bi smeli hiteti z risanjem državne meje na Trdinovem vrhu in drugje. Časa je dovolj. In to klub hrvaskemu miroljubnemu ultimatu Ljubljani.

NATAŠA KRŠAK, vodja kluba za iskanje zaposlitve v PCPI Krško, iz Krškega: "Zadnji čas bi že bil, da se Slovenija in Hrvaška dogovorita v zvezi s Trdinovim vrhom in tudi glede drugih skupnih vprašanj, ki niso rešena. Vojska bi lahko bila na Trdinovem vrhu, sicer pa je vse samo stvar dogovora in tudi stvar političnih interesov."

SANDI BAN, prodajalec iz Brežic: "Vse mogče se sliši, kaj zahteva Hrvaška. Hrvati so že vztrajali, da bi dobili tu pri nas Mokrice. Kaj vse imajo v mislih, ko zahtevajo zase ozemlje! Trdinov vrh naj bi namenili za civilne namene, in ne za vojsko. Če že bo tam vojska, naj bo slovenska. Pri reševanju problemov med Slovenijo in Hrvaško sem za pogajanja, ne za zaostrovjanje."

JOŽE LICEŃ, vlakovni odpravnik iz Kota pri Semiču: "Ne vem, ali se naši politiki ne znajo pogajati ali so Hrvati boljši diplomati. Kar se tiče urejanja skupnih slovensko-hrvaskih zadev, Slovenci nikakor ne uspemo. Slovenci bi morali biti odločnejši. Hrvati namreč urejajo vprašanja tako, kot njim bolj ugaja, naši politiki pa ne znajo reči nobene dobre besede za Slovenijo."

JANEZ JANŽEKOVIC, delovodja v metliški vinski kleti: "Slovenci nimamo strategije zunanje politike. Nimamo niti odločnega pogajalca, kar nas precej tepe. Po vsaki vojni je manj Slovenije. Vprašaj, povezanih s slovensko-hrvasko mejo, kjer tudi Trdinov vrh ni izjemna, pa, kot kaže, Slovenci in Hrvati najbrž ne bomo mogli rešiti sami, ampak bo potrebna mednarodna komisija."

HELENA MAROLT, referentka za kadrovske zadave in vzdrževanje računalniške opreme pri Upravnem enoti Sevnica: "Vsekakor mora po moje v vseh primerih, ko je govor o dokončni določitvi državne slovensko-hrvanske meje, obveljati mnenje stroke, ne pa politike. Zato se mi ne zdi sprejemljiva dvojnost hrvaskih politikov."

MILKA ZAJC, upokojenka iz Trebnjega: "Nisem še bila na Trdinovem vrhu, mislim pa, da mora ostati nam Slovencem. Meja mora biti določena drugače, kakor je bila v Istri v bivši Jugoslaviji v smislu takratne parole o bratstvu in enotnosti. Takrat je Slovenija prepustila dobršen del Istre, Hrvati pa zdaj to kar pozabljajo."

JOŽE JAZBEC, ravnatelj brusniške osnovne šole, iz Novega mesta: "Problem Trdinevega vrha je pereč že nekaj časa in očitno predstavniki naše države ne vlečejo pravih potez ob pravem času. Osebno se pridružujem mnenju tistih, ki so proti vsakršni vojski na Gorjancih. In ker si sosedov ne moremo izbrati, se moramo toliko bolj prizadevati za dobre medosedske odnose."

JOŽE RAČKI, kmet iz Kočevja: "Posamezniki imajo prevelika podoblastila. Ne more se nekdo sam odločiti, ali bomo neki hrib postavili na to ali ono stran meje. Tudi ne more biti, kot so storili Hrvati, ko so izdali karte in šolske atlase s prestavljenimi mejami. O tem bi moral odločati več ljudi. Pravega nadzora sedaj ni. V ozadnju vsega so politične igre."

Po denar v banke

Pošta Slovenije ni podpisala sporazuma - 26 bank, več kot 500 bankomatov

NOVO MESTO - Ker Pošta Slovenije ni podpisala dogovora o sodelovanju bank in hranilnic pri poslovanju s tekočimi računi in hranilnimi knjižicami, komitenti Dolenjske banke ne morejo več poslovanati s čeki in hranilnimi knjižicami tudi preko enot Pošte in Poštne banke.

Od 1. februarja lahko varčevalci Dolenjske banke dvigajo gotovino na svoji banki in vseh njenih enotah ter še na 25-ih bankah in hranilnicah, ki delujejo v Sloveniji in so podpisale dogovor o medsebojnem sodelovanju. Poleg tega Dolenjska banka predlaga komitentom uporabo tekočega računa, razvijene mreže preko 500 bančnih avtomatov, plačilnih kartic, trajnikov, telefonske banke, posebnih čekov za plačilo blaga in storitev večjih vrednosti ter drugih sodobnih oblik brezgotovinskega poslovanja.

Od 1.500 vloženih zahtevkov doslej rešen še nobeden

Jamstveni sklad je samo za premostitev

NOVO MESTO - Zakon o jamstvenem skladu RS je bil sprejet lani maja z namenom, da pomaga delavcem, ki so zaradi stečaja ali prisilne poravnave ob zaposlitve in s tem ob dohodek. Sklad je začel delovati 3. novembra. Novomeška območna enota Republikega zavoda za zaposlovanje je za to delo morala na novo zaposliti 4 delavce, v Novem mestu 3 in v Črnomlju enega.

Zakon o jamstvenem skladu je določil, da sodijo med upravičence vsi tisti, ki so na ta način izgubili delo po 2. januarju leta 1994. Prva skupina upravičencev, ki jim je delovno razmerje prenehalo zaradi stečajnega postopka ali prisilne poravnave v obdobju od 2. januarja 1994 do 3. novembra 1997, so vloge lahko oddali do minulega ponedeljka, za ostale je do pred kratkim veljal 60-dnevni rok po prenehanju delovnega razmerja, po novem pa velja tudi zanje 90-dnevni rok. "Pravice do denarja iz jamstvenega sklada pa nimajo tisti, ki so na kak drug način izgubili delo ali so celo postali trajni tehnički presežek,"

• Državni zbor je pretekli četrtek sprejel naslednja dopolnila zakona o jamstvenem skladu: rok za oddajo vlog je po novem za vse enoten, in sicer 90 dni po prenehanju delovnega razmerja, pogon vič najmanj šestmesečna zaposlitev pri delodajalcu pred prenehanjem delovnega razmerja, ampak trimesečna; po novem se izplačila revalorizirajo na dan izplačila.

pove Matjaž Verbič, vodja zaposlovanja in koordinator za izpeljavo postopka.

"V Ljubljano smo posredovali že preko 1500 kompletnih vlog, okrog 600 vlog pa je še nepopolnih," je povedal Verbič. Vsem tistim, za katere se je izkazalo, da niso upravičeni do denarja iz jamstvenega sklada, so vlaganje vlog odsvetovali, če jo je kdo kljub temu prinesel, so jo vzeli, saj o vseh vlogah oddalo na Jamstvenem skladu v Ljubljani. Največ vlog so oddali bivši Pionirjevi, Beltovi, Novotekovi, Iskrini in Kekovi delavci. Do sedaj še nima bila rešena nobena vloga z našega konca. Gleda na namen - pomoč delavcu ob prenehanju delovnega razmerja - za katerega je bil jamstveni sklad ustavnoven, pa lahko rečemo, da bo to vlogo odigral šele pri tistih, ki jim je pred kratkim oz. jim še bo prenehalo delovno razmerje. J. DORNÍŽ

KONCERT

ČRNOMELJ - V pondeljek, 9. februarja, bo ob 19. uri v dvorani glasbene šole tretji koncert iz cikla Glasbeni mladinski oder 97/98. Nastopili bosta flautista Jasna Naglis in kitaristka Katja Porovne.

Izvršba zruši sevniški proračun

Sevniška občina bi po sodbi okrajnega sodišča v Krškem morala plačati Direkciji za blagovne rezerve okrog milijonov tolarjev za najemino za prostore prosluge Clanna

SEVNICA - Pri okrajnem sodišču v Krškem se je končal postopek, ki lahko pomeni za sevniško občino, da ji bo šel, kot je slikovito povedal sevniški župan Jože Peterzel, proračun v franze, če bo prislo do izvršbe sodbe za plačilo najemnine za prostore prosluge tovarne obutve Clanna v Loki pri Zidanem Mostu. Občina Sevnica je nameč dolžna poravnati Direkciji za blagovne rezerve Republike Slovenije okrog 37,2 milijona tolarjev najemnine, pripadajoče zamudne obresti in še za blizu 800 tisočakov pravdnih stroškov. Skupaj naj bi po nekaterih ocenah znašal dolg sevniške občine kar okrog 80 milijonov.

Občina se je na takšno sodbo v imenu ljudstva pritožila, ker je prepirčana, da je pravica na njeni strani klub materialnim dokazom, ki govorijo v prid tožnika, in ker tega denarja preposto v proračunu nima. Zahtevani znesek z obrestmi bi nameč odškrnil več kot 5 odstotkov proračuna občine, ki je že tako po dohodkih na prebivalca med zadnjimi v republiki, po površini pa med največjimi slovenskimi občinami. Za "kazen" je občina skoraj v celoti demografsko ogrožena. Temu primerni so tudi stroški proračuna za najnajvečja vzdrževalna dela in investicije. Občina po svojih zmožnostih zagotavlja denar za razvoj kmetijstva, podjetništva in obrti, kjer so se zaposlili mnogi, ki so delali v Clannu, d.o.o., je tajnik občine Zvone Košnerl povedal sevniškim občinskim svetnikom in omenil zapletena razmerja med

so delali v Clannu, d.o.o., je tajnik občine Zvone Košnerl povedal sevniškim občinskim svetnikom in omenil zapletena razmerja med

ZBORI KRAJANOV

SEMIČ - Semiški župan Janko Bukovec bo imel februarja zbor krajjanov po vaških sredisčih. V ponedeljek, 9. februarja, bo zbor krajjanov v gasilskem domu v Rožnem Dolu, naslednji dan v gasilskem domu v Črmošnjicah, 11. februarja v gasilskem domu v Kotu, 12. februarja v gasilskem domu v Stranskem vasi, 13. februarja v semiškem kulturnem domu Jožeta Mihelčiča, 14. februarja v gasilskem domu na Štrekljevcu. Vsi našeti zbori se bodo pričeli ob 18. uri.

sevniško občino in republiškimi blagovnimi rezervami.

S temi zagatami se je sevniški občinski svet tako že tretji seznamil; občina pa si je v stikih z Direkcijo blagovnih rezerv in Ministervom za ekonomsko odnose in razvoj v ostrih pogajanjih prizadela za odpis terjatev. Žal pa daje kot od ustne obljube predstavnini

• Svetnik Franc Pipan (ZLSD), ki sicer kot odvetnik zastopa po stečaju odpuščene delavce Clanna, je dejal, da nihče od sedanje občinske garniture ni kriv, menil pa je, da je treba izpeljati pravne postopke do konca, do Vrhovnega sodišča, hkrati pa se še pogajati, da bi morda le omehčali vodstvo direkcije. S Pipanom je soglašal tudi svetnik (SDS) in poslanec Branko Kelemina in opozoril, da je letos vsa zadeva še bolj pereča zaradi volilnega leta.

kov omenjenega ministra, da bi poravnali vsaj polovico terjatve, niso prišli.

P. PERC

Revozovcem delež v Holding IMV?

Sindikat SKEI Revoz, ki predstavlja večino zaposlenih, trdi, da zaposleni Revoza še niso izkoristili pravice pri lastninjenju družbe oziroma krovnega podjetja IMV

NOVO MESTO - Sindikat SKEI Revoz je pred časom na Slovensko razvojno družbo (SRD), ki je lastnica Holdinga IMV, poslal zahtevo za ugotavljanje lastnike deleža zaposlenih, vendar z odgovorom ni zadovoljen. Slovenski razvojni družbi očitajo, da se ni opredelila do zahteve in ni dala nobenega predloga o možnem načinu privatizacije in pridobitve lastniških deležev za zaposlene. Sindikat zdaj s ponovnim dopisom SRD utemeljuje, da zaposleni pravice do lastninjenja še niso izkoristili, in zahteva takojšen sestanek na to temo.

"To neizkoriscono pravico ntemeljujemo z naslednjim:

1. Pri prodaji večinskega deleža podjetja IMV, proizvodnja avto-

pokazali razlike v plačah. Vendar privatizacija za upravičenje iz teh družbi ni bila speljana.

4. Iz izpisa iz sodnega registra z dne 14. 01. 1998 za družbo Holding IMV izhaja, da ni v sodnem registru nikakršnega zaznamka o postopku likvidacije, zato menimo, da so vse možnosti za izvedbo privatizacije še odprte.

5. V vseh dosedanjih razgovorih predstavnikov v sindikatu SKEI in sindikata Revoza v zvezi s privatizacijo pri predsedniku vlaže in pri Slovenski razvojni družbi ni bil izrečen nikakršen pomislek o neupravičenosti naše zahteve. To jasno izhaja tudi iz izjave ministra Dragonje ob obisku predstavnikov SKEI na vladu, ki je bila objavljena v Delu, 3. 9. 1997.

6. Zaposleni v Revozu, d.o.,

nekaj IMV, proizvodnja avtomobilov, upravičeno pričakujemo, da postanemo solastniki družbe, še posebej, ker smo v daljšem časovnem obdobju sanacije v proizvodnji avtomobilov bili prikrjščani pri svojih pravicah zato, da smo uspešno izpeljali sanacijo našega programa.

Zaradi vsega navedenega zahajevamo takojšnji sestanek s Slovensko razvojno družbo o nadaljevanju že začetega postopka privatizacije Holdinga IMV, d.o.o., da bi na ta način pridobili lastniški delež v svojem podjetju," je v pismu Slovenski razvojni družbi zapisal Janez Jakša, predsednik sindikata SKEI Revoz. Ob tem je še dodal, da bo v nasprotнем primeru sindikat pri uveljavljanju te pravice zaposlenih prisiljen uporabiti vsa sredstva sindikalnega boja.

Pripravila: B. D. G.

Ljubljansko pismo

Ljubljansko leto škandalov in gala pojedin

Kdor se dokoplje do oblasti, si zna pomagati

LJUBLJANA - Leto 1997 Ljubljancam oni ostalo v dobrém spominu. Naš prestolnico so kar naprej pretresale afere. Med najhujšo sodijo izguba denarja v Komercialni banki Triglav, nerazsodna potratnost organizatorjev Evropskega meseca kulture, prerekanje, kdo naj nabavlja premog za ogrevanje mesta in še ta ali ona. Nič čudnega, da so prebivalci Ljubljane takšne politike več kot siti in jih tudi zato ni bilo delavci, zaposleni v hčerinskih družbah IMV, upravljeni do privatizacije po zakonu o privatizaciji pravnih oseb, ki so v lasti Sklada za razvoj, in da sprejmejo predloženo ponudbo. V tem dopisu je tudi predlagal, naj se postopek začne, zato ni res, da bi zaposleni upravičenci ponudbo za okup zavrnili.

Veljaki nekdanji mestni občini v mestu blagajno še vedno niso vrnili denarja, ki so si ga v letih 1994-1995 nezakonito izplačevali kot svoj zaslužek in "spodbudne nagrade". Tudi novi občinstvi ne gospodarijo bolje. V veliko finančno in moralno polomijo se je sprevergel tudi mesec ljubljanske evropske kulture. Po izpisku iz glavne knjigovodske knjige je bilo za EMS porabljenih 391.338.154,28 tolarjev. Po listinah, ki so na voljo nadzornemu odboru, to je 837 računov, pa je bilo porabljenih le 240.502.837 tolarjev. In kje je razlika? Že en sam manjkajoči račun bi terjal pre-

V Ločni bodo zgradili igrišče

Krajevna skupnost Ločna - Mačkovec bo zgradila težko pričakovano športno in otroško igrišče za Unionovim diskontom - Nujna gradnja pločnika od magistralko proti mestu

NOVO MESTO - Krajevna skupnost Ločna - Mačkovec je po številu prebivalcev druga največja novomeška mestna krajevna skupnost, v kateri živi okrog 2000 ljudi. Odkar je bilo predlani izvoljeno novo vodstvo, je delo v krajevni skupnosti na novo zaživelo. Lani, ko je krajevna skupnost praznovala 20-letnico delovanja, so se lotili smelo zastavljenih načrtov, med katerimi je na prvem mestu skrb za mlade, ponovno pa so obudili tudi praznovanje krajevnega praznika 7. junija.

Krajani Pod Trško goro, Zgornje Ločne in Mačkovec si že zelo dolgo želijo otroško igrišče. Novo vodstvo krajevne skupnosti na čelu s predsednikom Ivanom Petančičem se je gradnje igrišča v Ločni za Unionovim diskontom

lotilo že lani, letos pa bo nadaljevalo pod vodstvom Franca Rodiča, dosedanjega podpredsednika. Pripravili in zbrali so vso potrebno dokumentacijo in uredili pot do igrišča, letos pa bodo začeli z gradnjo. Igrisče bo namenjeno takoj najmlajšim, ki bodo imeli svoj peskovnik, kot tudi starejšim, stalo pa bo okrog 20 milijonov tolarjev. "Med krajani je za gradnjo igrišča veliko zanimanje, mnogi želijo pomagati z delom ali v denarju," je povedal Franc Rodič, ki v svetu krajevne skupnosti dela že več kot 10 let.

Lani so zgradili pločnik od

DNEVI ODPRTIH VRAT KNJIŽNICE MIRANA JARCA

NOVO MESTO - V okviru kulturnega praznika, 8. februarja, Knjižnica Mirana Jarc organizira dnevi odprtih vrat. V četrtek, 5. februarja, petek, 6. februarja in soboto, 7. februarja lahko uporabniki brez stroškov zamudnine ali opominov vrnejo gradivo, ki mu je potekel uradni rok izposoje.

NASTOP FLAVTISTKE IN KITARISTKE

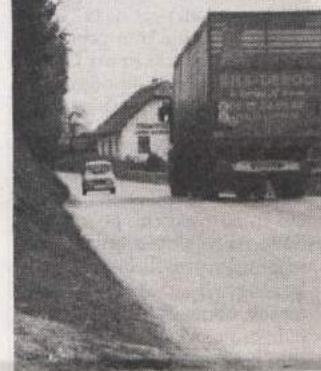
NOVO MESTO - V sredo, 11. februarja, bo za abonmaja Mladi mladim in izven v dvorani glasbene šole Marjana Kozine v Novem mestu nastop flavtistke Jasne Nadles in kitaristke Katje Porovne.

ZA KULTURNI PRAZNIK LETOS V ŠKOCJANU

NOVO MESTO - Območna zveza društva upokojencev Novo mesto vsako leto organizira v počastitev kulturnega praznika 8. februarja srečanje upokojencev, ki se ljubiteljsko ukvarjajo s pisanjem pesmi in proze. Lani so to prireditev organizirali v Novem mestu. Upravni odbor je sklenil, da se to tradicionalno srečanje vsako leto organizira v drugem kraju. Letos bo to srečanje v Škocjanu, v tamkajšnji osnovni šoli, in sicer 6. februarja ob 16. uri.

Franc Rodič

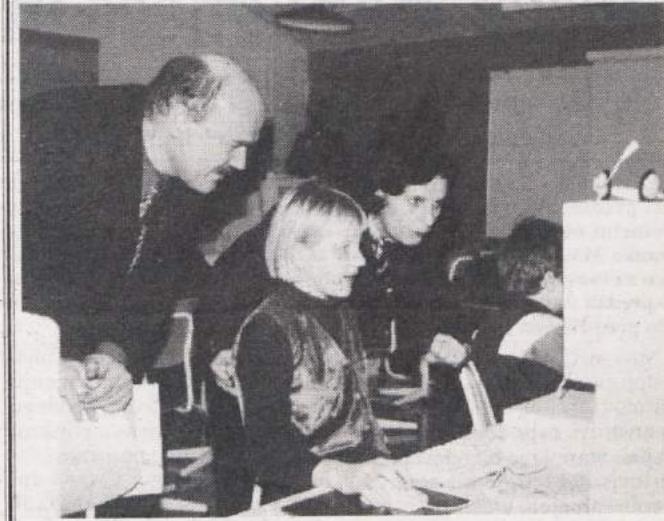
BREZ PLOČNIKA - Najnevarnejši odsek ceste, ki pelje od magistralko proti centru Novega mesta, je v Mačkovecu. Na tem delu je cesta ozka, brez pločnika in javne razsvetljave.

glavne, Seidlove ceste, do vrtca Labod, saj so bili pešci, predvsem pa mamicice z vozički, v nevarnosti, ker ni bilo pločnika, cesta pa je ozka. Pločnik jih je stal 2 milijona 300 tisoč tolarjev. Prizadevali pa so se tudi za izgradnjo pločnika na enem najbolj nevarnih odsekov v njihovi krajevni skupnosti, to je v Mačkovecu, od magistralke do odcepja za Avtohišo. Na tem delu je cesta ozka, brez pločnika, del celo brez javne razsvetljave, najhuje pa je, da ni niti prostora, kamor bi se lahko pešec ob srečanju z avtomobilom umaknil. Zato je bilo na tem odseku že več prometnih nesreč, na žalost tudi s smrtnimi izidom. "Že lani smo preko občine ministrstvo za promet opozorili, da je izgradnja omenjenega pločnika nujna. Na

• V letošnjem letu bi radi začeta dela nadaljevali: zgradili igrišče, javno razsvetljavo, očistili preostale del brežine Krke. Poleg tega bodo poskrbeli za urejenost naselja v Plavi laguni, za ureditev in vzdrževanje vaških poti. Želja je že veliko, žal bodo morale nekatere tudi zaradi neizglasovanega samoprispevka na zadnjih predsedniških volitvah še nekaj časa počakati. Lani so imeli namreč za delo KS na voljo okrog 7 do 8 milijonov tolarjev, približno toliko pa pričakujejo tudi letos.

žalost še da danes z republike nismo dobili odgovora," je povedal Rodič. V plan so dali tudi gradnjo javne razsvetljave Pod Trško goro, z deli pa so začeli pred kratkim. Lani so po dolgih letih počistili brežino Krke pod naseljem Plava laguna, letos naj bi očistili preostalo del Zajčevega jeza do Mačkovec, počistili pa so tudi okolico cerkvic sv. Janeza v Mačkovec. Že lani so imeli v programu gradnjo kanalizacije - kanala 4 - pod cesto od centralne čistične naprave v Ločni do Spodnjega Mačkovec, vendar do gradnje ni prišlo, ker mora to investicijo dati v plan Komunalna. Upajo, da se bo to zgodilo letos.

J. DORNIŽ

OB OTVORITVI RAČUNALNIŠKE UČILNICE - Tako pomembnega dogodka na grmski osnovni šoli se je udeležila tudi državna sekretarka Teja Valenčič in poudarila, da bo treba v prihodnje razmišljati predvsem o vsebini dela z računalniki. (Foto: J. D.)

Nova računalniška učilnica

Razveselili so se je grmski osnovnošolci, ki so nanjo čakali več let - Z možnostjo priključitve na internet

NOVO MESTO - Minuli petek so na grmski osnovni šoli pripravili kulturno slovesnost ob otvoritvi nove računalniške učilnice. Med številnimi gosti se je tega pomembnega dogodka udeležila tudi državna sekretarka Teja Valenčič, ki je s simboličnim prerezom traku učilnicu predala njenemu nameru.

Ravnatelj Marjan Špilar je povedal, da so na računalniško učilnico že dolgo čakali, vendar ker do gradnje prizidka ni prišlo, zanje na šoli niso imeli prostora. V letošnjem šolskem letu pa imajo prvič po 26 letih za en oddelek manj učencev, zato so prosto učilnico rezervirali za učilnico računalništva. "Seveda na šoli nismo čisto brez računalniške tradicije, že na enem od prvih tekmovanj slovenskih osnovnih šol v računalništvu je naša šola ekipno osvojila 1. mesto, učenec Mattev Harlander, udeleženec svetovnega tekmovanja, pa je bil več let v samem državnem vrhu med posamezniki," je poudaril ravnatelj. Računalniška učilnica s 14 računalniki in

možnostjo priključitve na internet preko ISDN povezave, povezani pa so tudi s knjižnico v sistem Cobiss, je za grmsko šolo edina večja pridobitev v okviru praznovanju 25-letnice.

Za obrtniška dela in pohištvo so porabili okrog milijon 700 tisoč tolarjev, za prezentacijsko opremo, računalnike, tiskalnike, računalniške programe in ISDN priključek pa so plačali skoraj 4 milijone 600 tisoč, skupaj okrog 6 milijonov 300 tisoč tolarjev. Naječ, in sicer več kot dve tretjini (2,6 milijona tolarjev), je prispevala novomeška občina, 2,1 milijona ministrstvo za šolstvo, 1,5 milijona tolarjev sama šola.

Na šoli so že pričeli z računalniškim opismenjevanjem učencev 5. razreda v okviru tehnične vzgoje. Izvedli so šolsko tekmovanje v znanju urejanja besedil Word in dobili udeležence regijskega tekmovanja, z Zvezo za tehnično kulturo pa so se dogovorili, da bo na njihovi šoli potekalo regijsko tekmovanje v znanju uporabe programa Corel dro.

J. D.

EDINSTVEN PRIMER V SLOVENIJI?

V krajevnih skupnostih delali s srcem

O usodi krajevnih skupnosti naj bi v Šentjerneju še odločali - V obeh krajevnih skupnostih večino cest asfaltirali s pomočjo rente za peskokop Canberg - Gradili vodovode, skrbeli za pokopališča, pomagali društvom, podpirali kulturne in športne dejavnosti

ŠENTJERNEJ - Kot smo že pisali, se na januarski izredni seji šentjernejskega občinskega sveta svetniki niso odločili ne za proti krajevnim skupnostim. Če v tem ne bodo več odločali in sprejeli drugačne odločitve, bosta krajevni skupnosti Šentjernej in Orehotovica konec leta prenehali obstajati, in ce se bo to res zgodilo, bo to edinstven primer v Sloveniji.

Zupan Franc Hudoklin, ki je hkrati tudi predsednik orehotoviške krajevne skupnosti, pravi, da se bo prizadeval za sprejetje takšne odločitve, ki bo v prid ljudem. Morda bi morali razmišljati celo o več krajevnih skupnostih, saj je šentjernejska krajevna skupnost v primerjavi z orehotoviško zelo velika, od skupaj 58 vasi, kolikor jih je v celoti občini, jih je v KS Šentjernej kar 45.

V obeh krajevnih skupnostih imajo že staro vodstvo iz leta 1990, leta 1994 so jim mandat podaljšali, z nastankom nove občine Šentjernej pa statusa teh dveh krajevnih skupnosti niso dorekli. Predvsem v šentjernejski krajevni skupnosti je z nastankom občine delovna vnema med krajanji padla, medtem ko v orehotoviški želijo delati naprej, predvsem pa bi radi izvili novo vodstvo. V teh letih pa so v obeh krajevnih skupnostih postorili marsikaj.

Krajevna skupnost Šentjernej

"V šentjernejski krajevni skupnosti smo se največ ukvarjali z gradnjo in vzdrževanjem cest," je povedal njen predsednik Miha Recelj. Od leta 1990, odkar je predsednik, so položili 70.000 m² novega asfalta, 63.000 m² cest so preplastili, poleg tega so vzdrževali še vaške makadamske in gozdne ceste ter poljske poti. Zgradili so tudi pločnik in jav-

ni skupnosti je dobila telefon; v sodelovanju s Telekomom se je na digitalno telefonsko centralo priključilo na novo okrog 500 krajanov. V okviru referendumskega programa je bila krajevna skupnost investitor izgradnje do tretje faze zelo zahtevnejšega projekta poslovilne dvorane z mrljško vežicama. Poleg tega je skrbela za vzdrževanje pokopališč, javnih površin, za organizacijo sejma dvakrat mesečno, organizacijo zimske službe, s Komunalno pa je pomagala organizirati redni odvoz odpadkov iz krajevne skupnosti. S sodelovanjem bivše novomeške občine in občine Krško, novomeško Komunalno in komunalnim podjetjem Kostak iz Krškega so s sanacijo Markovega zajetja v Tisovcu, izgradnjo povezovalnega cevovoda Dol. Stara vas - Ledeča vas in z obnovijo vodovoda v Dolenji Stari vasi rešili zelo problematično

oskrbo z vodo krajanov Ledeče vasi. "Poleg tega je krajevna skupnost v okviru možnosti podpirala tudi kulturno in športno dejavnost, bila je pobudnik in prvi organizator Jernejevega, pomagala gasilskemu društvu, Rdečemu križu pri obdaritvi starostnikov in prispevala za novoletno obdaritev otrok od 1. do 4. razreda," je našel Recelj.

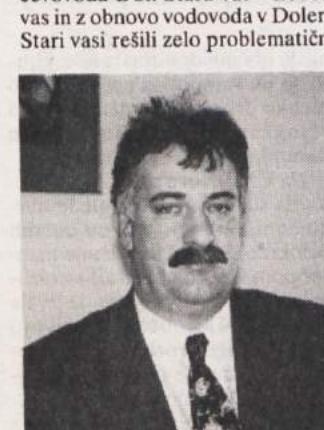
Glede podjetja Prag pa je dejal, da ga je krajevna skupnost ustanovila leta 1993, ker je država tedaj določila, da krajevne skupnosti niso oproščene prometnega davka, z ustanovitvijo "komunalnega" podjetja pa so hoteli pribraniti denar. "Ko se je ustanovila občina, smo dali razpis in podjetje prodali, še prej pa je bila narejena revizija poslovanja," je povedal Recelj. Podjetje je kupil Jože Bregar, krajevna skupnost je potem podjetju podelila le koncesijo za opravljanje sejemske dejavnosti.

Krajevna skupnost Orehovica

V orehotoviški krajevni skupnosti so za razliko od šentjernejske pred štirimi leti ponovno izglasovali samoprispevki, ki se bo prihodnje leto iztekel. Radi bi izvili novo vodstvo, ki bo aktivno delalo naprej. V krajevni skupnosti imajo asfaltirane skoraj vse ceste tja do zadnjega vikenda, na asfaltno prevleko čaka le še 1500 m krajevnih cest, res pa je, da bi bilo nekatere ceste potrebovali preplasti. "Toliko je bilo narejene predvsem na račun rente pa tudi samoprispevka. Cestno podjetje

Miha Recelj

Franc Hudoklin

Odslej manj gneče in slabe volje

V Metliki so pretekli teden odprli 280. Petrolov bencinski servis, ki bo močno razbremenil dosedanjega - V bližini tudi začetek gradnje nove obrtne cone in trgovine

METLIKA - Še ne štiri mesece potem, ko sta zadnjega septembra lani predsednik uprave Slovenske naftne družbe Petrol, v soboto v prometni nesreči preminil Franc Premk, in župan občine Metlika Branko Matkovič ob metliški Cesti 15. brigade položila temeljni kamן za bencinski servis, so ga petrolovcji pretekli četrtek že slavnostno predali namenu. Črnomaljski Begrad pa je gradbena dela opravil celo pred rokom.

Novi metliški bencinski servis, ki stoji nasproti starega, je že 280. Petrolov servis in, kot so poudarili na otvoritvi, najsdobnejši v Beli krajini. Stari, ki je bil odprt pred štirinajstimi leti, je bil nameč preobremenjen, zlasti pa so se vrste daljše zadnja leta, ko se je zaradi bližine mednarodnega mejnega prehoda vse bolj povečeval promet.

Na bencinskem servisu, ki je veljal 270 milijonov tolarjev, so tudi trgovina, sodobna avtomatska avtopralnica, prodajalna pli-

na v jeklenkah in menjalnica olja. Pomembno je, da ob polnjenju podzemnih rezervoarjev servis ne bo zaprt. Sicer pa so na metliškem servisu še posebno pozornost namenili prav ekologiji. Članica uprave Petrola Mariča Lah, ki je skupaj z direktorjem Petrolove brežiške enote Silvom Jeršičem in metliškim županom Branko Matkovičem prerezala trak na bencinskem servisu, pa je povedala, da bodo letos zasadili lopato tudi za gradnjo prvega bencinskega servisa na Hrvăškem.

Zupan Matkovič je, zadovoljen, ker so se uresničile optimistične napovedi izpred štirih mesecov, dejal, da se je na nasprotni strani metliške obvoznice pričela tudi gradnja obrtne cone in trgovine. Še letos pa bodo morda

začeli tudi z gradnjo servisno-obrтne cone v bližini mednarodnega mejnega prehoda, kjer naj bi zrasel tudi hotel. Pohvalil je Begrad in Petrol, ki sta držala obljubo in pomagala pri gradnji javne razsvetljave ob Cesti 15. brigade, ki tudi že sveti.

M. B.-J.

VEČER POLIČEV

METLIKA - V četrtek, 12. februarja, bo ob 19. uri v čitalnici Ljudske knjižnice Metlika predstavitev knjige "Gospod polkovnik & berlener trač". O knjigi se bo z avtorjem Radkom Poličem-Racom in Vasilem-Vaskom Poličem pogovarjal dramski igralec in glasbenik Gojmir Lešnjak-Gojc. V pogovoru bo sodeloval tudi brat avtorjev knjige, znanstvenik mag. Svetozar Polič, glasbenik Andraž Polič pa bo večer Poličev popestril z glasbenimi in poetičnimi utrinki.

280. PETROLOV SERVIS - Metliški župan Branko Matkovič, članica uprave Petrola Mariča Lah in direktor brežiške enote Petrola Silvo Jeršič (od leve proti desni) so prerezali trak pred novim metliškim bencinskim servisom, v katerem je poleg poslovodje Milana Heraka zaposlenih še pet delavcev. Ob tej priložnosti je Keršič izročil folklorni skupini "Ivan Navratil", ki je nastopila v kulturnem programu, ček prijaznosti v vrednosti 150.000 tolarjev. (Foto: M. B.-J.)

M. B.-J.

OBČNI ZBOR SLS

SEMIČ - Semiška podružnica Slovenske ljudske stranke vabi vse člane, članice in simpatizerje na redni letni občni zbor, ki bo v petek, 6. februarja, ob 19. uri na turistični kmetiji Cerjanec na Krupi. Zbora se bodo udeležili ministri, sekretarji in predsedniki.

ŠE ZBIRAJO PREDLOGE ZA OBČINSKI PRAZNIK

METLIKA - Glede na to, da metliška občina že vrsto let ne praznuje občinskega praznika, vsi sosednji poskuši, da bi končno določili, kateri datum bi bil najbolj pravi, pa so padli v vodo, je bil konec preteklega leta zopet razpisani natečaj za zbiranje predlogov za občinski praznik. V roku, torej do 5. januarja, je dal pismen predlog le metliški občinski odbor Združenja borcov in udeležencev NOB Slovenije. Predlagali so 26. november, ki je bil občinski praznik že doslej. Že pred razpisom je bil dan tudi predlog, naj bi bil občinski praznik 19. septembra, ko je bila leta 1869 v Metliki ustanovljena prva požarna brama na Slovenskem. Na zadnji seji občinskega sveta so se odločili, da rok za zbiranje predlogov za datum občinskega praznika podaljšajo do 1. aprila.

Mnogi brez pomoči ne bi zmogli

Na črnomaljskem Centru za socialno delo dosedanji enoten program razširili na tri področja
- Najobsežnejša oskrba na domu - Uspešna učna in osebna pomoč osnovnošolcem

ČRНОМЕЛЈ - V okviru črnomaljskega Centra za socialno delo (CSD) že sedmo leto potekajo javna dela, ki so doslej odvijala le v okviru programa "Oskrba na domu". Ker pa postaja vse bolj pereča problematika varstva ostarelih, bolnih, invalidnih in Romov, se od začetka letosnjega leta javna dela v črnomaljski občini odvijajo na treh področjih.

Najobsežnejši je program oskrbe na domu, saj je v črnomaljski občini več kot 13 odst. ostarelih, mnogi od njih pa so bolni, invalidni in potrebeni pomoči pri vsakodnevnih hišnih opravilih. Hkrati ta program zajema še pomoč staršem, ki imajo otroke z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, ter razvoj in vodenje lokalne mreže skupin starih za samopomoč, vanj pa je sedaj preko javnih del vključenih pet delavk.

Drugi program zajema socializacijo Romov in poteka v okviru CSD Črnomelj že peto leto. V občini je prijavljeno 465 Romov, zaradi številnih nerešenih problemov pa se težave iz dneva v dan povečujejo. Sedaj dela v okviru javnih del z Romi in delavci, prav tako pa bi na centru potrebovali tudi delavca, ki bi usklajeval delo in širil mrežo za učno in osebno pomoč osnovnošolcem. S tem programom so na centru začeli že pred dvema letoma, v njem pa sodeluje okrog 25 srednješolcev prostovoljev, ki vsaj 50 otrokom uspešno pomagajo pri premagovalju težav. Kot poudarja direktorica CSD Vladka Potočar, so moteče oblike vedenja otrok počelo ovira za običajen potek vzgojno-izobraževalnega dela, hkrati pa za otroke tudi ovira v razvoju, pri učenju, vzpostavljanju socialnih stikov. "Velikokrat

prav z učno pomočjo na centru spoznamo težave v vsej družini.

M. B.-J.

Pri nas se zavedamo, kako pomembna je tovrstna pomoč, zato bi jo radi razširili po vsej črnomaljski in semiški občini, po drugi strani pa opažamo, da ji marsikje posvečajo še vse pre malo pozornosti," potrata Potočarjeva.

M. B.-J.

V semiški občini ni odvisnežev

Semiški svetniki o narkomaniji v občini - Na UNZ Novo mesto nimajo podatkov o odvisnežih od droge v občini, nekateri pa občasno uživajo mehko drogo in gojijo konoplje

SEMIČ - Na območju UNZ Novo mesto je v zadnjih treh letih vse več prekrškov in kaznih dejanj, povezanih z mamili, pri tem pa tudi v občini Semič niso izjema. Povečevala se je ne le količina zaseženih mamil, ampak tudi njihova pestrost. V semiški občini so v treh letih zaradi posedovanja mamil za 11 ljudi dali predlage sodniku za prekrške, 3 pa so kazensko ovadili zaradi neupravičene proizvodnje in prometa z mamili.

Ceprav se je v zadnjih letih narkomanija v občini precej razmehnila, je komandir policijske postaje Črnomelj Peter Šajnič dejal, da gre predvsem za blaže oblike narkomanije, torej zlasti za uživanje ali prodajo marihuane in hašča. A ker je Bela krajobraz skoraj idealna za gojenje konoplje, policijski še posebno pozornost namenijo prav odkrivjanju nasadov. Pri tem apelirajo tudi na lovce, gobarje, gozdarje in druge občane, naj jim pomagajo. Lani maja so samo v enem nasadu v gozdu našeli več kot tisoč sadik (indijške) konoplje, ki so bile pripravljene za presajanje, vendar gojitev niso odkrili. Zato pa so v se-

mški občini identificirali šest ljudi, ki jih sumijo, da preprodajo mehko drogo, ter sedem oseb, ki se ukvarjajo z vzgojo indijske konoplje.

Na UNZ Novo mesto ocenjujejo, da semiška občina glede narkomanije ne odstopa od ostalih belokranjskih občin. Nimajo namreč podatkov, da bi bil kdo v občini odvisen od droge, res pa je, da posamezniki občasno uživajo mehko drogo in pridelejo konoplj. Šajnič je še povedal, da najpogosteje uživajo mamila v okolici črnomaljskega Mladinskega kulturnega kluba, v okolici metliškega diska Ghetto ter v okolici nekaterih semiških gostinsk

Zgolj povprečje folkloristov ne zanima več

Občni zbor folklorne skupine "Ivan Navratil"

METLIKA - Na sobotnem občnem zboru metliške folklorne skupine "Ivan Navratil", ki šteje kar 70 članov, je bilo slišati pohvale in graje. Folkloristi so bili zadovoljni, da so imeli v lanskem letu kar 16 nastopov, kar je dvakrat več, kot so načrtovali, med drugim pa so gostovali tudi na Nizozemskem in v Nemčiji. Uspeh je bil tudi, da so lani prvič, kar obstajajo, zapeli štirglasno.

S problemi se srečujejo predvsem na vajah, saj je oder v metliškem kulturnem domu premajhen. Na njem lahko pleše največ 16 ljudi, na nedeljske vaje pa jih je prihajalo po 40. Zato so, kljub temu da je bil obisk na vajah dober, naredili bolj malo. Vendar pa je umetniški vodja Janko Bračiča dejal, da se stvari že premikajo na boljše ter poudaril, da se morajo potruditi, da bodo odstopali od povprečja, kajti povprečnih folklornih skupin je v Sloveniji zelo veliko. Zato bodo za nastope izbirali le najboljše.

Pri tamburaših in pri ženskem pevskem zboru, katerega umetniški vodja je Mateja Jakša-Jurkovič, je lani prišlo do menjave generacij. Vendar se zbor že temeljito pripravlja na celovečerni koncert, ki ga bo imel spomladni v cerkvi pri Treh farah. Slišati je bilo predlog, naj bi v metliški enoti Glasbene šole Črnomelj odpri še oddelek za poučevanje tamburi.

Letos imajo člani folklorne skupine v načrtu številne nastope, med drugim tudi v Nemčiji in na Češkem, gostili pa bodo tri folklorne skupine iz tujine. Pripravili bodo nove koreografije belokranjskih plesov, obnovili narodne noše in instrumente, razmišljajo pa tudi o primernejšem propagandnem gradivu. Za to bodo potrebovali kar precej denarja in župan Branko Matkovič jim je obljubil, da ga bodo dobili iz proračuna vsaj toliko kot lani. M. B.-J.

NOVE, NIŽJE CENE VRTCA

METLIKA - Na seji metliškega občinskega sveta pred tednom dni so svetniki sprejeli nove cene v otroškem vrtcu, ki so nižje od tistih, ki so jih sprejeli novembra lani, in ponovno potrdili decembra. Na seji sveta so bili tudi predstavniki sveta starčev vrtca, ki so se s cenami strinjali. Ekonomika cena dnevnega programa v jaslicah je 45.600 tolarjev, dnevnega programa vrtca 33 tisočakov ter poldnevnega programa dobrih 24 tisoč tolarjev.

M. B.-J.

lakov. Zaradi povečane budnosti policistov so se začeli narkomani seliti v zasebne prostore. Ostro pa je nasprotoval legalizaci hašča in marihuane, saj je prepričan, da bi se takrat veliko mladih brezposelnih začelo ukvarjati s proizvodnjo droge. Vod-

• Semiški svetniki soglašajo, da tudi v njihovi občini pričnejo s preventivnimi akcijami. Tako so pripravili prireditve "Veter v la- seh - s športom proti drogi", sodelovali s črnomaljsko lokalno akcijsko skupino za preprečevanje zlorabe droge ter načrtno osveščali pedagoške delavce in starše.

ja urada kriminalistične službe na UNZ Novo mesto Anton Olaj pa je dodal, da je uživanje mehke droge le korak do trde droge, ta pa vodi tudi v kriminal. M. BEZEK-JAKŠE

Spakedranščina

Nam res zmanjkuje slovenskih besed?

ČRНОМЕЛЈ, METLIKA, SEMIČ - Ni dvoma, da je razmah zasebnega podjetništva prinesel veliko dobrega, a žal tudi marsikaj slabega, denimo svinjanje z maternim jezikom. Motijo številna imena podjetij, ki ne le da so pogosto spadane izpeljanke iz tujih jezikov, ampak tudi nič ne povedo.

Če so avtorji žeeli, da bi bilo ime njihovega podjetja bolj privlačno za oko in uho, so s takšnimi skrupučili dosegli prav nasproten učinek. Sama sem se prepričala, saj so ljudje, ki so videli napise na belokranjska podjetja Remex, Kaiwa, Atmagraf, Hak, Boma trade, Inpro, Mežme, Sotex, Baims, Kotra, Finet, Status ipd., zmajevale z glavami. Niso si mogli zamisliti, kaj naj bi ta vse prej kot domeslna imena ponila.

Na srečo vseh Belokranjev le še ni zapustil dober okus, in če čutijo vsaj kanček spoščanja do že tako zapostavljene slovenščine, se posodi tudi dobra ideja za ime podjetja, ki morda res ni "visokozenčenje", zato pa domače, povedno in prijetno za uho. Kot na primer Breza, Kolpa, Pisanka, Belokranjska ali pa kar preprosto Šivanje zaves, ključavnictvo, eletroinstalaterstvo in meritve.

Žal pa s tujkami niso okuženi le podjetniki. V Črnomelu je zadnje čase veliko slišati o lokalni razvojni koaliciji in lokalni akcijski skupini. Četudi bi razpisali nagradno igro z velikimi dobitki, bi se gotovo našlo le malo navadnih smrtnikov, ki bi pravilno ugotovili, kaj skriva ta dve besedi zvez.

M. BEZEK-JAKŠE

LITERARNI VEČER

ČRНОМЕЛЈ - Črnomaljska osnovna šola Mirana Jarca vabi na literarni večer, posvečen 120. obljetnici rojstva Otona Župančiča, ki bo v soboto, 7. februarja, ob 19. uri v tukajnjem kulturnem domu. Slavnostna govornica bo predsednica ZKO Črnomelj Vida Črnomelj.

V POČASTITEV KULTURNEGA PRAZNIKA

SEMIČ - V soboto, 7. februarja, ob 19. uri bo v semiškem kulturnem domu proslava v počasti svetnika Štrekjevec in semiški oddelek Glasbene šole Črnomelj.

VIŠJE CENE NADOMEŠILA

METLIKA - Metliški svetniki so na seji pred tednom dni sprejeli sklep o uskladitvi višine nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v občini. V letosnjem letu bodo občani plačevali za kv. meter stanovanjske površine in poslovne stavbe 7,90 tolarja na mesec, za nepokrita skladischa, parkirišča in nezazidano stavbno zemljišče pa 0,79 tolarjev nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. Cene so od lanskih višje za 9,4 odst., kolikor je bila lanska inflacija.

ADLEŠIŠKO PRELO

ADLEŠIČI - Društvo kmečkih žena Adlešiči in kmetijska svetovalna služba Črnomelj vabita na prireditve z naslovom "Prelo", ki bo v soboto, 7. februarja, ob 20. uri, v kulturnem domu v Adlešičih. Gosta večera bosta Erika in dr. Adolf J. Eichenseer, raziskovalca ljudske ustvarjalnosti iz nemškega Regensburga.

OBČNI ZBOR VINOGRADNIKOV

SEMIČ - Semiška podružnica Društva vinogradnikov Bele krajine vabi člane na redni letni občni

Nam bo država kratila spanec?

Kostelci opozarjajo, da praznjenje obmejnih krajev ni samo lokalni problem

KOSTEL - Svet KS Kostel in Društvo Kostelcev sta razočarana, ker resorna vladna služba pri oblikovanju predloga za nove občine ni upoštevala njihove pobude, konec prejšnjega tedna pa je na vse za odločanje o tem pristojne inštitucije in posamezneki naslovila pismo, v katerem ponovno opozarja, da problem odseljevanja ljudi iz Kostela in s tem praznjenje tega obmejnega območja ni in ne sme biti samo problem Kostela.

"Ob pomanjkanju kakršnekoli učinkovite regionalne politike (nov zakon o skladnem regionalnem razvoju je v proceduri že vse od začetka leta 1996!) in ignoriranju lokalne iniciative iz našega območja po novi občini, v kateri vidimo možnost preživetja po vzoru na sosednjo Osilnico in druge manjše lokalne skupnosti po Sloveniji, se bojimo, da se bo uresnila najbolj črna misel iz naše Studije o upravičenosti občine Kostel: Kostel bi je zadnja ura," so zapisali po podani obrazložitvi, da na 60 kv. kilometrov velikem območju KS Kostel, ki ima kar 35 kilometrov državne meje s Hrvaško, danes živi le še 700 pretežno ostarelih prebivalcev, saj se mladi še vedno odseljujejo, ker za preživetje v Kostelu nimajo možnosti. Državna meja bo zato, so zapisali, v nekaj letih prazna oziroma se bo, kot so opozorili, pomaknila za 30 kilometrov in notranjost do Morave, prve večje vasi, ki ima možnosti,

da ostane živa.

Zato so se v pismu vprašali, ali se odgovorni v državi zavedajo,

PRIPRAVE NA KONGRES V SEŽANI

KOČEVJE - Na seji upravnega odbora Gasilske zveze Kočevje je bil govor največ pripravljen na redne letne občne zbrane 15 protovoljnih društev. Dobro so ocenili delo novega vodstva zveze, ki je veliko truda vložilo v obveščanje in usposabljanje. Govorili so tudi o pripravah na 13. kongres Gasilske zveze Slovenije, ki bo končal maja v Sežani. Gasilska zveza Kočevje ima skupaj z gasilskim društvom Osilnica možnost izvolitve treh delegatov. Predlagali so, naj bi jih na omenjenem kongresu zastopali predsednik GZ Anton Fajfar, Jože Mihor in Bojan Kocjan, za člane predstavstva Gasilske zveze Slovenije pa so predlagali Jožeta Mihorja in Antona Fajfarja.

V. D.

kaj bi to pomenilo za državo z nacionalnega in obrambnega vidika. Izrazili so prepričanje, da bi država morala najti ustrezne instrumente, s katerimi bi celovito reševala to problematiko, pri tem pa poudarili, da jih Kostelu vidi jo v samostojni občini. Ob ugotovitvi, da ostajajo kot v časih bivše države in zloglasnega zapretga prostora še naprej zapostavljeni v ekonomskem in političnem smislu, so poudarili, da problem zeleni meje ne more in ne sme biti le lokalen. "Prazna meja brez ljudi pomeni spati ob odklenjenih vratah," so zapisali in pismo namesto s pozdravom zaključili z vprašanjem: "Boste spali mirno?" Na to vprašanje pa bi si po mnenju vseh, ki se borijo za preživetje Kostela, morali odgovoriti tudi na ministrstvu za obrambo, ministrstvu za notranje zadeve, v parlamentu in ne nazadnje tudi sam predsednik države Milan Kučan.

M. LESKOVŠEK-SVETE

ZAGOREL TELEVIZOR

SREDNJA VAS - V nedeljo, 25. januarja, je v zgodnjih jutrnjih urah zagorelo v hiši Antona Pajniča v Srednji vasi v KS Dražga. Po prvih ugotovitvah se je vnel pet let star televizor, ogenj pa je uničil kuhinjo in dnevno sobo. K sreči so domači še pravčasno zaznali nevarnost in ogenj omejili. Škoda še ni znana, bo pa velika. Pajnič je imel hišo in verjetno tudi opremo zavarovano.

A. K.

OB PRAZNIKU

LOŠKI POTOK - Slovesnost za kulturni praznik ali Prešernovan dan, ki jo pripravljajo učenci in mentorji osnovne šole dr. Antona Debeljaka, bo jutri, 6. februarja. V dopoldanskih urah bo za šolarje lutkovna predstava, zvezcer pa osrednja proslava za vse občane.

A. K.

Le molzli bi

Občina ni nič vložila v turistične kozolčke, hoče pa takso zanje

KOČEVJE, KOSTEL - Turistično športno društvo Kostel je v zadnjih letih ne le urejalo in čistilo okolje na svojem območju, ampak je postavljalo tudi turistične kozolčke, na katerih so bile table z obvestili, pomembnimi za turiste in izletnike. Minuli petek pa so trgovci, gostinci in še nekateri dobili odločbe občine Kočevje, da morajo na osnovi veljavnega občinskega odloka o komunalnih takšah plačati za pol leta za vsako svojo tablico na turističnem kozolčku po 11.180 tolarjev. Nekateri imajo od 1 do 5 takih tablic, največ pa jih ima neki gostinec, in sicer kar 8, se pravi, da bi zanje moral poleg drugih dajatev plačati na leto še okoli 200.000 tolarjev te takse.

Turistično društvo se bo te dni v imenu vseh prizadetih pritožilo zoper uvedbo te takse, posebej pa se bo pritožil še vsak izmed prizadetih. Turistično društvo in pritožniki bodo v pritožbi opozorili, da gre za demografsko ogroženo, revno in obmejno območje, kjer zavezanci novih takš kljub taki "reklami" nimajo kaj posebno veliko dohodka. Sicer pa vsak redno plačuje občini ostale predpisane dajatve. Za nameček ni občina za postavitev kozolčkov in reklam vložila ničesar. Zavezanci plačila prispevka poudarjajo, da bodo v primeru, če bo občina vztrajala na plačilu, odstranili table ali pa jih črno prebarvali.

J. P.

SODRAŠKI TAMBURAŠI ZOPET IGRAJO

SODRAŽICA - Po več kot desetih letih prekinute je z občnim zborom zopet zaživelja Tabmurska skupina Sodražica. Razen enega umrela člana bodo v prihodnjem na številnih prireditvah - prva bo na marčevskem srečanju upokojencev - še naprej igrali Milan in Peter Štupica, Ivo Smisl, Drago Košir, Jože Košmrlj, Stane Campa, Metod Prijatelj in Jože Levstek. Večletni premor je pustil sledi tako na inštrumentih, ki so poškodovani (največ pretrganje strune), in pri muzikantih. Lažje bodo glasbeno napredovali kot pa prišli do denarja za obnovbo in nakup novih inštrumentov. Tako kot druge tamburaške skupine pri nas tudi Sodražani igrajo na Farkaš sistem, s štirimi strunami. Radi bi, da bi tamburaškemu izročilu prisluhnili v tamkajšnji OŠ, saj so imeli pred dvajsetimi leti tamburaški krožek, a je utihnil.

M. G.

Vesna Horžen

Knjižnica informacijsko središče

RIBNICA - Po preselitvi knjižnice iz Doma JLA v sveže prepleskane prostore Miklove hiše spomladan leta 1991 se je močno zvišal tudi obisk v njej. Danes se na policah knjižnice gnete 35 tisoč knjig, obisk pa se je zvečal kar za desetkrat. Prejšnja leta so bralci največ segali po leposlovju, zdaj pa najbolj beroj strokovno literaturo. Knjižnica postaja vse bolj informativno središče.

"Uspešno izpolnjujemmo naše temeljno poslanstvo, saj smo knjige približali bralcem. Obiskovalcem poleg knjignudilom tudi 50 različnih naslovov serijskih publikacij. Vse, kar je na policah, je dostopno bralcem bodisi v knjižnici bodisi sposojeno na dom," je povedala direktorka knjižnice Vesna Horžen. Žal je za nakup knjig čedalje manj denarja. Občina sicer redno prispeva svoj delež, država od 35 odstotkov namenja za knjige le 19 odstotkov, razliko pa za nakup računalniške opreme. Doslej so v računalnik "prepisali" 15 tisoč enot knjižnega gradiva, kar pomeni, da dve redno zaposleni knjižničarki in tri preko javnih del v prihodnje čaka garaško delo pri tej nalogo. Police bodo čez tri leta pretesne, zato upravčeno razmišljajo o širitvi knjižnice od sedanjih 200 kvadratnih metrov uporabnega prostora na najmanj 500 kvadratnih metrov, kolikor bi morali imeti glede na število prebivalcev.

M. G. - č

V knjižnici in šolah

Prireditve ob prazniku

KOČEVJE - V sklop prireditve, ki se bodo v kočevski občini zvrstile v počastitev slovenskega kulturnega praznika, je knjižnica letos pripravila kar tri. Tako je že prejšnji torek omogočila predstavitev romana "Zamolčane zgodbe slovenske transicije" domačemu Stanislavu Kovaru, ta torek in danes pa je v njenih prostorih potekala prireditve za otroke "Za kulturno srca". V počastitev praznika se je dejavno vključil tudi kočevski muzej, kjer so v petek odprli razstavo o škofu Baragi, ostale prireditve v kočevski občini pa bodo potekale predvsem po šolah ali v njihovi organizaciji.

Tako bo jutri ob 16. uri v Osnovni šoli Fara najprej proslava in nato še tekmovanje v namiznem tenisu, v Glasbeni šoli v Kočevju pa bo ob 19. nastopil Jaka Stadler z gosti. Osrednja občinska prireditve ob prazniku bo v soboto, ob 19., v Šeškovem domu, v nedeljo ob 9. uri pa bodo planinci odšli na svoj že 6. tradicionalni pohod h koci pri Jele-novem studencu. Prihodnji torek bo nato spet v znamnenju šol, saj bodo v Likovnem salonu ob 17. uri odprli razstavo "Računalniška grafika", ki jo pripravlja OŠ Ob Rinži. V petek, 13. februarja bo še pri Fari koncert Prifarskih muzikanov, v sredo, 18. februarja, pa bodo prireditve sklenili s komedijo "Iščem moža s kul-turo srca", ki jo bodo odigrali Goimir Lešnjak, Vojko Zidar, Irene Prosen in drugi ob 19.30 v Šeškovem domu.

M. L.-S.

VEČ UČENCEV V ŠOLI V ROBU

ROB - Podružnično šolo v Robu v občini Velike Lašče je minilo šolsko leto obiskovalo 24 učencev, letos pa jo 30, medtem ko bo prihodnje šolsko leto predvidoma 25. Šola je v starih in neprimernih prostorih, poleg tega pa ji primanjkuje prostor za še en razred. Zdaj imajo kombinirani pouk, po dva razreda skupaj v dveh učilnicah. Pomanjkanje prostora je najbolj očitno ob četrtih, ko prihajajo poučevat še dve učitelji (glasbeni vzgoja, angleščina) z matično šolo Primoža Trubarja v Velikih Laščah. Takrat spremenijo v učilnico celo zborniški prostor.

• Poštenost je najboljša politika. (Macaulay)

KRŠČANSKA TRDNJAVA - Člani ribniškega občinskega odbora SKD so na letnem občnem zboru počastili osmo obletnično delovanja - stranka je bila ustanovljena 30. januarja leta 1990 - in dogovorili o letosnjih načrtih. V stranki so ponosni na vsakokratne volilne izidine, predvsem na varčnost pri denarju in uspešnost na volitvah, tako na državni kot na občinski ravni. Volilno okrožje Ribnica in Loški Potok se po besedah Benjamina Henigmana redno uvrščata med deset najboljših krščanskih trdnjav v državi. Predsedniški kandidat dr. Jože Bernik je imel najboljši izid (25 odstotkov) ravno pri njih. Stranka je bila dejavna v nekdanih občinskih skupščinah, saj so takrat med drugim podobe za spremembe imen ulic in trga, ureditev spomeniških obeležij ter spremembe občinskega praznika. V občinskem svetu so bili dve leti "izrinjeni" iz aktivne politike, zdaj, ko se je začela koalicija (SDS) postavljati na noge, druga stran že upošteva njihove predloge. (Besedilo in slika: M. Glavonjič)

Obnovili bodo cerkev na Slevici

Cerkev na Veliki Slevici potrebna obnova, ki bo veljala okoli 11 milijonov tolarjev

VELIKA SLEVICA PRI VELIKIH LAŠČAH - Cerkev, ki je znana iz ljudskih pripovedi in pesnitve Josipa Stritarja o Turkih na Slevici. Za obnovo se je zavzel tudi Regionalni zavod za varstvo naravnih in kulturnih dediščin, saj so v cerkvi med drugim trije dragoceni baročni oltarji. Sedanja cerkev Marije, Kraljice anđelov, je bila zgrajena okoli leta 1680, sicer pa je tu stala cerkev že v 13. stoletju, tabor je dobila 1471. Že v 16. stoletju je bila tu znana božja pot.

Za obnovo cerkve so izvolili gradbeni odbor, ki ga vodi Anton Polzenik, član občinskega sveta Velike Lašče. Nekateri krajanji že prispevajo v denarju, drugi pa

iz Logatca. Krajanji sami ne bodo mogli zbrati dovolj denarja za obnovo, ki bo veljala po sedanjih izračunih 10 do 12 milijonov tolarjev, zato so že zaprosili za pomoč občino Velike Lašče in ministervstvo za kulturo. Seveda je med najbolj prizadetimi za obnovo cerkve novi župnik Ladislav Jakšetič, ki je nadomestil obolelega župnika Lomovška.

J. P.

IZGNANCI TERJAJO PRAVICE - Letnega zbora krajevnega odbora Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 v Kočevju, se je udeležila tudi podpredsednica prof. Ivica Žnidaršič. Kočevski odbor je zelo dejaven, poleg svojih 76 članov je vanj vključenih še 9 članov iz ribniške občine. Slovenki izgnanci so tako postali prve množične civilne žrtve druge svetovne vojne, o katerih se v nekdanji državi ni veliko govorilo, bili so celo izgnanci. V kratkem bo delegacija predala zunanjemu ministerstvu seznam okrog 20 tisoč oseb slovenskih izgnancev in drugih žrtv vojnega nasilja kot podlagi za uveljavitev odškodnin od Nemčije. (Foto: M. Glavonjič)

Organizator Jurčičeve poti neznan

Peti Jurčičev pohod 7. marca bo, ni pa še jasno, ali ga bo organiziralo PD Josip Jurčič ali Višnja Gora - Do sedaj ga vzorno vodila PD Grosuplje in PD Viharnik

IVANČNA GORICA - Tradicionalni pohod po Jurčičevi poti od Višnje Gore do Muljave, ki poteka vsako prvo soboto v marcu, ko praznujemo obletnico rojstva pisatelja Josipa Jurčiča, se hitro bliža, toda kot vse kaže, se ravno pri letosnjem petem pohodu zatika pri organizaciji. Do sedaj sta ga več kot vzorno pripravljali planinski društvi (PD) Grosuplje in Viharnik iz Ljubljane, zaradi želje, da organizacijo prevzamejo sami domačini, pa se tej obveznosti odrekata.

"Že dve leti se zatika pri organizaciji pohoda po deželi desete brata, ki je enkratna kulturna in planinska pot, saj si ljudje upravičeno želijo, da zanjo skrbijo in jo izvajajo domačini," je obrazložila **Ruža Tekavec** iz PD Viharnik ter dejala, da je najbolje, da stvar prevzame neko planinsko društvo v ivanški občini. V občini pa zdaj deluje le PD Šentvid pri Stični, ki ima, kot je povedal predsednik **Maks Jerin**, dovolj obveznosti, od lani pa ima na skrbi svojo Lavričeve pot. Večina se strinjala, da je zato potrebno ustanoviti novo občinsko planinsko društvo, zataknilo pa se je, ko je predsednik TD Višnja Gora **Pavel Groznik** povedal, da bodo za začetku februarja ustanovili svoje planinsko društvo (verjetno z imenom Pož), ki bi preuzele organizacijo Jurčičevega pohoda. Predsednik TD Krka in občinske turistične zveze **August Likovnik**,

Tatjana Lampret z ZKD občin Grosuplje, Dobropolje in Ivančna Gorica, Ruža Tekavec so bili odločni, da morajo ustanoviti enotno društvo, ki bo združevalo vse tri kraje: Višnjo Goro, Muljavo in Krko, in ker gre za Jurčičovo pot, je verjetno najbolj smiseln ime novega društva prav po Jurčiču.

Tako **Vinko Blatnik** kot **Bogomir Sušič** iz ivanške občine sta se strinjala, da je Jurčičeva pot občinski in slovenski interes, rezultat burnega razgovora pa je vesen dal naslednji rezultat: ustanovitev PD Višnja Gora in PD Josip Jurčič, katero od njiju bo prevzelo organizacijo omenjenega pohoda pa se bodo odločili na prihodnjem sestanku ta teden. Izvolili so organizacijski odbor, v katerem so tako starci kot novi člani iz vseh treh krajev, njegov predsednik je župan Jernej Lampret. Ob letosnjem Jurčičevem pohodu bodo Tatjana Lampret, Anica Petrič in

• Predsednik TD Krka **August Likovnik** je predlagal podaljšanje 15 kilometrov dolge Jurčičeve poti z Muljavo do Krke, ter za odprtje spominske plošče na OŠ Krka, kamor je Jurčič zakorakal v prvi razred. Zbrali so menili, da je podaljšanje poti za tri kilometre predvsem iz organizacijskih razlogov možno le kot neobvezno, saj je končna osrednja priredeitev vedno na Muljavi.

August Likovnik poskrbeli za izid priložnostne brošure, dosedanji organizatorji pa bodo za dobro delo prejeli priznanje.

L. M.

VABILO NA SESTANEK

IVANČNA GORICA - Ob slovenskem kulturnem prazniku bo domače kulturno društvo jutri, v petek, 6. februarja, v kulturnem domu organiziralo ogled slovenskega filma Herzog. Društvo tudi vključno vabi vse ljubitelje petja in druge kulturne na pogovor glede delovanja zborov in ostalih dejavnosti ter na prvo srečanje z zborovodjem. Sestanek bo v petek, 13. februarja, v prostorih kulturnega doma.

O USTANOVITVI NOVEGA PLANINSKEGA DRUŠTVA - Tudi glede na to, da je Slovenska planinska zveza zainteresirana za čim manj majhnih planinskih društev, kar je poudarila Ruža Tekavec (na levi), bi bilo najbolj smiseln ustanoviti enotno občinsko društvo. Gotovo pa je najvažnejše čim bolje izpeljati letosjni pohod, ki ga obiše tudi po dva tisoč Slovencev. (Foto: L. M.)

KRAJEVNI URAD TRŽIŠČE V NOVIH PROSTORIJAH - Na območju, ki ga pokriva Upravna enota (UE) Sevnica, deluje osem krajevnih uradov (KU), med njimi že petdeset let KU Tržišče. Ta pokriva 23 naselij s 1900 prebivalci. Po besedah načelnika UE Sevnica Joža Kovača na petovi otvoritvi temeljito preurejenih prostorov KU v središču Tržišča je KU Tržišče v vseh teh letih upravičil svoj obstoj, saj je strankam približal upravne storitve. Ob podpori svetovalca vlade Bojana Bučinela so oktobra lani od Servisa skupnih služb vlade prejeli pogodbo, podpisano z izvajalcem GD Podjetje za gradbeno dejavnost iz Hrastnika. Po načrtih in pod nadzorom inž. Janija Zemljaka je bilo v stari stavbi opravljeno zahteveno in obsežno delo. Zadovoljstvo nad tem so ob otvoritvi izrazili Kovač, sevniški župan Jože Peterlin in predsednik sveta KS Marjan Jamšek. Kovač se je posebej zahvalil tudi vodji KU Mariji Škoporc za prizadetno delo. (Foto: P. Perc)

DUHOVNIKI IN OBČINARI ZADOVOLJNI NA VRHU - Ob že zrelem pričetku letosnjega leta je sevniški župan Jože Peterlin spet povabil na tradicionalno srečanje duhovnike, ki opravljajo svoje pastoralno poslanstvo na območju sevniške občine. Po krajsih nagovorih župana in sevniškega župnika Cirila Slapšaka se je v prijetnem okolju gostišča Dolinšek na Vrhu pri Boštanju razvila sproščena, živahna debata duhovnikov in predstavnikov občine, kjer ni bilo čutiti nekdajne delitve na dva bregova, ampak je prevladalo spoznanje, da morajo oboji služiti v prid vsem ljudem. V takem vzdružju je na Vrhu nastal tudi tale posnetek. (Foto: P. Perc)

Nemci dolžni vsaj milijardo mark

Z letnega zborna trebanjske krajevne organizacije Društva izgnancev Slovenije - Poslanec dr. Franc Žnidaršič zbral podpise 10 kolegov za zakon o poplačilu vojne odškodnine

TREBNJE - "Želim, da bi čim prej vsi dobili rešene vloge. To je že skrajni čas in najmanj, kar se da narediti. Zame je popolnoma nerazumljivo, da se celo po dveh letih od sprejema zakona ni to naredilo oziroma da še po več kot 50 letih niso popravljene krivice žrtvam vojnega nasilja, posebej še izgnancem," je dejal preteklo soboto trebanjski župan Lojze Metelko na letnem zboru krajevne organizacije Društva izgnancev Slovenije (DIS) Trebnje.

Trebanjska KO DIS je po besedah njene predsednika **Zvoneta Duhu** v preteklem letu pretežno uresničevala naloge, da bi izgnancem, internircem, ukrašenim otrokom, beguncem in drugim upravičencem omogočili, da bi čim prej pridobili status žrtev vojnega nasilja in rente, ki jim pripada. Do konca preteklega leta je Upravna enota (UE) Trebnje od 207 zahtevkov za priznanje statusa žrtev vojnega nasilja izdala odločbe v 191 primerih, izvršuje pa 91 pozitivno rešenih zahtev, od tega je 80 rezerviško potrjenih. Duh se je zahvalil načelniku UE Miljanu Rmanu (ta je tudi seznamil zbor z delom UE na tem področju) in referentki Simoni Končinu za dobro sodelovanje. KO DIS Trebnje

sodeluje s sosednjimi krajevnimi organizacijami Krmelj, Sevnica, Bučka, Novo mesto. Z Bučke je prišla pozdraviti njihov zbor posebna delegacija. **Zvone Duh** se je zahvalil tudi županu Metelku in trebanjski občini za finančno podporo.

Predsednik območne borčevske organizacije Trebnje Tone Žibert je menil, da je "danes ravno tisti čas, ko je treba pohititi z odškodninami. Imamo skupno pot. Mi bori smo bili ravno tako brezdomci, trpeli smo za to našo domovino, za državo Slovenijo po zgodbah," je dejal Žibert.

Poslanec, dr. **Franc Žnidaršič** je pojasnil, kako je zagotovil v državnem zboru 10 podpisov svojih kolegov, in dejal, da bi bilo prav, če bi se stranke pri tej podpori novemu zakonu za poplačilo vojne škode tudi poslej ne ozirale na politično pripadnost. Povedal je, da je velika zasluga sedanjega župana Metelka, da so v času njevega poslanskega mandata storili za žrtev vojnega nasilja vsaj to.

"Vemo, kdo je povzročil krivice. Ni naš problem, kje bo država dobila denar, ali iz nemške ali iz naše državne blagajne, vsekakor bi bilo bolje, če bi uspelo prvo. Milijarda mark za Nemčijo je manj kot za nas milijarda tolarjev. Borci so prepozno skušali k temu

• Podpredsednica DIS Ivica Žnidaršič je povedala, da so zunanjemu ministru dr. Borisu Frlecu pred nedavnim obiskom v Bonnu izročili pismo za nemške oblasti, ki naj priznajo, da ni dovolj, če bi bile slovenske žrteve vojnega nasilja dobile le delež odškodnine iz sklada 80 milijonov mark, kolikor je pred kratkim odobril nemški parlament tistim žrtvam v srednjem- in vzhodnoevropskih državah, ki še niso dobile individualnih odškodnin. "Nemčija nam je dolžna vsaj eno milijardo mark, ko pa bodo vse sešeli, bo vsota še veliko večja," je poudarila Žnidaršičeva, potem ko je pojasnila, kako bodo terjali, da jim slovenska država zagotovi vsaj 35.000 tolarjev odškodnine za vsak mesec izgnanstva.

zakonu dodati neke svoje pravice do rente. Kje so bili 50 let? Oni so v teh letih že toliko dobili, da bomo morda mi deležni le nekaj tistega," je povedal Žnidaršič, tudi sam izgnanec.

PAVEL PERC

SEVNIŠKI UMETNIKI ZA KULTURNI PRAZNIK

SEVNICA - Tukajšnja zveza kulturnih društev vabi v soboto, 7. februarja, ob 19. uri v kulturno dvorano PGD Sevnica na svečanost ob slovenskem kulturnem prazniku. V kulturnem programu se bodo predstavili mladi sevniški umetniki, gost večera pa bo oktet Jurij Dalmatin.

1882 ZAHTEVKOV ZA PRIZNANJE STATUSA ŽRTVE VOJNEGA NASILJA

SEVNICA - Na letnem zboru Krajevne organizacije Društva izgnancev Sevnica je njen predsednik Drago Lupšina povedal, da je Upravna enota Sevnica sorazmerno veliko naredila za žrtev vojnega nasilja, kar imata zasluge načelnik UE Jožko Kovač in gospa Žužkova. Do konca leta 1997 je bilo 1882 zahtevkov za priznanje statusa po zakonu o žrtvah vojnega nasilja, v reviziji je bilo poslanih 1673 odločb, iz revizije so dobili vrnjenih 1179 odločb, renta pa je bila izplačana 1163 upravičencem.

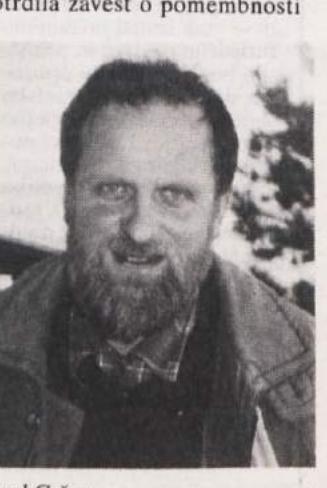
ŽRTVE VOJNEGA NASILJA V TREBNJEM - Podpredsednici DIS Ivice Žnidaršič je predsedujejoči na sobotnem zelo dobro obiskanem zboru, Jože Tomažin, v zahvalo za njen delo izročil tudi hlebec kruha. (Foto: P. P.)

Do takšnega sklepa pa svetniki niso prišli zlahka, že pred petimi leti se je namreč na pobudo ministra za zdravstvo med krajani Razborja in okolice prvič prebudovala misel o ustanovitvi skupnosti, sole za življenje, za usposabljanje bivših odvisnikov za njihovo vključitev v normalno življenje. Takrat je prevladala struja krajancov, ki so bili proti nekakšni "komuni nar-komanov" v razborški šoli in so s peticijo pritisnili na sevniško občino. Tako je zamisel padla v vodo.

Ob koncu preteklega leta pa so na Razborju pričeli po prihodu patra Karla Gržana vsako zadnjo soboto v mesecu prirejati "Razborške večere" o perečih življenjskih vprašanjih. Tako je bil novemberški večer posvečen raznim vrstam odvisnosti, od kajenja, alkoholizma do droge in razmišljanja o odgovornosti za pomoč

zasvojenim. Občinski svetnik **Jože Imperl** (SKD), doma na Razborju, je povedal, kako je izjemna udeležba, okrog 200 krajancov, potrdila zavest o pomembnosti

Karel Gržan

tega vprašanja. Tako se je ob poslušanju **Zvoneta Horvata** pri Slovenki Karitas zadolženega za odvisnike, in dolgoletnega odvisnika Tomaža znova prebudila ideja o ustanovitvi sole življenja na Razborju.

Kot je seznanil sevniški občinski svet **Milan Klenovšek**, član sveta KS Loka, zadolžen za Razbor, so se na sestanku krajancov Razborja in dveh sosednjih vasi 11. januarja letos v sestanku ožje skupine v prisotnosti Slovenske Karitas, predsednika KS Loka in tajnika sevniške občine ter župniškega sveta razborške sole soglasno odločili, da omogočijo odprtje Sole za življenje v župnišču. Temeljito so se seznanili z delovanjem sole, ki po mednarodnih izkušnjah v ničemer ne ogroža kraja in okolice, marveč nanj celo pozitivno vpliva.

Predsednik sveta KS Loka Niko Sajtl je seznanil sevniški občinski svet, da je loški svet po burni razpravi 27. januarja sprejel odklonilno stališče do ustanovitve te sole na Razborju.

P. PERC

GROZNIK IN GROZLJIVKA - Še preden so se zbrani začeli pogovarjati o ustanovitvi občinskega planinskega društva, ki bi bilo po novem organizator (pre)hitro bližajočega se Jurčičevega pohoda, je svetnik Pavel Groznik postregel z informacijo, da bodo 7. februarja ustanovili višnjegorsko planinsko društvo, ki bi lahko prevzel to nalogo. Še bolj kot s to novice pa je predvsem Ruža Tekavec iz PD Viharnik šokirala vest, da bodo člani tamkajšnjega turističnega društva, katerega predsednik je Groznik, v soboto v očiščevalni akciji, ki je že prizara na bližajoči se obisk naših pohodnikov, sneli oznake za pohod in jih osvežili. "To je čista grozljivka!" je Tekavec očitno takoj dobila asocijacijo ob prijemu Groznik. Ta jo je hitro pomiril, da ne nameravajo trgati označevalnih tabel, temveč jih le očistiti. Grozljivka je postala manj grozna.

KDO JE DEMOGRAFSKO OGROŽEN? - Na natečaju za dodelitev sredstev za spodbujanje razvoja demografsko ogroženih območij v RS za leto 1998 lahko sodelujejo tista območja, ki so dobila tak status za obdobje 1997-1999. Pravi absurd je, da so na primer v ivanški občini za demografsko ogroženo območje proglašene plodne nižine, kot so naselje Stari trg, Polje, Podsmreka in Žgornja Draga pri Višnji Gori, ne pa hribi okrog Polževega, ki so brez vode, tako Žgornje Brezovo, Velika Dobrava. Takšno edinstveno razdelitev je za Višnjo Goro ugotovil njen svetnik Franc Godeša, ki je zato na županstvo naslovil vprašanje, kdo je na kakšni podlagi je predlagal takšno nerazumno klasifikacijo.

Trebanjske iveri

SPOVEDNIKI ALI PSIHOTERAPEVTI? - Včasih se znajdemo novinari v sili kočljivem položaju, zlasti, ko nas poklicujejo ljudje z določenimi problemi in bi radi, da bi kakšnega domnevnega povzročitelja telega v travm osvrnili v javnosti tudi z objavo v časopisu. Težava za predstavnike sedme sile se pojavi, ko takti kritiki (domnevni ali dejanski) napak in grehov drugih nočejo ali si pa ne upajo stati za povedanimi obožbami. Potem se novinari skoraj lahko prelevimo v nekakšne spovednike ali psihoterapevte, strpno poslušamo prizadetega človeka in to izpovedi ohramimo zase ali jo "zakamufiramo" objavimo.

VELEKMET - Alfonz Jakš (v hlevu ima 65 glav živine) iz Brinja na rakovinskem polju, ki nas je poklical v torek dopoldne, ko zaključujemo redakcijo, ni eden tistih, ki bi se skrival za hrbitom drugih, nam pa zmeraj naloži kup problemov. Skupni imenovalec vseh Jakševih težav so neusklajene cene kmetijskih pridelkov s cenami repromateriala. Jak je tokrat povedal, da je še lani dobil za kilogram pšenice 36,36 tolarja, priljubno toliko, kot je bilo kurilno olje, letos pa je dobil za kilogram pšenice, ko so bili odbiti stroški prevoza 12,5 tone zlategradi zrnja, le še 27 tolarjev. S 1. februarjem so podnareli storitve veterinarji... Jaki je nezadovoljen tudi s trebanjskim županom Metelkom, češ da mu je pri volitvami ubljubil ureditev cestne povezave na lokalno Šentrupert-Rakovnik.

Sevniški paberki

RIBIČ - Na tradicionalnem srečanju duhovnikov s sevniškimi občinari, tokrat v gostišču Dolinšek na Vr

Kmečki zadružni ne grozi stečaj

**Krška zadružna gradi na lastnih močeh - Redno plače, tekoče plačevanje vseh obveznosti
- Zadružna stavi na blagovno znamko cviček - Pičla državna pomoč**

KRŠKO - "Če se ne bodo poslabšali sedanji tržni pogoji, smo pripravljeni, da bomo lahko poslovali in uspešno gospodarili tudi v prihodnje. Ob nespremenjenih pogojih gospodarjenja ni nevarnosti, da bi se Kmečka zadružna Krško zlomila. Poslovni partnerji nam zavajajo, in ne vem, zakaj nam ob sedanjem zanesljivem poslovanju ne bi. Nikakor ne drži, da zadružni grozi stečaj." Tako je povedal o Kmečki zadružni Krško njen direktor Anton Planinc.

Kmečka zadružna delavcem redno izplačuje plače in potne stroške, poleg tega pa imela niti dneva blokirana računa in redno plačuje vse dajatev in obresti od posojil. Letos bo plačala 40 milijonov tolarjev obresti, kot je povedal direktor.

Sodeč po direktorjevih besedah, zadružna opira svoje bodoče poslovanje predvsem na vino, in sicer blagovno znamko cviček. Ob vinski kleti, v kateri negujejo omenjeno vino, ima posestvo s 40 ha vinogradov, na voljo ima lastno hladilnico za sadje z zmogljivostjo 90 vagonov ter dve trgovini pretežno s kmetijskim repromaterialom. Odkupuje od kmetov tudi živilo - v zadnjem obdobju je odkup precej povečala - in mleko, ki ga letno zbere 2 milijona litrov.

Zadružna računa, da bo morala tudi v bodoče svoj gospodarski

Anton Planinc

"Katastrofa, če bo še ta župan"

Letni zbor krške ZLSD - Močan strankin podmladek - "Predsednik Pahor je strahopetec" - Kako do sprave

KRŠKO - Krška območna organizacija Združene liste socialnih demokratov je na rednem letnem zboru v soboto pregledala svoje delo za čas od lanskega marca do konca letosnjega januarja. Poročalec Maksimilijan Babič, predsednik območne organizacije, je pohvalil delavnost krškega kluba Mladi forum ZLSD, ki je po številu eden najmočnejših takih klubov v Sloveniji.

Silvo Gorenc, vodja svetniške skupine Združene liste v občinskem svetu Krško, je v orisu razmer v občini napravil vladajoči politični garnituri dosti napak, ki slabijo krško občino navznoter in navzven. Vodstvo občine med drugim ni naredilo razvojnega načrta občine, je nedavno ob ukinjanju rudnika na Senovem in ni doseglo ustrezne odškodnine za razvrednoteno okolje ob jedrske elektrarni. Svetniška skupina Združene liste po Gorenčevih besedah stalno daje v občinskem svetu splošno koristne predloge, vendar se večina pobud ponavadi ustvari pri občinski upravi. Gorenc je dejal, da bo za krško občino popolna katastrofa, če bo sedanji župan vodil občino tudi v prihodnje.

Navzoči so razpravljali tudi o aktualnem stanju v združeni listi, potem ko je najočitnejši vodstvo objavilo deklaracijo o spravi. Navzoči dr. Igor Lukšić, predsednik programskoga sveta stranke, je dejal glede omenjene deklaracije, da je Združena lista z njim izrazila pripravljenost za pogovor o preteklosti. "Med članstvom je stališče, da je Združena lista izdala z deklaracijo svoje videnje preteklosti ter borcev in NOB, vendar se ne zgodilo nič takega," je navzočim zagotovljal Lukšić. Po njegovih besedah je Združena lista moralna ravnati, kot je ravnala v deklaraciji, če zeli preprečiti beg svojih volivcev k drugim strankam. Po Lukšičevem mnenju je stranka nekako premagala moralno krizo izpred let.

Dr. Franci Križanič, član predsedstva Združene liste, je grajal deklaracijo ZLSD o spravi. Ranj je nesprejemljiva vsebinsko in po tem, da z njim predsednik stranke Borut Pahor ni seznanil članov predsedstva. "Naš cenjeni predsednik Borut Pahor je strahopetec. Popustil je v pogovor o lustraciji," je rekel Križanič, ki je tudi dejal, da Pahor vodi stranko nedemokratično in neodgovorno.

Člani območne organizacije so v zvezi z deklaracijo ZLSD o spravi izrekli dosti kritik in malo podpore Pahorju. Predstavnik kluba Mladi forum pa je zavrnil na zboru izrečene pobude za agresivnejšo politiko stranke in podprt politiko dialoga.

položaj reševati in izboljševati, žal predvsem z lastnimi silami, kar je povedal direktor Planinc tudi na nedavnem srečanju s kmetijskim ministrom Cirilom Smrkoljem v zadružni vinski kleti. Da drugi niso pripravljeni veliko pomagati, se je pokazalo npr. lani, ko je zadružna po pozebi in toči dobila samo odškodnino iz zavarovalnice in nič iz državne blagajne. Ko pa je prosila kmetijsko ministrstvo za 40 milijonov tolarjev pomoči za tehnološki razvoj, je dobila vsega 800.000 tisoč tolarjev. Kljub tako slabemu zanimanju ministrstva za dogajanje v krški kmečki zadružni je tudi lani kupila za svojo vinski klet filter za vino, ki je velenjal 20 milijonov tolarjev. Letos namerava posodobiti polnilnico

* Kmečka zadružna Krško je v petek na Sremiču pripravila trgatev, za katero je pustila 2.500 trt. Iz takrat obranega grozja bodo dobili okrog 170 litrov sovinjona suhega jagodnega izbora.

in prostor za hrambo arhivskih vin.

V letih do zdaj je zadružna zmanjšala obseg dela za 10 do 15 odst. in število delavcev za 70. Prodala je nedonosne poslovne dele, tako upravno stavbo v Kršku, odkupno skladišče v trgovino na Raki ter ves izkupiček uporabila za vračilo že najetih posojil. Zdajšnje zadružno premoženje je vredno 5 milijonov mark, v njem pa imajo člani skupno približno 13 milijonov tolarjev.

Po besedah Planinca obstaja velik interes za vinski klet in blagovno znamko cviček. To je po direktorjevih besedah dobro in potrjuje, da zadružna dela prav.

M. LUZAR

Lidija Urbanč (na fotografiji stoji) v kozmetičnem salonu

Noga in glava povesta veliko

Drobogled nad težavicami

BREŽICE - Mraz v zadnjih dneh je prepričal še zadnje omahljive, da so si obuli zimsko obutev. Kakšen je videti sezonski zimski škorjen na "celoletni" nogi, jih lahko opazi veliko, manj splošno pa je znano, kako se noge počuti v škorju. Prav temu vprašanju se nekateri posvečajo s posebno pozornostjo in take vrste je Studio Estet v Brežicah.

"Pri nas imamo strokovno usposobljenega pedikera. Običajno se pri njem oglašajo ljudje, ki imajo težave z nogami, na primer vraščene nohte, se pravi zelo bolečo težavo. Vendar se lahko povabljam do nogah in obuvalih

štivlji problemi. Pediker pravi, da ni vsako obuvalo za vsako nogo. Visoka pete in ozek čevvelj nista prijatelja noge in sta res velikokrat vzroka za razne težave in celo za deformacijo nog. Zlasti to velja pri ženskah, če se napačno obuvajo. Moški so pri vsej zadavi nekoliko na boljšem, a imajo tudi veliko težav," odgovarja na obravnavano vprašanje Lidija Urbanč iz brežiškega Studia Estet.

Če omenjeni salon misli na lepoto in dobro počutje noge, skrite v usnje, je toliko bolj razumljivo, da se trudi v estetskem pogledu tudi za bolj vidne telesne dele lastnika nog, za obraz in celo glavo. V sklopu dejavnosti studia sta tudi kozmetika ter žensko in moško frizerstvo. "Gre za zagotavljanje dobre počutja in za negovanje, predvsem las in kože. Ampak pri vsem tem je pomembna psihična sprostitev, zato posvečamo veliko pozornost relaksaciji, npr. s protistresno glasbo, če jo želi stranka. Ukvaram se tudi z antistresno masažo, ki naj bi vsaj za nekaj časa zmanjšala ali celo odpravila obutek obremenjenosti in obremenitve. Seveda posvečam veliko pozornost negi in notranjem dobermu počutju, ker se to odraža na človekovi zunanjosti," Urbančeva razčlenjuje kozmetičarkine dejavnosti.

Tudi frizerstvo naj bi po njenem prepričanju poudarjalo negovanje, skrb za lase in lasišče, ne samo za pričesko. Po prepričanju Urbančeve pove lasišče, ali je glava deležna frizerjeve stalne nege ali gre zgolj za na hitro opravljeni friziranje.

L. M.

Krščanski demokrati so izstopili

Brežiška SKD odslej v opoziciji - Nepodpisano sporočilo liberalnih demokratov - Sporen postopek imenovanja članov komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja

BREŽICE - O razpadu brežiške velike koalicije se je veliko govorilo in pisalo takoj po januarski seji Svetu občine, na kateri je glasno počilo, toda zaradi različnih predstavitev dogodka javnost pravzaprav ni natanko vedela, ali so liberalci krščanske demokrate iz koalicije "napodili" ali pa so ti sami izstopili.

Zato so slednji zadetki skušali razsvetliti na novinarski konferenci, ki so jo sklicali pretekli četrtek. "Liberalni demokrati po nobeni logiki ne morejo z nami prekiniti koalične pogodbe, kot so to zapisali v izjavi za javnost, saj sam sporazum o medsebojnem usklajenem delovanju, sklenjen 27. maja 1995 med strankami SLS, SKD, SNS in LDS, takšne

možnosti ne predvideva in torej ni mogoča. Posamezna stranka iz koalicije lahko sama sama izstopi, vendar je treba tako potezo poprej pred vsemi članicami koalicije vsebinsko utemeljiti. Liberalni demokrati teh določil sporažuma niso upoštevali in so ravnavali, milo rečeno, svojeglavo in prenaglo. Poleg tega njihov uradni dopis, s katerim so nam 16. januarja sporočili, da z nami prekinjajo koalično pogodbo, ne vsebuje nobenega podpisa, kar priča o tem, da se večina članov LDS s te potezo sploh ni strinjala," je med ostalim povedal predsednik občinskega odbora SKD Ciril Kolešnik. Poleg tega so krščanski demokrati v posebni izjavi zapisali, da so se v občinskem svetu ves čas trudili, da bi se izvajale dogovorjene naloge in ščitili interesi občanov občine Brežice.

Ko pa je obseg neizvršenih nalog - med ostalim sem sodijo: neust-

rezen proračunski memorandum, zaviranje pričetka urejanja mlađinskega centra in centra obšolskih dejavnosti, zapleti v urejanje mestnega jedra, počasnost pri gradnji srednje ekonomske šole in reševanju problematike nekdajnega doma JLA, mlačnost pri izdelavi projektov bodoče avtoceste in verige hidroelektrarn na Savi - prerasel vse normalne okvire, so se odločili za izstop iz koalicije. Za glavnega krivca za nastalo stanje so obdolžili "vodilno" koalično stranko, LDS, katere delovanje so označili kot jalovo.

"Z izstopom želimo preprečiti

blokiranje delovanja Svetu občine Brežice in omogočiti vsem pozitivnim silam v Svetu, da se s skupnimi močmi začnemo ukvarjati z bistvenimi problemi občine in njenim nadaljnjem razvojem, kar je v tem trenutku najpomembnejše," so dejali predstavniki SKD.

Poleg razjasnitve fenomena razpada koalicije so se krščanski demokrati na novinarski konferenci dotaknili še po njihovem spornem postopku imenovanja članov komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja.

E. SEČEN

LUTKOVNA IGRICA ZA SOLARJE

BREŽICE - Knjižnica Brežice bo v tork, 10. februarja, pripravila za učence prve razredov osnovnih šol brežiške občine lutkovno igrico Jančko, Metka in Pavliha, ki jo bo uprizorilo Pavlihovo gledališče Globus iz Ljubljane. Predstava bo na sporedu ob 9., 10. in 11. uri za najavljenje šolske skupine in ob 16.30 za ostale otroke od 5. do 10. leta starosti.

SKD O IZSTOPU - Predstavniki brežiških krščanskih demokratov Darinka Šegota, dr. Zvonimir Škofljanc in Ciril Kolešnik (na fotografiji z leve), zbranim novinarjem pojasnjujejo ozadje njihovega izstopa iz koalicije. (Foto: E. Sečen)

GLASBA IN VINO

Brežice bodo v prelepih prostorih svojega gradu imele tudi letos v gosteh znameniti Ramovšev Festival, ki se bo pričel že 18. julija. Kot je slišati, gredo vstopnice za med in so za prvi festivalski dan že vse razprodane. Povsem drugač je pa je poseben festivalski vinom, ki ga je posebej za to priložnost ob lanskotletni otvoritvi prvega festivala pripravilo brežiško Vino in ga številnim obiskovalcem ni uspelo popiti. Zato bo mogoče kupiti še letos, vendar moramo kupce obvestiti, da ne bo veljalo kot vstopni

Leto 1995 prelomno za Dolenjsko

Takrat najslabša likvidnost in tudi največ stečajev - Lani še naraščalo število blokiranih družb in povprečni znesek blokacij - Manj zaposlenih v blokiranih družbah

KAKO GRE PROJEKT
KRŠKO - Vodja projekta ISO standardov za mala podjetja v Sloveniji Emil Vehovar je nedavno v posebnem pismu pristojnega ministra seznanil z dosedanjim potekom projekta. Pri tem je poudaril, da se je v projekt vključilo že 130 obrtnikov in malih podjetnikov, med njimi je okrog 20 takih, ki so že pridobili certifikate kakovosti.

• Dohodek je negotov in minljiv, izdatek pa stalen in zanesljiv. (Francoski pregovor)

NOVO MESTO - V minulem letu se je na območju Dolenjske in Bele krajine še naprej povečevalo število družb z blokiranimi računi nad 5 dñi, povečeval se je tudi znesek blokacij, zmanjševalo pa število zaposlenih pri družbah z blokiranimi računi. Številke, s katerimi razpolaga novomeška podružnica Agencije za plačilni promet, sicer kažejo drugačno sliko, saj so v blokade žiro računov za leto 1996 vstete tudi blokade treh velikih družb, ki so konec tistega leta končale v stečaju.

V letu 1993 so se z največjo nelikvidnostjo otepali v predelovalnih dejavnostih (motorna vozila, obutev in usnje, električni stroji, tekstilci, lesarji in pohištvo), leta pozneje se jim je pridružila še proizvodnja kovinskih izdelkov. V letu 1995 se je začel zmanjševati delež blokacij med kovinarji in lesarji, hkrati pa se je povečeval delež na področju prometa. Leta 1996 je največji znesek od povprečnih blokad nad 5 dñi pripadel gradbeništvu, drugi največji pa

trgovini, ki je prednjačila po številu družb z blokadami.

Lani je trgovina (po novem v to področje poleg trgovine sodi še popravilo motornih vozil in izdelkov široke potrošnje) ostala na prvem mestu po številu družb z blokiranimi računi (143) in tudi po znesku blokacij (tretjino vsega). Tretjino zneska blokacij so imele še družbe s področja predelovalnih dejavnosti. Povprečni znesek blokacij nad 5 dñi v prvih 10 mesecih lanskoga leta je bil 2,8 milijarde tolarjev, povprečno je bilo blokiranih 320 družb, pri njih pa povprečno zaposlenih nekaj čez 3.000 delavcev.

Največ blokiranih družb in največji delež v znesku ima vsa leta občina Novo mesto (189 družb in 72 odst. vsega zneska), sledita pa ji Črnomelj in Trebnje. Udeležba regije v skupnem znesku blokacij v državi po letu 1995 pada, ravno tako v številu zaposlenih pri blokiranih družbah (leta

NOVO V INFOTEHNI

NOVO MESTO - Infotehna je konec januarja pridobila in uradno odprla učilnico in demonstracijski center v Novem mestu. Učilnica je sodobno opremljena z IBM opremo, internetom in multimedijskimi pripomočki za boljše in lažje delo. V njej bodo tečaji s področja informacije in z njim povezani aktivnosti pa tudi predstavitev strojne in programske opreme, ki jo nudi Infotehna s svojimi poslovnimi partnerji.

CELJE, NOVO MESTO - Celjska Kovinotehna je lani širila maloprodajno dejavnost doma in v tujini ter postavila temelje dolgoročnemu sodelovanju s strateškim partnerjem, trgovsko družbo Sears iz Chicaga, na osnovi katerega bo postala ekskluzivni distributer in nosilec imena za Slovenijo, republike bivše Jugoslavije, Romunijo, Bolgarijo, Madžarsko, Poljsko, Češko, Slovaško in dežele bivše Sovjetske zveze. Sears bo Celjanom pomagal na področju blagovnih virov, znanja s področja tehnologije in organizacije poslovanja, marketinga in izobraževanja.

Kovinotehna je lani odprla prodajne centre v Velenju, Zenici in Kijevu, franšizno enoto v Bihaću ter prenovojeni prodajni center v Celju. Jeseni je razširila tudi ponudbo na našem koncu. Sodobnemu prodajnemu centru v nakupovalnem centru pri Brežicah se je namreč pridružil še prodajni center v Novem mestu, ki posledi posluje na dveh mestih, v trgovskem centru BTC in na Cikavi, kjer je Kovinotehno hčerinsko podjetje MKI. Tu so ponudbo še posebno prilagodili obrtnikom in podjetnikom.

Kovinotehna v tem letu načrtuje 10-odstotno realno rast prometa, predvsem na osnovi povečanja prometa v maloprodaji in uspešnega inženiringa dejavnosti. Zgradila naj bi še tri trgovske centre v Rusiji in Ukrajini ter odprla franžizne enote v Hrvaški in Bosni. V tem letu naj bi zniževala vse stroške, tudi stroške dela, nadaljevala z dezinvestiranjem stalnih in obratnih sredstev ter izboljševala finančno solidnost podjetja do vseh poslovnih partnerjev. Po načrtih naj bi družba za razliko od lani, ko je imela izgubo in so cene njenih delnic na borzi močno padle, dosegla bruto dobiček, ki bo omogočal lastnikom izplačilo dividend.

B. D. G.

Kako bo v bodoče?

Zakon narekuje stečaje

NOVO MESTO - Kako bo v bodoče s stečaji in blokadami žiro računov, bo v marsičem odvisno od uresničevanja Zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji, ki velja od 1. julija lani. Ta zahteva stečajni postopek za vse družbe dolžnice, ki niso zagotovile izplačil plač že več kot 3 mesece, pa tudi za tiste, ki so imele blokiran žiro račun več kot 12 mesecev.

Kaj bi to lahko konkretno pomenilo za Dolenjsko? Največje zneske blokacij v regiji, to so take od 100 do 263 milijonov tolarjev, je lani imelo 8 družb. Te so v oktobru skupaj imelo skoraj polovico povprečnega zneska vseh blokacij v regiji. Vse te družbe, izjema je ena sama, imajo blokiran žiro račun več kot 1 leto! Pravzaprav je res, da v regiji med 329 družbami, ki so imele blokiran račun v lanskem oktobru, le 114 ni bilo blokiranih neprekinitno že več kot 12 mesecev. Če bi se torej držali zakona, bi se zanje moral začeti stečajni postopek.

Kaj pomeni drugi del zakona, ki predpisuje stečaj za družbe, ki več kot 3 mesece niso izplačevale plač, je težje ugotoviti. B. D. G.

SKUPŠČINA VINIS

KOSTANJEVICA - V soboto bo v gostišču Žolnir 2. skupščina Zveze drušev vinogradnikov in vinjarjev Slovenije - VINIS. Sprejeli bodo program dela zvez za to leto in razpravljal o posebnem dogovoru za kategorizacijo ocenjevanj vina v Sloveniji.

BORZNI KOMENTAR

Visoke cene na sivem trgu

V teh dneh obvestila borznih hiš - Tudi napovedi visokih dobičkov ne zvišajo cen delnicam

Minuli borzni teden je bil dolgočasen, so pa zato toliko bolj garali v administraciji borznih hiš. Za potrebe davčne uprave so morali pripraviti na tisoč izpisov o sleherni transakciji vsakega svojega komitenta, ki je karkoli počel z vrednostnimi papirji v letu 1997. V naslednjih dneh bo zato vsak od njih prejel obvestilo, ki ga bo uporabil pri davčni napovedi.

Vsi, ki so lani prodajali vrednostne papirje in jih niso pridobili v lastninskem preoblikovanju podjetij ter so bili njihovi lastniki manj kot 3 leta, bodo do 28. februarja morali izpolniti in oddati napoved za odmero davača od dobička iz prodaje vrednostnih papirjev. Ostali, ki so samo prodajali svoje privatizacijske delnice, bodo do 31. marca morali prodajo prijaviti v obrazcu napovedi za odmero dohodnine. Prvi bodo morali plačati 30-odst. davek od dobička, drugi bodo prodajo prijavili zgolj evidentno.

Tudi zelo optimistične napovedi o lanskih poslovnih rezultatih vodilnih delniških družb, uvrščenih v borzno kotacijo, niso prepričale investorjev, da bi okreplili nakupe teh delnic in s tem sprožili dvig cen. Dobicek Droege je znašal 1,3 milijarde, Petrola

Dolenjska borzoposredniška družba, d.o.o.

Novo mesto

Tel.: (068) 3718-221, 3718-228

Fax: (068) 323-552

MINISTRSTVO "JE V PROJEKTU" - Minister Janko Razgoršek je minuli četrtek na Otočcu s svojim podpisom zagotovil, da tudi Ministrstvo za malo gospodarstvo in turizem pristopa k projektu "Po poteku dediščine Dolenjske in Bele krajine". Omenjeno ministrstvo se je tako pridružilo Ministrstvu za kmetijstvo, zdaj pa potekači se dogovori o sodelovanju z nekatrimi ministrstvami, v prvi vrsti z Ministrstvom za ekonomski odnose in razvoj. Podpisniki sporazuma (v njihovem imenu je aneks podpisal Janko Goleš, direktor območne gospodarske zbornice) od sodelovanja z ministrstvom v prvi vrsti pričakujejo finančno podporo. (Foto: B. D. G.)

Samo v Brežicah več uvažajo

V Posavju manjši izvoz, tudi na račun neugodnega razmerja med dolarjem in marko - Največji padec v krški občini - Kdo največ izvaža in uvaža, kam in od kod?

KRŠKO - Gospodarstvo regije Posavje je v prvih 10 mesecih lanskoga leta v primerjavi z letom poprej izvozo za 146 milijonov dolarjev blaga, oziroma kar za 10 odstotkov manj kot leto poprej. V istem času je na drugi strani za dobril 11 odstotkov povečalo uvoz, ki je do oktobra lani dosegel 111 milijonov dolarjev. Ob vsem tem v Posavju poudarjajo, da je dejanska vrednost blagovne menjave s tujino večja (celo nekaj odstotkov nad ravnino prejšnjih let), če izločimo neugodna medvalutna razmerja, predvsem med dolarjem in marko.

Največji padec v izvozu so zabeležili v krški občini, in sicer kar za dobril 17 odst., medtem ko je bil sevniški izvoz manjši samo

• NAJVEČJI IZVOZNIKI: Nuklearna elektrarna, Videm papir, CBT d.o.o. Krško in Tespack Breštanica v krški občini; Liscica, Jutranjka, Tanin in Kopitarna v sevniški ter Pohištvo Brežice in Kovis Velika Dolina v brežiški občini.

za 2 odst., brežiški pa se je celo za 5,5 odst. povečal. Kljub temu je brežiška občina dosegla komaj 14,4 milijona dolarjev izvoza. Sevniška občina pa je v prvih 10 mesecih lani edina manj uvažala kot leto poprej (padec za 12 odst.). V Brežicah je uvoz blaga narastel minimalno (1,5 odst.), zato pa tem bolj znatno, kar za 41,5 odst. v krški občini, ki je tako dosegla skoraj polovico vsega regijskega uvoza.

Po podatkih, ki jih je na osnovi informacijskega sistema GZS

usmerjena predvsem k sosednjim državam in bližnjim državam Evropske zveze. Podjetja iz te regije tako največ izvažajo na Hrvaško, v Nemčijo, Italijo, Francijo ter Bosno in Hercegovino, medtem ko uvažajo blago v največji meri iz Nemčije, Italije, Avstrije, Hrvaške, Francije in Nizozemske.

B. D. G.

MANJ STEČAJEV

NOVO MESTO - Na likvidnost regije v minulih letih so vplivale reorganizacije in v veliki meri tudi stečaji, predvsem nekatrini velikih gospodarskih družb z velikim številom zaposlenih. V letu 1993 so se v dolenjski regiji začeli stečajni postopki za 4 družbe s skupaj 167 zaposlenimi, leta pozneje za dve družbi s 427 zaposlenimi in v letu 1995 kar za 11 družb, ki so imeli skupaj 2.622 zaposlenih. Predlani je šlo v stečaj 8 gospodarskih družb s 1.135 zaposlenimi, lani do oktobra 2 (brez zaposlenih), takoj na začetku novembra pa se je začel še stečajni postopek za Gorjance AP (112 zaposlenih).

USTANAVLJAJO REGIJSKI CENTER

KRŠKO - V Posavju dobivajo aktivnosti v zvezi z delovanjem lokalnih razvojnih koalicij in občinskih pospeševalnih centrov vse več razmah.

Prašič kot nadomestilo goveda?

Vznečljive ugotovitve in dokazana povezava med BSE in Creutzfeldt-Jakobovo bolezni bodo tržni položaj govedoreje še poslabšale in rejci se morajo na to pripraviti

Zdaj pa je konec podcenjevanja nevarnosti in (politične) preračunljivosti! Kar je bil pred dvema letoma le previdno izrazen sum angleškega zdravstvenega ministrstva, je postal kruta resničnost: dokazano je namreč, da bolezen "norih krov", goveja spongiformna encefalopatija (BSE), povzroča novo različico Creutzfeldt-Jakobove bolezni pri človeku, strahotno degenerativno obolenje, ki se konča s smrtno.

Vendar to še ni najhujše. Dosej je veljalo, da se bolezen prenaša le z uživanjem obolelih govejih možganov in hrbtnača, torej centralnega živčevja, zdaj pa poroča mag. Gregor Pen iz Veterinarske zbornice, da se človek lahko okuži že pri manipulaciji z živino, z mesnimi izdelki in celo prek

• PRVIČ PRAŠIČEREJSKA REVIZJA - Strokovno glasilo Reja prasičev je prva tovrstna specializirana revija pri nas. Izdaja jo Kmetijska založba, d.o.o., Stari trg 278, Slovenj Gradec, urejuje pa Marjana Cvirk. Cena posameznega izvoda je 300 tolarjev, izhaja pa bo štirikrat na leto.

izločkov inficiranih živali (na paši), ki okužijo podtalnico in s tem pitno vodo. Nevarno je lahko tudi mleko in mlečni izdelki. Povzročitelji bolezni, prionci, ki so se preprostjeja oblika žive snovi kot virusi, na našo nesrečo niso občutljivi na postopek sterilizacije.

Z izvozom angleškega goveda in govejinih izdelkov se je bolezen že razširila v večino evropskih držav, k sreči pa še ne k nam. Tako vsaj trdijo pristojni, ki pa ne pregledujejo vseh živali na njihovi poti v klavnicu, temveč samo izbrane za vzorec. Kljub strokovnim zagotovilom pa strah obstaja. V vsakem primeru bo navzlid doslednim veterinarskim ukrepom, predvsem prepovedani uporabi mesne in kostne moke za prehrano prežvekovcev pa tudi drugim preventivnim potezam, strah ostal in se verjetno še povečal, kar bo še zmanjšalo že sedaj za tretjino manjšo porabo govejege mesa.

Ker smo na kmetijski strani, se vprašamo, kaj naj naredijo živinorejci, da ne bodo utrplili še večje izgube. Vsaj delno preusmeritev, kjer koli je možna, je že eden od izhodov, na katerega je opozoril tudi kmetijski minister Ciril Smrkolj prejšnjeden ten na predstavitev nove strokovne revije Reje prasičev v Rodici pri Domžalah. Prašičereja, druga najpomembnejša kmetijska panoga v Sloveniji, bi lahko v sorazmerno kratkem času nadomestila izpad

• Klavni živini in umetnikom zraste cena šele po smrti. (Jurič)

dohodka zaradi nazadujoče govedoreje, ki si ne bo opomogla, dokler ne bo zatrla bolezen BSE.

Po podatkih dr. Andreja Šaleharja smo lani v Sloveniji zredili 559.000 prasičev (od tega 231.000 na farmah in 328.000 na kmetijah), kar je skoraj sto tisoč manj kot pred dobrim desetletjem, in tako pristali na komaj 70-odstotni samooškrbi svinino. Kot da bi pozabili, da je reja prasičev inten-

zivna kmetijska panoga, primerna za naše kmetije (zdaj je v Sloveniji tisoč prasičerejskih kmetij, od tega nekaj tudi pri nas), ki sredo vsaj 50 plemenskih svinj ali 200 pitancev lahko omogoči družinski kmetijstvo dobroj življenje. Prav nerazumljivo je, da se ne širi hitreje - kljub ugodnim cenam na trgu in uvedbi posebnega regresa za plemenske svinje in merjasce. Vtis je, da ne gre le za pregovorno neprilagodljivost spremembam, ampak celo za nekak odpor proti reji, pa čeprav velja misel, ki jo je izrekel dr. Ivan Štuhec na predstavitev prasičerejske revije: bolje je biti človek med prasiči - kot svinja med ljudmi.

MARJAN LEGAN

SUHOKRANSKA VINA VSE BOLJŠA - V Žužemberku je bilo v soboto, 31. januarja, že četrtto ocenjevanje suhokranijskih vin. Po zaslugu društva vinogradnikov Suha krajina, njen predsednik je Tone Konda, se suhokranska vina izboljšujejo. Vinogradniki so ocenjevalni komisiji, v kateri so bili priznani slovenski enologi, dali na preizkus kar 57 vuncev, med katerimi so bila dolensko belo, dolensko rdečo vino, cviček in sortna vina. Komisijo so sestavljali starosta slovenskih enologij dr. Dušan Terčelj, dr. Julij Nemančič, dr. Mitja Kocjančič, mag. Anton Zafožnik, inž. Slavko Gliha, inž. Katarina Merlin in Peter Lavrič. (Foto: S. Mirtič)

KOMENTIRAMO Končno ustavni spor Novodobna "stara pravda" kmetijskih podjetij

Poteza, ki smo jo lahko pričakovali! Direktorji kmetijskih podjetij, kot se zdaj imenujejo nekdanji družbeni kmetijski obrati in posestva, so se dokončno odločili, da bodo sprožili ustavni spor zoper sporne člene zakona o kmetijskih zemljiščih. Soglasno trdijo, da jim je dovolj pristranosti, svojevoljnosti in tranzicijskega sprenevedanja tistih, ki imajo zdaj v rokah kmetijsko politiko in zakonodajo in ki enostransko favorizijo le zasebno družinsko kmetijo, večkrat tudi na račun obstoječih kmetijskih podjetij.

Po slovenski ustavi so različne oblike lastnine glede zakonskih določil enakopravne in je njihov gospodarski položaj odvisen le od uspešnosti poslovanja. Kmetijska podjetja, ki zdaj zaposlujejo skupno še 8.500 ljudi (ti plačujejo na zemljišču enota sedemkrat večje prispevke in davke kot kmetje), so najboljši kmetijski obrati Slovenije, ki na komaj 6,5 odst. slovenske obdelovalne zemlje ustvarijo v svojih proizvodnih usmeritvah do 60 odstotkov in celo več naših kmetijskih tržnih presežkov (prasičje farme na primer) in bi bila velika narodnogospodarska škoda tudi s tehnološkega in razvojnega vidika, če bi jih zaradi nekakšnega obračuna, da ne rečemo slepega sovraštva do nekdanjega družbenega reda, zdaj pustili propasti ali jih celo zavestno uničili. Ustavni spor, s katerim so prizadeti nerazumljivo dolgo odlašali, je začetek prizadevanja, da se slednje ne bo zgodilo.

M. LEGAN

LJUTOMERSKI RIZLING VINO MESECA

PTUJ - Slovenska vinska akademija Veritas je za vino meseca februarja izbrala laški rizling letnika 1996 iz Ljutomerske kleti. Po Veritasovi vrednostni lestvici ima to vino za kupca najugodnejše razmerje med ceno in kakovostjo.

Inž. M. L.

zivna kmetijska panoga, primerna za naše kmetije (zdaj je v Sloveniji tisoč prasičerejskih kmetij, od tega nekaj tudi pri nas), ki sredo vsaj 50 plemenskih svinj ali 200 pitancev lahko omogoči družinski kmetijstvo dobroj življenje. Prav nerazumljivo je, da se ne širi hitreje - kljub ugodnim cenam na trgu in uvedbi posebnega regresa za plemenske svinje in merjasce. Vtis je, da ne gre le za pregovorno neprilagodljivost spremembam, ampak celo za nekak odpor proti reji, pa čeprav velja misel, ki jo je izrekel dr. Ivan Štuhec na predstavitev prasičerejske revije: bolje je biti človek med prasiči - kot svinja med ljudmi.

MARJAN LEGAN

Ureja: dr. Julij Nemančič

dosejeno na trti več sladkorja (modra frankinja, modri pinot, merlot, kabernet). Rdeče vino potrebuje sod tudi po prvem pretoku, da bi razvilo ves svoj potencial, ki ga prinese z grozdom. Razlika med belimi in rdečimi vini je predvsem v večji količini fenolnih snovi (tanin, barvilo...), ki jih vsebujejo rdeča vina. Tanini vina in barvila potrebujejo za zorenje majhno količino zraka, ki prihaja skozi luknjice v lesu. Brez zraka rdeče vino v cisterni ne napreduje, ostane grobo, zapro.

Dosej sem našteval predvsem prednosti soda. Slabosti soda pa so bolj poznane, zato o tem ne bom razglabiljal. Ravno zaradi težav s higieno soda so se tako cisterne uveljavile. Imajo pa cisterne tudi druge prednosti, predvsem ekonomike. Način točenja vina za vsakodnevne potrebe družine. S pomočjo majhnih cistern pa je sploh idealno rešen. Vino se po drugem pretoku najbolj shraní v cisterni pod parafinskim oljem in nam je enostavno dostopno, sveže, neprezračeno, ustrezne kakovosti do naslednje trgovine.

Cisterne lahko primerjamo s steklenico, kjer naj bi bilo vino varno shranjeno. Vino v cisterni ponavadi niti ni čiščeno niti filtrirano, filter mu nič ne odvzame in v večji količini ohranja okus, ki daje več občutka naravnosti kot pa vino namiznega razreda v litrski steklenici.

dr. JULIJ NEMANIČ

Ljubljanski cviček zanetil spor

"Slovenijavino izkoristilo pravne praznine v slovenski vinarski zakonodaji"

KRŠKO - Kmečka zadruga Krško "Vinska klet Kostanjevica" - Krško je za začudenjem sprejela novico, da je podjetje Slovenijavino Ljubljana poslalo na police trgovin vino cviček. V krški kmečki zadrugi pravijo, da je vinski trgovec Slovenijavino Ljubljana izkoristilo pravne praznine v slovenski zakonodaji. V bizejsko-sremškem vinorodnem okolišu je kupil nekaj 100 hektolitrov rdečkastega vina, ga donegoval in stekleničenega ponudil trgu označbo cviček.

Ravnanje ljubljanskega vinarja označujejo kot očitno posmeho-

• Po zagotovilih Zdravka Mastnaka protest krške vinske kleti podpirajo pridelovalci cvička na celotnem območju, znanim po tej vrsti vina:

vanje nedokončani zakonodaj ter kot posmehovanje in zaničevanje

proizvajalcev cvička v vinorodnem okolišu Dolenjska, vinorodne dežele Posavje, pravijo v omenjeni krški kleti. "Ker gre v obravnavanem primeru za slovensko vino hišo in enega od organiziranih slovenskih vinarjev ter za nosilca pomembnih funkcij na področju vinarstva, je poteza

vredna toliko večje obsodbe,"

pravijo razočarani v krški kmečki zadrugi.

Nastale razmere so v Kmečki zadrugi Krško predstavili na torkovi novinarski konferenci, kjer so sodelovali Anton Planinc, direktor zadruge, enolog Zdravko Mastnak in Darko Marjetič. Kot so poudarili, zadruga pričakuje od slovenske poslovne skupnosti za vinogradništvo in vinarstvo odsodbo ravnanja Slovenijavina. Krška kmečka zadruga bo tudi začela postopek na sodišču proti Slovenijavini.

L. M.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Krompir za množico okusov

Krompir prištevamo med najuporabnejše osnovne živila v naši prehrani. Poleglahko prebavljivega škroba vsebuje tudi polnovredne beljakovine, ki so sestavljene iz vseh živiljenjskih pomembnih amino kislín. Krompir nam predstavlja bogat vir vitamina C in B, kalija, železa, fosforja, kalcija in joda. V 100 g krompirja je samo 68 kalorij, zato je zmotno mnenje, da krompir redi. K povečanju telesne teže prispevajo dodatki, kot so mast, ovčirki in mastne omake. V domačem zdravilstvu se krompir brez dodatkov uporablja pri povečanju izločanja želodčne kisline, zvišanem krvnem sladkorju, obolenju jetre in žolča. V vseh naštetih primerih je pripomoreljivo pitje svežega krompirjevega soka. Za obroke lahko pripravimo krompir z veliko okusov in nekaj znanja nastane pravo krompirjevo presenečnost.

Okus krompirja lahko popestrimo s SIROVO KREMO. Drobno seseleklijamo 1 čebulo, 2 kisli kumarici in primešamo 200 g svežega sirčka, 150 g jogurta in sok pol limone. Po okusu omakojšemo s pol limone. Hlebčke pečemo v pečici pri 200° 20 minut. Ponudimo jih k dušeni zelenjavni ali sveči solati.

Okus krompirja lahko popestrimo s KROMPIR S SLANINO. Za 6 oseb potrebujemo 8 večjih krompirjev in 20 zelo tankih rezin mesnatih prekajenih slanine. Opran in olupljen krompir razrežemo na podolgovate kose in vsega ovinjemo s slanino. Kose zložimo na premazan pekač in jih pri 180° pečemo 20 minut. Ponudimo jih v kislemu zelenu ali repi.

Nekoliko bolj kalorična jed je KROMPIR S ČEBULICO. Za 6 oseb potrebujemo 8 večjih krompirjev in 20 zelo tankih rezin mesnatih prekajenih čebulic. Opran in olupljen krompir razrežemo na podolgovate kose in vsega ovinjemo s čebulico. Kose zložimo na premazan pekač in jih pri 180° pečemo 20 minut. Ponudimo jih v kislemu zelenu ali repi.

DOLENJSKI LIST 9

KMETIJSKI INŽENIRJI IN TEHNICKI VABLJENI

NOVO MESTO - Po daljšem času bo 11. in 12. februarja Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov Dolenske na Srednjem kmetijskem šoli Grm priredilo dvočasno strokovno in društveno srečanje svojega članstva. Prvi dan se bo ob 9. uri začelo predavanje o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji, firma Cleir pa bo prikazala predelavo mleka, drugi dan ob isti uri pa bo najprej Milena Koprnikar s kmetijskega ministrašča govorila o predpisih s področja varstva rastlin, v naslednjih urah pa se bodo predstavili s svojimi izdelki Pinus Rače, Basf Slovenija, Cinkarna Celje, Metrop Celje, Novartis Agro iz Ljubljane in Agro Ruše.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Cene pridelkov, ki jih na tržnico vsak pondeljek in petek prinesejo branjevke, se tudi ta teden niso kaj dosti spremenile. Čebara je bila po 150 do 200 tolarjev kilogram, šalotka po 400, česen po 500, koren, koleraba, repa in redkev po 150 do 200, fižol po 400 do 500, kislo zelje in repa po 200, brščni ohrov po 500, ajdova moka po 400, posušeni jabolčni krhlji po 600 do 800, orehi po 800 do 1000, liter medu po 800 do 900, steklenička propolisa po 300, zavitek domačega čaja po 200.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 150 prasičev, starhi do 3 meseci, 40 v stareosti 3 do 5 mesecov in 20 starejših. Prvih so prodali 135 po 470 do 530, drugih 20 po 300 do 330, tretjih pa 10 po 270 do 280 tolarjev kilogram žive teže.

kmetijski nasveti

Z rešilnim mlezivom se mudi

Vsek mladič, vsak mlad organizem, je bolj ali manj občutljiv in ranljiv, ko se po rojstvu iznenada znajde v neprijetnem, surovem svetu. Za govedo velja to še posebej. Vsak rejec ve, kako občutljivo je tele v prvih dneh življenja in kako močno to vpliva na uspeh reje. K sreči je stroka že natančno raziskala in obravnavala fiziološko dogajanje ter ima odgovore na vprašanje, kako je treba z mlado živaljo pravilno ravnati.

Pravkar rojeno tele je skorajda brez vsake imunske zaščite in zato kaj lahek plen infekcijskih bolezni. V krvi preprosto nima dovolj imunoglobulinov, to je zaščitnih snovi, ki varujejo pred mikrobi. Prej ali slegi bi se okužilo in poginilo, če ne bi bilo matere krave in njenega odrešilnega mleziva ali kolostruma. To je izloček mlečne žlez ob telitvi, ki ni zgolj prvo mleko, temveč je tudi mešanica krmne plazme z veliko količino protiteles, imunglobulinov, ki, ko jih tele zaužije, povsem nepravilno preidejo skozi sluznično črevesno v krvni obtok in zaščitijo mladi organizem pred okužbami iz okolja.

V popolnosti nedosegljiva narava je poskrbela, da je takoj ob rojstvu, ko je posredovanje najnujnejše,

Bo nemščina izrinjena?

Pritiski, da bi nemščino zamenjala angleščina

Angleščina je po svoji jezikovni dominaciji postala latinščina sodobnega sveta. Razlike med nekdanjim položajem latinščine in sedanjim angleščino so sicer precejšnje - latinščina je bila, denimo, jezik filozofije in znanosti, angleščina pa je osvojila svet predvsem po zaslugi svoje gospodarske in politične moći, množične kulture in medijev ter računalniške tehnologije - vendar to samega dejstva, da na angleščino dandanes zadevamo vseprav, ne spremišnjajo. Razumljiv je zato odnos, ki ga ljudje imajo do tega jezika, kot je razumljivo, da dominacija angleščina oblikuje tudi želje staršev, katerega od sestavnih jezikov naj bi se njihovi otroci v šoli učili. Od tod njihov vse bolj opazni pritisk, da bi v osnovnih šolah, kjer še poučujejo nemščino kot prvi tuji jezik (na Dolenjskem je teh šol kar nekaj), uveli na njeno mesto angleščino. Vprašanje pa je, ali je to res tako samoumevno prav in dobro.

Več razlogov govorji v prid temu, da se vsaj na nekaj šolah ohrani nemščina kot prvi tuji jezik. Nemščina sicer res ni tako razširjena po svetu kot angleščina, je pa za naš prostor enako ali celo bolj pomembna, če vzamemo v poslovne gospodarske stike, bližino nemško govorečih dežel, kulturne in zgodovinske povezave. Znanje nemškega jezika je za naše ljudi lahko koristno na različnih področjih. A ker je za učenje nemščina le bolj zahetna od angleščine in ker je za učenje tujih jezikov človek najbolj dojemljiv v mladosti, pedagogi menijo, da je vsekakor smiselno, da se otroci uče najprej nemščino, angleščino pa fakultativno, saj jim bo v srednji šoli ali kasneje pri izobraževanju odrasli lažje osvojiti potreben znanje angleščine kot pa obratno. Te možnosti naj bi ostale odprte vsaj na nekaj šolah. Starši, ki ponekod pritiškajo, da bi nemščino vrgli iz osnovnih šol, bi le morali pomisliti, ali ni za njihovi otroki nemščina kot prvi tuji jezik pravzaprav prednost, ne pa pomankljivost.

M. MARKELJ

53 LIKOVNIKOV RAZSTAVLJA

KRŠKO - V kulturnem domu bodo danes, 5. februarja, ob 17. uri v počastitev kulturnega praznika odprli posavsko likovno razstavo, na kateri se bo predstavilo kar 53 likovnih ustvarjalcev, članov društva likovnikov Oko. V kulturnem programu bodo nastopili učenci tukajšnje glasbene šole.

IZREDNO ZANIMANJE ZA RAZSTAVO - Dolenjski muzej je s postavitvijo arheološke razstave Kapiteljska njiva v Novem mestu potegnil, kot vse kaže, izvrstno potezo. Razstava močno odmeva, in to ne samo v strokovnih krogih, ampak tudi v najširši javnosti, saj v muzeju beležijo za zimsko sezono neobičajno velik obisk. Do zdaj si je razstavo ogledalo že več kot dva tisoč obiskovalcev. Če bo zanimanje za obisk še naprej takšno, bo podrla vse razstavne rekorde te ustanove. Minuto soboto dopoldan, ko je po razstavi vodil njen avtor arheolog Borut Križ, je to priložnost izkoristilo več kot petdeset obiskovalcev. (Foto: M. Markelj)

Likovne umetnine ožarjene z besedo

Knjiga dr. Milčka Komelja Poteze je svojevrstna monografija o slovenski likovni umetnosti 20. stoletja - Bogat predstavitevni večer v Galeriji Krka

NOVO MESTO - V Galeriji Krka so prejšnji torek, 27. januarja, pripravili zanimiv kulturni večer, ki je pritegnil presenetljivo veliko poslušalcev, kar sicer za dolensko prestolnico ni pravilo. Rdeča nit dogajanja je bila najnovejša knjiga umetnostnega zgodbodinara dr. Milčka Komelja Poteze, ki je proti koncu lanskega leta izšla pri založništvu Nove revije.

Zanimiv in vsebinsko pester razgovor se je ob pomoči zgodbodinara dr. Staneta Grande, urednika Nove revije Niko Grafenauerja ter pisatelja in televizijskega kritika Jožeta Hudečka o Komeljeve knjige razširil na obujanje spominov na dogajanja v povojnih desetletjih v Novem mestu, beseida je tekla o slikarjih Lamutu, Jakcu, Borčiču, Moletu in drugih, ki so tedaj predstavljali kulturno elito v dolenski prestolnici, hkrati pa je bila zelo razgibana tudi ljubiteljska kulturna dejavnost. Hudeček se je v svojem značilnem slogu razgovoril o govorjeni prozi in spontano "v živo" ustvaril kar nekakšen "govorjeni eseji". Bogastvo doživetij sta dopolnila Niko Grafenauer z branjem svoje poezije in violinistka Petra Božič.

POSKBELI SO ZA ZANIMIV RAZGOVOR - Dr. Stane Granda, dr. Milček Komelj, Niko Grafenauer in Jože Hudeček na kulturnem večeru v Galeriji Krka. (Foto: MiM)

Knjiga dr. Milčka Komelja Poteze je res nekaj posebnega in vsekakor zaslubi, da je izšla dvoječno, v slovenščini in nemščini, saj je tako to izjemno delo, ki ga imajo pri Nove reviji za poseben založniški dosežek, dostopno tudi javnosti onkraj državnih meja, z njim pa seveda slovenska likovna umetnost 20. stoletja, o kateri Komeljeva knjiga pravzaprav govori. Poteze niso klasična umetnostnogzgodovinska monografija, knjiga je zasnovana povsem drugače in na izvirem način. Komelj je izbral 57 umetnih slovenskih likovnih ustvarjalcev 20. stoletja, od Ivana Groharja do Zdenka Huzjana, in jih interpretiral na izrazito oseben, eseističen način, pri čemer je stroko postavil v

ozadje, v ospredje pa eksistencialne vsebine posameznih umetnin. Tako bralec monografije ob gledujanju kvalitetnih reprodukcij lahko doživlja umetnine še skozi osebno, literarizirano interpretacijo, ki razkrije tiste vsebine umetnine, do katerih s strokovnim izrazjem ni mogoče priti. Interpretativni osrednji del monografije povezuje v celotu še uvodna beseda in zaključni eseji o Rembrandtu oziroma razumevanju likovne umetnine kot živega bitja.

M. MARKELJ

Lažje do knjig

Boljši časi za knjižnici v Straži in na Otočcu

OTOČEC, STRAŽA - Knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu ima v svoji mreži krajevnih knjižnic štiri enote: v Škocjanu, Šentjerneju, Straži in na Otočcu. Medtem ko sta prvi dve z nastankom novih občin Šentjernej in Škocjan lepo zaživeli in živahnno delujeta, pa je bilo stanje v ostalih dveh bolj klavarno.

Straška knjižnica je životarila v kulturnem domu in le ob sobotah odprla svoja vrata, kar je bilo očitno premalo, da bi v kraju zares zaživel. Še slabše je bilo z otoško knjižnico, saj je pred leti prenehal delovati. Dnevi pred letošnjim kulturnim praznikom bodo za obe zato še toliko bolj lepi. Že danes, 5. februarja, bo namreč novomeški župan Franci Koncilia v stavbi nekdanje šole na Otočcu odprl prenovljene prostore tukajšnjega kulturnega in turističnega društva ter knjižnico, ki je v prenovljenih prostorih končno dobila svoj prostor. Tako bodo krajanom Otočca po nekaj letih znova pri roki knjige za razvedrilo in učenje. Knjižnica bo odprta trikrat na teden. V soboto, 7. februarja, pa bo občinski sekretar za kulturo in šport Robert Judež v straškem kulturnem domu slovesno odprl razširjeno knjižnico z novo opremo in povečanim fondom knjig, ki bo poslej Stražanom in okolišnom na voljo tri dni v tednu.

MiM

ODDOLŽITEV METLIKI IN BELI KRAJINI - Pisatelj, pesnik, muzealec in publicist Jože Dular (na sliki levo) je bil v četrtek, 29. januarja, zvezčer gost Knjižnice Mirana Jarca. V pogovoru z novinarjem Andrejem Bartljem je predstavil svoje zadnje leposlovnlo delo, romansirano kroniko Mesto nad Bojico, ki je izšlo lani pri Dolenskem listu. S knjigo se je, kot je povedal, oddolžil Metliki in Beli krajini, ki mu je dom že več kot pol stoletja, saj je junak pripovedi kar mesto samo, kakršno je bilo v drugi polovici preteklega stoletja in v začetku tega. Uvodno besedo o Dularju je pripravila Jadranka Matič Zupančič, izbrane odlomke iz knjige sta prebrala Tomaz Koncilia in Staša Vovk, otroško-mladinska skupina folklornega društva Kres pa je za popestritev zaigrala in zapela nekaj ljudskih pesmi. (Foto: M. Markelj)

REVIIA PIHALNIH ORKESTROV POSAVJA - Preteklo soboto sta bila kulturna dvorana in oder v sevnškem gasilskem domu premajhna za nastopajoče posavske pihalne orkestre in občinstvo, ki je bilo s kakovostjo nastopov godbenikov zelo zadovoljno. Najprej je nastopajoče pozdravil sevnški župan Jože Peteršel, spored revije pa je pričela delavska pihalna godba PGD Sevnica pod vodstvom prof. Franca Zupanca. Nastopili so še: gasilska godba na pihale Loče pod takirko Daniela Ivšiča in pihalni orkester Kostanjevica na Krki pod vodstvom Tonija Hormana in pihalni orkester Kapele z dirigentom Francijem Arhom. Pihalni orkester Senovo pod vodstvom Janeza Ceglarja in pihalni orkester Videm Krško (dirigent Drago Gradišek) sta vrhunsko končala revijo. Na sliki: dirigenti Drago Gradišek prejema priznanje. (Foto: P. P.)

LUČKA LAMAI RAZSTAVLJA

O TISKARJU KRAJCU

NOVO MESTO - V veliki čitalniški studijskega oddelka Knjižnice Mirana Jarca bodo v petek, 6. februarja, ob 18. uri odprli likovno razstavo del Lučke Lamai. Večer, posvečen kulturnemu prazniku, bo povezovala Vidka Kusej, kot recitatorka bo nastopila Ana Rostohar, za glasbeno popestritev pa bodo poskrbeli učenci glasbene šole.

KRŠKO - V prenovljeni galeriji Krško bodo v petek, 6. februarja, ob 18. uri odprli likovno razstavo del Lučke Lamai. Večer, posvečen kulturnemu prazniku, bo povezovala Vidka Kusej, kot recitatorka bo nastopila Ana Rostohar, za glasbeno popestritev pa bodo poskrbeli učenci glasbene šole.

Marjana Hočevšček

izobraževanje mentorjev, kajti pomembna je kvaliteta dejavnosti. Želimo pa si tudi sodelovanja z vsemi ostalimi društvami v občini," je povedala Hočevšček, ki pravi, da bo društvo odprto za umetnost vsake vrste. Seveda pa ne bo šlo brez ureditve ivanškega kulturnega doma (tudi kar se tiče upravljanja), ki je bil nazadnje obnovljen pred dvajsetimi leti. Dvorana, v kateri bi kulturniki radi imeli tudi kinopredstave, je potrebna obnova. Občina je lani pomagala le pri ureditvi razsvetljave.

L. MURN

LIPA JE ZAPELA

DOLENJSKE TOPICE - V dvorani Zdravilišča Dolenjske Toplice je minuli petek, 30. januarja, zvezčer komorni pevski zbor Lipa društva upokojencev iz Kranja pravil koncertni večer. Pod vodstvom zborovodkinje Draguške Vlašič je odpel izbor ljudskih in umetnih pesmi.

KONCERT ZA PRAZNIK

NOVO MESTO - Letošnji kulturni praznik bodo v Novem mestu počastili s koncertom Novomeškega simfoničnega orkestra pod vodstvom Zdravka Hribarja. Koncert bo v nedeljo, 8. februarja, ob 19. uri v Kulturnem centru Janeza Trdine. Slavnostni govornik bo župan Franci Koncilia.

Posavski muzej ne pozna počitka

Festival stare glasbe Brežice 98 z enajstimi koncerti in pestrimi spremnimi prireditvami - Več prostora za depoje - Kdaj stalna galerija posavskih umetnikov?

BREŽICE - V Posavskem muzeju se trudijo, da bi v svojih dejavnostih stopali po poti, ki jo ubirajo in začrtujejo sodobno usmerjeni muzeji, zanjo pa so značilni široko odpiranje muzeja javnosti ter tvornejši in pogostejši stiki z njim, da bi tako bila dediščina, ki jo muzej zbirja in hrani, močnejše v kulturni zavesti okolja, hkrati pa naj bi bil muzej opaznejši tudi v ostalem kulturnem dogajjanju.

Kot sta povedala direktor Posavskoga muzeja mag. Tomaž Teropšič in muzejski pedagog Ivan Kastelic na nedavni tiskovni konferenci za novinarje, ki poročajo iz Posavja, bo muzej, se pravi brežiški grad, ob svojih sicerjših rednih dejavnosti tudi letos prizorišče pomembnega slovenskega festivalnega dogajanja. V znateni Viteški dvorani, ki se je lani izkazala kot akustično izredno primerna za komorne koncerne, bo od 18. julija do 1. avgusta potekal 2. festival stare glasbe Brežice 98, na njem pa se bo zvrstilo enajst koncertov (eden bo v kostanjevski samostanski cerkvi) vrhunskih evropskih izvajalcev stare glasbe. Glasbeno dogajanje bodo tudi letos uvedle Aronove viteške igre, ki so lani pritegnile veliko pozornost obiskovalcev. Na grajskem dvorišču bo odprt srednjeveška tržnica, na njej se bo predstavilo kar petnajst obrtnikov, sodelovali bodo še biriči, tatiči, glumači, grajska straža ipd. V grajskem parku bo turnirski dvoboj, novost pa bosta spektakularni sežig čarownice in čarownika ter hostese, in sicer oblečenih v oblike, ki jih bo po osebnosti vsake kreiral znani modni oblikovalec Alan Hranitelj.

Marca naj bi se končala tudi prva faza gradnje muzejskih depov na podstrepju gradu, s katerimi se občutno povečuje razpoložljiv prostor za hrambo in obdelavo gradiva. Odprto pa ostaja, ali bo stekla tudi druga faza, v kateri naj bi uredili podstrepje v stolpu nad baročno galerijo in pridobili prostor za stalno galerijo umetniških del starejših posavskih likovnikov. Sanacija z lesno gobo ogroženega ostrešja in sama ureditev sta nameč precej dragi, okoli 40 milijonov tolarjev. Vprašljivo je tudi, ali jim bo uspelo vendarle dokončati gradnjo dvigala, s katerim ne bodo le olajšali delo muzejcev, ampak bi z njim predvsem uresničili načrt o Posavskem muzeju kot ustanovi, prijazni do invalidov.

M. MARKELJ

POGOVOR O OPRAVLJENEM IN NAČRTIH - Direktor Posavskoga muzeja mag. Tomaž Teropšič in muzejski pedagog Ivan Kastelic sta novinarjem razgrnila del dejavnosti muzeja v tem letu.

KONCERTNI VEČER

TREBNJE - Glasbena šola je v nedeljo, 1. februarja, zvezčer v avli Centra za izobraževanje in kulturo priredila koncert, na katerem sta nastopila flautistica Niliolina Kovac in pianista Damjana Zupan. Skupaj in samostojno sta zaigrali skladbe Bacha, Widorja, Debussyja, Holograppa, Škerjanca in Prokofjeva.

NOVOMEŠKI SOKOLI

NOVO MESTO - V avli Knjižnice Mirana Jarca so postavili razstavo o novomeških sokolih in Leonu Štuklju. Gre za izbor fotografij, ki dokumentirajo pestro družabno in kulturno dogajanje, povezano s sokolskim društvom v Novem mestu, ter fotografije o našem slavnem olimpioniku.

OB TELEFON - M. V. iz Trebjeja je bil 30. januarja oškodovan s tativno mobilnega telefona, ki ga je imel spravljenega v osebnem avtu.

KADIL BO IN PIL - V gostinski lokal Edo na Logu je v noči na 28. januar vломil neznanec in si prilastil 100 zavirkov najrazličnejših cigaret in steklenico žgane pijače.

LJUBITELJ SIRA NA DELU - V isti noči je bilo vlonljeno tudi v trgovino Mercator PC Sevnica. Tudi od tam je izginilo 100 zavirkov različnih cigaret in 5 kilogramov sira.

OLAJSAL MOTOR - V noči na 1. februar je nekdo s kolesom z motorjem, ki ga je lastnik Z. D. parkiral pred stanovanjsko hišo na Mirni, ukradel sedež, vzvratno ogledalo, prestavno nožno ročico, pokrov za rezervoar, zadnji žaromet in dva vijaka za privijanje pokrova motorja. S tem je lastnika oškodoval za 30 tisočakov.

OB SHARANA

ČATEŽ OB SAVI - K. H. iz Hrvaške je v nedeljo zvečer parkirala vozilo Volkswagen sharan, registrskih številki ST 486-FD, temno modre barve, na parkirišču Term Čatež. Zjutraj je ugotovila, da je avto nekdo ukradel.

Preverili bodo že preverjen račun

Osumljeni govorijo, da jim je dokaze policija podtaknila - Preko Interpolu prišlo sporočilo, da je hotelski račun ponarejen - Možno, da Božičnika v hotelski evidenci niso našli zaradi napake v zapisanem priimku na računu?

KRŠKO - V pondeljek je na zatožno klop okrožnega sodišča v Krškem zopet sedla četverica mladeničev: 31-letni Albin Božičnik iz Brežic, ki je še v priporu v Novem mestu, 27-letni Mihael Glogovšek iz Artič in 28-letni Robert Bogovič iz Arnowega sela, ki so osumljeni, da so se združili za neupravičeno prodajo mamil, in 23-letni Aleš Frece iz Brežic, ki naj bi kot policist zlorabil osebne podatke pri preverjanju registrske tablice avtomobila, s katerim se je vozil navidezni kupec - tajni sodelavec policije, kateremu je uspelo konec avgusta in v začetku septembra trikrat odkupiti po 50 gramov heroina.

Osumljeni so bili na glavni obravnnavi zaslišani že pred slabim mesecem dni. Albin Božičnik, ki je bil sicer že obsojen zaradi mamil, je takrat zanikal vse obtožbe, da zva najbolj bremenilna dneva pa je imel alibi. Tudi Mihael Glogovšek o kakšnih mamilih ni vedel nič. Pakete je res predal Bogovič, kaj je v njih, ni vedel, saj je le naredil uslužbo prijatelju Glogovšku, ta pa se je v "posel" s tretjo osebo, ki mu je to tako dobil vrnjenih 10 tisoč nemških mark. Obremenjujoče je bilo predvsem pričanje načelnika kriminalistične službe UNZ Krško, ki je pričal v imenu tajnega policijskega sodelavca.

Na tokatni obravnnavi je bilo zaslišanih še nekaj prič: Drago Jeler, Janez Močnik, Vasja Steblonik in Marjan Muc. Priče Ivica Brekalo, ki ga je predlagala obramba, na obravnnavo ni bilo, saj se je sodišče vabilo za obravnava vrnilo z označbo "neznan". Sodišče je preko Interpolu v skladu s predlogom obrambe preverilo tudi račun hotela Istra iz Opatije, v katerem naj bi bival Božičnik med 28. julijem in 4. avgustom; obtožba namreč Božičniku očita, naj bi se 29. avgusta v Pohanci sestal z navideznim kupcem.

Kot je bilo zapisano v poročilu Interpolu, so hrvaški kriminalisti preverili račun in ugotovili, da Albin Božičnik od 28. julija do 4. avgusta ni bil nastanjen v hotelu,

da račun zanj ni bil izdan, da račun številka 214, ki naj bi ga bil izdal hotel, ne obstaja, njihovi računi pa da imajo evidentirane številčne oznake in ne treh.

Ker je bil na računu hotela načeno zapisan priimek: namesto Božičnik je namreč pisalo Božičnjak, je Božičnikov odvetnik Anton Šporar predlagal, da se račun ponovno preveri, saj gre za očitno napako, zaradi katere je možno, da računa oziroma Božičnika v hotelski evidenci niso našli. Kljub temu da je okrožna državna tožilka ta predlog zagovornika označila za nepotrebna, mu je senat ugodnosti na policiji. To sem zavrnil, je pripovedoval Steblonik in

V GOSTILNO Z BOMBO

ŠENTJERNEJ - V torek, 27. januarja, zvečer so bili policisti obveščeni, da je prišlo v gostinskom lokalnu v Gornji Stari vasi do nemira. 25-letni A. R. iz Grobelj je namreč s prijatelji prišel v gostilno in začel razbijati kozarce, nato pa je iz vrečke vzel bombo, izvlekel varovalko in grozil, da bo bomba vrgel. Preden je odšel iz lokala, je dejal, da se bo še vrnil in da bo bomba res vrgel. Policisti so s hitro akcijo mladeniča našli v gostilni v Zburah in mu zasegli ročno bombo M/75. Razgrajača so pridržali, zagovarjati pa se bo moral tudi pred sodnikom za prekršek.

PO dolenjski deželi

• Zadnji januarski večer nekaj pred deseto uro so policisti pri Poljanah pri Žužemberku kontrolirali promet. Ustavili so voznika osebnega avta S. S. z Babne Gore in ga preizkusili z alkotestom. Ta je pokazal kar 3,73 promila alkohola, zato so mu vzel voznisko in mu prevedeli nadaljnjo vožnjo. Ni minilo pol ure, že so policisti ponovno naleteli na isti avto in ga ustavili. A očitno je možkar upošteval policistove besede in ni sedel za volan, avto je namreč vozil njegov priatelj V. S. iz Žužemberka, vendar tudi ta ni bil v dosti boljšem stanju, napihal je namreč "le" 1,88 promila. Tudi njeni so policisti prepovedali nadaljnjo vožnjo. Očitno pa je zmanjkal kolegov, ki bi prevzeli ta avto, kajti policisti so še enkrat naleteli na njih, za volanom pa je bil zopet V. S. Sveda so ga policisti odpeljali na treznenje, svoje obnašanje pa bo moral pojasnit tudi sodniku za prekršek.

• Kako je videti prostor za treznenje na policijski postaji, si je dva dni kasneje "ogledoval" tudi J. M. iz Mokronoga. Ta se je v gostišču Hribar pretepal s točilnega pulta vrgel na tla blagajno in glasbeni stolp, razbil pa je tudi stekleno vitrino. Umirl se ni niti potem, ko so v lokalni pričeli policisti, zato so ga tudi odpeljali na treznenje, prislužil pa si je tudi zmener s sodnikom za prekršek.

Cyril Klemenčič

je v neposredni bližini poklicna gasilska enota, dobro opremljena in pripravljena prav za gašenje požarov.

Seveda pa taka enota ni zastonj! In prav tu se stvari zapletejo. Škocjanska in Šentjernejska občina nista pripravljeni nič prispevati za delo poklicnih gasilcev. Vprašanje pa je, če je to resenje.

Kakorkoli že, GRC Novo mesto, ki zaposluje 39 ljudi, je lani gasil 91 požarov, 79-krat so novo-meski poklicni gasilci posredovali v drugih primerih, 28-krat pri prometnih nesrečah, 33-krat pa so ukrepali pri nesrečah, ko je prišlo do izgube nevarnih snovi. Poleg tega so lani pripeljali okoli 900 cistern pitne vode. Tri četrtek sredstev za delovanje zagotavlja država, četrtnico pa si morajo zaslužiti sami. Lani so s svojim delom zaslužili še več, okoli 40 milijonov tolarjev, 86 milijonov so dobili od države, okoli 10 milijonov od požarnih takse in toliko še za reševanje v prometnih nesrečah.

Namesto da bi se našli članji čimbolj usposobljeni za svoje poklicno delo, morajo opravljati dela, ki z našo dejavnostjo neposredno niso povezana, prinašajo pa denar za našo redno dejavnost, pravi Cyril Klemenčič, direktor in poveljnik Gasilsko-reševalnega centra Novo mesto.

A. BARTELJ

na drugi, za Božičnika obremenilni dan, ko je tudi prišlo do prodaje zavoja mamil ves dan in ves večer z Božičnikom; najprej v Poreču, potem pa doma in v Božičnikovem lokalu.

Vasja Steblonik je povedal, da je Božičnikov prijatelj in da se je z njim dosti družil, zato so prišli kriminalisti k njemu na razgovor. "Predlagali so mi, da bi sodeloval z njimi, ker naj bi se po njihovem menju Božičnik ukvarjal z mamil. Rekli so mi, naj Božičniku rečem, da imam doma zabavo in da bi potreboval 30 gramov mamil. Ponudili so mi tudi denar, meni pa so obljubili določene ugodnosti na policiji. To sem zavrnil," je pripovedoval Steblonik in

dodal, da so policisti prihajali k njemu mesec ali dva in mu tudi ponudili, naj Božičniku izroči paket z drogo, kar bi bilo lahko osnova za nadaljnje policijsko delo.

Policist Marjan Muc je bil tiste dne, ko so bili preko računalnika na mejem prehodu Obrežje preverjeni podatki tajnega policijskega sodelavca, vodja izmene, Frece pa je bil takrat pomočnik izmene. "Da so bili iz mojega računalnika preverjeni podatki, sem izvedel šele, ko so me zasliševali kriminalisti. Sicer pa ima računalnik geslo, ki ga ve le delavec, ki na njem dela," je pojasnil Muc. Računalnika ni ugašal, kadar je šel ven, ker postopek vstopa v računalnik traja nekaj časa in bi

• Obravnavata se v ponedeljek še ni zaključila. Nadaljevala se bo 2. marca, ko naj bi pričal tudi Ivica Brekalo iz Zaprešića, jasneje pa bo tudi, ali je račun res ponarenjen in ali je možno, da Božičnika v evidenci niso našli, ker je na računu priimek zapisan napačno. O ostalih dokaznih predlogih bo senat odločil na naslednji obravnavi.

bila izguba časa prevelika. Muc je izključil možnost, da bi v policijski prostor prišel kdo tretji, sicer pa je Frece ocenil kot "zelo v redu sodelavca".

Na obravnavi je sodnik Miloš Medved odpril tudi kuverta, v katerih so bili trije zavojčki mamil heroin. Zavojčki so bili predocheni Glogovšku, ki jih ni prepozna, saj jih ni, kot je dejal, še nikoli videl.

A. A.

KAMENSKI GASILCI ZBOROVALI - Na občnem zboru prostovoljnega gasilskega društva Kamence, ki je bil minuto soboto v gasilskem domu na Dolenjih Kamencah, so gasilci kritično ocenili delo v preteklem letu in si zastavili smele naloge v prihajajočem obdobju. Leto 1997 je poneslo glas kamenških gasilcev daleč po svetu, saj so na svetovnem prvenstvu v danski Helsingør osvojili zlato odličje. Letos bodo, kot je poudaril poveljnik Milan Barbo, vse moči usmerili za dobro uvrstitev članske desetine na državnem prvenstvu, ki bo po besedah predstavnika OGZ Novo mesto Tineta Filipa v dolenjski prestolnici. Na sliki: utriek z občnega zobra PGD Kamence, ki ga je vodil Jože Florijančič. (B. Avbar)

Niti pojedene vilice ga niso rešile

Franc Arh trdi, da z vromom v brusniško trgovino nima nič - V priporu zato 13 dni gladovno stavkal, nato pa pojedel vilice - Pripor ni odpravljen

NOVO MESTO - 4. decembra lani je nekdo vromil v trgovino v Velikih Brusnicah. Dejanja sta bila osumljena Darko B. s Senovega in 25-letni Franc Arh, zato sta oba v priporu. Prav v avtu slednjega so policisti našli tudi ukradene cigarete. Arh pravi, da o zadevi sploh ne ve nič in da je v to padel le zato, ker je naredil kolegu uslužbo.

Ker sicer skrbi za svoje dekle in 4-letnega otroka, ki sedaj sama brez dohodkov bivata v najetem stanovanju, je na po njegovem menju neupravičen prapor opozoril s 13-dnevno gladovno stavko in v tem času hudo opečal, potem pa se je prejšnji teden v trenutku odločil za hujši korak: pojedel je vilice, zaradi česar je moral pod kriški nož.

Arh se spominja, da je tiste dne s prijatelji popival, in ker kolega ni imel prevoza, mu je ponudil svoj avto: Darko, ki ni nič pil, je vozil, Arh pa je zaradi omamljivosti od alkohola zadaj spadal po Krškega do Šentjerneja, kjer je izstopil še tretji kolega, Darko pa je peljal naprej. Kam, Arh ne ve. Spominja se, da je Darko nekje za nekaj minutko skočil iz avta, da se je takoj vrnil in nekaj vrgel v avto.

Ko sta se vračala v Krško, je Arh opazil za njima policiste. Takrat je Darko še bolj pritisnil na plin, na Vidmu pa je ustavil in Arhu dejal, naj zbeži. "Zjutraj mi ni bilo jasno, zakaj sva avto pustila tam. Sicer pa sem se komaj spomnil, kje sva ga sploh pustila," je pripovedoval Arh. Nato je videl, da njegov avto vleče avtovleka. Kasneje je na policiji avto odpravljen in v njem videl prijateljevo vrečko, v kateri so bili zaviti cigareti.

In tako je Arh, osumljen, da je pomagal pri vromu in tativni cigaret, ki so bile vredne 110 tisočakov, pristal v priporu. S

• Kot so nam pojasnili na okrožnem sodišču v Novem mestu, je bil pripor najprej odrejen v preiskavi, po vloženi obtožbi pa ga je senat podaljšal zaradi ponovitvene nevarnosti. O pritožbi Arhovega zagovornika je o priporu odločalo tudi višje sodišče, ki je pripor potrdilo.

tem se ni strinjal, zato se je odpovedal hrani in pil le vodo ter je bil pripravljen iti celo do konca. Ne zdi se mu nameč prav, da ga zato, ker je bil sicer za dejanje, ki ga je storil kot mladoletnik, že pogojno obsojen, zoper njega pa teče še en postopek, držijo v priporu. In v stiski se je odločil še za hujši korak: pojedel je vilice. Danes mu je za oboje žal, saj ni dosegel ničesar, upa pa, da bo na obravnavi, ki je že razpisana za 18. februar, resnica prišla na dan. T. GAZVODA

Po jutru se kolesarski dan pozna

Moštvo Krke Telekoma se je odlično predstavilo na otvoritveni dirki sezone poklicnih kolesarjev - Pet med petindvajsetimi - Najbolj veseli 13. mesta Boštjan Mervarja

NOVO MESTO - Kolesarji novomeškega poklicnega moštva Krka Telekom, ki se ta čas na cestah ob italijanski jadranski obali v Riminiju pripravljajo na letošnjo sezono, so nastopili na prvi letošnji dirki poklicnih kolesarjev v Livornu in med 200 tekmovalci iz 16 poklicnih moštov dosegli imenitev uspeh, saj se je med prvih 25 uvrstilo kar pet Novomeščanov.

Dirka v Livornu je tradicionalna otvoritev sezone poklicnih kolesarjev, na kateri sta od italijanskih moštov manjkali le Mercatone in Rossmary. Na cilj 159 km dolge preizkušnje je prišlo vseh 200 kolesarjev skupaj, o zmagovalcu pa je odločil sprint, kjer so v strašni gneči prisile prav tudi rokoborske izkušnje.

Ciljno črto je prvi prevoz veliki mojster pririvanja in hitrega vrtenja pedal v zadnjih metrih dirke Mario Cipollini (Saeco), drugo mesto je pripadlo njegovemu Nicolu Minali-

ju (Risoscotti), tretje pa dobitniku bronaste medalje na lanskem svetovnem prvenstvu poklicnih kolesarjev v San Sebastianu Nizozemec Leon van Bon (Rabobank). Kako huda je bila konkurenca, pove tudi podatek, da je bil najbolj uvrščeni mož najboljšega moštva na svetu Mapei Jan Svorada še le na 14. mestu, pred njim pa sta se uvrstila kar dva kraka. Na svoj račun je prišel 23-letni novinec v novomeškem moštву Italijan Ivan Quaranta, ki je s petim mestom dokazal, da je Krka Telekom z njim dobila prvorazred-

Boštjan Mervar

TURNIR V ČRНОМЕЛЮ

ČRНОМЕЛJ - Športna zveza Črnomelj bo v počastitev občinskega praznika v nedeljo, 15. februarja, v športni dvorani Loka pripravila turnir v malem nogometu. Prijavite se lahko do 13. februarja, ko bo ob sedmih zvečer v prostorih nogometnega kluba Bela krajina tudi zrebanje. Vsa dodatna pojasnila dobite po telefonu (068) 53-747 pri Janezu Perušiču, ki tudi zbira prijave.

Smodiš več osebnih napak od točk

Krka se je v predzadnjem kolu prvega dela poigrala še z Idrijo in si zagotovila 4. mesto
- V Maribor bodo šli lahko neobremenjeni - Krčani še vedno le nabirajo izkušnje

NOVO MESTO, KRŠKO - Košarkarji novomeške Krke v zaključnem delu prvega dela prvenstva izpolnjujejo vse cilje, ki so si jih zadali in so si že kolo pred koncem zagotovili četrto mesto. 21. kolo so košarkarji zaradi sobotnega 7. dneva slovenske košarke odigrali že med tednom - Krka je doma brez težav izdatno premagala Idrijo, medtem ko so Krčani spet visoko izgubili v Ljubljani s Slovanom.

Tekma z Idrijo je bila za Krko sicer pomembna, čeprav ni nihče

pričakoval, da bi lahko presenetila, saj je letos le še senca v preteklih

PRIMOŽ SAMAR (desno) se v jesenskem delu ni naigral, saj ga je trener Ljubojevič poslal v igro le občasno, na zadnjih tekmcih pa je bila njegova minuta bistveno bogatejša. Na tekmi z Idrijo je dosegel 13 točk, čeprav ga je skušal zaustaviti Dalibor Petrovič (levo), z 21 točkami drugi najboljši strelec pri Idriji. (Foto: I. Vidmar)

Kam plove novomeška košarka?

Novo mesto letosno zimo preživila v znaku košarke. Novomeška športna dvorana je spet nabito polna in malokdo še pomni čase, ko so ljubitelji športa nazadnje tako množično napolnili tribune. Časi, ko so se odbojkarji Pionirja borili za mesto med najboljšimi osmimi moštvi tedenje Jugoslavije in so do zadnjega kotička polnili tribuno dvorane pod Marofom, so pač že skoraj pozabljeni. Spet je v modi košarka, ki je pred slabim desetletjem v Novem mestu že skoraj povsem zamrla.

Še lani so se v novomeškem košarkarskem klubu upravičeno ponosili, da so prvoligaško moštvo, v katerem igra največ doma vzgojenih košarkarjev, saj sta si košarkarsko znanje pridobila drugje le Leon Stipaničev in Primož Samar. Ko so se Novomeščani iz A2-lige uvrstili v 1. A-ligo se je stvar hitro obrnila. Od domačih košarkarjev igrata vidnejšo vlogo v moštvi le Simon Petrov in Matjaž Smodiš, ki sta po "upokojitvi" kapetana Matjaža Bajca tudi edina domača igralca, ki sploh stopita na parket.

Še lani za novomeški klub obetavnih Mihe Petra, Uroša Jazbeca in še nekaterih košarkarsko nadarjenih novomeških mladcev ponavadi ni videti niti na klopi za rezervne igralce. Uvoženi trener Živko Ljubojevič večji del tekme igra s prvo postavo, saj bi svoj nekaj časa že hudo majavi trenerski stolček rad rešil s čim višjimi zmagami. Tako je dal na tekmi v predzadnjem uvrščeno Idrijo priložnost igrati le os-

mim igralcem. Matjaž Smodiš, ki si je precej nepremišljeno nabiral osebne napake, pri čemer sta precej pristransko vzgojeno vlogo odigrala tudi sodnika, pa je potegnil iz igre veliko prepozno.

Ko je bilo v drugem polčasu že vse odločeno, je trener Ljubojevič, namesto da bi na parket poslal mlade domače upe Miho Petrova, Saša Stakiča in Jureta Balažiča, vztrajal, da do zadnje minute igrajo predvsem kupljeni igralci. Mirne duše lahko zatrdim, da je Živko Ljubojevič s takim pristopom za prihodnost novomeške košarke škodljiv trener.

Čeprav za novomeško košarko stoji Krka, ki je očitno pripravljena vlagati v ta šport, nemim, da v Novem mestu ne potrebujemo druge Olimpije, pri kateri že dolgo časa igra en sam košarkar, ki je svojo športno pot začel v pionirskeh vrstah Olimpije, pa še ta je v moštvu le zato, ker je Danevov. Mislim, da obstaja tudi druga pot do uspeha, to je pot, po kateri so novomeški košarkarji odločno krenili leta 1992.

Vsega tega se večji del klubske uprave, mislim, dobro zaveda, saj so njeni člani večkrat glasno razmišljali o Ljubojevičevih napakah pa tudi o njegovi zamenjavi. Za zamenjavo glede na izide vseeno uspešnega trenerja se daj vsekakor ni primeren trenutek, bo pa treba po koncu, upajmo, zelo uspešne sezone razmisiliti o viziji razvoja novomeške košarke in temu prilagoditi tudi kadrovsko zasedbo.

IGOR VIDMAR

TURNIR KOŠARKARSKIH TROJK

NOVO MESTO - Občinski oddelki Socialdemokratske mladine Novo mesto bo v soboto, 14. februarja, ob devetih dopoldne v telovadnicah osnovne šole Mirna Peč ob tretji obletnici delovanja pripravil tradicionalni rekreativni košarkarski turnir trojk. Prijave sprejemajo po telefonih (068) 341-090, 325-628 in 341-764. Prijavnine ni, edina omejitev pa je, da ne morejo nastopiti košarkarji, ki igrajo v prvi in drugi državni košarkarski ligi.

KRŠKI ROKOMETAŠI PREMAGALI RADEČE

KRŠKO - Rokometaši Krškega so po pripravah v Poreču odigli tudi prvo prijateljsko srečanje. Pomerili so se z drugoligašem Radečami in jih premagali z 28:19 (14:8).

DOBONA V POLFINALU

DOBONA - Rokometaši AFP Dobove so na drugi tekmi četrtfinala državnega pokala s 27:20 (13:11) premagali Andor, s čimer so nadomestili razliko s prvega srečanja in se uvrstili v polfinale. Žreb polfinalnih parov je bil v pondeljek, Dobovčani pa so imeli srečo, saj se bodo v prvi polovici maja za место finala pomerili z velenjskim Goranjem. Drugi polfinalni par je Pivovarna Laško - Prevent.

BESEDDO IMAO ŠTEVILKE

KOŠARKA

1. A SKL, moški, 21. kolo - KRKA : IDRIJA 100 : 77 (42:29); KRKA : Jevtovič 20, Samar 13, S. Petrov 14, Plevn 23, Smodiš 4, Grum 2, Stipaničev 7, Stevič 17; IDRIJA : Rupnik 22, Petrovič 21 itd.

SLOVAN : KRŠKO 96:59 (49:30); KRŠKO : Kovačevič 2, Lupšina 2, Sambol 8, Kraječar 28, Božič 4, Rozman 6, Boh 5, Vukič 4; SLOVAN : Lerič 18, Šuštaršič 15 itd.

OSTALI IZIDI : Pivovarna Laško : Union Olimpija 64:70, Helios : Kraški Zidar 83:65, Maribor Branik : Postojna 73:81, Kovinotehna Savinjska : Zavarovalnica Maribor 71:78.

LESTVICA : 1. Union Olimpija 40, 2. Pivovarna Laško 39, 3. Kovinotehna Savinjska 35, 4. Krka 34, 5. Helios 32, 6. Postojna 32, 7. Zavarovalnica Maribor 31, 8. Slovan 30, 9. Maribor Branik 29, 10. Kraški zidar 28, 11. Idrija 26, 12. Krško 22.

Prvi del državnega prvenstva bodo košarkarji 1. A-lige zaključili v soboto, 7. februarja. Pari 22. kola: Krško - Pivovarna Laško, Zavarovalnica Maribor - Krka, Union Olimpija - Helios, Kraški zidar - Maribor Branik, Postojna - Kovinotehna Savinjska, Idrija - Slovan.

ODOBJOKA

1. A DOL, moški, 5. kolo 2. dela - KAMNIK : ŽUŽEMBERK 0:3 (-3, -8, -10); ŽUŽEMBERK : Kosmina, Povšič, Gotenc, Petkovič, Lazič, Smrk, Novak, Černič, Pucelj, Repar, Obrstar)

OSTALI IZIDI : Olimpija : Salonič 2:3, Bled : Pomgrad 0:3, Fužinar : Gradis 3:0.

LESTVICA : 1. Fužinar 10, 2. Salonič Anhovo 10, 3. Gradis Maribor 6, 4. Pomgrad 6, 5. Olimpija 4, 6. Žužemberk 2, 7. Kamnik 2, 8. Bled 0.

Pari 6. kola (7. februar): Žužemberk : Bled (19. ura), Salonič : Pomgrad, Gradis Maribor : Kamnik, Olimpija : Fužinar.

1. A DOL, ženske, 5. kolo 2. dela - MARSEL PTUJ : TPV NOVO MESTO 0:3 (-10, -8, -5); TPV NOVO MESTO : J. Vernig, Pečarč, Lutsiv, Končilija, Volkova,

NAMIZNI TENIS

1. SNTL, moški, 10. kolo - KRKA : MAXIMARKET OLIMPIJA 1:6 (Komac : Tokič 19:21, 16:21, Retelj : Škafar 11:21, 12:21, Hribar : Reflak 20:22, 21:13, 11:21, Komac - Hribar : Škafar - Reflak 21:15, 21:19, Komac : Škafar 20:22, 22:20, 18:21, Hribar : Tokič 6, 6, 8); LESTVICA : 1. Kočevje 16... 5. Mokronog 10 itd. V 14. kolu bo Mokronog igral v gosteh s škofješkim Termom Lubnikom II.

3. DOL, zahod, moški, 13. kolo - MOKRONOG : GIMNAZIJA ŠIŠKA 3:2 (2, -13, 6, -9, 6); LESTVICA : 1. Salonit Anhovo II 16... 5. Mokronog 10 itd. V 14. kolu bo TPV Novo mesto II igral s Partizanom Škofjo Loko.

Atleti začeli z medaljami

Atletska dvoranska sezona se je začela s prvenstvom v mlajših kategorijah - Največ medalj Topličanom

LJUBLJANA - Atletska sekcija Dolenjske Toplice je na zimskem državnem prvenstvu za mlajše mladince s petimi medaljami drugi najuspešnejši klub. Najuspešnejši so bili atleti ljubljanskega ŽAK-a, tretje mesto po številu medalj pa so si razdelili Novomeščani, Brežičani in mladi atleti iz Slovenske Bistrike.

V topliški vrsti sta manjkala novince Robert Pintarič in Sašo Sibenički, ki sta sicer na pripravah v Riminiju, a zaradi zapletov pri prestopu iz Roga v Krko Telekom še ne moreta nastopati. Prav tako na dirki ni sodeloval Bogdan Fink, ki dobro okrepa po lanskem zlomu stegnenice, vadi doma in v Umagu in je drugačen režim vadbe izkoristil tudi za nekatere študijske obveznosti na fakulteti za šport.

I. V.

Enajst medalj mladih šahistov

Dobro delo klubov

NOVO MESTO - Na drugem državnem šahovskem prvenstvu za osnovnošolce je od 23. do 25. januarja v Mariboru med 250 učenci iz vse Slovenije nastopilo tudi 51 mladih šahistov iz Bele krajine, Dolenjske in Posavje. V osmih kategorijah so osvojili štiri prva, tri druga in štiri tretje mesta oziroma skupno 11 medalj, medtem ko se jih je med najboljšimi deset uvrstilo še enajst. Uspeh gre pripisati predvsem dobru delo z mladimi šahisti v klubih, katerih člani ponavadi vodijo tudi šahovske krožnike na posameznih osnovnih šolah.

Izidi : do 9. leta, dekkice - 3. Kure Natalija (Stari trg ob Kolpi); dečki - 2. Marko Pucelj (Grim Novo mesto), 3. Marko Kozino (Blanca); do 11. leta, dekkice - 1. Mateja Madronič (Stari trg ob Kolpi); dečki - 1. Samo Stajner (Jurij Dalmatin Krško), 2. Marko Srebrnič (Louis Adamič Grosuplje); do 13. leta, dekkice - 1. Mirela Ahmatovič... 3. Sanja Žnidarič (obe Leskovec); do 15. leta, dekkice - 1. Ana Srebrnič (Louis Adamič Grosuplje), 2. Sonja Mukavec (Stari trg ob Kolpi); dečki - 3. Gorazd Novak (Jurij Dalmatin Krško).

R. R.

IZENAČEN DERBI

MTLika - V devetem kolu metliške občinske lige v malem nogometu je bilo največ zanimanja za dvoboje drugo- in tretjeuvrščenih moštov Policije in Grabrovcu, ki je ostal brez zmagovalca, saj sta se moštvi različi z izidom 1:1. Vodi Krokar s 23 točkami, še naprej pa mu sledita Policija in Krokar s 17 točkami. Izidi : Big Boss : Kučar 3:0, Metlika 5 : Metlika 2 3:0, Policija : Grabrovec 1:1, Suhor : Slama Vas 2:0, Radovica : Rosalnice 2:2, Krokar : Mladina 3:1.

ATLETIČKA SEKCIJA DOLENJSKE TOPLICE je bila ustanovljena lani, topliški atleti pa so dobili pravico nastopa za svoj domači klub šele letos. Med njimi je več uspešnih v obetavnih posameznikov, med katere zagotovo spadajo Renata Kosec, Manja Praznik, Snežana Miladinovič, Andreja Blatnik (stojijo z leve), Matjaž Bukovec, Gordana Djurič in Aleš Konda (čepijo). Vsi so varovanci trenerjev Milana Simuniča in Majde Križe.

Štiri medalje za mirski Tom

Badmintonisti tokrat brez zlata

MIRNA - V športni dvorani Krim so se konec minulega tedna najboljši slovenski badmintonisti pomerili za naslove državnih prvakov. Najuspešnejša igralca 41. prvenstva sta bila po pričakovanju brat in sestra Maja in Andrej Pohar, ki sta osvojila obo posamežna naslova, skupaj sta bila najboljša med mešanimi dvojicami, Andrej pa je osvojil zlato tudi med moškimi dvojicami.

Prav toliko medalj so med 90 nastopajočimi osvojili tudi Mirnčani. Urška Jovan je v polfinalu posameznik premagala klubsko tovaršico Urško Plahutnik, v finalu pa je izgubila s prouvovršeno igralko evropske jakosti lestvice Majo Pohar. Urška nastopili skupaj v igri ženskih parov, kjer sta se uvrstili v polfinale, v polfinalu pa je zagnal tudi Kristijan Hajnšek, ki ni imel sreče z žrebom, saj se je v polfinalu srčal z Andrejem Poharem. Že pred tem je Pohar v četrtnfinalu premagal mladinskega državnega prvaka, Novomeščana Aleša Murna.

IZLET OD ŠENTJERNEJA DO KOSTANJEVICE

NOVO MESTO - Popotniški odsek planinskega društva Novo mesto bo v soboto, 14. februarja, pripravil izlet od Šentjerneje čez Pleterje do Kostanjevice. Prijava zbirja Marica Praznik (068-22-948), ki bo izlet tudi vodila. Hoje je za štiri do pet ur. Popotniki se bodo z novomeščimi avtobusne postaje odpeljali z rednim avtobusom ob devetih dopoldne.

Odločilni čas za Žužemberčane

Žužemberški odbojkarji so v Kamniku dosegli prvo prvoligaško zmago, o obstanku pa bo precej odločala tudi sobotna tekma z Bledom - Ugoden razplet za odbojkarice TPV-ja

ŽUŽEMBERK, NOVO MESTO, KOČEVJE - Odbojkarji Žužemberka so uspešno prestopili prvo stopnico na poti do obstanke v 1. A državnih odbojkarskih lig, saj so premagali prvega izmed dveh neposrednih tekmecev. V Kamniku suhokranjska posadka ni nič prepustila naključju in na peti tekmi drugega dela prvenstva najprej v pičih desetih minutah osvojila svoj prvi prvoligaški niz, v eni uri pa tudi prvo zmago. Odbojkarice novomeškega TPV-ja so na Ptiju domačinkam pustile dihati le na začetku prvega in drugega niza, medtem ko so v Kočevju sedaj zadnjevršeni Kočevci presestili prouvovršene Novomeščane in jim odvzeli niz.

Da je tekma v Kamniku zanje izredno pomembna, so Žužemberčani dobro vedeli, zato je Dare Pucelj z videokamerom posnel tekmo med Kamnikom in Bledom. Trener Bojan Brulc je na osnovi posnetkov pripravil učinkovito takto, ki se ji Kamničani niso mogli upreti. Prvi niz, v katerem so Suhokranjci domačinom pustili osvojiti le tri točke, je trajal vsega deset minut, pa tudi v nadaljevanju je Žužemberška prva postava Kosmina, Petkovič, Smrke, Povišič, Gotenc in Novak z dobrim servisom, sprejemom, igro v polju in trdnim blokom preprečila kamniškim tolkačem, da bi ogrozili njihovo zmago. Svoje so dodali tudi številni Žužemberški navijači, ki so se v soboto popoldne odpeljali v Kamnik z avtobusom, kombijem in več osebnimi avtomobili.

V ženski 1. A-ligi gre vse skupaj izjemno na roke novomeškim odbojkaricam. Novomeščanke so se morale na Ptiju presenetljivo kar precej potruditi za zmago s 3:0 nad tamkajšnjim Marselom, ki ga je okrepila njihova nekdajna igralka Špela Krebs. Bolj kot pričakovanata zmaga na Ptiju je za Novomeščanke pomemben nepričakovani poraz državnih prvakinj, odbojkaric kopr-

Krčani priplavali državne medalje

Deset medalj za plavalce krškega Celulozinja na državnem prvenstvu za dečke in deklice v Mariboru - Svet je blestela Niko Jevnik - Subotič do zlata tudi z nekoliko srečo

KRŠKO - Plavalci krškega Celulozinja so uspešno nastopili tudi na državnem prvenstvu za dečke in deklice v Mariboru. V ekipnem vrstnem redu so bili med 17 slovenskimi plavalnimi klubovi peti, deklice pa celo četrte. Zmagal je plavalski klub Ljubljana, drugi je bil kranjski Triglav in tretja Radovljica. Na prvenstvu je nastopilo 197 mladih plavalcev. Vsekakor je to lep uspeh krškega plavanja, ki kljub za te čase že precej slabim možnostim za vadbo še vedno vztraja med najboljšimi slovenskimi plavalnimi kolektivi. Krški plavalci namreč tudi pozimi vadijo v zunanjem bazenu, ki ga s toplo vodo polni družba I.C.E.C.; ta tudi sicer z velikim razumevanjem pomaga krško plavanje ohraniti pri življenju.

Tudi tokrat se je, podobno kot na mednarodnem mitingu v Nemčiji, izjemno izkazala Niko Jevnik, ki je na novo sezono očitno dobre pripravljena, čeprav je zaradi operacije slepiča začela resnejše trenirati še sredi novembra. Niko je v Mariboru nastopila v sedmih disciplinah in se vsakič uvrstila med najboljše tri. Na 100 m delfin je zmagala, v disciplinah 200 m delfin, 200 m mešano

in 200 m hrbtno je bila druga, na 100 in 200 m prosti ter na 100 m hrbtno pa si je prislužila bronasto medailjo.

Tudi fantje se ponašajo z zlato medaljo, po pričakovanju pa jo je osvojil Dimitrij Subotič, ki je imel na poti do zmage na 100 m delfin tudi nekoliko srečo. Najhitrejši trije so namreč priplavali na cilj v razmiku pičih osmih stotink sekunde. Za nameček je Dimitrij osvojil še srebrni medalji na 200 m delfin in 100 m prosti.

Ob medaljah Nike Jevnik in Di-

ŽAFRANOVA IN KOCJANČIČ ŠPORTNIKA KOČEVJA

KOČEVJE - Angelca Žafran, članica kegljaškega kluba Kočevje, in Franc Kocjančič, teklač - veteran, sta prejela bronasto plaketo Športne zvezde Kočevje in tako postala najboljša kočevska športnika za lanskoto leto. Izbor Žafranove in Kocjančiča je bil pričakovanih, saj je bila Angelca najboljša kegljačica Kočevja, ki se je na državnem prvenstvu uvrstila na 25., v igri dvojic pa na 7. mesto. Klub 58 letom je Franc Kocjančič lani zmagal v skupnem vrstnem redu tekem za severnoprimske pokal. Poleg tega je zmagal na 13 tekmacih, šestkrat je bil drugi in sedemkrat tretji. Kocjančič je bil nekdaj odličen nogometna in smučar. Sam je dejal, da je sicer zadovoljen s priznanjem, a ga hrkrati skribi usoda kočevskega športa, saj zaradi slabih možnosti za delo med mladimi ni pretiranega interesa za šport. (M. G.)

MIRNSKI ŠOLARJI DRŽAVNI PRVAKI

MIRNA - Izbrana vrsta osnovne šole Mirna je na državnem ekipnem osnovnošolskem prvenstvu v badmintonu v Lendavi osvojila že svoj četrti naslov prvakov. V Lendavi se je za zmago potegovalo 9 osnovnih šol, ki so si nastop na finalnem turnirju prizorile na regionalnih prvenstvih, na katerih pa so nastopali učenci kar 50 šol iz vse Slovenije. Mirnčani so se v finalu pomerili z domačo dvojezično osnovno šolo Lendava in jo premagali s 3:2. V mirnski izbrani vrsti so nastopili Bojan Kolenc, Nejc Vojnovič, Matej Zaplotnik, Urška in Špela Silvester ter Taja Borštnar. Največ zaslug za uspeh ima prav gotovo športni pedagog Veljko Kolenc, ki mu ob strani stoji tudi vodstvo šole na čelu z ravnateljem Petrom Podobnikom.

Niko Jevnik (Foto: Posavski Obzornik)

mitrija Subotiča velja omeniti tudi Jaroslava Kovačiča, ki je bil peti na 200 m delfin in sedmi na 400 m prosti. V štafetnem plavanju so Krčani osvojili tri peta in eno šesto mesto. Podobne uvrstitev so v mlajši kategoriji dosegli tudi Mitja Furst, Nina Fritz, Tanja Tomič in Nina Pirc.

ZAHVALA ZA DRAGE MEDICINSKE INSTRUMENTE

V imenu družine Plut iz Semiča ob 90-letnici očeta Tončka Pluta so prispevali za Splošno bolnišnico Novo mesto naslednji darovalci v skupni vrednosti 3.200.000 tolarjev: Danfoss Compresors Črnomelj; Janez Lozar, Črnomelj; Občina Metlika; Remex Metlika; Antonija Vrlinec, Črnomelj; Vako, Črnomelj; Krka Zdravilišča, Novo mesto; Merkur, Kranj; Občina Semič; Institut Prevent, Ljubljana; Zavarovalnica Tilia, Novo mesto; Intel servis, Novo mesto; Kolpa, Metlika; Globus, Metlika; Dolenjske lekarne, Novo mesto; Iskra kondenzatorji, Semič; Kaiva, Semič; Begrad Črnomelj; Dolenka, Novo mesto; Perspektiva, Ljubljana; Kovinotehna MKI, Novo mesto; Michael Kendzia, Nemčija; Nova ljubljanska banka, Podružnica Novo mesto; Kemofarmacija, Ljubljana; Beti, Metlika; Dolenjska banka, Novo mesto; Komunalna Črnomelj; Dolenjska banka, Podružnica Črnomelj; Občina Črnomelj; Družina Držaj, Črnomelj; Petrol, Ljubljana; EKI, Črnomelj; Vakumska tehnika Kambič, Semič; Jože Müller, Gozdno gospodarstvo, Novo mesto; Gordana Melinček; ART & CRAFT, Ljubljana; Dolenjske pekarne, Novo mesto; Župnijski urad Semič; Srednja šola teh. strok, Ljubljana; Občinska zadruga Hrast, Novo mesto; Evrostroj, Semič; Tomal, Semič; Boštjan Ovnček, Črnomelj; Anton Muc, Črnomelj; Kačna Hudak, Semič; Anton Kambič, Gradac; Prostovoljno gasilsko društvo, Semič; Renault Avtohiša Vrtn; Intereuropa, Koper; Novoles, Lesna industrija Straža; Jože Majetič, Vinica; Anton Cerovac, Črnomelj; ETI, Izlake; Martina Sepher, ZDA.

Spošna bolnišnica Novo mesto se za dare najlepši zahvaljuje.

FRIZERSKA DELAVNICA NA SREDNJI ŠOLI V SEVNICI - "Smo dediči bogate tradicije obrtnega, poklicnega izobraževanja, ki bi že pred več kot 10 leti moral praznovati svojo 100-letnico," je poudarila pretekli petek ravnateljica sevnške srednje šole prof. Alenka Žuraj ob otvoritvi frizerske delavnice na šoli. Na šoli z 220 učencami, ki je bila doslej bolj znana po izobraževanju tekstilcev, predvsem šivilj, sta v tem šolskem letu prvakrat tudi dva oddelka s 64 frizerkami. Učenka so se gostom, med katerimi sta bila tudi predstavniki ministrstva za šolstvo Niko Zibret in vodja novomeške organizacijske enote Zavoda za šolstvo prof. Jože Škufca, predstavile z revijo svojih izdelkov (na posnetku), po besedah Žuraje pa delavnica ne bo konkurenca obstoječim salonom. (Foto: P. Perc)

IZ DRUŽINSKE SKRINJE - Predsednica trebanjskega kulturnega društva Ivanka Višček je pripravila ob tretji prireditvi Iz družinske skrinje razstavo treh družin v čudovitem ambientu Galerije likovnih samorastnikov. Rešičevi slikajo: oče Lucijan je priznani slikar in ilustrator, pridružila sta mu žena, ki slika na steklo, hči Ariadna slika na svilo. Družina Gracar z Mirne se ukvarja z pletartvom, pobudnik je bila žena Vilma, pomagata pa ji tudi mož in sin Tomaž; pletejo različne košare, opletajo steklenice... Hrenovi iz Benečije pri Trebnjem pa so eksperti za železnice: oče Janez, strojevodja, je navdušil sinova, zlasti Lovra, da riše, piše o železnici, prebere vso ustrezno literaturo, hrkrati pa sestavlja modelke lokomotiv, vlakov; Urbanc pa se zanima za vojsko, zato sestavlja modelke vojaških avionov, ladij in podmornic. Razstavo si je tudi pretekli ponedeljek ogledalo veliko, predvsem mladi obiskovalcev. (Foto: P. Perc)

CVTETANOVA MESNICA TUDI POD TRŠKO GORO - Trebeljan Anton Cvutan, ki je pred šestimi leti v Mokronogu odpril mesnicu, kasneje pa še predelavo mesa, bife in klavnic, je minuli ponedeljek odpril že drugo mesnico v Novem mestu. Pred dvema letoma je začel prodajati meso v Šmihelu, sedaj pa še v naselju Pod Trško goro 25. Krajan so bili otvoriti veseli, Cvutan pa jim je obljubil, da jih bo oskrboval s svežim in domaćim mesom iz lastne klavnice in predelave. Mesnica bo odprta vsak dan razen nedelje in ponedeljka. (Foto: J. Dornič)

MATEJ S 15 KG TEŽKO SULČJO SAMICO - Matej Lušek je v spremstvu Hinka Rihtera in Antona Kelbla, vsi so člani novomeške ribiške družine, 29. januarja ujel sulčjo samico, dolgo 117 cm in težko 15 kg. Riba so ujeli ob 17.15 v G. Kotih, bo z njo pa je trajal slabih 5 minut. Ribič bo sulca prepariral. Gre za največjega sulca, ujetega v reki Krki v pravkar končani sezoni.

ZDRUŽENA LISTA URO ŠAHISTOM

KRŠKO - Šahovski klub Triglav Krško je prejel šahovsko uro, ki mu jo je kot darilo za uspešno nastopanje dala krška območna organizacija Združene liste socialnih demokratov. Uro so predsedniku šahovskega kluba Tomažu Žnidariču izročili v soboto v Krškem na letnem zboru omenjene območne organizacije.

• Ljudje smo v bistvu vsi mladi. Le leta nas naredijo stare. (Sečen)

METLIKA - Nogometni klub Kolpa je na drugem sestanku upravnega odbora dobil novega predsednika; Alojza Malenška je na čelu kluba zamenjal Branko Čulig. V članski moštvo bo do pomladanskega dela sezone prišlo do nekaterih sprememb, med katerimi je najbolj odmevna zamenjava z Elanom, od koder bo na podzemeljsko igrišče prišel Matjaž Sever, v novomeški moštvo pa bo svojo nogometno pot nadaljeval belokranjski ostrostrelec Mario Podrebarac.

PODREBARAC ZA SEVERJA

METLIKA - Nogometni klub Kolpa je na drugem sestanku upravnega odbora dobil novega predsednika; Alojza Malenška je na čelu kluba zamenjal Branko Čulig. V članski moštvo bo do pomladanskega dela sezone prišlo do nekaterih sprememb, med katerimi je najbolj odmevna zamenjava z Elanom, od koder bo na podzemeljsko igrišče prišel Matjaž Sever, v novomeški moštvo pa bo svojo nogometno pot nadaljeval belokranjski ostrostrelec Mario Podrebarac.

Odgovori in popravki po § 9...

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznika pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesoznarno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Komu koristi molk v Kostanjevici

Dol. list št. 4, 29. januarja

V zadnjem številki Dolenjskega lista je bil objavljen prispevek, v katerem je skupina krajanov obvestila širšo dolensko javnost, da se ne strinjanja z delom sveta KS, in jeno postavila kar nekaj vprašanj svetu in predsedniku sveta KS Kostanjevica. Ena od glavnih prvin demokratične družbe je tudi ta, da imamo vsi pravico s svojimi pobudami in dejanji sodelovati v javnem življenju, to pomeni tudi javno izraziti nestrinjanje z oblastjo, pa čeprav le lokalno.

Ne obstajajo prepovedane teme in pobude, obstajajo le pobude in teme, ki so pozitivne in vodijo naprej, in take, ki postavljajo pod vprašaj vse, kar se dogaja okoli nas, in sejejo nezaupanje med ljudi. Z vso odgovornostjo se zavedamo, da smo izvoljeni predstavniki vseh 2.600 prebivalcev KS. V 13-članskem svetu je celotni 7-članski prejšnji svet KS dobil zaupnico že drugi mandat. Problemom KS, ki se vlečejo že desetletja, se pridružujejo novi in s kolumbovsko vnemo iščemo rešitve ter si prizadevamo za večji delež iz občinskega proračuna.

Tako, kot ni mogoče skočiti v Krko in ostati suh, je nemogoče opravljati javno funkcijo in ostati nekritiziran, še posebej, če je to v Kostanjevici, ko je Krka okrog in okrog. Vsa vprašanja, ki jih je zastavila in jih podpisala skupina krajanov, bodo dobila odgovor v skladu s sklepom na izrednem zboru krajanov, pa tudi obravaložitev na ponovnem zboru po zaključenem računu.

Svet KS je lansko leto zaradi boljše informiranosti o življenju in delu v KS odločil za lokalni časopis Kostanjeviške novice, ki izhajajo vsaka dva meseca. V 6. številki, ki bo izšla 12. februarja, bodo objavljeni podrobni odgovori na vsa zastavljena vprašanja, torej bo brezplačno informirana vsaka hiša v KS, ne le bralci Dolenjskega lista. Menimo, da je prisotnost Kostanjevice dobrodošla, kritičnost in množičnost pa znak, da smo se začeli zavedati nujnosti reševanja problemov in odgovornosti za lastno prihodnost. Med prvine demokratične države sodijo poleg pravic tudi odgovornosti in dolžnosti, saj sama kritika še ne pomeni napredka.

Vsakemu, tudi naključnemu bralcu in obiskovalcu Kostanjevice na Krki pa je mnogo bolj kot to, kako razrešujemo medsebojne odnose, jasno, da je naše mesto potrebljeno dejano in veliko pozitivne energije leta 2002, ko bomo praznovali 750-letnico.

SVET KS KOSTANJEVICA

Loška šahovska liga

Dol. list št. 4, 29. januarja

Na članek pod gornjim naslovom, ki je bil objavljen 23. januarja v Dolenjskem listu, se je kritično oglašil Vlado Mohar iz Loškega Potoka. V dokaz mojih napak in poznavanja jezika in slovnice objavljam tokrat originala obeh člankov, ki sem ju napisal.

Prvi članek je bil poslan v uredništvo že v decembri z naslovom "Šahisti se bodo pomerili." Vsebina pa je bila naslednja: Okrepčevalnica Mohar na Hribu organizira šahovski turnir, ki bo gotovo popestril praznične dni. Predtekmovanje bo 20. in 21. decembra, finalno tekmovanje pa 27. in 28. decembra.

Pravila tekmovanja bo vsak udeleženec prejel ob prijavi, obenem pa

mora za prijavo plačati 500 tolarjev. Natančen razpored tekmovanja bo znan po dokončnih prijavah. Žanmanje za turnir je dokaj veliko, zato organizator prosi za pravočasne prijave. Za prva tri mesta so obljubljene denarne nagrade in pokali, četrto in peto mesto pa bo nagrada z dobrotami, ki jih nudi hiša.

Drugi članek z mojim avtorskim naslovom "Novoletni šahovski turnir je bil uspešen" (Objavljen naslov tudi meni ni bil všeč in da se pravilo piše Potočan, potoški ali potoška, loškopotočan, loškopototski itd., sem že večkrat opozoril več publikacij, a ne napaka še vedno pojavlja) pa se oglaši (z vsemi slovenčnimi napakami) takole: "Ker veliko priprav je bilo potrebnih, da se je novoletni šahovski turnir odigral tako, kot se spodobi. Predvsem gre zasluga požrtvovalnemu gostincu Ladu Moharju in predstavnikom športa v KS Loški Potok. Naj pri tem še omenimo le požrtvovalnega organizatorja Mirka Moharja. Načrtujejo ustanovitev občinske lige, ekipe že sestavljajo in kot pravijo, bodo posamezna moštva ustanovili po vaških skupnostih. Prve take boje napovedujejo že za januar."

Temu članku je bila priložena še fotografija zmagovalne trojice, vendar žal ni bila objavljena.

Informacijo o poteku turnirja sem dobil neposredno po koncu turnirja od Mirka Moharja v okrepčevalnici Mohar, kjer je bil turnir odigran. Vinka Košmerla, ki je na

Kot pozicija smo sedeli skupaj samo dvakrat, ko so nas potrebovali: prvič za sprejetje statuta, ko so pogojevali občinski praznik z podporo kandidature za podžupana, in drugič, ko so se sami dogovorili za delitev elektorskih mest, z kar predsednik SDS sploh ni vedel, saj niti ni bil vabljeno, ko pa pravilnik na občinskem svetu ni bil podprt, so vabili tudi g. Kastelic. Izgovori, da je vzrok izključitve nespodobovanje stališč SDS v občinskem svetu, je popolna laž, saj niti enkrat nisem dobil mnenja občinskega odbora SDS, kako naj glasujem, razen v dveh primerih, ki sem ju navedel zgoraj. Prav tako me od prevzemila predsedniške funkcije g. Kastelca niso nikoli vabilni na sestanke.

Zelo sem vesel, da smo Baragov rojstni dan proglašili za spominski dan, ker če bi takrat glasoval za občinski praznik, bi mi danes očitali levi in desni, da sem se prodal za mesto podžupana, verjetno tudi župana z odhodom g. Pungartnika. V sedanjem vodstvu SDS Trebnje pa je na žalost danes nekaj takih, ki bi se prodali za tudi kakšno nepomembno mesto, ne glede na svoje prepričanje, to bo čas še dokazal.

Tega članka nisem napisal tistim, ki me poznajo, ker mi jih ni treba

Pet tisoč konj v lokalnu Ob robu pragozda

Tekmovanje likovnikov

ČRMOŠNICE - V nekdanjem gospodinskem lokalnu Ob robu pragozda, onstran odcepna cesta za smučišče na Gačah, v katerem je zdaj republiški Center za šolske in obšolske dejavnosti, je bilo minuto soboto in nedeljo nadvse živahno. Revija Likovni svet, ki jo v samozaložbi ureja, vodi in izdaja likovni pedagog Mihajlo Lišanin iz Celja, berejo pa jo v vsaj 20 državah, že je tretjič ponudila pokroviteljstvo tekmovanju mladih likovnikov od 5. do 15. leta z vsega sveta.

Tema tokatrnega likovnega tekmovanja in merjenja talentov mladih nadobudnikov je bil konj. Na razpis revije je prišlo pribl. 5.000 prispevkov, ki jih je mednarodna strokovna žirija preglejala, ocenila in izbrala najboljša dela. Akademski slikarji, ki jih je vodila Anka Hribar Košmerl iz Ljubljane, so skupaj s profesorji likovne vzgoje ocenjevali kvaliteto, izvirnost, kompozicijo in barvitost poslanih del. Med risbami v raznih tehnikah je veliko odličnih prispevkov.

Žirija je po napornem delu izbrala 3 kolekcije risb, ki bodo prejeli zlate medalje, poleg njih pa še 10 del za srebrne in 10 del za bronaste medalje. Tudi za posamezna dela so izbrali 3 najboljše prispevke, ki bodo prejeli zlate priznanja, po 10 pa je pripravljenih tudi srebrnih in bronastih priznanj.

Nagrade bodo mladim tekmovalcem podelili v maju. Prireditelj tekmovanja in žirija strokovnjakov upata, da jim ne bo težko dobiti gostitelja, ki bo sodeloval pri razumevanju in nagradi za likovno ustvarjalnost mladih slikarjev in risarjev.

T. G.

FOTOGRAFSKA IN SLIKARSKA RAZSTAVA

NOVO MESTO - V počastitev kulturnega praznika bodo danes, 5. februarja, v Galeriji Luna ob 19. uri odprli fotografско razstavo. S ciklom fotografij Mir na zemlji se bo predstavil Igor Drandić. V restavraciji splošne bolnišnice pa bodo ob isti uri odprli razstavo slik novomeške likovne ustvarjalke Danje Bajc.

turnirju igral, pa ni nihče omenjal kot soorganizatorja. Kateri od vseh treh imenovanih v repliki, ki jo je napisal Vlado Mohar, ima več začlug za to tekmovanje, pa se lahko dogovorita med seboj, če je to najbolj važno.

ALBIN KOŠMERL

Izklučili ustanovitelja SDS

Dol. list št. 1, 8. januarja

Dolgo sem razmišljjal, ali se spleča osvetiliti izjave, ki jih je dal sedanji predsednik SDS Trebnje, a ker tudi jaz čutim odgovornost do volilcev pa je prav, da zvejo resnico.

Ne bi želel goroviti o levici in desni, ker je to popolnoma nesmiselno, pomembnejše je za naše občane, kaj je zanje dobro in kaj slab. In tako sem se odločil tudi v občinskem svetu. Da je bila pod mojim vodstvom SDS v Trebnjem opozicija, je popolnoma normalno, ker SKD in SLS nikoli ni spoštoval dogovor o kadrovske politiki, kljub temu da je s strani SDS bil pogajalec g. Kastelic, ki danes govoriti o nekih mojih fevdih. Tudi v času, ko sem mu prepustil predsedniško mesto, ga ne vabijo na pozicijo koordinacijskega, kar pomeni, da ga ne upoštevajo. Po informacijah ima edino koordiniranje z gospodom županom, pa še to v gostilni, da mu pomaga prig. Janši, ker je menda za časa poslanstva enkrat glasoval zanj, a so bile te usluge tako velike, da ga še danes posluša, ko ga telefoni obvešča o težavah z Venceljem.

ŠEST LET KLUBA

ČRNOMELJ - Mladinski kulturni klub Bela krajina iz Črnomelja ob šestletnici svojega delovanja pripravlja v petek, 6. februarja, ob 21. uri nastop Neodvisnega eksperimentalnega gledališkega studia Burger teater iz Ljubljane, ki se bo predstavil z gledališkim projektom Nanizanka 15/20. V soboto, 7. februarja, pa bo ob 22. uri nastopila glasbena skupina Tudosok iz Budimpešte.

RELIEFI V LESU

VELIKE LAŠČE - V avli OŠ Primoža Trubarja bodo jutri, v petek, 6. februarja, ob 12. uri odprli razstavo del rezbarja in kiparja Draga Koširja iz Sodražice. To bo 13. razstava z naslovom Reliefi v lesu, ki je nastala po skicah, bakorezih in opisih v Valvasorjevi Slavi vojvodine Kranjske. Posvečena je kulturnemu prazniku, učencem in učiteljem šole ter občanom v jubilejnem letu.

KLANČARJEVE GRAFIKE

RIBNICA - V galeriji Miklove hiše bodo danes, 5. februarja, ob 18. uri odprli razstavo grafik Bojana Klančarja.

Osnovno šolo Šmihel v letošnjem šolskem letu obiskuje 875 učencev in je tako danes najbolj obiskana osnovna šola v Novem mestu, na kar so nedvomno vplivala tudi okoliška rastota in novo-nastala stanovanjska naselja v zadnjih letih. Učenci so, kar je nekoliko nenavadno in precej neprijetno, razsejani na kar treh lokacijah. Največji del jih guli klopi v stavbi OŠ na Šmihelu 2 (15 oddelkov), ne dosti manj v stavbi sester Notre Dame na Smrečnikovi 60 (14 oddelkov), 6 oddelkov pa je celo v Dijaškem domu na Segovi 117. Stanje je prav nevzdržno, celo kritično, še najbolj seveda za šolarje in zaposlene, največ krvide temu pa je moč pripisati novomeški občini, ki ne poskrbi za dokončanje oz. nadaljevanje gradnje osnovne šole v Mrzli dolini ob naselju Slavka Gruma. Po izgradnji OŠ na Mrzli dolini bi imela Šmihelska OŠ v svojih prostorih namreč le še 14 oddelkov, ker bi velik del učencev prevzela nova šola. 14 oddelkov pa je prav toliko, kolikor jih obiskuje Šmihelske osnovne šole lahko brez večjih težav sprejme.

Kakor koli že, problemi so tudi z drugih vidikov. Šola stoji neposredno ob razmeroma prometni Šmihelski cesti, kaščen meter nad njo je železniški viadukt, ki vodi v Revoz, na drugi strani šole pa je železniška proga NM-Metlika. Njihov sosед je tudi Dom starejših občanov (morda tudi pokopalnišča) na Ljubensko cesto pa bi bil lahko izvrzen severno od šole; druga možnost je tudi, da se Dom starejših občanov z novim priključkom poveže s Smrečnikovo ulico in ustvari križišče s cesto pod grmskega gradu.

Brez nadaljnega iskanja novih odgovorov na vresnici zelo kompleksna vprašanja pa vsekakor lahko rečemo, da tako OŠ Šmihel na enem koncu kakor OŠ Grm na drugem koncu preslabo nadzoruje in usmerjata predvidene urbanistične posege v njuno okolje in premalo odločno postavlja svoje odgovore na prej izpostavljene dileme oz. vprašanja. Preveč je interesov v mestu, da bi kdo poskrbel za njihove potrebe, če tega ne bodo sami zahtevali!

TOMAZ LEVIČAR

Te presnete ženske kvote!

Na zadnjem kongresu v Marijboru si je ženske kvote v politiki zamislila tudi stranka LDS. Lepo. Človek bi sicer pričakoval do bistrih glavic v LDS več iznajdljivosti tako glede mandatarskega sistema kot glede načina, kako spraviti v politiko čim več žensk. Mandatarski sistem je izumil sposoben politik z desne, a je že v originalu doživel neuspeh. Omenjenega politika so sicer onemogočili v lastni stranki, stavim, da s pomočjo velikega vojskovodje. Njegova stranka doživila poraz za porazom, a to ne moti velikega duha njihovega predsednika. Izumitelj mandatarskega sistema pa je še vedno "na hladnem". Torej lahko pomeni igranje z mandatarskim sistemom "nevzdržna razmerja" za politike in njihove stranke. Še zanimivejša se mi zdi izglasovanja ženske kvote v LDS. Če bi vrlj LDS-ovi malci pogledali okoli sebe, bi videli, da na levi kvote niso prinesle nič, na desni pa jih je sedaj še niso uvajali, a je kljub temu imela ena od pomembnih strank največ žensk v parlamentu in v občinskih svetih. To ugodno razmerje za ženske je seveda "zakriveno" vodstvo stranke, ki je med drugim cenilo tudi pamet. Res je, da je to vodstvo že zgodovina, upam pa, da ne za dolgo. Če bi se predlagateljice ženskih kvot malo ozrle po bližnjih okolicah, bi lahko videle, kako je ena sama ženska brez kakršnih kolipredpisanih kvot sesula perspektivno stranko. Torej so tudi ženske v politiki lahko "nevzdržna razmerja".

Da ne bo pomote: nisem proti predpisanim kvotam in sem za enakopravno zastopanost obeh spolov v politiki. Bojim pa se, da predpisi ne bodo učinkovali, dokler na naših glavah ne dozori spoznanje, da je ženskam mesto povsod tam, kjer se odloča o pomembnih stvareh. Trdim namreč, da se v Sloveniji rodni enako pametnih in sposobnih moških kot žensk, pa je vendar naša vladava brez ene same ministrike. Kje je torej vzrok? Na naših glavah, seveda! Mislim, da smo za stanje krivi tako moški kot ženske. Moški že v zgodnji mladosti matere privzgojijo občutek, da so več vredni od sester in da so roje-

nila izgradnja Ljubenske ceste, ki bo na tem delu potekala tik ob železniški progi NM-Metlika, na zahodni strani parcele osnovne šole, kjer naj bi v prihodnji postavila tudi novo šolsko telovadnico, ki bo s tem naenkrat stala pritisnjena ob zelo prometno mestno cesto. Šola bo izigradnjo ceste in telovadnico izgubila tudi precej zunanjih površin, ki jih že sedaj nima veliko.

Ob izgradnji Ljubenske ceste pa se postavljala že kar novi vprašanji, namreč: kako bo na okolico šole in njeno življenje vplivala nova prometnica, ki naj bi (po enem izmed predlogov mag. Vladimira Mušiča) pot

Za Kompas je Bela krajina hrvaška dežela

Odločno protestiram

Slovenija je sorazmerno majhna dežela, zato bi človek pričakoval, da vsaj večje organizacije v vodstvu zapošljujo ljudi, ki poznajo večja slovenska mesta (morda sem preveč zahteven) in slovenske pokrajine, kot so Koroska, Štajerska, Notranjska, Dolenjska..., in, glej ga vraga, tudi Bela krajina.

Belo kranjci se imamo še za državljanje Republike Slovenije - bolj pozabljene sicer, vendar želimo to miselnost popraviti. Upali smo, da smo se v preteklosti izkazali kot pravi Slovenci in skoraj nismo verjeli, da obstajajo turistične organizacije, ki ne bi pozna Slovence, da ne pozna mejne reke Kolpe, Črnomlja, Metlike, Semiča pa Mirne gore, belokranjske folklore, dobrih belokranjskih vin, dobrih ljudi.

Pa se zgodi, da vodilno turistično podjetje Kompas Holidays pošlje dopis v Črnomelj, v Republiko Hrvatsko!

Zalostno, smo rekli ob prvem dopisu, vendar, ker pa se so enako naslovjeni dopisi vrstili, se čutim dolžnega povedati turističnim delavcem in ostalim, zemljepisnim poznavalcem", da je Bela krajina slovenska, da tod še žive Slovenci! Res, da ni bil še noben predsednik države iz naših krajev, imamo pa Župančiča, Krakarja in podobne ljudi. Imamo zelo lepe kraje. Upali smo, da podjetje Kompas Holidays to zagotovo ve. Ni čudno, da nimamo dohodka od turizma, ko pa imamo tako "dobre" turistične poznavalce. Verjamem, da si bodo naročili zemljevid Slovenije, in če so pismeni, bodo na jugovzhodu Slovenije našli slovensko deželo Belo krajino, v njej pa Črnomelj, Metlico, Semič in še ostalih 100 naselij. Vabim jih, da pridejo v naše kraje, da bodo presenečeni, kako lepa je Slovenija.

Skratka, želim povedati, da ne obstajajo le mesta Ljubljana, Maribor, Koper, Novo mesto - tudi na naši strani Gorjancev smo SLOVENCI!

IVAN BUKOVEC
Župan Občine Semič

VALENTINOVO

ČRНОМЕЛЈ - Zavod za izobraževanje in kulturo (Zik) prireja ob valentinovem večer z Janom Plesenkonom, ki bo v četrtek, 12. februarja, ob 19.30 v kulturnem domu Črnomelj. Vstopnice so tudi v predprodaji na Ziku.

Brigita Berdik

V pričakovanju novega leta nas je pretresla boleča novica, da je od nas odšla sodelavka Brigita, kmetijska svetovalka v Sevnici. Sprašujemo se, kaj je strlo njen dušo, da je klonila pod težkim bremenom življenja. Težko nam je bilo že ob njeni bolezni, zaradi katere ni izgubila volje in moči, njena smrt pa ostaja nerazumljiva.

Življenje Brigte Berdik se je pričelo pred 40 leti na Gornji Jelenicah pri Mokronogu. Starši so jo že zgodaj navajali na kmečko delo. Po gimnaziji je končala študij živinoreje na biotehniški fakulteti. Ker je že v srednji šoli izgubila očeta, je poleg študija vodila še domačo kmetijo. Z znanjem je hotela pomagati ljudem, ki jih je skušala vedno razumeti, in si prvo službo poiskala v Kmetijskem kombinatu v Sevnici, po dveh letih pa je odšla za sekretarko za kmečko mladino na predsedstvo ZSMS. Po letu in pol se je vrnila v kombinat in tam ostala kot pospeševalka. Leta 1990 je prišla na Kmetijski zavod Ljubljana, kjer je delala kot terenska svetovalka v občini Sevnica in bila hkrati vodja enote do lanskega leta, ko je vodstvo zaradi bolezni prepustila sodelavcu.

Njeno delo ni bilo omejeno zgolj na ozke službene obveznosti. Bila je zelo aktivna tudi pri programih celostnega razvoja podeželja, pri občinskem odboru za kmetijstvo in še kje. V kmetijstvu je pustila 15 let trdega dela, hkrati pa je bila manica in žena. Za njo ostaja praznina in hvaležnost, da smo se naučili njene zavzetosti in spoštovanja do dela.

Sodelavci

Slovenska romanca

(Za 8. februar)

Danes začuden sem pismo dobil in bral sem in bral, ne morem umeti: podpisani je bil, pisava njegova, sam - doktor Prešeren.

ŠE ENKRAT: Dobrota je sirota

Iz malih zdrav rastejo problemi

PODPLANINA - Na pred nedavno objavljeni članek "Dobrota je res sirota" je po pričakovanju prišlo do reakcije, ki je trenutno omejena le na dva vaščana, eden od njiju je vaški predsednik Milan Žagar. Ta je imel in še ima kar veliko zapletov z občino in nazadnje se bo zapletlo tudi s cestnim podjetjem Novo mesto. Preteklo leto je nameč občina urejala asfalt skozi vas Podplanino. Pisali smo že, da je izpeljalo ravno vaški predsednik. Ogorčen pa je takrat zagrozil, da ne bo odstopil svoje zemlje za rekonstrukcijo oziroma sanacijo plazu na republiški cesti ob mejnem prehodu. Očitajo mu, da takrat ni podpisal izjave, da je pri delih vaške poti možen poseg tudi v njegovo zemljo. Vendar Žagar to odločno zanika. Pokazal nam je fotokopije izjav, ki jih je sam zbiral med vaščani in med njimi je tudi njegova. Originale, pravi, hranijo na občini v Loškem Potoku.

Trdi, da je po tistem zapletu okoli asfalta prišel k njemu na pošto v Drago, (tam je zaposlen) župan občine Loški Potok, kjer sta zadevo ustno uredila. Žagar naj bi zastonj dobil tisto malo asfalta - to se je tudi zgodilo - odstopil pa naj bi zemljišče za rekonstrukcijo dela republiške ceste. S Cestnim podjetjem Novo mesto je podpisal pogodbo, v kateri je sicer omenjena odškodnina, a brez števil. Te odškodnine pa ni od nikoder, pač pa je od občine prejel račun za 43.000 tolarjev.

Žagar meni, da denar zanj ni večji problem, pač pa je užaljen zaradi nespoštovanja dogovora z županom, ki mu je ob drugem obljudil, da bo uredil razmerja s cestnim podjetjem in prizadetim Žagarjem. Z gotovostjo lahko zapisemo, da bo zadeva postala še kako vroča.

A. KOŠMERL

MLADINSKEGA KLUBA (ŠE) NE BO

Dragi mladi Novomeščani! Ob vseh naporih in pred očmi javnosti smo storili vse, da prostori v Kulturnem centru Janeza Trdine pridejo v roke mladih in odpreno mladinski klub še letos, vendar vas moramo razočarati. Problem kluba so svetniki LDS, ZLSD, SLS, SNS ter nekaj neodvisnih svetnikov prestavili za nedolenoč čas, češ da je sklep prenaglijen. Mladi na DNS-ju bomo s pomočjo drugih mladinskih organizacij poskušali vse, da najdemo nove rešitve, čeprav jih sedaj še ne vidimo. O vsem vas bomo tekoče obveščali.

Društvo novomeških študentov

90 LET LJUDSKEGA GODCA TONČKA PLUTA

Tone Seliškar je o Beli krajini zapisal, da je dejela zlatih src. Da to še vedno velja, smo Belokranjci in številni sponzorji dokazali prejšnjo soboto v Semiču na dobrodelni prireditvi "Hvala vam, ljudje v belem" ob 90-letnici prijubljenega ljudskega pevca in godca Tončka Pluta. Kot ravnateljica Dijaškega doma Črnomelj pa se v imenu naših učencev, dijakinj in varovancev zahvaljujem družini Plut, ki je z veliko dobre volje in vloženega dela organizirala prireditv in del zbranega denarja namenila tudi za potrebe našega doma. Podobnih prireditiev si Belokranjci še želimo.

VESNA DOLTAR
ravnateljica Dijaškega doma v Črnomlju

"Pa ne, da je že toliko?"

90 let Kocjana Šereta - Že deset let ne pri zdravniku - Najraje bere časopise in gleda na avtocesto

nikogar starejšega več in da bo zdaj gotovo on prvi na vrsti za na oni svet. Ob rojstnem dnevu so ga z obiskom in pozornostjo razveselili mirnopeški predstavniki KS Zvone Lah in predstavniki KO RK Mirna Peč, česar se je zelo razveselil.

Zanj dobro skrbijo hčerka z družino. Rad in brez težav se spominja svojih mladih dni, predvsem orožnih vaj in kako je tri leta v Babnem polju žgal oglje - seveda za dober zaslužek. "Za petdeset let vem vse za nazaj, zdaj pa ne vem niti, kateri dan je danes, pa saj mi tega sploh ni treba," se nasmeje Kocjan, ki je bil dvakrat poročen, zdaj pa je vdovec že osem let. Ima sedem otrok.

Rad se pohvali z dobrim zdravjem, saj že deset let ni bil pri zdravnikih. "Ce bi jim vsi dali toliko zasluziti kot jaz, bi bilo bolj slabo," pravi devetdesetletnik in potarna le o bolečinah v nogah, zaradi česar ga obiskuje patrona sestra. Dnevi mu kar minevajo, saj zelo rad bere, največkrat Nederljski dnevnik, Slovenske novice in Dolenjski list. "Politika me ne zanima, zelo rad pa prebiram strani, kjer pišejo o kriminalu. Poslušam tudi radio, gledam televizijo, samo plešem ne več," se nasmeje Kocjan.

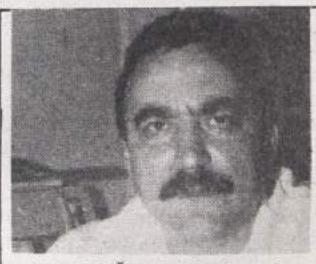
L. MURN

AKTIVNI PRI POŽARIH IN NA TEKMOVANJAH

MAHAROVEC - Prostovoljno gasilsko društvo Maharovec je imelo pred kratkim letni občni zbor. Med uspehi društva velja omeniti uvrstitev desetine B na državno prvenstvo. Na požare, ki jih je bilo na tem območju kar nekaj, je društvo prihitelo gasiti med prvimi. Skupaj s turističnim društvom Šentjernej, Nedeljskim dnevnikom in humoristom Francem Pestotnikom smo organizirali prireditve Podoknico na Košakovem kmetiji, namenjena pa je bila naši članici Slavci Košak. Organizirali smo tudi vrtno veselico in še kaj. Na občnem zboru smo podelili jubilejna priznanja. Kar trije člani so jih prejeli za 50 let delovanja: Anton Grgovič, Janez Bašel in Ignac Krhin, za 40 let pa Franc Turk.

JOŽE GRGOVIČ

OPRAVIČILO - Dr. Daroslav Ivašković (na sliki), Kocjan Šeret in bralcem se iskreno opravičuje za zamjavo fotografije v prejšnji številki Dolenjskega lista, ki so ji pri prelomu strani zakrivili v Grafiki Novo mesto, kar ni ostalo brez posledic.

Uredništvo DL

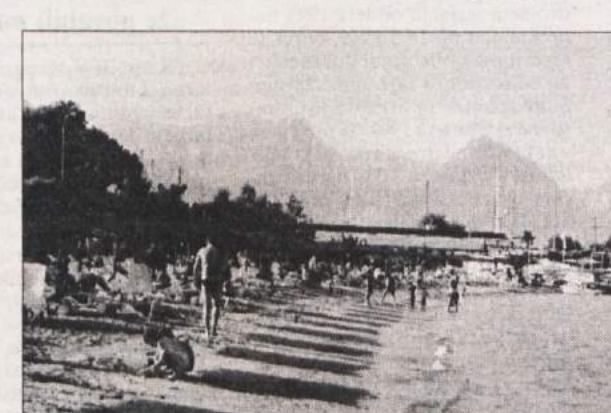
VABILO TREBANJSKIM PEVCEM UPOKOJENCEM

TREBNJE - Mešani pevski zbor Društva upokojencev Trebnje vabi k sodelovanju vse, ki imajo posluh in veselje do petja. Pevske vaje zboru bodo vsak pondeljek ob 18. uri v prostorih osnovne šole v Kidričevi ulici (godbeni soba).

pi. Nedelja je, ura je enajst zvečer, življenje in zabava pa se tu šele začenja. Večina turistov je na ulicah, v številnih restavracijah natakarji na pladnjih nosijo lepo aranžano hrano, prodajalci, ki v svojih butikih neutrudno barantajo s turisti, si ze manj roke... Takoj po prihodu v najin penzion Güney sva vrgla prtljago v kot, skočila v polnetna oblačila in šla preizkušati razkošje nočnega kemerskega življenja. Še dobro, da sva v tisti naglici pozabila vzeti denar, sicer bi kaj kmalu lahko postala žrtev sprehodnih in vložiljivih trgovcev.

Turški turizem v vsem razmahu

Tisočletja je bila Turčija pomembno svetovno razpotje. Po njem prostranem ozemlju so potovale dolge karavane kamel in trgovcev, ki so tovorili svilo in dišave z Daljnega vzhoda. Dežela, razpeta na dveh kontinentih, v Evropi in Aziji, je bila že od

Plaža pri marini v Kemeru je peščeno-prodnata, v ozadju je pogorje Taurus.

nekaj prizorišč številnih spopadov in vladavine ljudstva so se tu kaj hitro menjavale. Tu so prepletale hititska, grška, rimska in turška kultura, sledi te bogate zgodovine, obogatene s številnimi legendami in pripovedkami, pa je moč najti po vsej deželi. Čeprav je imela Turčija že od nekdaj idealne možnosti, s katerimi bi lahko razvajala turiste, je postala med najbolj priljubljenimi cilji bodisi letoviščarjev bodisi avantur željnih "sodobnih počitniških nomadov" šele v zadnjih nekaj letih oz. je večja turistična eksplozija šele na pohodu. Turčija je idealna dežela tako za tiste popotnike, ki jih privlačita njena samobitnost in mističnost, kot za tiste letoviščarje, ki iščejo užitek in sproščenosti ob morju v prijetnih letoviških mestecih.

Evropski turisti se v zadnjem času pošpešeno hodijo namakat na turško obalo Egejskega in Sredozemskega morja, kjer je turistični razvoj v vsem razmahu. Luk-suzni hoteli, ki zado-volijo še tako zah-tevne dopustnika, številni družinski penzionki, počitniška naselja, restavracije, bari in diskoteke rastejo kot gole po dežju. Čudovita in neokrnjena narava, tej nekateri pravijo kar zemeljska nebesa, in prirojena gostoljubnost njenih domačinov sta samo še sladokusni ovirk v vsem temu. Ob obali Sredozemskega morja je zra-

Diana Žagar

Merhaba – pozdravljeni Turčija!

Težko je v nekaj besedah opisati Turčijo. Eksotične vonjave na ulici, ki te privabljo v številne turške lokante, pretkani trgovci, ki te v presestljivo dobit angleščini ali nemščini vabijo v svojo trgovinico na jačolni čaj, predirljiv glas mujezina, ki te prebudi ob sončnem vzhodu in te vabi k jutranji molitvi, odlična hrana, tipična turška hitra in nevarna vožnja... To je tisto, kar v prvi vrsti naredi nepozaben vtis na evropskega turista, ki so ga v Turčijo privabilo vsem dobro znane pocukrane fotografije na straneh katalogov številnih turističnih agencij: zeleno palme, ki prikrevajo sinjemu morju, bele peščene plaže, pisana jadra in zgorljiva telesa lepotic. Vse to je ponavadi vsaj malo vznemiri, dokler ne začnejo intenzivno obletovati vse mogoči turistične agencije, požrtvovalno štediti vsako marko in nestropno odstevati dneve pred odhodom.

Ko sediš na letalu za Turčijo, se še vedno nekako ne moreš znebiti raznoraznih pomislekov. Medtem ko pri gledanju skozi okenček napenjaš oči, da bi kaj videl, a pri večernih urah in pri višini 10 km nimaš kaj dosti sreče, se še zadnjkrat sprašuješ, ali bo tam doli vsaj pol tako lepo, varno in tako, kot obljubljajo turistični katalogi. Potem pa pred sabo zagledaš slavnega Tofa, zatopljegača v časopis, ki očitno leti tudi v svojo smer, in to ke kar nekako pomiri, da se zadowoljno nasmehneš, premaknes urine kazalce za eno uro naprej in se prepusti ugodju, ki ti ga nudijo stevardesse. Po slabih treh urah se letalo varno spusti na turška tla. Ne moreš verjeti, da te od doma loči skoraj dva tisoč kilometrov, ki jih zrakoplov premaga

Resnica o "privilegijih članov Zveze borcev"

Celovit pregled vseh pravic, ki jih po sedaj veljavni zakonski ureditvi uživajo borci in udeleženci NOB

Čeprav so pristojni organi že večkrat objavili točne podatke in informacije, se v javnosti neprestano povajajo nekorektina in žaljiva namigovanja o velikih "privilegijih", ki naj bi jih imeli borci in udeleženci NOB. V zvezi s tem želim pojasnit:

Prvič, o številu borcev, ki da jih je danes več, kot jih je bilo med vojno. Vsaka sodna država zagotavlja bivšim vojakom, ki so se borili za domovino, poseben status, na osnovi katerega lahko uveljavljajo določene pravice. Slovenija glede tega ni izjema. Izjemna je bila 2. svetovna vojna na Slovenskem, v kateri se ni bojevala redna armada, ampak je bil to narodnoobrambeni boji proti naci-fašističnim okupatorjem, v katerem je sodelovalo veliko ljudi. Ne le tisti, ki so se borili z orožjem v rokah ampak tudi mnogi drugi, civilisti, terenci, aktivisti ÖF med njimi veliko žensk. Brez njih partizanska vojska ne bi mogla niti nastati niti obstati. Njihovo delo je bilo ravno tako težko in nevarno. Zato je tudi njim priznan enak status kot tistim, ki so se bojevali z orožjem.

Nekorektino pa je, govoriti o "privilegijih članov zvezne borcev". Res je zveza borcev v prejšnjem sistemu imela status družbenopolitične organizacije in je v članstvu sprejemala le udeležence NOB, vendar članstvo v ZB nikoli ni avtomatično prinašalo statusa borca. Status borca ni podeljevala ZB, ampak so ga ugotavljali za to pristojni državni organi. Leta 1995 so združenja borcev s spremembami statutov vpeljala možnost, da se v organizacijo vključijo tudi simpatizerji kot pridruženi člani, s spremembami statutov leta 1997 pa so le-tem omogočile polnopravno članstvo. Eden od ciljev ZB je namreč ohranjanje spominov na upor zoper okupatorje in razvijanje izročil in vrednot NOB. Tako je res, da je v organizacijo vstopilo nekaj tisoč novih članov, tudi mladih, ki vojnega časa niso doživeli, želijo pa, da se ohranja spomin nanj. Kot rečeno, pa članstvo v ZB ne prinaša nobenih ugodnosti, člani imajo le dolžnost plačevati članarino in pravico, aktivno delovati pri uresničevanju programov ter voliti in biti voljeni v organe organizacije.

Družič, o takoj imenovanih "privilegijih". Na osnovi prizanega statusa borca ljudje lahko uveljavljajo nekatere pravice. Le-te se so uvajale postopoma, ljudje pa so si status urejali, kadar so želeli uveljaviti tako pravico. Naj za primer navedemo zdravstveno varstvo: mnogi, ki so sodelovali v odporu in imajo vse pogoje, da bi jim bil priznan status borca, so pa bili zavarovani po drugih predpisih, statusa borca sploh niso uveljavljali, saj je obvezno zdravstveno zavarovanje za-

gotavljalo plačilo vseh zdravstvenih storitev vsem zavarovanec. Po novi zakonodaji iz leta 1992 pa obvezno zdravstveno zavarovanje ne pokriva več polne cene zdravstvenih storitev, posebnim kategorijam, med njimi ljudem, ki imajo priznan status borca oz. vojnega veterana, pa država pokriva razliko med stroški, ki jih pokriva obvezno zdravstveno zavarovanje, in celotnimi stroški. Nepravično bi bilo, če bi ta pravica veljala samo za tiste, ki so status uveljavili že prej, saj ljudje niso mogli predvideti sprememb v zdravstvenem zavarovanju. Največ neutemeljenih obtožb je slišati v zvezi z "borčevskimi pokojnini". Ponovno naj poudarimo, da "borčeva pokojnina" ne obstoji; nihče ni dobil pokojnine zato, ker je bil borec; vsi so morali izpolniti pogoje, ki jih predpisuje zakon o pokojninskem zavarovanju. Res pa so ljudje s priznanim statusom borca imeli nekatere ugodnosti; pravico do štete posebne dobe v dejanskem ali dvojnjem štetju, do upokojitve pri za-

VELIKO VAJ, BREZ POŽAROV
- Gasilci iz Križev pri Žužemberku so na svojem nedeljskem občnem zboru pregledali delo v lanskem letu. Klub maloštevilnemu pomladku so imeli kar tri tekmovalne desetine na raznih tekmovanjih, udeležili so tudi vseh vaj in tekmovanj v sektorju in tistih, ki jih je organizirala GZ Novo mesto. Veliko spodbudnih besed jim je povedal tudi Tine Filip, poveljnik GZ Novo mesto, in jih hkrati čestital za dosedanje delo. Društvo je še naprej zaupalo delo predsedniku Jožetu Perku (na sliki), ki uspešno nadaljuje delo dolgoletnega predsednika Jožeta Hribarja. Za odlično opravljeno delo v preteklem mandatu so gasilci zahvalili tudi tajnici Vesni Zlatej in podpoveljničku Janezu Pircu s priznanjem. (Foto: S. Mirtič)

Spomin na gradnjo Nove Gorice

Mineva 50 let, odkar je na Goriško prišla 4. slovenska mladinska delovna brigada Otona Župančiča.

9. februarja letos mineva 50 let, odkar je v sončno Goriško prišla 4. slovenska mladinska delovna brigada Otona Župančiča. Njeni brigadirji so bili zbrani iz vse Slovenije. OB spominu na tiste nepozabne čase mi postane toplo pri srcu. Bila nas je ena sama pesem in mladost. Primorska je na v sončnih februarskih dneh, ko so tam že cveteli češnje, sprejela z veseljem, prav Primorci so namreč dali pobudo za zgraditev Nove Gorice.

Predlog za izgradnjo novega mesta je bil sprejet spomladis leta 1947 na ustanovni skupščini goriškega okraja, takoj ko je medavezniška vojaška oblast prepustila to ozemlje Jugoslaviji. Kdor pozna zgodovino primorskega ljudstva, kako je trpel pod fasismom in kako je pozneje v letih drugi svetovne vojne nesrečno in hrabro podpiralo partizanski boj, ni nikoli podvomil, da ne bomo zgradili novih mest, tovarin vsega, kar je bilo uničeno. Območje, kjer stoji sedaj Nova Gorica, je bilo takrat neposeljeno. Tam se je razprostirala močvirnata zemljišča, porasla z visoko močvirsko travo. Prav naša brigada je imela to čast, da je v tej divjini začela z zemeljskimi deli. Takrat so bili naši stroji roke, krampi, lopate... Prav zaradi težkih razmer je bila odpuščena marsikatera brigadira, tudi brigadir. Joj, koliko joka je bilo pri proslavljanju. Naša brigada se je pod vodstvom strokovnjakov ves čas ukvarjala z izsuševalnimi deli in regulacijo potoka Koren.

TONE VIRANT

pet let nižji starosti, do odmere pokojnine po posebni lestvici odstotkov in najmanj od zajamčene osnove za borce, ki je bila pred leti določena v višini 117,6 % povprečne plače in se sedaj valorizira tako kot pokojnine. Ugodnosti pa niso veljale za vse in nasploh, pač pa samo za tiste, ki so izpolnjevali točno določene pogoje glede dolžine dobe, prebitje v NOB. V nasprotju z namigovanji o velikih privilegijih se je večina ugodnosti nanašala na socialno ogroženje, ki zaradi različnih razlogov niso mogli zbrati dovolj pokojninske dobe ali pa so imeli zelo nizke dohode. Zato mnogi borce niso niti uveljavili statusa borca, mnogi pa niso izrabili ugodnosti, ki jih je ta status omogočal na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Po podatkih Ministrstva za delo, družino in socialno varstvo je bilo v letu 1995 med vsemi upokojenimi borci 10.900 takšnih, ki so prejemali pokojnine, določene izključno po splošnih predpisih.

Tudi ni res, da se število borcev, ki prejemajo pokojnine, povečuje. Nasprotno, razmeroma hitro upada: decembra 1994 je bilo skupno s kmeti borce 61.401, decembra 1995 58.757, 30.6.1996 57.230 in junija 1997 56.151.

Borcev se pogosto pripisujejo tudi izjemne pokojnine, kar ni korrekto. Pri izjemnih pokojninah gre za pokojnine, ki so jih priznavali do leta 1972. Zvezni izvršni svet, kasneje republiški Izvršni svet in po osamosvojitvi vlada republike Slovenije posameznikom s posebnimi zaslugami. Teh pokojnin je bilo v letu 1996 758. Med prejemniki je res tudi nekaj borcev; vsi prejemniki pa niso borce, zato ni pošteno, da se pospoljuje.

V zvezi s tem moramo zavrniti še eno zavajajočo tolmačenje, in sicer, da so borčevske pokojnine dedne. Pokojnine prejemajo ljudje s statusom borca, so dedne prav toliko kot vse ostale pokojnine. To pomeni: če upokojenc umre, imajo nekateri njegovi družinski člani (vdova, oz. vdovec, mladoletni otroci), če izpolnjujejo z zakonom predpisane pogoje, pravico do družinske pokojnine. Le-ta se v vsakem primeru odmeri v odstotku od pokojnine umrlega; pri borceh ne gre za nikakršno izjemo. Prav tako seveda upokojeni borce pod enakimi pogoji kot vsi drugi prejemajo ostale datate iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, denimo dodatek za rekreacijo, dodatek za pomoč in poštežbo itd.

Borce oz. udeleženci NOB, ki niso bili vključeni v pokojninsko zavarovanje, tudi v primeru, da imajo priznan status borca, ne prejemajo nobenih denarnih dajatev. Država pomaga le socialno ogroženim. V prejšnjem sistemu se je ta pomoč zagotavljala s t.i. občinskimi priznvalnинami, od 1. januarja 1996 pa jo ureja Zakon o vojnih veteranih (Ur. I. RS št. 63/95), ki socialno ogroženim borcem in veteranom vojne za Slovenijo, ki si zaradi starosti ali drugih razlogov ne zmognjo sami zagotoviti socialne varnosti, zagotavlja veteranski dodatek. Višina le-tega je odvisna od dobe, prebitje v NOB, in predvsem od višine lastnih dohodkov oz. dohodka na družinskega člena. Ker zaračun preurejanja sistema še ni dokončno izpeljano centralno izplačevanje, ta hip ni znano točno število upravnencev. Ministrstvo za delo izplačuje dodatek 5.049 osebam, nekaterim upravnencem pa ga še izplačujejo upravne enote; po oceni je skupno število prejemnikov okrog 5.000. Najvišji možni dodatek znaša v letu 1997 45.399 SIT, najnižji 4.539 SIT, večina prejemnikov pa prejema dodatek v višini 20.000 - 25.000 SIT.

Poleg naštetih obstoji le še en materialni prejemek, do katerega pa so upravnenci le borce, ki imajo priznan polno pokojninsko dobo v dvojnom trajanju od leta 1941 ne-prekinjeno do 15.5.1945, borce za severno mejo in vojni dobrovoljci ter odlikovalci z najvišjim državnim odlikovanjem in organizacijo narodne zaščite leta 1991. Ta prejemek v enkratnem letnem znesku je bil v letu 1997 izplačan 2.324 upravnencem, njegova višina pa znaša 45.399 SIT. Ti upravnenci imajo poleg tega še pravico do brezplačne vožnje z vlakom ali avtobusom na ozemlju republike Slovenije za 4 potovanja letno. Ob njihovi smrti ima družina oz. oseba, ki je oskrbela pogreb, pravico do pogrebne v višini trikratnega zneska osnove (ta trenutno znaša 45.399 sit), vendar največ do dejanskih stoškov pogreba.

Na področju zdravstvenega varstva država zagotavlja obvezno zdravstveno zavarovanje borcem in voj-

nim veteranom, ki niso zavarovani po drugih predpisih; ostalim pa plačilo zdravstvenih storitev v višini razlike do polne vrednosti storitev, zagotovljenih v okviru obveznega zavarovanja. V praksi to pomeni, da država plačuje zanje premijo za prostovoljno zdravstveno zavarovanje. To pravico je doslej uveljavilo okrog 32.000 ljudi s statusom borca. Tako smo navedli vse ugodnosti, ki jih prinaša status borca NOB.

Primerjava slovenske ureditve z ureditvami v drugih državah ni vedno dovolj smiseln, saj gre za različne vojne in za države z različno tradicijo in različnimi razmerami; prav gotovo pa slovenski borce in

vojni veterani nimajo večjih pravic od vojnih veteranov drugod po svetu, izvzemši nekatere vzhodnoevropske države in države, nastale na območju bivše Jugoslavije. Menimo, da je glede na splošni življenjski standard in razmere v Sloveniji sedanja ureditev primera, le pri zagotavljanju pomoči socialno ogroženim je preveč restriktivna. Seveda pa bo tudi ta sistem treba prilagoditi evropski zakonodaji.

Naj na koncu še omenimo, da v drugih državah po svetu vojne veterane, še zlasti veterane iz 2. svetovne vojne, poleg tega, da jim zagotavljajo določene pravice in ugodnosti, tudi cenijo in spoštujejo, saj vedo, da so njihove pravice zaslužene, saj so kot vojaki morali za obrambo svoje domovine tvegati življenje in zdravje.

GO ZZB NOB Slovenije
Komisija za socialna in zdravstvena vprašanja borcev NOB,
predsednik JANKO HEBERLE

KAJ PIŠEJO DRUGI

V vasi se je vrnilo sovraščvo

Iz odprtega pisma dr. Spomenke Hribar dr. Francu Rodetu

Cerkev še tudi danes krivda za slovensko bratomorno vojno prispije le nasproti - komunistični strani in še danes širi in poglavja sovraščvo med nami.

Tudi za ta črkitek bi bilo mogoče nabrat pretevne podatke in dokaze, pravzaprav jih lahko bremo v uredniških komentarijih v skoraj vsaki številki Družine in slišati jih je iz skoraj vsake pridige. Takšno početje se mi zdi toliko bolj sporno (in nemoralno!), ker smo bili v prejšnjem, komunističnem režimu že kar največ izjav o "vedno boljših odnosih med državo in Cerkvijo", zdaj, ko je komunizem "mrtev pes", pa skačete po njem in zbuje - ne nasprotovanje komunističnemu sistemu, temveč - sovraščvo do komunistov kot oseb in svojih sodelavcev.

Cerkev zopet deli katoličane na "prave" in "nepravne" in se sama vse bolj enači z domobranci politično opcijo. To ni Cerkev vseh kristjanov oziroma katoličanov - vsekakor ne od tistih s partizansko provenienco. To je bilo nazorno videti ob praznovanju petdesete obletnice konca vojne in zmag nad nacifašizmom, ko se državne proslave ni udeležil uradni predstavnik Cerkev. Hkrati pa je z domobrancem bregu prišla posebna publikacija, ki je v tujem jeziku obveščala (še kako!) zainteresirane, da je bila pri nas pravzaprav le državljanska vojna in komunizem... Napačna, nesoznana sodba je bila sugerirana tudi pažežu in je tako obsojal le komunizem, ne pa tudi tistega, kar je storila Cerkev pri nas med vojno. Ni omenil njene kolaboracije, ni omenil trpljenja, ki ga za časa socializma že dolgo ni

bilo več ali pa je "spalo". Toda v imenu "zmagoslavja poraženih" se veliko duhovnikov in - rečla bi Cerkev kot instituciju - vse preveč čuti kot magovalce, ki in imenu vere širijo sovraščvo zoper "stare strukture" in "stare sile". Ker niti "struktur" niti "starih sil" ni kar tako, je takšna gonja gonja zoper ljudi, zoper sodržavljanje. Kakor da ta politika že ni izterjala svoje cene!

Cerkev zopet deli katoličane na "prave" in "nepravne" in se sama vse bolj enači z domobranci politično opcijo. To ni Cerkev vseh kristjanov oziroma katoličanov - vsekakor ne od tistih s partizansko provenienco. To je bilo nazorno videti ob praznovanju petdesete obletnice konca vojne in zmag nad nacifašizmom, ko se državne proslave ni udeležil uradni predstavnik Cerkev. Hkrati pa je z domobrancem bregu prišla posebna publikacija, ki je v tujem jeziku obveščala (še kako!) zainteresirane, da je bila pri nas pravzaprav le državljanska vojna in komunizem... Napačna, nesoznana sodba je bila sugerirana tudi pažežu in je tako obsojal le komunizem, ne pa tudi tistega, kar je storila Cerkev pri nas med vojno. Ni omenil njene kolaboracije, ni omenil trpljenja, ki ga za časa socializma že dolgo ni

(Delo, 31. januarja)

PODELITEV ODLIČIJ ZKD

BREŽICE - Danes, 5. februarja, bo ob 18. uri v Prosvetnem domu kulturna prireditev v počastitev slovenskega kulturnega praznika. Slavnostni govornik bo brežiški župan Jože Avšič, v kulturnem programu bosta nastopila pevski zbor Viva in dramski igralec Polde Bibič, predstavnik brežiškega ZKD Ernest Ferk pa bo podelil priznanja in odličja ZKD.

DOTIK DALJNIH ČASOV

BREŽICE - Posavski muzej in Dolenjska banka vabita danes, 5. februarja, ob 19.30 na otvoritev razstave fotografij predmetov iz starejše železne dobe. Razstava bo v galeriji tukajšnje ekspoziture Dolenjske banke, v kulturnem programu pa bodo nastopili gojenci brežiške glasbene šole.

Marija Chiohochi

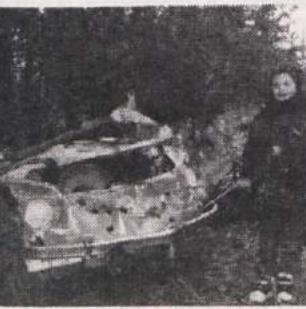
V četrtek, 29. januarja, smo se na trebanjskem pokopališču v velikem številu še zadnjih poslovili od 77-letne Marije Chiohochi, ki je bila prava podoba materinske ljubezni. Rojena je bila v šestčlanski družini Trefalt v Holandiji, kjer je preživel mladaleta, drugo svetovno vojno je preživel v Avstraliji, nato pa se je z družino preselila v Slovenijo, na Sevnico. Tu je rodila hčerkino. Da jo je lahko izsolala, je dobrih dvajset let delala v Nemčiji in se tam poročila. Mož ji je že umrl. Hčerkica se je poročila v Trebnjem. Mama Marija je s prihranki kupila hišo v Orešju nad Sevnico. Dokler ji je zdravje služilo, je veliko potovala. Poprijela je za vsako delo in bila izredno dobra gospodinja. Pred dvema letoma ji je mnogo prezgodaj umrla hčerkica Irena. Koliko solza je Marija takrat prečula! Klub njenemu trdnemu zdravju se je zadnji zlom kolka za Marijo končal tragično. Mama Marija bo ostala vsem, ki so jo imeli radi, v lepem spominu.

R. M.

<

Narava, kdo bo tebe ljubil?

Odnos človeka do narave je izvrsten kazalec narodove kulture. Narava je vse bolj vzne-mirjena, naravno okolje pa opustošeno in onesnaženo. Ljudje brezrčno odlagajo vso mogočo kramo tudi na obronkih gozdov in celo v njihovem osrčju, s čimer grobo posega-jijo v naravno okolje. V snežnih zimah je navlako v naravi običajno prekil sneg in ni bila vidna, pomladno zelenje pa je prikrielo človekovo zavržno ravnjanje. Letošnja mila zima brez snega pa ni mogla skriti onesnaženja, ki ga je zakrivil neosveščeni človek. Nemogoče je razumeti, kaj vse so ljudje odvrgli v naravno okolje, čeprav živimo v času, ko je urejen odvod smeti in odpadkov. Grozen je pogled na odvržene stvari ob cesti proti Mirni Peči, pobočja ob izviru Temenice v Luknji so ponovno omadeževana z odvrženimi predmeti, Bršljanski potok je poln navlake, obrežja Krke, ki so jo pred časom očistili novo-meški potapljači, kličejo po novih očiščevalnih akcijah.

Do kdaj tako, ljudje? Na sliki: odsluženega fička je brez-vestnež zapeljal v Vrščajev gozd v Župnici in ga prevrnil med smrekice.

BOJAN AVBAR

Sanjska poroka pod freskami

Usodni "da" v Viteški dvorani brežiškega gradu

BREŽICE - Par, ki želi svojo poroko opraviti še posebej bleščeče, da bo usodni "da" še dolgo ostal v spominu kot nad-vse siajan dogodek, ima poslej možnost skleniti zakonsko zvezze v najlepši in največji baročno poslikani dvorani na Slovenskem - v znameniti Viteški dvorani brežiškega gradu, kjer je dovolj prostora za še takoj veliko poročno spremstvo, saj dvorana lahko sprejme do dvesto osemdeset svatov, izvrstna akustičnost pa zagotavlja, da bodo prav vsi slišali srečni "da" mladoporočencev in da bo poročna koračnica zvenela še posebej lepo.

V Posavskem muzeju, kjer Viteško dvorano ponujajo za različne prestižne protokolarme slovesnosti, so svojo najnovše ponudbo imenovali sanjska poroka, saj menijo, da bo poroka

v častitljivem grajskem poslopju zares nekaj posebnega. Mladoporočenci se za dodatne storitve, kot so: luksuzna limuzina Ford Lincoln ali kočija s konjsko vprego za prihod v grad, obredno odpiranje steklenic šampanca s sabljo, video in fotografsko snemanje, glas-bena spremjava in gostinske storitve, odločajo in dogovarja sami, muzej jim da na voljo naslove in telefonske številke ustreznih izvajalcev.

In koliko cvenka je treba odšteti za sanjsko poroko? Najemnina Viteške dvorane s prometnim davkom je okroglih sto tisoč tolarjev; več bo ostalega blišča in pompa, več bo treba potegniti iz mošnjčkov. Sanje te vrste niso poceni, večina Slovencev pa o taki sanjski poroki tako in tako lahko samo sanja. MiM

Kultura dobrte

Večer kulture na Razborju pod Lisco ob slovenskem kulturnem prazniku

RAZBOR - "Ko bomo odkrili kulturo srca, kulturo ljubezni do bližnjega, bo naša umetniška izpoved našla številke izraze, ki nas bodo navdihovali z optimizmom in bodo prinašali vero v življenje," je bila ena od povezovalnih misli kulturnega večera, ki je potekal na Razborju pod Lisco zadnjo januarsko soboto.

V prostorni župniški cerkvi, hramu duha in kulture, se je v dobrini organizalo veliko bogatih doživetij, skrbno izbranih in povezanih v celoto, doživetij, ki so budila zanima-nje, pozornost in plemenitila srca številnih domačinov in gostov. V prvem delu se je predstavil akademski slikar, prof. Albin Lugarčič iz Pt-

ja. Po večmesečni razstavi ob življenskem jubileju na ptujskem gradu je v zanimivem izboru slik prikazal svoje življensko izpovedovanje na slikarskih platnih. Klenost 70-letnika, prodornega v razmišljaju o likovnem izražanju, je dala pečat razstavljenim slikam v župniški dvorani. Predstavitev nove knjižne izdaje patri Karla Gržana z naslovom "Mavrični angel" s spo-ročilom o pomembnosti naše bližine v stiski, bolečini sočloveka, je bila primeren uvod v razmišljjanje tajni-ka Slovenske Karitis Imreta Jerebića, ki je razmišljal ob vprašanju: "Ali se spomniš, kdaj si zadnjič pomagal človeku v stiski?" Njegovo misel je z izjemno žlahtnostjo osvetlila voditeljica Materinskega doma v Škofljici pri Ljubljani Lidija Jerebić. Pesem domačega pevskega zabora in gostujučega zabora Emanuel iz Celja je povezovala večer, ki bi ga lahko po-imenovali večer dobre, v ubrano doživetje ob kulturnem prazniku. J. S.

France Režun

Med praukazi in možnostmi

Polemika o splavu, povezana tudi s 55. členom naše Ustave, se je pod naslovom *Kdor seje veter, žanje vihar nenavadno sprostila tudi v pismih nekaterih bralcev Dolenjskega lista.*

Pojav je vznemirljiv, razmišljanja in moralna vrednotenja ob njem pa zelo različna. Čeprav je mnogo vprašanj neodgovorljivih, se dialog vedno znova pojavlja z dveh povsem nasprotnih obal, ki, žal, ne dopuščajo nobenih mostov.

Ob prebirjanju teh prispevkov sem se spomnil pogovora s sopotniki po neki večerni v Nankingu na Kitajskem, ki je trajal pozno v noč. Tudi mi smo bili vznemirjeni in v zadregah.

Zapis teh razmišljajev v moj popotni dnevnik objavljam predvsem zato, ker je na mnogo stvari res težko odgovoriti.

Nanking

Večerjamo v veliki hotelski restavraciji. Klub napornemu dnevnu smo zelo sproščeni. Veliko govorno-mo v vtiših s poletom, o razlikah med Pekingom in Nankingtonom, o novih spoznanjih, največ pa o ukrepnih kitajske vlade in zvezi z omejevanjem rojstev.

Ukrepi so zelo ostri, saj več kot dva otroka v družini skoraj pre-povedujejo. Čeprav smo si enotni v tem, da so ti ukrepi nujnost, da je naraščanje prebivalstva problem, ki izstopa in ga ni mogoče nikamor odložiti, in da se človek mora soočiti z omejenimi možnostmi, je naš čustveni in moralni odnos do tega vprašanja drugačen. V posebnem delu svoje zavesti pojav v obsojamo. Ni usklajen z našim pojmovanjem svobode in zdi se nam kot zoper-stavljanje Naravi, kot upor proti Ab-solutnemu in hkrati proti človeku samemu. Zdi se nam, da spravlja človeka v zadrevo, ali naj ravna v skladu z razumom in spoznanjem omejenih možnosti ali naj sledi ukazom, ki so zasejanji že v njegove temelje.

Človeka v sebi doživljamo dvojno: kot gospodarja nad Naravo in hkrati kot njen del. Toda močnejše od občutenja ujetosti je občutenje, da smo določeni za gospodstvo, močnejši od dojemanja nujnosti je občutek svobode in s tem videz

odločanja in odgovornosti, zasluge in krvide. Občutimo se kot vrh, kot kronska stvarstva. To nam pripoveduje tako Sveti pismo kot moderni dialektični materializem, od tega smo omamljeni. Naravo doživljamo kot danost, s katero lahko glede na svoje potrebe tudi razpolagamo, moč svoje zavesti spremjamamo v pravico močnejšega, zavest dojemamo kot pojav, kot danost, ki prihaja od nekod izven Narave.

Družbi pripovedujem zgodbo o harmoniji v stvarstvu. Oče in sin in spreهد v lep pomladni dan. Oče pripoveduje sinku o tem, kako je Bog vse pravilno uredil. Da bi bil prepričljivejši, opozori sinka na ptico, ki je prav takrat ujela črva, in razlagal, kako je ptica vesela in kako bo v svoji pesmi slavila Boga. Ko pa sinko vpraša očeta, ali je vesel tudi črviček, oče onemini in je prepričan, da je v sinovi vzgoji nekaj pogrešil.

Zgodba je samo prispodoba. Kadar se počutimo kot kronska stvarstva, smo vedno v vlogi očeta in ptice.

Toda zakaj smo pri vprašanju omejevanja rojstev kljub spoznanju nujnosti čustveno in moralno ven-darje prizadeti, zakaj se nam zdi to naše početje nenačrano, zakaj se počutimo krive, zakaj so čustvene razsežnosti naše zavesti v navzkrižju z dovedovanjem razuma? Se v vsem tem izraža obrambni mehanizem Narave, je razraščanje razuma v vedenju v programih Narave stranpot, je ta stranpot v navzkrižju z njenimi temeljnimi hotenji, ubija izbor, slabí človeka kot vrsto in kot najpopolnejše živo bitje? Izvira ta naša prizadetost iz občutja, da vendarle odločamo in da smo za to, kam bo šel svet v svojem nadaljnem razvoju, tudi odgovorni, ali iz obču-tja, da nismo sami stekali semen in jih zato tudi nimamo pravice razdrati?

Je človek res kronska stvarstva, vrh, s katerega obvladuje stvarstvo in sebe, gospodar Narave, sam sebi zadosten, sam sebi vzrok, je res njegova zavest, s katero menda v Naravi izstopa, res njegova, je njegova stvarstvo, ima človek zanje kakšno zaslugo ali krivdo?

Ali ni ta zavest glede na svoj iz-

PRIVOŠČITE SI TAJNICO.

Sem Telekomova telefonska tajnica, majhna in sposobna.
Ali veste, da me lahko kupite za 17.232 SIT in še to na 3 obroke?
Prav imate, zelo ugodna cena!
Na Vašo željo me brezplačno prinesejo in priključijo pri Vas doma.
Vse to lahko lepo uredite po telefonu na brezplačni telefonski številki
080 88 22 ali osebno v vseh Teletorgovinah Telekoma Slovenije.
Pokličite zdaj!

<http://www.telekom.si/tajnica>

kot Celote ali morda izvirajoč iz drugačnih bradz od tistih, iz katerih je vzniklo naše dihanje, utripni srca, kroženja krvi, naše vidjenje, slišanje, nemir v semenih... domnevamo, da v človeku ni ničesar nenaravnega, ničesar, kar bi bilo nadnaravno, ničesar, s čimer bi lahko ušli veso-lju, neskončnosti, ujetost v Celoto, ničesar, s čimer bi se lahko uprl svojim koreninam. Če je v nas upor, je ta upor samo navidezen, v resnici je tudi ta upor samo del programa Celote.

Izjemno vlogo, ki naj bi jo imel v naravi, ustvarja človek sam, iz sebi in za sebe. Ta vlogo mu v doživljaju sveta najbolj ustreza, in tako se mu res zdi, da je nad naravo, da naravo lahko tudi obvladuje, podreja, se ji upre in spreminja svet po svoji volji. Toda pri tem, ko v svoji zavesti vse to doživlja, prezre bistveno, namreč to, da je njegova zavest hkrati tudi zavest Narave, jeno samozavedanje, preko katerega Narava sama sebe vidi, se občuti, sliši, sama sebe odkriva in prepozna-vava in se trga iz anonimnosti in samote.

Če torej domnevamo, da je človek s svojo zavestjo vred same del Narave, njen ujetnik in hkrati njen vrh, potem seveda nobeno dogajanje v njem ne more biti upor, ampak je lahko samo del tistega naravnega programa, ki ga Narava uresničuje preko človeka.

Kadar obravnavamo človeka kot del Narave, nikakor ne smemo mislit samo na našo biološko naravo. Res je, da smo z njim popolnoma determinirani in da so vezi v tej sferi najbolj očitne, toda ali ni v enaki meri kot naša biološka narava del širše narave tudi naša zavest, razve-jena v mišljenje, voljo, hotenja, razpoloženja, v strahu in pogrom, v radosti in obup, v slo po lepoti in ustvarjanju, v želje po spoznaju Absolutnega in vše nepregledno množico drugih pojavorov naše nedoumljivosti. Ali ni del širše narave tudi v zgodovina, civilizacije, kultur, religije, morale, pojmovanje dobrega in zla, naše sanje in hrepenjenja... Domnevamo, da sfere človekovega duha niso svet zase, sam sebi zadosten ali iztrgan iz Narave

NAGRADNI VPRAŠANJI RADIA LOGATEC

LOGATEC - Notranjski radio Logatec ta teden zavrstavlja dvoje nagradnih vprašanj: Od katerega do katerega dne potekajo v Modiani gospodinjski dnevi? (Nagrada brisača in lonček za belo kavo.) In: S katerimi sedmimi plaćilnimi karticami je možnost plačila v butiku Mini Maxi? (Nagrada žensko krilo.) Odgovore je treba poslati do sobote, 7. februarja, na naslov: Daša Košir - za NTR Logatec, za oddajo "99 minut za obešanje, 81 minut za grde, umazane, zle." Nagrjenca prejšnjega tedna sta: Joco Jaklin iz Medvod in Maja Milnar iz Rovt.

SREČANJE S PESNICO

Mojster, ki ga bom opisal, se je rodil v Rakovcu, živi pa v Slogonskem. Veliko ljudi je že razveseli s svojimi izdelki. Že majhen je rad obdeloval les. Kasneje se je resneje začel ukvarjati z žganjem lesa, predvsem zaradi bolezni. Dela v kleti, kjer ima stružnico, štiri žgalne aparate, brusilni stroj itd. Dela iz različnega lesa. Poslikava majhne krožnike, krožnike za narezke, izdeluje solnice, okrasne pipe, dela tudi za razne priložnosti, kot so birmi, poroka, krst, osebni prazniki... Delal je že za Milana Kučana, Lojzeta Peterleta, Dolenjski list, brežiško policijo... Znan je tudi po svetu, kajti nedavno je delal slike za slovenska društva iz Belgije, Kanade in drugih držav. Trenutno so najbolj popularne Hugove slike. Zamislis je risbe so njegove, skicira mu jih prijatelj. Tudi verze si sam izmisli in nekateri so zelo hudomušni. Meni je najbolj všeč slika, na kateri pijeanc objema prsačka in ga sprašuje, če ga ima kaj rad. Rad ga obiščem.

SANDI KEBER, 7.d
OŠ Brežice

PRESENEČENJE

V petek zvečer mi je mami rekla, da pojdem naslednji dan v bolnico. Tega sem se prestrasiš. Oči pa mi je povedal, da pojdeva z mamico na izlet v Avstrijo. Zvečer dolgo nisem mogla zaspasti. Vstala sem že ob štirih zjutraj. Na izlet smo se peljali z avtobusom. Ustavili smo se v Celju, prišli do carine in ob 9. uri prispeli na Dunaj. Najprej smo si ogledali mestni park. Z mamičino sodelavko sem si ogledala opero, palamant, univerzo, Karlovo cerkev in cerkev sv. Petra. V Štefanovi cerkvi smo videli grobnice. Imeli smo dovolj časa, da smo šli še na sejem. Z mamico smo kupili okraske in nekaj stvari zame. Na poti domov smo si izletniki pripravljali slike. Bilo je zelo zabavno. Domov sem se vrnila utrujenja, a polna lepih doživetij.

INES TRSTENJAK, 3.r
novinarski krožek
OŠ Savo Kladnik, SevnicaDOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

Deset let NAJČE

NOVO MESTO - Januarja 1989 je privekal na svet še en časopis - NAJČA, glasilo osnovne šole Grm v Novem mestu. Kot se spodobi, je nadejno uredništvo za obletnico izdal prejšnji teden dvojno številko 10. letnika. Polna je zanimivih novic, fotografij in risb, humorja in zbadljivk, kritičnih kratkih zapisov, šal in šolske zabave.

Uvodnik ob 10. obletnici izhajanja NAJČE sta napisali Janja Janežič iz 5. c in Anica Tintor iz 8. razreda. S ponosom povesta, da ima NAJČA vse vrline pravega časopisa, da je likovno dobro opremljena, da pa "nihče ni tako dober, da ne bi mogel biti še boljši". Zato je uredništvo (glasilo urejajo učenke in učenci štirih 5. razredov) raziskalo javno mnenje na šoli o vrednosti in pomanjkljivosti NAJČE.

NAJČA (NAJČAsopis) zares piše o marsičem: o šoli v naravi, o kulturnem delu osmih razredov, o združenih šoli in poklicnem svetovanju, pa o obisku pri županu Franciju Končiliju, poroča z 2. zasedanja šolskega parlamenta, objavlja vesti iz raznih krožkov in drugo. Pogovora z učiteljico športne vzgoje Majdo Križe in z učiteljico likovne vzgoje Brankom Sustarjem sta primer dobrega intervjua. Literarnih žilic je na šoli precej. V mladih piscih kipi fantazija in kar pogumno ter izvirno jo predstavljajo v raznih oblikah. Brez športa v NAJČI ne gre, to povедi vso dosedanjih letnikov.

In če dodamo še, da je na 52 straneh dvojno nove NAJČE vsaj 121 fotografij, risb in risbic, grafiton, risanih glav rubrik, karikatur in še nekaj podobnih likovnih prispakov, daje tudi dobro oceno pestrega šolskega časopisa. Peter Klinc iz 8. c, glavni fotograf NAJČE, se razvija v "vedno boljšega iskalca in najditev foto-lepote", kot ga hvali uredništvo.

V širšem uredniškem svetu pomagajo mladim piscem Marjanu Štern kot glavna urednica, lektorica in mentorica, z njo vred pa so člani sveta še učitelji Branko Šuster, Milvana Bizjan, Lili Vavžek in Tihomir Troha.

Za prvo 10-letnico: prisrčne čestitke NAJČI tudi od poklicnih in "starejših" dolenjskih časnikarjev!

TONE GOŠNIK

MILADI DOPISNIK

JELKA PRIPOVEDUJE

Sošolce smo vprašali, kaj je to poprtink?

- kruh, za njega skačeš. (Ivan Skubic, 2.r.)
- tisti, ki ima mozolje. (Janja, 2.r.)
- kruh, pečen za tri kralje; skačeš, dobiš, pojš. (Jure, 4.r.)
- da te puberteta daje. (Aleš Ž., 7.r.)

Odgovore zbrala Petra, Saša, Maja, Janja iz 7.r.

Novinarski krožek OŠ Milan Majcen, Šentjanž na Dolenjskem

OČI, KUHAR

Pri nas doma imamo dva kuharja. Glavni je mamica, oči pa bolj priložnostni, kar pa ne pomeni, da njegove kuhrske umetnosti ne teknejo. Očkovi dnevi so običajno sobote ali kakšen praznik. Prejšnjo soboto je pripravljal pizzu. Stal je za delovnim pulmom. Preko kavbojk je imel privezan predpasnik, zavihani rokavi so odkrivali njegove močne roke. Ves čas je mrmljal znano melodijsko. Mamica mu je moralna streči kot glavnemu kuharju. Z nekaj truda je bilo testo gotovo in postil je počivati. Medtem je narabil sir, pravil šunko, dišave in paradižnik. Ker ima naš kuhar paradižnik zelo rad, si je večkrat na skrivaj, da ne bi videla mamica, obliznil prste. Šajano testo je razvylekel po pekaču, ga premazal s paradižnikovo omako, nanj položil šunko, sir, feferone in ter vse skupaj postavil v vročico.

ALJA FARKAŠ, 6.b
OŠ Zbora odpolancev Kočevje

ZBRALI DENAR ZA INVALIDE

Na OŠ Žužemberk in na naših podružnicah vsake leto zbiramo denar za otroke, ki potrebujejo pomoč. Lani smo ga zbrali za slepe in slabovidne, letošnje leto pa za invalidne v Kamniku. Ti otroci vsako leto taborijo na Loki v Žužemberku. Denar smo porabili za nakup knjig, ki smo jih odnesli tja. To akcijo podpirajo otroci in njihovi starši. Upam, da jo bomo nadaljevali ter s tem pomagali otrokom, ki jih je življenje prikrajsalo.

KATJA MIKEC, 5.a
OŠ Žužemberk

SREČANJE S PESNICO

V četrtek je v Valvasorjeva knjižnica v Krškem organizirala srečanje in pogovor s pesnico Nežo Maurer. Predstavili so nam njen najnovješo pesniško zbirko Metulj na snegu. Najprej smo prisluhnili spletu deklamacij in glasbe, za kar so poskrbeli učenci Glasbene šole Krško. Predstavitev pa je popestril intervju s pesnico, ki ga je imela ga. Vogrinčeva. Izvedeli smo, da najbolj sovraži hrup in zahrtnost. Nagajivo nam je namignila, da ji je resnica včasih bolj zoprna od laži. Ljudje jo poznamo predvsem kot ljubezensko pesnico. Priznala nam je, da je imela ljubezni zmeraj dovolj. Neža Maurer je izdala do sedaj že "tri metulje". Upam, da bo na svet kmalu pokukal še četrti.

SAŠA PETELINC, 8.r.
novinarski krožek OŠ Artiče

V NAŠI VASI

Poleg nas živila v vasi žena Petra in mož Alojz, ki živila na zelo veliki nogi. Petra zelo rada vrti jezik in ogovarja Štefko, češ, naj drži jezik za zobni. Štefka ji ni skrivila nitilas na glavi, zato misli, da sošeda nima glave na pravem mestu. Petra si pri kakšnem skupinem opravilu noče mazati rok, sošedom pa rada meče polena pod noge, ampak oni vedo, da ima puhlo glavo in jo pustijo pri miru. Na koncu vasi prebiva deklika z imenom Ana. Pred kratkim ji je fant iz sošednjega vasi strl srce. Imel je tudi dve levi roki, vendar ona tega od zaljubljenosti ni opazila. Na sredi vasi zraven košaste lipa živi družina, kjer je mati glava družine. Vaščani gorovijo, da ima mož malo masla na glavi. On pa je le dobrega srca in je to delo prepustil ženi, ki se nikoli ne ugrinje v jezik. Če boste prišli v našo vas, bo vsak naš vaščan dal glavo za vas.

VALENTINA OBRANOVČ, 8. c
OŠ Zbora odpolancev, Kočevje

VTISI Z NOVOLETNE ČAJANKE

Meni je bil zelo všeč kviz, saj sem v njem tudi sam sodeloval. Zanimivo so bila vprašanja. (Vasja)

- Navdušen nad kvizom sem tudi jaz, saj sem v njem sodeloval in je naša ekipa zmagača. (Tadej)
- Všeč mi je bilo podajanje klobukov z glave na glavo. Podajali smo si jih po taktu glasbe (Marko P.)
- Jaz sem užival v plesu. (Primož)
- Zame je bila zanimiva igra, ko smo tekmovali, kdo bo hitrej popil tekočino s krožnika. Zelo sem se nasmejal. (Nejc)
- Meni je bil všeč ples okrog stolov. Rad sem reševal tudi uganke. (Bojan)
- Meni bo ostalo v spominu podajanje klobukov. (Benjamin)

Zbrala in uredila H. M.
OŠ Šmihel Novo mesto

NAŠE ŽELJE ZA LETO 1998

- Imejte radi življenje! (Vesna Logar, 14 let)
- Čim lepše preživite prosti čas! (Andreja Udovč, 12 let)
- Srečno v prometu! (Jernej Ružič, 13 let)
- Veliko snega za zimsko veselje! (Tomaž Bartolj, 12 let)
- Da bi bilo večkrat kakšno presečenje. (Barbara Škoda, 9 let)
- Lepo praznujte svoj rojstni dan! (Teja Brezovar, 12 let)
- Daljše noči za spanje. (Maja Gregorčič, 10 let)
- Kratko zimo! (Tamara Vavtar, 9 let)

Člani novinarskega krožka OŠ dr. Pavla Lunačka, Šentjur

NOVOLETNI VEČER

Na naši ulici je padel mrak. Bil je večer pred novim letom. Sedeli smo za mizo in uživali v dobrini hrani. Oče je predlagal, da bi se spreghodili na bližnji hrib Veselica. Predlog smo z navdušenjem sprejeli. Ko smo prehodili že dober del poti, smo zaslišali glasno pokanje petard in raket. Z bratom sva se zbabaval, mami pa pokanje ni preveč ugašalo. Iz gostilne na vrhu hriba je bilo slišati glasno petje in bučno glasbo. Pogled na mesto je bil čudovit. Krasile so ga barvne lučke. Usedli smo se pred našo zidanico in zapeli nekaj lepih pesmi. Kmalu smo se odpravili domov. Oče je odpril šamanjec in nazdravili smo že pred polnočjo, ker smo bili pošteno zaspani. Z očetom sva vztajala pred televizorjem do polnoči. Prvega novoletnega vzdusja pa ni bilo, ker je manjkoval snega.

DOMEN SLOBODNIK, 3.b
OŠ Metlika

Z Mikijem v Disneyland

Natečaj za Otroški vrh 1998 največji otroški dogodek

LJUBLJANA - Disneyeve revije in UNESCO letos že peto leto zapored pripravljajo natečaj in srečanje "Children's Summit" (Otroški vrh), ki bo v prvem tednu maja potekalo v pariškem Disneylandu. V Sloveniji veliki šolski natečaj organizira revija Miki Miška, ki vabi k sodelovanju vse zainteresirane osnovnošolce.

Letos se bodo slovenski osnovnošolci v okviru teme odražanja ubadal z najrazličnejšimi vprašanji, ki zadevajo šport. Svojo glavno misel bodo s sloganom, ki lahko obsegajo največ deset besed, in likovno upodobivajo oblikovali na velikem plakatu formata A3, priložiti morajo opis projekta in največ eno stran poročila. Na natečaj se lahko prijavi-

vijo vsi, starci od 8 do 12 let, posamezno ali v skupinah največ po štirje. Zadnji rok za oddajo je 10. marca. Tekmovalci morajo na naslov: Veliki Mikijev natečaj, EG-MONT, d.o.o., p.p. 2459, Ljubljana, poleg plakata z gesлом in opisom projekta priložiti še ime mentorja, ime in naslov šole, krožnika, kluba, društva ter imena in rojstne datume vseh sodelujočih. Komisijo bo izbrala tri najbolj izvirne projekte in njihove avtorje od 4. do 8. maja skupaj z glavno ambasadorko odprave smučarko Urško Hrovat popeljala na srečanje zmagovalcev vseh držav udeleženih Children's Summit 1998 v pariškem Disneylandu.

DOMAČA NALOGA

Delam domačo na(d)logo in počutim se prav ubogo.

Gledam skozi okno in mislim si:
"Namesto da tukaj sedim,
bi bilo bolje, da zunaj norim."

A če domače na(d)loge ne naredim,
v šoli cvek dobim.

VIKTOR MIRT, 5. a
OŠ Mirna Peč

TANJI

V svoji sobi sedim in se ne smejam.
Tvoja slika na steni visi in se smeji.
Tvoj nasmeh mi govori, kar je bilo in kar ni,
kar se lahko zgodilo bi, a se ni.

Žalost, ki jo nosim v sebi, ne ponika,
postaja vse bolj velika,
v mojem srcu ždi,
a ven se ji ne mudi.

V meni prebiva in se ne skriva,
po licu pa mojih zdaj solze polzijo,
ki mojo praznino polnijo...

MAJA ŽUGELJ, 8.r.
OŠ Podzemelj

ČEBELARSKA PRIREDITEV V DOLENJSKIH TOPLICAH

17. januarja so čebelarji ČD Straža - Dolenjske Toplice praznovali 90-letnico obstoja svojega društva. Čebelarji so pripravili razstavo z različnimi čebelarskimi eksponati. Program se je začel z uprizoritivjo komedije leta iz Brazilije amaterske skupine Št. Jurij. Popoldanski program je otvorila veseloigrka Čebelar se ženi, ki jo je uprizorila prej omenjena skupina. Kasneje so nastopili častni gostje: predsednik Čebelarske zveze Slovenije, Lojze Peterle, župan Francij Končilija, predsednik domačega čebelarskega društva Avgust Gril in drugi. Sledila je podelitev društvenih odlikovanj Antonu Janšu najbolj zaslужnim. Naštopen je tudi mešani pevski zbor iz Straže. Po slovesnosti je bila zabava.

MANCA KAVČIČ, NATAŠA RIFELJ, 8.b
Novinarski krožek
OŠ Dolenjske Toplice

GOSTJA ANA JENKO - Knjižnico Franceta Prešerna v Šentjerneju je pretekli mesec obiskala gostja iz Ljubljane, upokojena profesorica Ana Jenko. Spoznati je želela učence, ki so ilustrirali njen zgodbo o srečanju z veverico. V knjižnici je predstavila še svojo zgodbo o pritepenem mucu. Učenci so v pogovoru z njo izmenili mnenja o živalih, naravi, knjigah in branju. Izvedeli smo, da ima prav Ana Jenko veliko zasluga za to, da smo v Sloveniji spoznali dela angleškega psihologa Tonyja Buzana in njegovo naravno metodo učenja z miselnimi vzorci, ki jo je v osnovnih in srednjih šolah razširila novomeška pedagoginja Marija Gabrijelčič. Ker mnogi od Šentjernejskih nadobudnežev ljubijo konje in jahanje, je Jenkova knjižnica podarila knjigo iz svoje mladosti o konju - črnem lepotcu. (Foto: M. Hočvar, tekst: M. Grahek)

"GOZDNA ZABAVA" NA OŠ BRŠLJIN - Na novoletno praznovanje se pripravljajo samo ljudje, pač pa tudi gozdne živali. Veverica, zajček, ježek, polžek, ptička in drugi bodo letos zadnji dan v letu preziveli v medvedjem brlogu. O pripravah na "žurko" govori igrica "Gozdna zabava", ki so jo zaigrali prvošolčki lutkovnega krožka na OŠ Bršljin z mentorico Sašo Murn, ki je napisala tudi tekst. Za predstavo, ki so jo v teh predprazničnih dneh nadobudneži zaigrali tudi svojim sovražnikom, so skupaj z mentorico sami naredili lutke. Prav domiseln in preprosto. Tudi sami so bili navdušeni nad predstavo. (Foto: L. Murn)

ALERGIJSKE BOLEZNI

Vse pogostejše bolezni moderne dobe

Alergij je po vsem svetu vedno več, zlasti v razvitenih industrializiranih državah. Vedno več jih je tudi pri nas, predvsem alergij zgornjih dihal, to je nosu pa tudi oči, ki pa po nekaj letih rade preidejo na pljuča. Zdravniki pravijo, da je zelo pomembno, če se zdvari že prvi pojav vnetja nosne sluznice. Najpomembnejše je ugotoviti vzrok bolezni, saj se alergije ne dajo ozdraviti, lahko pa jih preprečujemo, če se izogibamo znanim alergenom in uporabljamo ustrezna zdravila. Pogosto zahteva izogibanje alergenom spremembo življenjskega in delovnega okolja.

Društvo pljučnih bolnikov Slovenije, ki šteje 1700 članov, med njimi je skoraj polovica astmatikov, izdaja trikot letno svoje glasilo Zdrav dih za navdih. V zadnjih številki je med drugimi zanimiv prispevek Lilijane Piletič, dr. med., spec. internistka, o alergijskih boleznih. Povzetek tega prispevka objavljamo tudi v našem časopisu. Povsod v svetu opažajo porast alergijskih bolezni v zadnjih 30 letih. To so bolezni moderne dobe, ki so v veliki meri posledica škodljivih sprememb v

okolju. Alergijske bolezni prizadenejo že 15 do 20 odst. vseh ljudi. Astmo ugotavljajo pri 5 - 10 odst. odraslih ljudi in pri 15 odst. otrok. Število astmatikov se še posebej povečuje pri otrocih, v Sloveniji se je njihovo število v zadnjih 15 letih povečalo kar za trikrat.

Kaj je alergija?

Alergija je čezmeren odgovor imunskega sistema na zunanje snovi. To pomeni neustreznost, pretirano reagiranje organizma na neko snov, ko se z njo ponovno srečamo. Je bolezensko stanje. V telesu se med alergično reakcijo tvorijo kemične snovi, ki naredijo škodo in okvarijo tkivo. Alergeni pa so snovi, ki povzročajo alergijo. Z alergenom lahko pride v stik preko kože, sluznic ali pa pride alergen direktno v krvni obtok (injiciranje, pik insekt). Alergeni pa so snovi rastlinskega, živalskega ali kemijskega izvora.

Znano je, da so alergijske bolezni pogostejše v nekaterih družinah. Vendar je poleg dedne nagjenosti pomemben tudi vpliv de-

javnikov okolja, kar potrjuje hitro naraščanje alergijskih bolezni v zadnjih desetletjih. Dokazana je povezava med alergijskimi bolezni in onesnaženim ozračjem. Pod vplivom onesnaževalcev (zlasti izpušnih delcev pri izgrevanju v dizelskih motorjih) postane cvetni prah močnejši alergen. Za nastanek alergijskih bolezni pa je vse bolj pomembno tudi notranje okolje. Spremenjen način gradnje hiš v večjo toplotno izolacijo stavb je privedel do spremembe notranje klime, do slabše ventilacije, večje vlažnosti zraka, kar ugodno vpliva na razmnoževanje plesni in pršic. Akumulirajo pa se tudi kemijski onesnaževalci in alergeni (npr. formaldehid iz pohištva).

Pomembna je tudi onesnaženost zraka s cigaretnim dimom. Kajenje mater v nosečnosti in kajenje staršev v stanovanju poveča tveganje za astmo pri otroku. Tudi hišni ljubljenci, kot so mačke, psi, morski prasički, zajčki, ki jih ima v stanovanju vedno več ljudi, lahko povzročajo alergije. Njihova slina, dlaka, urin so pomembni alergeni notranjega okolja. Če je otrok zelo zgodaj izpostavljen alergenom, ima več možnosti, da dobi astmo, kot če alergene sreča pozneje v življenu.

Alergijske bolezni dihal najpogosteje povzročajo inhalacijski alergeni. Sezonski alergeni se pojavljajo v določenem obdobju leta. Pelodi so moške spolne celice rastlin, s katerimi se rastline razmnожujejo. Najpogostejši so pelodi vetrocvetnih rastlin, ker je teh v zraku zelo veliko. Sezona cvetenja v naših krajih pa traja od začetka februarja do oktobra.

Najprej cvetijo devesa. Med njimi je prva leska, v aprilu pa breza, ki je močan alergen. V začetku poletja cvetijo trave (lisicji rep, pasja trava, travniška latovka, pelodi žitaric - rž), ki so glavne povzročiteljice senenega nahoda, pa tudi pleveli (navadni pelin, trpotec, regrat, kislica, ambrozija). Plesni

povzročajo alergije v poznih poletnih in jesenskih mesecih, nekatere pa vse leto. Med celoletnimi alergeni je najpogostejša pršica, ki je glavni alergen v hišnem prahu. Hrani se s človeškim prljajem. Največ jo je v blazinah, vzmetnicah, preprogah, talnih oblogah, oblažinem pohištvu, igračah iz blaga in v oblekah. Alergen je v iztrebku. Je razmeroma velik in se useda na tla. Pri pospravljanju in premikanju v postelji pa pride v ozračje in ga laže vdihnemo.

Manj pogosti alergeni so hrnila, začimbe, aditivi, zdravila, kemikalije. Od hrane so pogosti alergeni predvsem mleko, jajca, moka, ribe, raki, školjke, orehi, lešniki in fižol.

Preprečevanje alergijskih bolezni dihal

V zadnjih letih se je izboljšalo vodenje in zdravljenje astme, ni pa se zmanjšala zbolevnost za astmo. Pomembno je zgodnje odkrivanje alergena. Če se mu v zgodnjem obdobju izognemo, lahko bolezni preprečimo ali pa jo obdržimo na začetni stopnji. Nujno preprečimo zgodnjo izpostavljenost otrok tobacnemu dimu! Veliko začetno vlogo ima dojenje, saj imajo dojeni otroci manj respiratornih vnetij oz. jih doživljajo kasneje kot nedojeni otroci. Povzetek pripravila:

J. D.

Priča misli

Notranje svobode ne more človeku vzeti nihče, ni je mogoče izgubiti.

JANKO JAMŠEK

Moralne muke in zatreželje niso človeka nikoli napravile velikega.

A. in D. MEROIS-GIVAUDAN

MODNI KOTIČEK Odločilni detajli

Pri oblačilih nas vedno znamo celostna podoba, s katere običajeno oseba naredi dolčen vtis. Nikoli pa se ne ukvarjam z dejstvom, da je oblačila neke vrste mozaik, sestavljanje majhnih delov, ki lahko odločilno vplivajo na končni rezultat.

VOLANČEK ali ozki nabrek je ozko nabran ali naguban kos blaga na robu vratne-

ga ali rokavnega izreza, na manšeti ali na robu krila.

ZAVIHEK ali rever je sprednji zavihani del ovratnika pri bluzi, plaču ali obleki ali jopi. Njegova širina ali oblika se spremenjata glede na modne zahteve.

ZAPONKA je priprava za zapenjanje pasov, naramnic in oblačil, uporabna pa je tudi kot okras. Gleda na modne smernice je različnih oblik in velikosti.

OVRATNIK je zaključni del obleke, srajce ali bluze ob vratu. Običajno je za okras. Lahko je iz istega blaga kot oblačilo, čipkast ali krzen. Po obliki ločimo enojne in dvojne. Prvi so stoječi, s trdo podlogo, običajno pri uniformah in nosah, dvojni pa so preganjeni na dva dela.

Ena vrsta ovratnika je VULKANSKI OVRATNIK, ki se lahko uporablja kot nekakšna kapuca ali pa v gubah pada okoli vrata na ramena.

ELASTIKA je trak različnih širin z vpletjenimi gumijastimi ali elastomerimi nitmi. Zaradi prožnosti jo uporabljajo tudi pri izdelovanju kopaliških oblek in telovadnih oblačil.

JERCA LEGAN

ZDRAVNIŠKA RAZLAGA

prim. mag. dr. TATJANA GAZVODA

Klinična podoba gripe

Inkubacija je kratka, saj trajja le dan ali dva. Začetek bolezni je buren. Najprej se pojavijo splošni znaki okužbe: povišana telesna temperatura, mrazenje, utrujenost, glavobol, bolečine po vsem telesu. Bolnik izgubi apetit, sili ga na bljuvanje, čuti izrazito prizadetost. Vročina je skoraj redni spremjevalec bolezni. Pojavlja se naglo, istočasno jo spremja tretjenje, giblje pa se običajno od 38 do 39° Celzija. Najvišja je prvi oziroma drugi dan, traja pa do šest dni.

Spošnje znake gripe spremjamajo tudi znaki vnetja posameznih organov. Vnetje očesnih veznic spremjamajo povečano izločanje solz, za vnetje nosne sluznice pa je značilna neprehodnost nosnih hodnikov in manjši izcedek iz nosu. Vnetna sluznica žrela povzroča občutek suhosti in prskanja v grlu, zaradi vnetja glasilk je glas hripen in zamolkel, vnetje bronhijev pa oznanja suh kašelj. Po nekaj dneh vi spomenjeni znaki gripe izginejo.

Kaj pa možni zapleti?

Najpogostejše so naknadne bakterijske infekcije, ki lahko povzročijo huda gnojna vnetja posameznih organov. Tako nastanejo gnojna vnetja srednj-

ga ušesa, obnosnih votlin pa bronhitisi in celo pljučnice. Prav pljučnice (pnevmonije) so najtežje komplikacije gripe. Včasih poteka pljučnica po gripi z zelo težko klinično sliko in že v kratkem času lahko pride do smrti. Znaki komplikacije se pojavijo že prvi ali drugi dan bolezni v obliki naglega slabšanja splošnega stanja prizadete-

ga.

Diagnozo gripe postavimo na osnovi kliničnih znakov, poteka bolezni, epidemioloških podatkov in viroloških preiskav.

Klinično prepoznavanje gripe je težko, kajti pri tej bolezni ni značilnih znakov. Povzorni smo zlasti na nenaden začetek gripe, kratkotrajno vročino, skoraj vedno splošni znaki prevladujejo nad znaki s strani prizadetosti dihal. Zanesljivo diagnozo gripe lahko zdravnik postavi le na osnovi viroloških preiskav: potrebna je izolacija virusa oziroma dokaz značilnih protiteles. Virus najbolje izoliramo prve dni bolezni iz brisa žrela. Glede na to, da se začnejo tvoriti protitelesa šele konec prvega tedna bolezni, moramo preiskavo opraviti dvakrat: v začetni fazi in v fazi ozdravitve. Porast protiteles zanesljivo govorja za infekcijo gripe.

PSIČEK V DRUŽBI OTROK - Tudi hišni ljubljenci lahko povzročajo alergijo. Alergeni so lahko njihova slina, dlaka in urin. (Foto: J. D.)

JUBILEJ BIOTEHNIŠKE FAKULTETE

Pol stoletja agronomije v Ljubljani

Že ob ustanovitvi dunajske Višoke šole za kmetijstvo (Bodenkultur) so slovenski in istrski ter dalmatinski poslanci leta 1872 glasovali za to šolo, vendar pod pogojem, "da se taka šola čimprej ustanovi za Slovence, Hrvate in Italijane v Trstu ali Ljubljani", toda vlad je dovolila samo ustanovitev srednje sadarske in vinarske šole v Gorici za Slovence in Italijane, v Mariboru pa kmetijske šole z nemškim učnim jezikom ter druge šole na nižji ravni.

Tudi ob ustanovitvi Univerze v Ljubljani leta 1919 je skupina strokovnjakov pri Kmetijski družbi v Ljubljani (Fran Jesenek, Rado Lah, Franc Mikuž in Alois Tavčar) izdala spomenico, da se v okviru študija biologije in naravoslovja vključi tudi pouk agronomije. V ta namen je Kmetijska družba s posebno darilno pogodbou izročila svojo last Botanični vrt

v posest ljubljanske univerze. Iz Deželnega sklada za univerzo je Alois Tavčar dobil stipendijo za usposabljanje in doktorat, ki ga je opravil na Karlovem universitetu v Pragi. Inž. Josip Zidanšek pa je že predaval osnove agronomije biologom in geodetom. Omejena sredstva, odvisna od Beograda, so ustavile razvoj, čeprav si je Slovenski agronomski društvo še leta 1936 in 1940 s spomenico obrnilo na Bansko upravo in na vladu v Beogradu.

Med NOB so o ustanovitvi

agronomske, gozdarske in veterinarske fakultete sklepali na zborovanju aprila 1944, nato pa v jeseni v gospodarskem odseku SNOS v Kočevskem Rogu. Po drugi svetovni vojni je vlad LR Slovenije izdala uredbo o ustanovitvi treh fakultetnih študijev: dne 8. maja 1947 uredbo o ustanovitvi Agronomiske fakultete, leta 1949

ustanova preoblikovala v Biotehniško fakulteto. Jeseni 1971 se je začel redni študij živilske tehnologije kot smer agronomskoga oddelka in leta 1965 kot samostojen študij živilstva. Za raziskovalno, pedagoško in svetovalno delovanje je BTF skupaj s Kmetijskim institutom ustanovila Kmetijski poskusni center Jable, leta 1967 pa Raziskovalno postajo za živilorejico Rodica (Groblje) in leta 1974 se je agronomskemu oddelku pridružil Zavod za sadarstvo v Mariboru (ust. 1946).

V študijskih programih agronomije se od leta 1950 naprej obravnavajo tudi problemi urejanja in varstvo narave, iz tega pa je bil leta 1982 ustanovljen enovit študij Krajinska arhitektura. Leta 1992 je bil ustanovljen Center za biotehnologijo in leta 1993 pa tak interfakultetni študij.

Pri študiju gozdarstva so leta

1962 v tretjem letniku ločili lesarsko smer in leta 1968 se je začel samostojen študij lesarstva in prvega letnika naprej, nastal je gozdarsko-lesarski oddelek, leta 1975 pa dva samostojna oddelka: gozdarski in lesarski. Istega leta so namesto oddelkov ustanovili skupnost sedmih visokošolskih temeljnih organizacij združenega dela (VTOZD) Biotehniške fakultete, ki je vzdržala do osamosvojitve slovenske države leta 1991. Že leta 1990 se je iz te skupnosti kot prva izločila veterina, nastala je samostojna Veterinarska fakulteta v Ljubljani. V skupnosti Biotehniške fakultete je ostalo še šest oddelkov: oddelek za agronomijo, gozdarstvo, biologijo, lesarstvo, zootehniko in živilstvo, Center za biotehnologijo ter študij Krajinska arhitektura. Vodstvo fakultete je doslej vzdržalo pritiske in različne mnenja glede organizacije univerze in fakultet. Na nekaterih fakultetah so se sestavljene visokošolske organizacije razlike in iz tozvodov in oddelkov so nastale samostojne fakultete. To bi se moralno dogoditi tudi Biotehniški fakulteti. Ali pa se bo moral? Vendar je med oddelki mnogo skupnih problemov, tesne

povezave, sorodni programi študija in tudi učnih moči ter skupni raziskovalni projekti. Razen redkih posameznikov so kolektivni mnenja, da je obstoječa organizacija nenadomestljiva, saj nastaja Pod Rožnikom študijski center, ki vključuje šolske zgradbe, laboratorije, botanični vrt, polja, gozdove, živalski vrt, skladišča, hladilnice in poskusno-predelovalne obrate. Vse to se pametno in pravilno ne more razdeliti na samostojne fakultete. In ker tudi učni načrti povezujejo oddelke, naj ta oblika skupnosti tudi ostane!

Biotehniška fakulteta se po številu vpisanih in diplomiranih študentov uvršča med srednje, za pravno, ekonomsko, filozofske in politično. Na vseh oddelkih je doslej diplomiralo nekaj nad 6000 absolventov, trenutno je vpisanih v prvi letnik okoli 1530 slušateljev. Zanimanje za vpis se narašča, saj se nova delovna mesta od leta do leta večajo, naraščajo tudi porabe vseh bio proizvodov, od hrane do vseh oblik varstva in urejanja bivalnega okolja. Petdesetletnica je priložnost, da se ponovno izmerijo naše dimenzije in prihodnost.

Dr. FRANC ADAMIČ

DRUŽINSKO PODJETJE

Donatsi prav za vsakega Slovence

Metličanka Alenka Mozetič-Zavrl
Zavrl je leta 1992 skupaj z mamo Nado, očetom Jožetom in bratom Alešem ustanovila družinsko podjetje Manja, d.o.o. Junija 1993 pa so kot prvi v Sloveniji začeli peči donatse, pecivo, s katerim sta se z bratom seznanila v Kanadi. Od takrat naprej je šlo v Manji, katere direktorica je Alenka, in v pozne ustanovljenem Mozetičevem družinskom podjetju Dondonats, d.o.o., na čelu katerega je Aleš, le navzgor.

Na vprašanje, kje tiči skravnost nujnega meteorskega vzpona, Alenka odgovori kratko in jedrno: "To sva le midva z Alešem." Seveda pa ob tem ne taji, da ji je močno pomagal tudi laskavi naslov podjetnice debitantke za leto 1993, ki ji ga je v okviru akcije revije Naša žena skupaj z nagradno podelilino ministrstvo za gospodarske dejavnosti. Zanjo to ni bila zgolj spodbuda, ampak je že zela izkoristiti tudi popularnost. V podjetniške vode se je podala predvsem z veliko korajže, a brez izkušenj, saj pri hiši ni bilo podjetniške tradicije. Danes pravi, da je bilo prav to, da ni vedela, kaj vse jo čaka, srečna okoliščina.

Skrbno načrtovan razvoj

Alenka in Aleš sta ob pomoči staršev začela peči v Metliki donatse na obrtniški način, torej ročno, jih razvažala, skrbela za trženje in vse ostalo. Mozetičevi so imeli srečo, da se je za sovlganje v Manjo odločil trebenjski rojak Drago Kvas, ki je imel v Kanadi pekarno donatsov in je še danes Manjin solastnik. Alenka sicer ne dvomi, da ne bi proizvodnja stekla tudi brez njega, a gotovo bi za to potrebovali več časa. Vendar sta imela Alenka in Aleš že od vsega začetka načrte, ki so presegali zgolj delo v obrtni delavnici. Predvsem pa sta želela - to se je v začetku zlasti dvomljivcem zdelo skoraj nemogoče - ponuditi donatse vsem Slovencem. Ker pa donatsov ni moč spečiti na enem mestu in jih razvažati po vsej državi, saj mora biti peka blizu kupcem, sta temu prilagodila tudi nadaljnji razvoj podjetja.

"Kot direktorica Manje sem širitev podjetja skrbno načrtovala in prav ničesar nisem prepustila naključju. Posvetila sem se razvoju, pripravi nove proizvodnje in raziskavi trga, Aleš pa je šel v Kanado, da je spoznal industrijski način peke," se spominja Mozetičeva. Tako so že septembra 1994 začeli s proizvodnjo v Škofji Loki, kjer so ustanovili podjetje Dondonats, d.o.o. Na Gorenjskem so bili začetki vse prej kot lahki, saj je šlo za industrijsko proizvodnjo obrtniškega izdelka, torej za visokoserijsko proizvodnjo s specializiranimi delovnimi mestami, medtem ko so v Metliki vse do danes ohranili ročno delo. In ne nazadnje sta v Metliki v začetku delala Alenka in Aleš sama, v Škofji Loki pa so začeli s sedmimi zaposlenimi. Dorever je tudi ideja o odprtju franšiz, od koder bi lahko z njihovim pecivom pokrili ves slovenski trg. Tako je že oktobra 1994 začela z delom franšizna enota v Novi Gorici, maja 1995 v Mariboru, aprila 1996 v Mežicah in mesec

pozneje v Celju. Franšizni odnos je v tem, da so dali Mozetičevi technologijo in blagovno znamko, nadzorujejo kvaliteto proizvodnje in izdelkov, medtem ko so podjetja z lastnikov franšiznih enot. Danes sistem Dondonats predstavlja šest podjetij, ki delajo pod enotno blagovno znamko Don' Donats. V letošnjem letu pripravljajo še otvoritev franšizne enote v Kozini.

Delo za več kot sto ljudi

"Ugotavljamo, da je blagovna znamka Don' Donats danes cokla in da pravzaprav zavajamo ljudi. Takrat, ko smo razvijali blagovno znamko, na to nismo pomisili, a danes že razmišljamo o spremembah imena. V naše izdelke je vloženega veliko truda, predvsem pa je pomembno, da so sveži, s

Alenka Mozetič-Zavrl

polnilni, obliivi, posipi, oblikami in velikostmi, ki so prilagojene povpraševanju Slovencev. Donatse so okrogli ali v obliku pletenic, polnjeni s čokolado, marmelado, skuto, jabolki, vanilijevi ali orehovo kremo, oblitri s čokolado, posuti s sladkorjem ali kokosovo moko. Ne gre zanemariti, da so manj sladki in mastni, cvrti na rastlinskih masti, primerni pa tako za zajtrk, malico, poobede ali lahko večerjo," v nekaj besedah predstavi njohe izdelke Alenka. K donatsovom so leta 1995 pridali še dopolnilni program drobnega pekovskega peciva, kot so štrukke, žemlje, bombetke, ter zlasti polnoznato, črno, koruzno in rženo pekovsko pecivo različnih oblik. Takrat je v najemniških prostorih v Škofji Loki začelo primanjkovati prostora, zato so se jeseni 1996 preselili v petkrat večje lastne prostore v Kranju, kjer je dovolj prostora za normalno delo in razvoj. Novembra lani pa so v večje in sodobno opremljene prostore preselili tudi metliško proizvodnjo. Danes v Mozetičevih podjetjih v Metliki in Kranju ter v štirih franšiznih enotah specijo dnevno 25 tisoč donatov ter okrog 15 tisoč kosov pekovskega peciva. V celotnem sistemu Dondonats pa je našlo delo več kot sto ljudi.

"S tem pa razvoja še ni konec.

Naš dolgoročni cilj je prenesti tehnologijo, ki smo jo sami razvili, izven slovenskih meja. Zavedamo se, da imamo kvalitetni izdelek in novo tehnologijo, vendar pa moramo vse to postaviti na tako visoko ravni, da bomo lahko nastopali v tujini. Za to je potrebno še veliko dodatnega znanja," meni Alenka.

Čimbolj ravna pot do cilja

Čeprav sta Alenka in Aleš direktorja vsak enega od Mozetičevih podjetij, ju vodita oboje, pomagajo pa tudi starši. Z bratom se pri delu dobro dopolnjujeta, vsak pa skrb za določena področja: Alenka kot ekonomistka za ekonomska vprašanja, Aleš se bolj posveča proizvodnji. "Predvsem pa je pomembno, da sva začela z razvojem podjetja na osnovi dolgoročnih ciljev. Prepričana sem, da je bistveno za uspeh vsakega posameznika, ki se spušča v posel, njegova vizija," pove Alenka, ki je z bogatimi izkušnjami iz zadnjih let prišla do spoznanja, da so družinska podjetja, nekaj posebnega. "V takšnih podjetjih se namreč srečujeta dva sistema, ki delujejo povsem različno: v družini temelji življenje na drugačnih odnosih kot v podjetjih, kjer je najpomembnejša donosnost kapitala. Zato morajo družinski člani pač najti ravnotežje med obema sistemoma. Na srečo smo Slovenci sposobni dobro preživeti prav v družinskih podjetjih," je prepričana Mozetičeva.

Alenka Mozetič-Zavrl, pri devetindvajsetih letih že nekaj časa uspešna podjetnica, je še polna načrtov in predvsem zagnanosti in mladostne energije. "Nikoli se nisem počutila kot žrtev svojega

dela. Vedno sem delala s srcem, nikoli nisem gledala na uro in ni mi žal truda, ki morda sploh še ni obrodil sadov, ampak jih bom lahko obrala šele čez leta. Vedno sem delala z zadovoljstvom, delo v službi po dvanajst in več ur na dan mi je v veselje. Vsega tega nikakor ne morem štetiti za odrekjanje," pravi Alenka, trdno prepričana, da ve, kaj dela in kaj hoče.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Anekdoti iz novomeških zaporov

Predsednik okrožnega sodišča je po zakonu dolžan pregledovati stanje v zaporih, zlasti ali imajo vsi priporočki zakonite odločbe o priporočki, kakšen je odnos paznikov do njih in kakšna je hrana.

gospod predsednik, odkar sem se pri vas pritožil, se je hrana znatan izboljšala."

2. Pri nekem drugem pregledu je Rom B. prosil, da ga spustimo iz zapora na svobodo.

"Kaj boste zunaj, ko je huda zima in mraz, tu pa ste na toplem in sili!" sem ga zavrnil.

"Ja, svoboda je svoboda; svoboda tudi pozimi greje. Prisežem, da me tu ne boste več videli," je odvrnil. A z izpustitvijo ni bilo nič, saj je bil v preiskavi zaradi več vlovnih tatvin.

Nekaj let kasneje je bil Rom B. spet v priporočki.

"Kaj pa spet vi tu, saj ste prisegli, da vas tu ne bome več videli?" sem ga pobaral.

"Res je, gospod predsednik, a takrat sem bil prepričan, da ne boste vi več predsednik, saj so bili vsi vaši predniki samo po tri leta predsedniki, vi ste pa že deset let," se je opravičeval.

Kdo bi mislil, da imajo Romi evidentno o trajanju predsedničevanja.

ŠTEFAN SIMONČIČ

Še droben nasvet

Proti zimskim tegobam

Zima je tudi čas nahodov, kašljanja, bolečin v grlu. Receptov, kako se znebiti teh tegob, je veliko, vse več ljudi pa se zateka k naravnim medicinam ali domačim lekarini. Proti nahodu so zelo učinkovite parne kopeli z rožmarinom, timijanom in žajbljem, ki pa dajejo sluznici le dovolj vlage in lajšajo dihanje, medtem ko se oteklosti sluznice ne boste znebili. Lahko pa si pomagate s mešanicami evkaliptusovega in japonskega oz. kitajskega olja tako, da ga nakanate na hrbitno stran dlani in vdihnete. Priporočljivo je tudi, da veliko pijete, da se bo izločilo čim več sluzi, izmenične kopeli za noge pa bodo poživile krvni obtok. Proti kašlju in bolečinam v grlu pomaga čaj iz slezovih in trpotčevih listov ter cvetov, medtem ko čaj iz cvetov velikonočnega lučnika ter cvetov in korenin jegliča olajšajo izkašljevanje. Priporočljivo je tudi grgranje kamiličnega ali žajbljevega čaja. Proti kašlju, nahodu in glavobolu pomaga tudi akupresura.

MED PONIKOVCI-PRIPOGAČKAMI - Na fotografiji je prizor iz gostilne Stopar na Ponikvah med živahnim razpravo o tem in onem. (Foto: J. Primc)

KAKO NASTAJAO VZDEVKI

O Fovčkih, Kozlih in Pipogačkah

Že od nekdaj so ljudje dajali razne vzdevke drugim ljudem pa tudi naseljem. To še posebej velja za zahodno Dolenjsko. Ondan sem se najprej v gostilni Stopar v Ponikvah pri Dobrepolju, nato pa še na Vidmu v Dobrepolju zapletel v pogovor o vzdevkih za posamezne vasi pa tudi o značaju ljudi, predvsem pa o Ponikovcih in Ponikvah, kjer se imajo domačini že od nekdaj za nekaj posebnega: pravijo, da niso ne tič in ne miš, ne dan in ne noč, ampak nekaj posebnega - Pipogačke. A začnimo od začetka...

Najprej o tem, kaj pomeni beseda fovček. Prvi Ponikovec je povedal, da je fovček krivec, zakriviljen manjši žepni nož. Drugi je trdil, da je to vejnik za sekanje vej, na Dolenjskem pa mu pravijo tudi kljukec, v okolici Smarjete pa veenk. Spet tretji je zatrdil, da je to priprava, ki je še najbolj podobna manjšemu srpu in s katero izdelujejo zobotrebe. Fovčki naj bi bili Dobrepolci, to je prebivalci območja od železniške proge v Predstrugah preko Vidma do Kompolja. V središču Dobrepolja, na Vidmu, v gostilni Brduških pa so se moralni ljudi stopati na late, če so se hoteli razgledati po Dobrepolju. Prebivalci Brduških pa so žabarji, ker so tam okoli luže, polne žab. Zagoričani so Zocarji,

Potem so rekli še to in ono o značaju Dobrepoljev-Fovčkov, predvsem pa, da so dobri gospodarji, saj jim je največja skrb traktor in krompir. So pridobitni. Ukradel ti Dobrepoljec nikoli ne bo nič. Lahko pa se ti zgodi, da ti bo kaj (pre)drogo prodal. Da Dobrepoljca velja, da se ne bo niti obrnil zastonj. Ofovčku in Foučkih govorijo drugače. Fovček je res podoben manjšemu srpku, s katerim izdelujejo zobotrebe, vendar je večji. Z njim pa obrežujejo leskovo grmovje, da si pripravijo fižolovke in belimo leskeve in druge palice, da iz njih naredi držala ("štile") za razno orodje. Pravijo, da so bili Foučki Barlavci in Finkovi fantje iz Male vasi v Dobrepolju, ki so hodili na veselice vedno s fovčki, in z njimi tudi koga oklali. Kasneje pa se je ta vzdevke prijel vseh Dobrepoljcov, kot je o tem pisal dobrepolski pisatelj Fran Jaklič. Malovščanom so rekli tudi Prde. Sicer pa imajo vse vasi v Dobrepolju svoj vzdevek. Tako so Podečani Latarji, ker je Podpeč vas v dolini in so moralni ljudi stopati na late, če so se hoteli razgledati po Dobrepolju. Prebivalci Brduških pa so žabarji, ker so tam okoli luže, polne žab. Zagoričani so Zocarji,

ker so pilii črno kavo, Zdenčani, prebivalci Zdenske vasi, pa so Figarji. Če si prosil Zdenčana, najti pride pomagat, ti je figo pokazal.

Seveda pa Dobrepoljci niso mogli tudi mimo Ponikovcev, ki so že od nekdaj nekaj posebnega. Čeprav so Ponikve med Velikimi Laščami in Dobrepoljem, so Ponikovci ob zadnjem referendumu glasovali za priključitev k občini Grosuplje, ki je od Ponikve najbolj oddaljena. Ponikovci imajo tudi drugo narečje kot Laščani ali Dobrepoljci.

Tudi Ponikovci, ki jim rečejo Kozli (kar potrežljivo prenašajo), so se razgovorili. Na vprašanje, zakaj so Ponikovi lani na pustu svojo vas razglasili za Mali Pariz in so tudi pustno glasilo naslovili "Novice Malega Pariza", so priznali, da je to pač tako, ker so Ponikovci nekaj posebnega, boljšega, so za okolico nekakšen Pariz ali vsaj Mali Pariz. Ponikovci so "tisočprocentni lokalni patrioti", zato zamerijo tistim Ponikovcem, ki so Ponikve "prodali" Dobrepolju, čeprav so Ponikovci na treh referendumih dali povsem jasno vedeti, da nečejo biti Dobrepoljci. Zdaj Ponikve, ki stejejo okoli 470 prebivalcev (skoraj

100 več kot občina Osilnica), niti nimajo več svoje krajevne skupnosti, ampak le vaško skupnost, pa še vaško lužo so jim zasuli in odstranili znameniti Eifflov stolp, ki so ga zgradili na Ponikvah za lansko pustovanje. Praviloma se Ponikovci niti ne poročajo s Fovčki, z Dobrepoljci oz. Dobrepoljkami, najde pa se kakšna izjema. Če se novi zakonec iz Fovčkarjev preseli proti Ponikvam, se hitro popravi in postane takoj boljši, so poudarili in navedli en primer.

Zaradi vsega naštetelega pa Ponikovci ne zamerijo tistim, ki jih kličejo z vzdevkom Pipogačke. "Pipogačka ni ne t'č (tič) ne m's (miš), ni ne stol ne miš, ni ne dan in ne nuč (noč)". Iz razgovora pa se je dalo razbrati, da Ponikovci kljub občutku lastne večvrednosti nečijo žaliti drugih, tudi z vzdevki ne. Vzvraženi so nad žaljivim in nediplomatskim obnašanjem. Celo Fovčkom-Dobrepoljcem priznajo, da so dobri gospodarji in veliki poštanjenci. O resničnosti te trditve sem se prepričal na Vidmu, središču Dobrepolja, kjer ljudje niti svojih avtomobilov ne zaklepajo, ker pač velja, da Dobrepoljci še nikoli ni nikomur ničesar ukrali.

JOŽE PRIMC

PRIPRAVA PECIVA - Pek v Mozetičevem metliškem podjetju Manja, d.o.o., Jože, Tomo in Tone pri pripravi drobnega pekovskega peciva. V Metliki so ohranili obrtniški, torej ročni način dela. (Foto: M. B.-J.)

POGOVOR Z REŽISERJEM FRANCIJEM SLAKOM

Razveseljiv povratak k slovenskemu filmu

Dolenjska je zaradi svojih naravnih lepot in prijetnih ljudi ljuba celo mnogim, ki so to pokrajino niso ne posredno povezani, če pa je neko v njej preživel del otroštva, jo kasneje še raje obiskuje. Tako tudi režiser, scenarist, producent in profesor na Akademiji za gledališče, režijo, film in televizijo (AGRFT) v Ljubljani Franci Slak. Najraje zadeva na Jordankalu, kjer živi njegova babica Anica, nekoč vaška umetница, na katero ima Slak lepe spomine, saj je vsake počitnice še tudi kasneje, ko so živelni na Primorskem, preživel z njo, in brat, priznani akademski slikar Jože Slak-Doka, ki ima tu svoj atelje.

• Dosedanjim stvaritvam (Krizno obdobje, Eva, Butnskala, Hudodelci, Ko zaprem oči) se je v začetku januarja pridružila vaša nova dokumentarna drama Pet majske dni. Zgodba o pobegu slovenskem vojaku se dogaja še v Jugoslaviji. Zakaj se vam je zdele ta literarna predlog v sedanjem času, ko je Slovenija samostojna država, tako aktualna, da ste se odločili zanjo?

"Izhajali smo iz več izhodišč. V prvi vrsti gre za to, da je na voljo zelo malo dobrih scenarijev, ta pa je bil eden od tistih, ki je vsaj mene precej motiviral, pa tudi žanr dokumentarne drame je pri nas premalo razvit, tako da je bila to možnost za njegovo 'promocijo'. Seveda to ne pomeni, da ni potrebe po dobrih komedijah ali čem drugem. Vsi žanri so mi bližu in jih rad menjam. Slo je tudi za neke vrste izizziv, kajti novejša zgodovina nas pritegne, da jo obravnavamo, kar mislim, da je prav. Film Pet majske dni je bil med publiko dobro sprejet, posebej zadovoljen pa sem, ker imajo igralci občutek, da so naredili dobre vloge. Skozi film nismo želeli karkoli heroizirati ali patetizirati, temveč le spomniti na to, kar smo vse doživeli po svoje. Film pa je na neki način tudi posvetilo vsem mladim ljudem, ki so v določenih okoliščinah v tistem času doživljali tragično usodo."

• Scenarij za film Pet majske dni je napisal Brane Bitenc, snemali pa ste že tudi filma, za katere ste zgodbo napisali sami. Je lažje narediti film po literarni predlogi ali po svojem scenariju?

"V bistvu raje delam po tujem scenariju, ker imam do njega boljšo kritično distanco. Do svojega teksta je človek vedno bolj pričanesljiv in vsi režiserji tudi nismo dobri scenaristi. Sicer pa čutim moralno obveznost, da do neke mere uresničim scenaristovo sano. To je vedno treba poskusiti. Pri Petih majskeh dneh je bila ta zahteva še toliko močnejša, ker je Brane Bitenc (nekaj moj študent) zdaj že režiser in bi lahko sam naredil ta film. Vendar so bile okoliščine take in tudi zahtevnost je narekovala močnejšo, večletno izkušenost. Najbolj sem vesel, ker za filmom stoji tudi scenarist, kar je redkost. Pisana beseda namreč vedno nudi neomejene možnosti, ko pa je film že posnet, so ostale možnosti imaginacije ukinjene."

• Od kod sploh veselje do filmske umetnosti?

"S filmom sem se začel ukvarjati v zgodnjih sedemdesetih letih. Že v koprski gimnaziji sem snemal kratke eksperimentalne filme in bil z njimi na raznih festivalih v bivši Jugoslaviji dokaj uspešen. Nato sem odšel v Ljubljano na akademijo, toda ker je bila šola takrat še bolj vezana na gledališče - film je bil v povojih - in ker sem bil mladostno zagnan, ambiciozen in tudi trmast, sem se odločil za samostojen filmski študij v tujini, na Poljskem. Čeprav mi okoliščine niso bile ravno naklonjene - nisem imel štipendije, tako da sem delal razne stvari, finančno pa so mi pomagali tudi starši - mi je uspelo in mislim, da je bila to pogumna in prava poteka."

• Danes so za vse, ki jih zanima film, možnosti študija doma veliko boljše kot takrat. Od kdaj je na akademiji filmski oddelek?

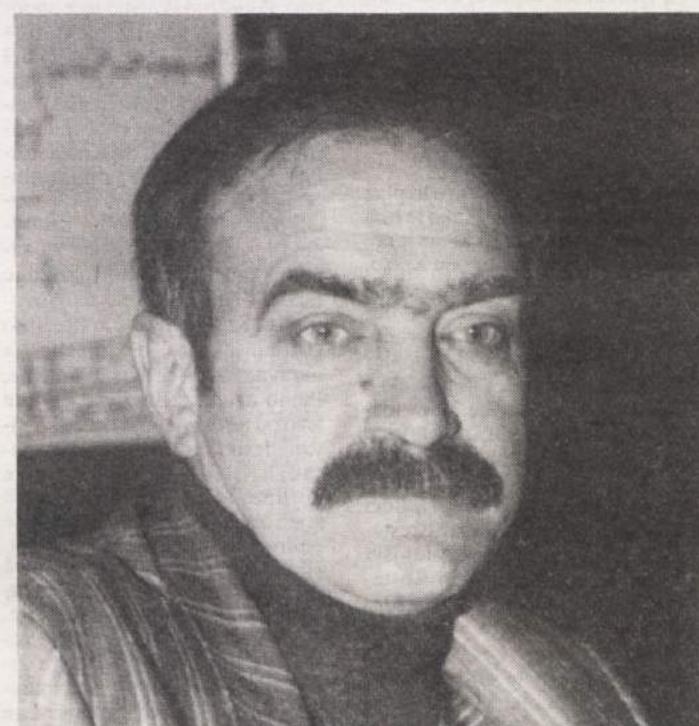
"V času mojega študija v tujini je tu nastal filmski oddelek, študij filma se je potem dokaj hitro in lepo razvijal. V osemdesetih letih

je šola že imela prve generacije izjemnih študentov in se uveljavila kot ena boljših evropskih filmskih šol. Klub temu da ves čas delamo v izjemno težkih finančnih, prostorskih, tehničnih razmerah, nam z izjemno motivacijo tako pedagogov kot študentov ter seveda s pomočjo nacionalne televizije in Filmskega sklada nekako uspeva ohranjati to mesto. Lani je bila na primer naša šola na svetovnem filmskem festivalu študentskih filmov v Münchenu nagrajena za najboljši izbor filmov, kar nas obvezuje zanaprej."

Profesorjeva ocena

• Na akademiji ste osemnajst let in dobro poznate njene možnosti za delo. Je uspešna?

Sola nudi v bistvu zelo slabe

Franci Slak

možnosti v tehničnem, prostorskim in finančnem smislu, čeprav je film zmeraj razpet med razkošjem, ki ne jamči uspeha, in siromaštvom, ki je bogato, navdihujanje. To je dokaj slab izgovor za naš položaj, ampak mislim, da se predvsem v odprttem, individualnem sodelovanju pedagogov in študentov lahko razvije kvaliteta tistega, kar šola ponuja. Na šoli je veliko praktičnega dela, kjer nam pri izvajaju študijskih filmov in televizijskih projektov pomaga TVS. Računamo pa tudi na nujo, da bi trenutne razmere, ko šola samo režiserje, razširili na druge klučne poklice, pomembne pri filmu. Zdaj, ko smo izgubili večji teritorij s kvalitetnimi šolami v Zagrebu in Beogradu, je nujno vzpostaviti samostojen študij kamere, zvoka, montaže, produkcije in morda scenaristike. Sele s takim programom bomo kompletna filmska šola in bomo nacionalni kinematografiji lahko ponudili klučne kadre, na katere mora nujno računati."

• Ustvarjalci filma ste kot nekakšna družina. Pri enem projektu se družite tudi nekaj let in za uspeh pri delu so odnos še kako pomembni. Imate po tolikih letih režiserskega dela že ustaljeno ekipo ali jo spreminja?

"Veseli me delati z različnimi ljudmi. Imam stalen krog sodelavcev, vedno pa so v ekipi tudi novi ljudje, med njimi študentje, kajti filma se je mogoče naučiti tudi brez šole, brez prakse pa gotovne. Pri sestavi ekipe je seveda treba upoštevati tudi druge možnosti in kaj ponudi producent. Za vsako ekipo skušam najti skupni jezik, motivacijo in veselje do tiste, kar delamo. Ker je to organizem, je seveda vsaka nova komunikacija ali s produkcijsko ali z igralsko ekipo neke vrste stimulacija. Zame je največji užitek delo z igralci, zato mi je čas snemanja, kljub temu da je zelo naporen in intenziven, najlepši. Sicer pa je poklic režisera zelo kompleksen, upošteva nujnost scenarističnih, producentskih znanj. Taka obremenitev seveda nujno pelje v rahlo dekoncentracijo in je težko finan-

čati temeljito. Mislim sem, da je bilo to nujno v prehodni fazi, v produkcijskem razpadu filmografije, ko je tudi scenaristica postala ključni moment. Menim sem, da ni dovolj, da narediš en soliden film. Dokler ni "zdrava" celotna kinematografija, je vsak projekt v nevarnosti, da bo na neki način pohabljena. Le v zdravih produkcijskih razmerah, solidnih tehničnih standardih, z dobrimi pedagogi, s kvalitetnimi scenariji po evropskih standardih in ne nazadnje z dobro režijo se da delati solidna kinematografija na daljši rok."

• Slovenci imamo bolj negativen odnos do lastnega filma, čeprav se to zadnja leta spreminja. Š filmom, ki pri gledalcih ne izvode odmeva, je verjetno nekaj narobe

je zelo pomembno. Upam, da bo novi direktor lahko naredil nadgradnjo, da bo imel možnost razviti kinematografsko inspiracijo. Slabo je, ker je podpora države padla na najnižji nivo in je stanje nujno potrebno vrniti vsaj na leto 1990 ali 1991. Sicer obstaja nevarnost, da slovenska kinematografija ne bo preživelila. Seveda je proces obojestranski in mora biti celotna klima filmu naklonjena še naprej, kot je to kazalo lansko leto. Bilo je nekaj izjemnih filmov, na primer Ekspres, ekspres, Outsider, pa tudi v prejšnjih letih smo v mednarodnem prostoru dosegli sijajne dosežke. Če se bo to nadaljevalo - in kot kažejo nove generacije, ni razloga, da se ne bi - potem lahko pričakujemo živahnino kinematografijo. Filmski sklad naj bi na nek način vodil programsko politiko, izbiral projekte, izvajal kontrolo v produkciji in seveda predvsem finančno kontrolo, ker gre za javna proračunska sredstva. Vprašanje pa je, do katere mere naj bo sklad izključni sodnik, kaj je dobro in kaj ne, kako naj odreja program brez nacionalnega filmskega in kulturnega programa ter kakšni so lahko kriteriji skladu, da lahko vsaj nekatere uveljavljenim, perspektivnim avtorjem odreja, ali smo na pravi ustvarjalni poti ali nismo, ali bomo svojo ustvarjalno vizijo nadaljevali zdaj ali čez deset let. Teh kompetenc si v nekaterih primerih sklad ne bi smel jemati.

Vzemimo moj primer: deset let sem delal izključno na televiziji in tu so bile najbrž izgubljene nekatere priložnosti za obogatitev kvalitetne domače produkcije. V osemdesetih sem končal neko kontinuiteto v trenutku, ko je zadnje filmu Hudodelci uspelo predstavljati našo bivošo državo na Berlinškem festivalu. V televizijskem filmu Ko zaprem oči, mislim, sem pokazal dokaj čvrste možnosti za razvoj žanra in ta film se je sijajno uveljavil v mednarodnem prostoru. Verjetno je to edini slovenski film, ki je v Ameriki v videodistribuciji. Pa vendar je bilo dostikrat stališče sklada: Mi pa menimo, da... " S tem se absolutno nisem strinjal, saj sem jaz tisti, ki poznam svoje optimalne možnosti in naslednji projekt."

• Menite torej, da imajo naši filmpričarji doma neugodne možnosti za ustvarjanje in se bodo moralno poskušati uveljavljati na tujem? Režiser Vinci Vouge Anžlovar je recimo pred kratkim ravno iz takih razlogov odšel delat v Ameriko.

"Na nek način je pri nas položaj nenormalen, ker se stvari ne razvijajo logično. V primerjavi s položajem režisera v drugih državah, tako v Evropi kot v Ameriki, mislim, da smo slovenski režiseri v še kar ugodnem položaju. V Ameriki je sicer težko priti do filma, toda ko uspeš in dokažeš kvaliteto, so ti dane vse možnosti. Pri nas pa ni tako in ravno v tem je paradosk. Ko sem bil najbolj uspечен, se je moja kariera nehalna. In če pravim, da je pri nas razmeroma lahko priti do filma, sam sebe negiram, ker to traja deset let. Paradosk je, da se realizirajo tudi projekti, ki za to še niso pripravljeni oziroma godni. Mislim, da je Vinci na neki način očitno reagiral ravno na to paradoskalno situacijo - tudi če si naredil sijajen film, moraš ponovno začeti od začetka. To je težko prenašati. Filmski sklad bi tu lahko imel več zaupanja do preverjenih kadrov. Podoben primer je tudi Andrej Košak, režiser zelo uspešnega filma Outsider, za katerega kar nekako slutim, da bo odšel. Zdaj bo že leto dni od premiere, pa mu še nihče ni ponudil drugega filma."

O direktorju Filipu Robarju

• Kako gledate na vlogo Filmskega sklada, ki ima od nedavne za novega direktorja Novomeščana Filipa Robarja?

"Zdi se mi, da se je tudi na skladu težko prehodno obdobje prevesilo v bolj dinamično in zdravo okolje. Prepričan sem, da so bile naloge zdaj bivšega direktorja izredno zahtevne, saj je bilo potrebno urediti temelje hiše. Vsaj v prvi fazi je zdaj vzpostavljen osnovni red in disciplina, kar

je zelo pomembno. Upam, da bo novi direktor lahko naredil nadgradnjo, da bo imel možnost razviti kinematografsko inspiracijo. Slabo je, ker je podpora države padla na najnižji nivo in je stanje nujno potrebno vrniti vsaj na leto 1990 ali 1991. Sicer obstaja nevarnost, da slovenska kinematografija ne bo preživelila. Seveda je proces obojestranski in mora biti celotna klima filmu naklonjena še naprej, kot je to kazalo lansko leto. Bilo je nekaj izjemnih filmov, na primer Ekspres, ekspres, Outsider, pa tudi v prejšnjih letih smo v mednarodnem prostoru dosegli sijajne dosežke. Če se bo to nadaljevalo - in kot kažejo nove generacije, ni razloga, da se ne bi - potem lahko pričakujemo živahnino kinematografijo. Filmski sklad naj bi na nek način vodil programsko politiko, izbiral projekte, izvajal kontrolo v produkciji in seveda predvsem finančno kontrolo, ker gre za javna proračunska sredstva. Vprašanje pa je, do katere mere naj bo sklad izključni sodnik, kaj je dobro in kaj ne, kako naj odreja program brez nacionalnega filmskega in kulturnega programa ter kakšni so lahko kriteriji skladu, da lahko vsaj nekatere uveljavljenim, perspektivnim avtorjem odreja, ali smo na pravi ustvarjalni poti ali nismo, ali bomo svojo ustvarjalno vizijo nadaljevali zdaj ali čez deset let. Teh kompetenc si v nekaterih primerih sklad ne bi smel jemati.

"Nisem ravno velik ljubitelj tege, kar ponujajo kinematografi, torej holivudskega filma ni moja najljubša filmska hrana. Zelo rad pa si, če mi le uspe priti na kakšen

ni in kreativni zalogaj, zato Vnuki za zdaj ostajajo še sanje."

• Hodite pogosto v kino? Kateri film vas je v zadnjem času navdušil? Kako vaša družina sprejema takšno navezanost in zavezanost filmu?

"Nisem ravno velik ljubitelj tege, kar ponujajo kinematografi, torej holivudskega filma ni moja najljubša filmska hrana. Zelo rad pa si, če mi le uspe priti na kakšen

festival, ogledam sodobno evropsko produkcijo pa tudi neodvisno ameriško, kitajsko ali iransko. Rad gledam stare filme. V kinu pogrešam ruske, francoske, italijanske filme in mislim, da bomo morali ponuditi ponovno uravnoteviti. Lani mi je bil najljubši ruski kriminalni film Brat. Sicer pa imamo v družini vsi radi filmsko umetnost. Tidi žena dela pri filmu in je tonski mojster, hči uspešno študira režijo na akademiji in je ravno lani na festivalu v Münchenu prejela individualno nagrado za svoj prvi dokumentarni film, sin Jan pa je že imel manjšo vlogo v zadnjem filmu Pet majske dni. Očitno tisto o jabolku in drevesu v naši družini še kako drži."

LIDIJA MURN

SUHOKRANJSKI ORIGINAL

Kdo ne pozna Janeza!

Janez Gliha ali Jakšev Janez, kot mu pravijo po domačem, turistom in obiskovalcem Žužemberka rad pove kaj o zgodovini tega kraja, njihovem gradu in znamenitostih trga. Bil je podvodnik obnovitve pokrajinske nove Suhe krajine in danes s skupino dekle in žena sodeluje na številnih prireditvah. Lani je praznoval 60-letnico in na kletetu me je zanimala predvsem njegovih pestrila živiljenska pot.

Rodil se je kot deseti otrok med enajstimi. Hkrati je bil deseti deček v bolniški sobi v Novem mestu, tako da mu je botrovanje prevzel mladoletni kralj Peter, kot boter pa ga je zastopal regent Pavel. Zato ima danes tudi dve imeni: Janez Pavel. Po končani osnovni šoli je želel postati mesar, vendar je bil najprej služil tako, da je peš gonil vole iz Žužemberka v Ljubljano, v klavnicno. Nato je končal polletni tečaj za osemenjevanje govejih plemenic, po odsluženem vojaškem roku

dem. Sam pravi: "Imel sem priložnost pomagati ljudem v nesreči. Ob gašenju požara sem gledal, da ne bo prišlo še do večje nesreč. Sicer sem že, ko sem opravljal poklic, rešil mnoge živali." To dokazuje tudi dragocen lesena skrinja, v kateri hrani 85 steklenic sadjevca, ki so mu jih ljudje podarili v zahvalo. Doma ima tudi očetovo portret, ki ga je napisala njegova oči, da imajo mlade dvakrat na leto in še to večkrat dvojčke. Zavodom za higieno in medicino živil Novo mesto sodeluje že 20 let in ima koštruna, ki je krvičajec.

Sodeluje pa tudi pri turističnem društvu Žužemberk-Dvor.

Od prvega turističnega društva, ustanovljenega v Žužemberku leta 1937, je dobil slike narodne nove Suhe krajine in s pomočjo sponzorjev so naredili 12 novih oblek te noše, ki jih nosijo dekle in žene iz Žužemberka in okolice.

Ob mojem obisku je bral stare knjige Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku.

Zgodovina ga je nameč že od nekdaj zanimala, tako da vam danes brez težav pove veliko zanimivega o graščakih v tem kraju in okolici, zanimivih zgodbah in ljudeh. Kot turistični vodič po Žužemberškem gradu in kraju turistom rad govori o bogati zgodovini, ki jo skrivajo ostanki ruševin.

O zgodovini kraja me je veliko naučil šmihelski duhovnik Alojz Zupanc, ki je bil dober zgodovinar.

Sicer pa bi lahko o Janezu napisala še veliko, saj je sodeloval pri številnih akcijah v mladosti.

Najbolj pa je bil vnet gasilci, 27 let celo predsednik gasilskega društva Žužemberk. Janez se spominja: "Takrat smo naredili zelo veliko. Med prvimi smo imeli avto kombi in prvi kupili avtocisterno za prevoz vode ljudem po odmaknjene vaseh, kjer ni bilo vodovoda. Obnovili smo gasilski dom in imeli močno skupino pionirjev gasilcev, ki so dosegli kar nekaj uspehov. "Udeleževal se je tudi številnih gasilskih seminarjev in ima naziv višjega častnika prve stopnje. Stike z gasilstvom ni pretrgal in je danes predsednik kom

REGIONALIZACIJA SLOVENIJE

Je Kostanjevica na Krki še na Dolenjskem?

Z oblikovanjem regij se pojavlja-jo tudi njihova možna bodoča imena. Kot kaže, pa imajo vsaj neka nova imena malo skupnega z zgodovinsko in demogeografsko pogojenimi imeni teh področij, npr.: pojavlja se ime *Zasavje za ozemlje ob obeh bregovih Save med Litijo in Zidanim mostom in ime Posavje za ozemlje od Radeč do meje s Hrvaško in to kot ime širšega ozemlja, ki posega globoko v pokrajini z do nedavnega drugačima imenoma. Kaže, da bodo njuni prebivalci iz Dolenjcev in Štajercev postalni Posavci. Menimo, da bi o teh težnjah bilo potrebljeno razpravljanje. Zato s tem prispevkom vabimo javne delavce k razpravi o umestnosti zamenjave tradicionalnih imen pokrajin z novimi, ki izvorno zemljepisno, zgodovinsko, tradicionalno in emocionalno ne ustreza.*

Tema tega prispevka je razprava o umestnosti novega poimenovanja na primeru bivše občine in najstarejšega mesta v nekdanji Dolenji Kranjski ali Dolenjski, zdaj krajevni skupnosti Kostanjevica na Krki, ki je danes v občini Krško. Leto pa vključujejo v še neundefinirano regijo Posavje, v kateri naj bi bili še občini Sevnica in Brežice. Mesto Kostanjevica pa leži na reki Krki in se je njen staro mestno jedro (edino otočno mesto v Sloveniji) od nekdaj pristevalo h Kranjski in Dolenjski (kot tudi Krško). Tako so Kostanjevčani zmerom manj Doljenji in postajajo Posavci.

Srednjeveška zgodovina ozemlja, ki se danes označuje z imenom Posavje

Ime Posavje (in Zasavje) je mlado. Uporabi ga Kos l. 1929 za današnjo Gorenjsko namesto imena Savia v 6. stoletju. V 7. stoletju se za isto ozemlje pojavi ime Carniola (Mala Kranjska) in Carnium za Kranj. Izvor imen je kelti. V 10. stoletju isto področje dobri ime Creina, ki ga Slovenci pretopijo v Krajina (nem. Marke, lat. March/a). Iz Krajine se razvije pokrajinsko ime Kranjska. Nemci ga v 12. stoletju privzemajo v nemški obliki Krain. Ime Posavje se pojavi v 9. stoletju kot pridevniška oblika v imenu Ljudevitova Posavskega, kneza v mejni grofiji Spodnja Panonija med Dravo in Savo v Hrvaški. Še danes se območje (brez Podravine) imenuje Posavina. Ime Posavje, slovenska različica Posavine, torej tradicionalno označuje veliko pokrajino zunaj slovenskega etničnega prostora. Okrog l. 1000 Franki po madžarskih napadih okoli osrednje Vojvodine Koroške ustanavljajo t.i. mejne krajine

proti Madžarom (zemljevid 1.). Savinjsko krajino je sestavljalo Posavine, današnje Kozjansko, ozemlje med Krko in Savo, del Suhe in Bele krajine. Če je takrat že obstajala naselbina na kraju današnje Kostanjevice, je ta bila prava na meji med ogrsko in francosko državo, saj je meja na tem delu bila na spodnji Krki od Hrvaškega broda do Save in Sotle.

V 11. stoletju so mejni grofje Weimar-Orlamunde (sedež Kranj), upravljavi Kranjske krajine (Pra-kranjske), približili Savinjsko krajino in zasnovali t.i. Kranjsko (Staro Kranjsko). Okrog l. 1091 se domnevno prvič omeni Kostanjevica, še zmerom strogo na meji ob spodnji Krki. Z osvajanjem do l. 1311 so pridobili posesti med Krko in Savo, v Žumberku in Beli krajini najprej koroški vojvode Spanheimi (1106/1269), za njimi češki kralj Otokar Premysl (1269/1276) in nato koroški vojvode Manjhard IV. (1276/1295) in Henrik (1295/1335). Po l. 1335 se Stara Kranjska zmajanja, kajti Posavine in Kozjansko se približi Deželi Štajerski. Tako nastane Dežela Kranjska (Mala Kranjska) od kraških prelazov na zahod in Karavank na severu do Save pri Trbovljah, nato po Savi do Bregane, na jugu pa od Bregane čez Žumberk na Kolpo in po njej do Reke ter v Pazinsko grofijo. Brez slednje je takšna ostala do konca prve vojne. Po spanheimski osvojitvi ozemelj desno od spodnje Krke in Žumberka se je meja odmaknila proti jugovzhodu in Kostanjevica ni več na meji, ampak na obrobu Kranjske. V 15. stoletju se oblikuje "Nova Kranjska" s širimi glavarstvi: 1. Gorenjska z Ljubljansko kotlino in Dolenjsko ob gornji Krki, 2. Dolenjska (med Savo in Krko in Žumberk), 3. Postojna in Kras, 4. Istra. Okrog l. 1500 se po ukinitvi glavarstva do 20. stoletja utrdijo na slovenskem etničnem ozemlju dežele Koroška, Štajerska, Kranjska in Goriška.

Valvasorjev opis Dežele Kranjske

Valvasor (1689) deli Kranjsko na pet pokrajin ali na petine (Funfftl), ki niso upravne enote, ampak le zemljepisni pojmi, saj je delitev zasnovana na etnoloških, gospodarskih, kmetijskih, geografskih, hidroloških idr. značilnostih pokrajin.

Das Erste Funfftl Das Ist Ober-Krain ali Prva petina je Gorenja Kranjska. Obsegala je v glavnem današnjo Gorenjsko in Ljubljansko kotlino. Meja je tečejo od Ljubljane po Gradačici, za Bohinjem in čez Triglav na Korensko sedlo, po Karavankah, mimo Motniku in Trbovelj do Save in po njej do Ljubljane.

Das Andere Funfftl Das Ist Unter-Krain ali Druga petina je Dolenja Kranjska. To je ozemlje med Krko in Savo z Žumberkom. Meja je Sava od Ljubljance do Bregane, odtod do Kolpe ter od Metlike do izvira Krke in do izliva Ljubljance. Na jugovzhodnem obrobu leži Kostanjevica (Landstrass), še vedno precej odmaknjena od meje. Verjetno se je slovensko ime Dolenjska začelo pojavljati z nemškim poimenovanjem tega ozemlja Unter-Krain, kot ga navaja Valvasor, in sicer po kombinaciji Dolenj(ja) (Kranjska).

Das Dritte Funfftl Ist Das Mitter-Krain ali Tretja petina je Srednja Kranjska. Pokrivala je ozemlje od Laz ob Savi do izvira Krke, po njej do Soteske. Odtod je šla meja na Kolpo pri Metliki in po Kolpi navzgor skoraj do izvira ter proti severu zahodno od Cerkniškega jezera do Vrhnik in po Ljubljanci do Save.

Das Vierte Funfftl Das Ist Inner-Krain Oder Karst und Poyg ali Četrtta petina je Notranja Kranjska ali Kras in Pivško. Meja je tekla od Vrhnik po Javornikih, čez Snežnik do Voloskega zahodno od Reke. Odtod po Čičariji do področja pred Trstom in na sever proti Vipavi in Idriji ter do Vrhnik.

Das Letzte Funfftl Das Ist Histereich ali Zadnja petina je Istra.

Obsegala je bivšo Notranjo Istro ali Pazinsko grofijo.

Terezijanska in poterezijanska doba

L. 1748 se vse slovensko etnično ozemlje upravno reorganizira. V deželah se osnujejo velike kresije ali okrožja, okraji ali kantoni in občine kot katastrske (davčne) občine. V Kranjski nastanejo tri okrožja: Ljubljana, Postojna in Novo mesto. Slednja je obsegala Valvasorjevi Dolenj in Srednjo Kranjsko z Belo Krajino. V njenem okviru se osnujejo okraji ali kantoni v številnih krajih, med njimi tudi Kostanjevica (Landstrass) in Krško (Gurkfeld). V istem razdobju se južna meja med Kranjsko in Hrvaško premakne s črte Bregana-Kostanjevac v Žumberk na vzhodni greben Gorjancev od Bregane do Trdinovega vrha. (V Žumberku v 16. stoletju naseljeni Uskoki so se v okrajih Žumberk in Marindol civilno, upravno vključili v Hrvaško). Z ukinitvijo Vojne krajine l. 1881 je bila ta meja potrjena in drži še danes. S premikom meje se je Kostanjevici meja močno približala, tako da je mesto ostalo na precej zoženem jugovzhodnem obrobu Dolenjske. Okoli l. 1800 so kantoni ukinjeni in katastrske občine združene v upravne enote - občine. Mesta se municipalizirajo, to je, izgubijo privilegirano samoupravo in se združijo z okoliškimi katastrskimi občinami v t.i. mestne občine. Kostanjevica je municipalizirana l. 1785, Krško pa l. 1795. Mestni občini Kostanjevica in Krško sta upravno spadali v okrožje Novo mesto in zemljepisno v pokrajino Dolenjsko.

Po občinskem zakonu l. 1849 so ukinjene kresije in zasnovane večje občine (Gemeinde). Občina postane temeljna enota države in lahko odloča o vsem, kar zadeva koristi srenej. Občine se združujejo v okraj (Bezirk), ki je okrajna srenej. Okrog l. 1860 je osnovan okraj Krško (Bezirk Gurkfeld). V novi okraj Krško so bile vključene

Upravna organizacija

Z vidovdansko ustavo l. 1921 so bile ukinjene avstrijske dežele ter ustanovljene oblasti, Ljubljanska za Kranjsko in Mariborska za Štajersko. Nova država je v glavnem ohranila avstro-ogrške okraje. L. 1929 so s šestojanuarsko ustavo ukinili oblasti in ustanovili 9 banovin, okraji pa so postali sreska načelstva z ustreznim številom občin. Tako je nekdanji Bezirk Gurkfeld postal srez Krško in vključeval občine iz avstro-ogrškega obdobja. Enako srez Brežice. Kot zemljepisni in pokrajinski pojem pa se je za ozemlje med Krko in Savo med vojnami uporabljalo ime Dolenjska in njegove izvedenke, npr. Kostanjevica na Dolenjskem, Dolenjske Benetke, metropola Dolenjske Novo mesto, prebivalci Dolenjske, Dolenjski, Dolenjske Toplice, dolensko nareče, dolenskičina, dolenska železnica, dolenski kolodvor v Ljubljani, Dolenska Krka itd.

Upravne prenove po drugi vojni

Po drugi vojni se je sprožil plaz reorganizacij uprave. Tako je bila Kostanjevica na Krki najprej okraj, nato občina v okraju Krško, nato občina Kostanjevica-Podboče v okraju Krško pa spet občina Kostanjevica v okraju Trbovlje in nato v okraju Celje, dokler konec petdesetih let ni pristala z občino Krško v okraju Novo mesto. Po ukinitvi okrajev in med nastajanjem t.i. komun ali večjih občin se občina Krško razširi na Štajerski breg Save in priključi nekdanje občine Videm, Brestanica, Senovo idr., na dolenski strani pa priključi občini Kostanjevica in Podboče. Občina Brežice na levem bregu Save pa se razširi na desni breg ter priključi občine na desnem bregu Save in ob zadnjih kilometrih Krke, torej na Dolenjskem. Podobno je tudi z občino Sevnica, ki občinam na Štajerskem bregu Save priključi ozemlje tja do Bučke in bližine Mokronoga, torej področja, ki so

leti. Kot Zasavje označi savsko dolino od Ljubljance do Krškega in mu priključi tudi Posavsko hribovje in doline ter kraje na obeh straneh savske doline. K tem hribovju prišteva tudi Orliško hribovje na levem strani Save od Bohorja do Bizeljskega. Zapiše pa tudi, da leži Zgornje Zasavje v pravzaprav na sredini med Gorenjsko in Dolenjsko, Spodnje Zasavje pa med Štajersko in Dolenjsko in v Zasavje, torej vključuje tudi robne predele Gorenjske, Štajerske in Dolenjske. Področje deli na Zgornje Zasavje s Črnim revirjem od Zaloga do Zidanega mosta in na Spodnje Zasavje od Zidanega mosta do Krškega.

V orisu značilnosti pokrajine Dolenjske piše Melik, da je njen temeljni del Krška kotlina, ki sega od kolena Krke pri Soteski do Sotle pod Bizejškim (okrog 60 km). Podolžno skoznjo teče spodnja Krka, po kateri ima kotlina tudi ime. Prečno čez vzhodni del pa teče Sava. Tako je kotlina razdeljena na dve hidrografski osnovi in je tako njen značaj dualističen. To pomeni, da Krška kotlina ni razvila svojega pokrajinskog središča, temveč sta se razvili dve, Novo mesto na zahodnem in os Krško-Brežice na vzhodnem delu. Geomorfološko je razdelil Krško kotlino na Novomeško, Kostanjeviško in Brežiško kotlino in ima Kostanjevico za naravno središče Krške kotline. Plano ozemlje Brežiške kotline levo od Save imenuje Brežiška ravan, desno od reke pa Krška ravan ali Krško polje. Delu Brežiške kotline, to je ozkemu pasu ob obeh bregovih Save, Melik pripisuje podrejeno ime Spodnje Posavje. H Kostanjeviški kotlini prišteva ravninski gozd Krakovo in Zakrovje ter Šentjernejsko polje. Novomeška kotlina imenuje zahodni višji ali reliefno bolj razgibani del Krške kotline. Nedvoumno je torej, da Kostanjevica ne spada niti v Zasavje niti v Posavje in jo ne glede na upravno razdelitev imeti za mesto na Dolenjskem.

Novejše studije regionalizacije Slovenije

V Enciklopediji Slovenije piše, da geografska stroka še ni razvila celovite regionalizacije Slovenije. Je pa o njej objavljenih več studij, vsaka bolj ali manj z ožjega pristopa. Načeloma se Slovenija deli najprej fiziognomsko v obsežna geografska območja, nato in makroregije, mezoregije, mikroregije in temeljne enote. Gledano fiziognomsko, so štiri območja: Alpški, Sredozemski, Dinarski in Panonski svet. Po eni studiji je Slovenija razdeljena na šest makroregij: Visokogorski alpsi svet, Predalpski hriboviti svet, Ljubljansko kotlino, Primorje ali Submediteranski svet, Dinarske planote notranje Slovenije in Subpanonsko Slovenijo. Znana je tudi študij s členitvijo na pet makroregij: Osrednja, Savinjsko-Zgornjesotelska, Severovzhodna, Jugovzhodna in Primorska Slovenija. Znana je tudi členitev na 8 makroregij: Primorska, Goriška, Osrednjeslovenska, Gorenjska, Savinjska, Dolenjska, Mariborska in Pomurska. Obstaja tudi členitev na dve makroregiji, Primorska in Goriška, Osrednjeslovenska in Gorenjska, Savinjska, Dolenjska, Mariborska in Pomurska. Obstaja tudi členitev na 12 mezoregij: Primorsko, Notranjsko, Goriško, Gorenjsko, Osrednje Slovenije, Dolenjsko, Zasavje, Spodnje Posavje, Savinjsko, Jugovzhodno Koroško, Podravsko in Pomursko. V tej študiji se Dolenjska deli na mikroregije Črnomelj, Metlika in Novo mesto, slednja s temeljnimi enotami Novomeška, Zgornje-krška, Dolensko-topliška, Šentjernejska, Temenška in Mirnska, Mezoregija Spodnje Posavje pa se deli na mikroregije Ševnško, Brežiško in Krško. Slednja ima temeljne enote Krško-Leskoško, Senovško-Brestaniško in Kostanjeviško.

Potreben je torej tehten premislek. Skozi stoletja so se izoblikovali temeljni zemljepisni pojmi tako skozi upravno in veliko bolj skozi demogeografsko oblikovanje prostora jugovzhodno od Ljubljane. Novim in gospodarsko pomembnim območjem ne gre zanikati pravice do določene samostojnosti. Pa vendar ta samostojnost ne sme segati tudi bolj ali manj globoko v širši prostor, v zaledje. Njihovo poimenovanje bi torej moralno temeljiti na izvirnih zgodovinskih in geografskih imenih tudi tega zaledja, sočasno pa jasno opredeljevati prostor gospodarske pomembnosti področja. Če bi se potrudili spoštovati sporocilo slovenskega poimenovanja pokrajin, bi se v potrebi po novih imenih našle ustreznje rešitve. Če ima Hrvaška starodavno Posavino, bi bilo najbrž smotrnejše, da se to zemljepisno ime ne ponavlja na Slovenskem. Morda bi bila sprejemljivejša sestavljena imena. Bilo bi tudi koristno, če bi organizirali neko slovensko obliko t.i. "brain storming-a" ali "zbiranja nenavadnih predlogov", ki bi navrglo sprejemljivejše ideje za imena. Ohranjeni gre torej tudi ime te naše stare Dolenjske, saj je ohranjanje tradicij danes v svetu velika vrednota in bi morala biti to tudi za nas. Umesten pa je tudi razmislek o tem, da se krajevne skupnosti, ki se ne čutijo pripadnice Posavja, osamosvojijo in kot občine vključujejo v druge možne prihodnje regije, ki bodo bolj zavoljale njihovo demogeografsko in zgodovinsko pripadnost ter morda tudi druge interese.

Viri so na voljo pri piscu Dr. FRANC BUČAR

zemljepisna pojma in nekaj tudi upravne enote (okraji, deželi) Štajerska in Dolenjska na omenjenih področjih začele zoževati proti središču Dolenjske, Novemu mestu, in severno proti Celju. To dokazuje knjiga z naslovom "Dolenjska-Bela krajina" (1995) v zbirki Slovenija total Pomurske založbe, v kateri se Dolenjska konča z vzhodnimi mejami občin Šentjernej, Škocjan, Mokronog in Trebnje, medtem ko se druga področja Dolenjske vzhodno in severno od teh občin zemljepisno in upravno prikazujejo v drugi knjigi zbirke z naslovoma Posavje in Zasavje.

Z razvojem se pojavljajo torej druga imena, ki drugača kot doslej označujejo območja ob Savi in Krki. Najprej se je z njimi označeval določen gospodarski prostor in predvidoma bo v prihodnji tudi regija. Za vse širši prostor ob spodnji Savi se torej uveljavlja nov gospodarski, industrijski, prometni in zemljepisni pojem in ime (Spodnje) Posavje ter pridevnik posavski (posavske občine, posavski regija, posavski energetski bazen idr.). K temu prostoru se prištevajo občinska središča Krško, Brežice in Sevnica z okoliškimi krajevimi skupnostmi. Med drugimi kraji se tako pri Posavju prišteva tudi Kostanjevica, ker je pa vključena v "posavsko" občino Krško. Ugotavljamo, da je mesto Kostanjevica na Krki in krajevna skupnost s tem imenom še zmerom v okviru tradicionalne zemljepisne in pokrajinskega pojma Dolenjska, da je naravno središče Krške kotline, da je njeno ime Kostanjevica na Dolenjskem ali Kostanjevica na Krki v Posavju! Podoben nesmisel bi bilo ime posavsko Krško polje ipd. So tudi ustanove, ki se imajo za dolenske in pokrivajo Kostanjevico ter tudi Krško, Brežice in Sevnico. Za imena, za katera se zanesljivo ve, kaj označujejo, niso potrebne nobene zamenjave imen in pojmov. Najtehnejši razlog, da ne pozabimo na Dolenjsko v njenem polnem obsegu, pa je, da je glavna, največja in najlepša reka tega področja Krka, ki je sočasno največja izključno slovenska reka. Ta je, najmanj kar lahko rečemo, tudi simbol Dolenjske, čeprav bi morala biti kot največja v celoti slovenske reke tudi simbol države.</

OD AGROSERVISA DO REVOZA

Kako je tovarna prenapolnila Novo mesto

Prostor novomeškega Revoza s svojimi za Novo mesto megalomanskimi stavbami povzroča mestu številne probleme, predvsem z vidika snovanja kvalitetnega, učinkovitega prostorskega razvoja mesta in zagotavljanja prijetnega in zdravega življenjskega okolja mesta, še posebno pa sosedom tovarne. Rast te avtomobilske tovarne je bila hitra, presenetljiva, vendar ne tako zelo, da bi ne mogla biti bolj kontrolirana. Kako se določene gospodarske odločitve, ki so omenjene v tekstu, izkazujejo v prostoru, njegovem zapolnjevanju, pa pove enostaven grafični prikaz prostorskega razvoja tovarne avtomobilov v Novem mestu. Kako je torej šlo?

Leta 1954 sta bili ustanovljeni podjetji Agroservis (popravilo kmetijskih strojev...) in Motomontaža (montaža gospodarskih dostavnih vozil DKW - Auto Union), ki sta se kmalu združili in nekoliko kasneje preimenovali v IMV. Tovarno je najprej kratke čas vodil Franjo Bulc z Mirne, nekdanji partizan, že dobro leto kasneje pa je za celih 26 let vodstvo prevzel Jurij Levičnik, doma iz Drče pri Šentjerneju, ki ga nekateri slavijo, ker je postavljal dolgo časa uspešno vodil avtomobilsko tovarno, drugi pa bi ga nrajajo že tedaj utopili v žlici vode.

Nekoliko zrelejši meščani se zagotovo spominjajo teh skromnih začetkov razvoja novomeške avtomobilske tovarne ob sedanji Kandijski cesti slabu desetletje po osvoboditvi. Pri mlekarni, ki je imela tam svoj prostor, so zgradili mehanično in montažno dvorano ter upravno poslopje s trgovino in črpalko za tekoče gorivo, kjer si je slučilo kruh 34 ljudi. Objekti so zasedli le neznaten košček tedaj še obrobnega mestnega prostora. Naokrog so se še pasle krave in nihče niti slutil ni, da bodo morale one ali njihove potomke dokaj kmalu muliti travo kje drugje.

Slavni imevejek kombi

Ključni čas bodočega razvoja tovarne in s tem tudi mestnega prostora je bil že kar čas konca petdesetih let, ko so IMV-jevi inženirji pod vodstvom inž. Martina Severja začeli snovati avto, ki je iz majhnih delavnic ščasoma ustvaril orjaške industrijske stavbe. Snavali so slavni sivo-modri kombi, oblikovalski in konstruktorski dosežek časa, prvi pravi "jugo" avto in nedvomno edini resnični avtomobilski posel stoletja nekdanje Jugoslavije. Kombi, prvi jugoslovanski avtomobilski izvozni artikel na zahod Evrope, pa je "žal" že spočetka postal izredno popularen in želen v Jugoslaviji in tujini, tako da ni preostalo drugač kot etapno, v skladu z razpoložljivimi možnostmi, še nadalje povečevati proizvodnjo. Tedaj je to pomenilo predvsem graditi, širiti prostore.

Uspel kombija je bil dobra osnova za začetek proizvajanja avtomobilskih prikolic, imenovanih Adria, ki so bile že v osnovi zastavljene pod imperativom pridobivanja deviznih sredstev in tudi zato v kritnih časih gonilo, motor avtomobilskega programa, ki je imel občasno probleme z uvažanjem določenih sestavnih delov za avtomobile.

Priklice (najprej Adria 375), ki so jih začeli delati leta 1965, so bile torej naslednji popoln zadelek v črno novomeške tovarne IMV. Bolj v črno gotovo ni bilo moč zadeti. Črnilo pa se je tudi pred očmi urbanistov, ki so vedno znali videti daleč naprej v čas. Tedaj so, zvezanih rok, ugledali probleme.

Zaradi uspeha kombija in prikolic, s slednjim je postal IMV kmalu največji proizvajalec prikolic v Evropi, so konec šestdesetih let, ko se začne tudi kratko sodelovanje z britanskim BLMC (Austin), v Novem mestu zgradili prvi del novega proizvodnega obrata, kamor so preselili montažo dostavnih vozil, v starem delu pa so zato lahko povečali proizvodnjo prikolic.

Poroka z Renaultom

Sodelovanje z BLMC je bila le kratka ljubezenska avantura, ki se je končala s travmatičnim obdobjem za tovarno. Toda ženinov ni bilo treba ravno siliti peti podokane mladi Novomeščanki. Zaroka in poroka, kasneje pa celo prevlada v hiši, ki se čuti celo kot nasilje za štirimi stenami, je uspeila šarmantnemu Francozu z imenom Renault, ki se z ljubljanskima tovarnama Cosmos in Litostroju ni ujel.

Jugoslavija je bila v začetku sedemdesetih let zelo zanimivo avtomobilsko tržišče, bila so to leta začetkov motorizacije države, prodaja avtomobilov je hitro rastla, kot sveže žemljice pa so se prodajali predvsem manjši in cenejši avtomobili. R-4 je bil zato več kot primeren. Prva katrca je v Novem mestu privekala na dan 13.2.1973 (pred 25 leti!), kasneje pa so proizvedli tudi mnoge druge modele: R-12, R-16, R-18, pomembnejša pa sta poleg R-4 predvsem R-5 in clio.

Z začetkom sodelovanja IMV-ja z Renaultom so se tvorcem in prisklednikom tega gospodarskega čudeža povečali tudi appetiti. "Miza" je bila premajhna. Večjo so si zagotovili z urbanističnim načrtom leta 1973, ki je dokončno ustoličil tovarno na prostoru ob Gotni vasi, že nekako sredi mesta. Zazidalno območje je bilo (in je še vedno) precejšnje. Na vzhodni strani je potekalo ob sedanji Karlovški cesti do mostu čez Težko vodo v Gotni vasi, na jugu in zahodu ob potoku Težka voda, nato na severni strani ob Skalickijevi in Gubčevi ulici oz. za Božjim grobom na Grmu (seveda so prekinili potek Trdinove ulice), ob sedanji Mušičevi in naprej ob Kandijski cesti vse do križišča v Žabji vasi.

Bilo je to svojih 73 hektarjev zemljišča, znotraj katerega se je znašel tudi grmski grad, ki so ga z leti dobra razvrednotili. Vsekakor je 73 hektarjev zemlje, namenjenih razvoju tovarne, že samo po sebi ogromen prostor za mesto, kot je Novo mesto, sploh pa na takšni lokaciji. To je sicer prostor, kjer si je znova novomeški arhitekt prof. Marjan Mušič zamislil naselje prosto stojecih enodružinskih hiš. Ni bil uslušan. Verjetno je bil preveč "pogumen in vizionarški".

Razvoj tovarne diktira urbanizem

Urbanistični načrt je bil seveda nič drugega kot v skladu oziroma podrejen načrtom razvoja tovarne, ki pa niso bili nič drugega kot megalomansi. Srednjoročni program razvoja tovarne med leti 1976 in 1980, ki je bil kasneje - kaj bi drugega - nekoliko popravljen, vključen pa tudi v srednjoročni razvojni okvir razvoja SR Slovenije, je predvideval, da bo tovarna IMV leta 1980 proizvedla že kar 150.000 avtomobilov (še danes jih Revoz ne izdelava niti 100.000 letno) in 50.000 prikolic letno, zrazen pa še 5.200 dostavnih vozil. Večino seveda v Novem mestu.

Leta 1976 so, kot zanimivost, izdelali le 25.000 avtomobilov, 14.000 prikolic in 3.100 dostavnih vozil letno. Predstavljalje si torej potrebo prostorsko povečanje tovarne! Tehnologija gor ali dol. Če omenim še, da so leta 1985 želeli izdelati že kar 250.000 vozil, potem povem dovolj o ne ravno skromnih načrtih.

Za izpolnitve načrtovanega so seveda potrebovali tudi večje število novih delavcev. Predvidevali so, da bi do leta 1980 zapošlivali že okrog 12.000 delavcev, kar je bilo približno še enkrat toliko kot je bilo zaposlenih v času snovanja omenjenih planov. Večina naj bi delela seveda v Novem mestu, nekaj pa tudi v ostalih tovarnah IMV-ja v Belgiji, Brežicah, Črnomlju, Šentjerneju, Šmarjeti, Belenu manastirju, na Mirni, v Semiču, Suhorju, kasneje pa tudi v Adleščicah. Dobiti toliko nove delovne sile pa je že bil eden izmed težje rešljivih problemov. To, da so iz mnogih kmetov z nekaj dopolnilne izobrazbe naredili

delavce za tekočim trakom, ki so namesto krompirja v zemljo sadili vijke v matice, je bila stalna praksa. Vendar tedaj že to ni bilo več mogoče. Kmetov je bilo enostavno premalo. Nihče pa ni bil pretirano naklonjen uvažanju delavcev iz drugih jugoslovanskih republik.

Samskih blokov ni bilo

Tudi spremljajoča stanovanjska gradnja, ki naj bi rastla vzporedno z rastjo tovarne in zagotovila dotok primernih kadrov, je vseskozi več kot šepala: čeravno so delavci v ta namen odvajali lep del svojih plač (9 %), več, kot je bilo zakonsko določeno (6 %). Nekaj delavcem so sicer našli streho nad glavo v blokih na sedanji Kandijski ter leta 1980 na Žibertovem hribu s sredstvi delovne organizacije za določene kadre zgradili še 93 stanovanj v vrstnih blokih (sprva so bile za gradnjo predvidene vrstne hiše). Toda to je bilo navkljub nekaj podelenim stanovanjskim kreditom poleg zdalč premalo. Predvsem je pri manjkovalo stanovanj za navadne delavce. Zanje so sicer predvidevali izgradnjo samskih blokov za 500 stanovalcev. Toda ostalo je pri predvidevanjih. Krvcev je bilo mnogo: pomanjkanje prostorske dokumentacije, problemi pri pridobivanju zemljišč, mučni postopki pridobivanja gradbenega dovoljenja, neusklenjenost zakonov in raznih predpisov, težave

mom slavili še posebno veliko delovno zmago. Postavili so industrijski železnički tir z nakladalno-razkladalnimi objekti, zaradi katerega so nad potokom Težka voda zgradili tudi 580 metrov dolg železnički viadukt, ki je onečastil še tisto, kar je poprepj ponujal pogled na zasnovo nekdanje vasi Smihel s cerkvijo in samostanom kot poudarkom. Seveda pa je po drugi strani, železnicu prinesla tudi nekaj dobrega. Primerno je razbremena nekatere novomeške ceste prometnice, ki so bile dotedaj večkrat prekrite z vozili, prihajajočimi iz tovarne in s sevnimi deli za tovarno IMV, ki pa je s pomočjo železnice tudi nekoliko zmanjšala produkcijske stroške, ter malček omiliла problem prevoza delavcev na delo, saj se jih je 2.000 - 3.000 dnevno vozilo na delo iz oddaljenih krajev. V osmdesetih letih je dobil IMV v Žabji vasi tudi sodobno avtobusno postajo s 24 parkirnimi mesti.

Vse skupaj pa je vseeno počasi prinašalo čas, ki je odkrival, da je šlo v primeru IMV-ja od neke točke dalje bolj ali manj za trojanskega konja. Začenjal se je dolgotrajna agonija novomeške tovarne in njenih delavcev. Počasi so odstavili oz. prestavili direktorja Jurija Levičnika, postavljali in odstavljali začasne, bolj ali manj kolektivne poslovodne organe, sanirali, odpuščali delavce (najvišje število zaposlenih v IMV-ju je bilo okrog 7.000, danes jih je le

še dobrih 2.000!?)... Novomeščani pa smo seveda sredi mesta ostali s trojanskim konjem v obliki armiranobetonih tovarniških zidov, ki so jih gradili v času velikih načrtov.

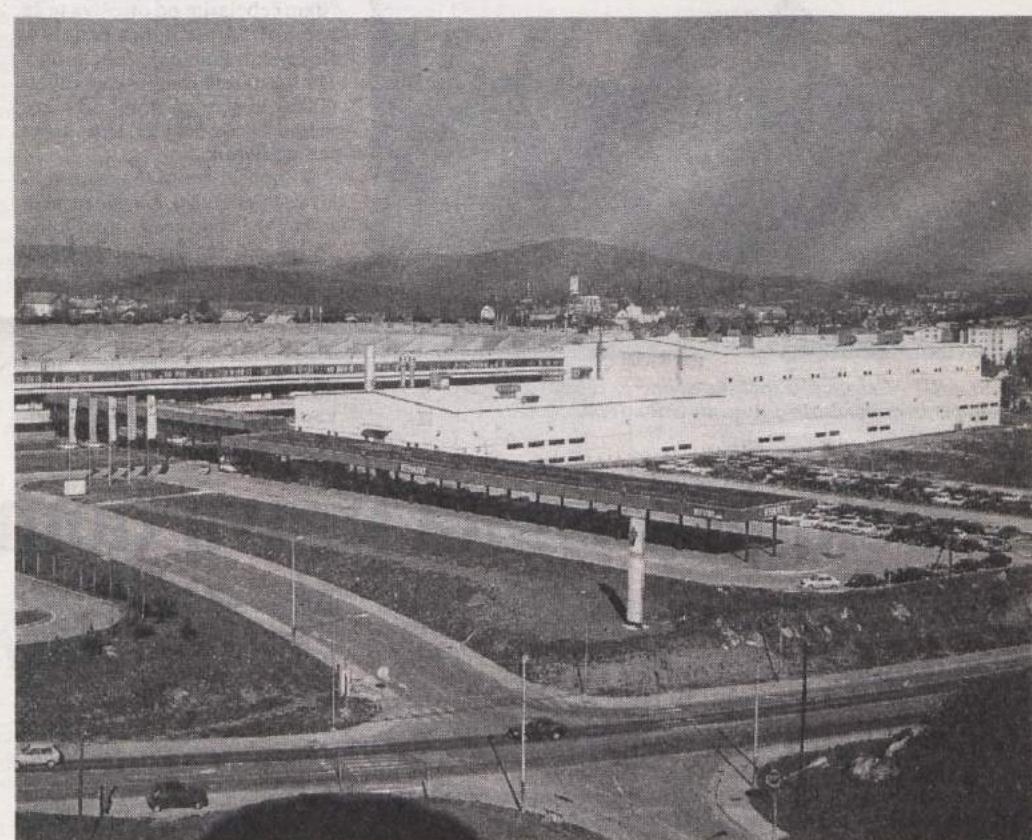
Revoz pred novimi investicijami in širtvami

Sarmantni Franco se je v težkih osemdesetih letih ubranil pošnookih in balkanskih podoknjarjev in se odločil v hiši napraviti tako ali drugače red. Nekatere je zbolelo bolj, druge manj, tretji zopet nič. Zakonca se sedaj pišeta Revoz. Konec osemdesetih začetna v Novem mestu "klorirati" R-5, zato leta 1989 zgradita tudi novo tovarniško halo (126 x 62 m), kasneje pa dobita še "kloone" clia, ki so mu in zadnjih dneh nekoliko spremenili DNK.

Tovarna je sedaj pred naslednjimi predvidenimi investicijami: med ostalim nameravajo širiti lajnico ob Belokranjski cesti, razširiti montažno halo, energetiske objekte, rekonstruirati uvoze v tovarno... Kako bodo te novosti sprejeli meščani, sosedje tovarne in mestni svetniki, pa je že zgodba za kdaj drugič.

TOMAŽ LEVIČAR

DOLENJSKI LIST
vaš četrtek prijatelj

na prehodu v obdobje družbeno usmerjene gradnje...

Kot je bila v tistih časih nekakšna navada, ni šlo nikoli nič po načrtih. Morda še dobro, da ne. Že sredi zastavljene "petletke" so načrte nekoliko ublažili. Leta 1980 naj bi po prirejenih načrtih naredili "le" 100.000 avtomobilov in 36.000 prikolic. Izkazalo se je, da so bile tudi te številke precej smelo zastavljene. Situacijo pa so po dodatno zapletli: svetovna naftna kriza ter jugoslovanske gospodarske peripetije, ki so med drugim zamrzile ceno avtomobilom, ne pa tudi repromaterialom, potrebnem za njihovo izdelavo; problemi so bili s kooperanti, ki so videli v vsem skupaj le svoj lastni kratkoročni interes, nekateri pa celo niso mogli slediti tempu ne s kvaliteto ne s kvantiteto; spremenila se je tudi kreditna politika bank do kupcev avtomobilov. Vse skupaj pa je dodatno komplikiralo uvajanje novega sistema družbenoekonomskih odnosov v skladu z ustawo in zakonom o združenem delu.

Bodi tako ali drugače, s plani so se začela leta pospešene gradnje proizvodnih prostorov. Zidal se je na veliko, zid za zidom, po vrhu pa še streha. Leta 1980, nekaj dni pred smrtno tovariša Tita, pa so v IMV-ju s primernim rompompo-

POTOVANJE V JUGOSLAVIJO

Vojaki kot cestni roparji

Ko so pred leti na Hrvaškem še grmeli kanoni, nekdanja Cesta Bratstva in enotnosti pa je bila zaradi tega zaprta, je bilo potovanje v ZR Jugoslavijo najbolj varno čez Madžarsko. Tudi dve leti po odprtju prometne žile med Zagrebom in Beogradom poteka avtobusni prevoz še naprej čez Madžarsko, čeprav dvakrat na teden iz Ljubljane do sotočja Save in Donave odpelje tudi naravnost. Vmes se je na mejah nekaj tudi spremenilo, najbolj pomembno je, da praviloma za avtobuse in osebne avtomobile ni več dolge čakalne dobe, za kar, občasno sicer, poskrbijo Madžari.

Z avtobusu se vozi vedno več dvojnih državljanov, torej takih, ki imajo s seboj slovenski in jugoslovanski potni list. Če so bili pred dvema letoma obmejni jugoslovanski organi zelo pozorni na pečate v potnih listih, jih sedaj radi prezrejo. Tudi Madžari več ne "tolčejo" po njih. Obvezno, tako kot slovenska policija pri vhodu v državo, pa jih zaradi ponarejenih kon-

MILAN GLAVONJIĆ

DEVETDESETLETNICA TOPLIŠKEGA ČEBELARSTVA

Blagovna znamka - med hojevec?

Pred kratkim je Čebelarsko društvo Straža - Dolenjske Toplice pravilo proslavo ob 90-letnici obstoja. Vresnici so predhodnico sedanega društva Čebelarsko podružnico Toplice ustanovili že leta 1906, vendar so topliški čebelarji s proslavo visokega jubileja malo zamudili. Je bila pa zato bolj slovesna in bogata, saj so v osnovni šoli v Dolenjskih Toplicah pripravili veliko čebelarsko razstavo, na kateri so pokazali vse od starih panjev, poslikanih panjskih končnic in starega čebelarskega orodja do dokumentov in slik, ki govorijo o dolgi zgodovini čebelarstva na Slovenskem in v topliški dolini še posebej. Ob tej priložnosti je izsel zanimiv zbornik "90 let Čebelarskega društva Straža - Dolenjska Toplice", v katerem je 20 prispevkov devetih avtorjev; zbornik ima 42 strani, v njem je 36 fotografij, uredil ga je Andrej Hudoklin, oblikoval pa Marko Pršina.

Na razstavi je veliko zanimanje vzbudil razstavljeni starinski voz za prevoz čebel na pašo, ki ga je iz različnih delov sestavil in restavril sedanji predsednik društva Avgust Gril. Na tem vozu so namešcene posebne lege, ki so blažile sunke pri prevozu čebel, izdelane in prirejene pa so tako, da so panje naložili v skladovnico. Na vozju je 32 starih panjev, kranjičev, s polikanimi končnicami. Kranjiče so dobili pri svojih članih Av-

gusta in Francu Samidi, Ludviku Bučarju, Rudolfu Kapšu in Avgstu Poglajnu. Na takem vozu so bili tudi lovenci za roje, ki so bili med čebelarji, ki so čebelarili na roje, posebej priljubljeni. Obnovljeni voz ima tudi stare svetilke, "lehterne", in zvončke, opremo, ki je bila v prejšnjih časih obvezna za voz za prevažanje čebel.

Kranjsko čebelarsko društvo je bilo ustanovljeno leta 1873, topliška podružnica pa, kot rečeno, 1906 in to je bila prva podružnica na Dolenjskem. Za njeno ustanovitev sta najzaslužnejša vsestransko razgledana in zagnana učitelja Martin Matko in Dragotin Gregorc, ki sta že leta 1905 v Toplicah, kot se je kraj takrat imenoval, ustanovila Bralno in pevsko društvo Toplice, leto zatem pa v društvo povezala čebelarje. Ob koncu prve svetovne vojne je Gregorc, po katerem se danes v Dolenjskih Toplicah imenuje ulica, spodbudil tudi ustanovitev Sokola.

O ustanovitvi topliške čebelarske podružnice je pisal tudi Slovenski čebelar, ki je "čebelarski shod 29. aprila v Toplicah na Dolenjskem v gostilni pri Sitarju" najprej napovedal, v naslednjem številki pa prinesel novico, da je k društvu pristopilo 30 članov. Društvo je zaživelino in že leto po ustanovitvi je topliška podružni-

ca, kot piše v časopisu, "na lastne stroške ustanovila opazovalno postajo". Najverjetnej je jo urenil Martin Matko v vzorno urejenem šolskem čebelnjakom, ki je stal ob šoli vse do konca druge svetovne vojne. Tudi sedanje društvo je

Avgust Gril

postavilo čebelnjak pri topliški šoli, drugačna imajo pripravljene za šolo v Vavti vasi in na obeh šolah čebelarji vodijo tudi čebelarske krožke.

V šestdesetih letih so se topliškim čebelarjem pridružili posamezni čebelarji iz Straže in Vavte vasi in leta 1988 so ustanovili sedanje Čebelarsko društvo Straža - Dolenjske Toplice. Danes društvo šteje okoli 50 članov, od lani je njegov predsednik Avgust Gril, domačin iz Kočevskih Poljan. "Sam čebelarim od otroštva in že več kot 55 let imam čebole v Kočevskih Poljanah; čebelarim v 110 let starjem rodbinskem čebelnaku, ki sem ga dobil od stare mame," pove čebelar, sicer uspešen podjetnik.

V topliški dolini so včasih veliko več čebelarili. "V Kočevskih Poljanah je bilo pred drugo vojno 28 hiš, od tega so pri 22 imeli čebelnjak," se spominja. Sicer pa je bil včasih v teh krajih med edino sladilo; hranili so ga v sodih, zajemali z aluminijastimi žlicami in ga pozimi s sekiro sekali. Tu je bilo znano reklo: "Čebole pivo ne bi imele, bi bilo več čebel-

jakov kot svinjakov." Znani kovač Šmalec iz Podturna, ki je koval najboljše lege za prevoz panjev z vozom, je bil sam vnet čebelar in je imel tudi po 100 panjev kranjičev. Čebelaril je na roje in je lovil tudi po 10 rojev naenkrat.

Čebelarstvo v teh krajih ni postal industrija kot marsikje druge in ni čebelarja, ki bi imel več kot 100 panjev. Imajo pa ti čebelarji veliko prednost, da čebelarji pod Kočevskim Rogom. Danes je zaradi sodobnega kmetovanja in splošnega onesnaženja vse manj pasišč, s katerih je moč dobiti res kakovstne in zdrave čebelje pridelke. Tukaj pa prostrani gozdovi, hoja, hrast, smreka in kostanj dajejo med prvorstne kakovosti. "Gozdna raznovrstnost, travniki, zaraščajoče se kmetijske površine, kjer se pasejo naše čebole, vse to daje čebeljam pridelkom poseben okus in značilno aroma, kar pravi ljubitelji medu še posebej cenijo," pravi Gril.

"Posebnost pa je popolnoma čist hojevec med - hojevec, najbolj cenjen med sploh, ki ga obobil medenje čebelarji v okolici Dolenjskih Toplic točimo na najnižjem hojevem rastišču v Evropi - na nadmorski višini 180 m. Ko hoja obilno zamedi, se ob ugodnih vremenskih razmerah medenje počasi pomika v višje predele Kočevskega Roga vse do vrha na 1.100 m. Tako medenje lahko traja tudi dva meseca in več in ob takem izdatnem medenju lahko ena sama čebelja družina nabere 80 kg medu in več," pravi Gril. Najbolj medeno leto je bilo mened 1957, ko je, kot pravijo starci čebelarji, medil vsak štor.

Zato si straški in topliški čebelarji in njihov predsednik še posebej prizadevajo, da bi ta sloviti hojevec in druge kakovostne čebelje pridelke prodajali pod svojo blagovno znamko, saj bi jih tako lahko tudi bolj vnovčili; človek, ki bi te pridelke kupil, bi vedel, da gre res za prvorosten, edinstven med, in bi bil zanji tudi pripravljen več plačati. Isto velja za cvetni prah in propolis.

A. BARTELJ

NAŠE KORENINE

Alojz Kapelar in blokhaus

"Tudi tokrat ne bo šlo brez vojne," ugotavljam, ko se po ozki ovinkasti cesti spuščam z Malega Trna proti Krškemu. Vasica Mali Trn ždi namreč visoko na enem od zaobljenih, od vetrov bičanih hribov med reko Savo in Krko. Kjerkoli se pogovaraš s starejšim človekom, prej ali slej naletiš na boleče rane, ki so se v tem stoletju globoko zažrle v dušo našega človeka. In tako se ponavljaj iz razgovora v razgovor, iz kraja v kraj, kamorkoli v tej naši mali in lepi domovini stopi noga. Ne zato, ker bi ljudje tako radi govorili o njej, ne zato, ker bi jaz tako rad pisal o njej, ampak zato, ker se ji ne da izogniti, če hočeš stvari globlje razumeti in jih čimborj verodostojno opisati.

Kot rečeno, rodila se je tu na Malem Trnu, pa ta hiška, v kateri živi njen oče, ni njena rojstna hiša niti svoje nove, ki stoji poleg, ni postavila na njeno mesto. Tam, kjer je nekoč stala njena rojstna hiša, se danes bohoti blokhaus. Zgodba pa je takale.

Ko je odraščala druga generacija Kapelarjev, je že spet grmelo na evropskih bojiščih. Tudi Alojza Kapelarja je vpolklkal, tokrat ne avstrijski cesar, kot njegovega očeta, ampak srbski kralj. Tam pri Litiji ga je doletela vest o razpadu, pa jo je kar poprek po bližnjici preko Kuma peš mahnil domov. A vojni se ni mogel izogniti. Tudi sem na Mali Trn je stegnila svoje love. Kot kuga se je med ljudmi razširila vest: selili nas bodo. In nato so prišli tovorjaniki. Marija se medlo spomnila tistega dne. Nič ni pomagalo moledovanje, nič otroški jok. Le najnajnejše so lahko vzeli s sabo, živila in drugo premoženje, vse je ostalo za njimi. Lemat je vzela s sabo pod srcem skrito dragocenost, s katerim jih je presenetila v pregnanstvu v Nemčiji. Tam se je rodila najmlajša sestrica Štefka.

Taborišče Weingarten v Ravensburgu je sprejelo vse prebivalce Malega Trna in okoliških vasi. Tu jih je mučilo veliko domotožje in negotovost. Alojzova brata Janez in Jože sta še pred vojno odšla rudarit v Beli. Ostala sta na svobodi in sta se lahko gibala naokoli. "Vaša hiša je podrtta. Tam so zdaj Kočevarji zgradili svoj blokhaus," je povedal Janez, ko se je po obisku domačih krajev oglašil v taborišču. Vesti so bile slabe, a po štirih letih, ko so se nemške sanje sesule, so vsaj vedeli, kaj jih čaka vrh tega pomladnogodetega hribovja. Blokhaus je še stal in tri družine iz vasi so tam doblej začasen dom. Med njimi je bil tudi Alojz, ki je bil prisiljen spet graditi vse od začetka. Zdaj, dobre petdeset let pozneje, ima že sedem vnučkov in pet pravnukov.

Na grebenu se zimske sape zaganjajo v vozilo, da se kar zible. "Kar dajte, že hujši viharji so brili tod, pa smo pognali korenine samo še globlje!" si mislim, ko se spuščam v dolino.

TONE JAKŠE

ČEBELARJI - Čebelarji iz topliške doline se večkrat zberejo pri prizdevnem predsedniku društva Avgustu Grilu. (Foto: A. B.)

Čebela je postala prava domača žival

"Čebelje paše so bile v preteklem letu različne, v povprečju na našem območju kar normalne, čeprav slabše kot prejšnja leta. Pri nekaterih čebelarjih je bila kostanjeva paša skoraj nadpovprečna, mnogo slabše je bilo v drugih predelih Slovenije," je poudaril predsednik Čebelarskega društva (CD) Sevnica Janez Levstik na zadnjem rednem letnem in hkrati volitvenem občnem zboru CD Sevnica v poročilu o delu društva v letu 1997, na katerem je bil znova izvoljen za predsednika za naslednja 4 leta.

Po Levstikovih besedah so se maloprodajne cene medu na domovih gibale med 500 do 700 tolarjev za kilogram, medtem ko so ga gorenjski čebelarji prodajali tudi po 1000 tolarjev. Po tej ceni naj bi letos prodajali nekatere vrste medu tudi sevniški in drugi posavski čebelarji, najnižja maloprodajna cena medu pa bo 700 tolarjev. Skušali se bodo približati informativnim cenam na ljubljanski tržnici, ki jih objavljujejo v Slovenskem čebelarju. Večje zaloge medu so sevniški čebelarji že razprodali. Kot so si zastavili v letosnjem programu delu, še vedno ostaja naloga vseh čebelarjev, ki prodajajo med na drobno ali pa ga podarjajo, da poskrbijo, da bo med v čistih kozarcih in pokrovčkih in identifikacijsko nalepko. Zavedajo se, da bodo morali nasplošno vlagati v embalažo in opremo. Pri kartonažirjih se bodo skušali dogovoriti za ustrezno oblikovanje kartonov embalaž. Društvo bo izdelalo tudi reklamno prodajno stojnico, čebelarji bodo sodelovali v akciji za pridelavo najboljšega medu, njihovo sodelovanje na izbirnih tekmovanjih pa bo sofinanciralo društvo.

Seve je stalna naloga čebelarjev

tudi sajenje in sejanje medovitega rastlinja, da o nenehni skrbi za strokovno izobraževanje niti ne govorimo posebej. Ravn slednje pa prispeva tudi k učinkovitemu zdravstvenemu varstvu čebel. Napadi varo so vse hujši. Kot je povedal predsednik komisije za zdravstveno varstvo čebel Alojz Flajs, so pokazali rezultati testiranja prisotnosti varoje z bayvarom, da je to zdravilo zoper varojo še vedno učinkovito. Dr. vet. med. Anita Vraničar z oddelka za zdravstveno varstvo čebel pri Veterinarskem zavodu Slovenije, ki ima na skrbi to območje, je s pomočjo diapozitivov pokazala uspešnost čeških čebelarjev pri zatiranju varoje. S sabo pa je prinesla tudi učinkovit preparat za testiranje in zatiranje varoje - hemovar, ki ga izdelujejo v Vršcu v Srbiji.

Lani je CD Sevnica organiziralo nabavo več kot 20 ton cenejšega sladkorja za zimsko krmljenje čebel, nabavili so preparat bayvarol, testirali so plemenske matice, in čeprav so nekoliko manj zavzetno delali z mladimi, so ti dosegli na raznih tekmovanjih nekaj odmevnih rezultatov, za kar

so se posebej zahvalili mentorju Franciju Maroltu. Ta je na svetovnem čebelarskem kongresu v Belgiji predstavil delo z mladimi in svojo že kar znamenito "čebeljno obleko", ki se je kot zanimivost pojavila že v mnogih velikih televizijskih omrežjih, med drugim tudi na CNN. Na razstavi je Čebelarstvo Malči Božnarjev iz Polhogega Gradca dobilo zlato medaljo za najzavirnejšo embalažo za čebelje pridelke.

Sicer pa je lanskoletni svetovni čebelarski kongres, na katerem so se zaledno predstavili slovenski čebelarji, dal veliko priznanje slovenski čebelarski organizaciji, saj ji je zaupal organizacijo svetovnega kongresa in razstave leta 2003. Svetovna čebelarska javnost se še vedno ukvarja z obvladovanjem varoje, kot poglavitnim problemom v čebelarstvu. Predvsem je to pojavo odpornosti varoje na piretroide. "Trenutni dosežki znanosti so usmerjeni k organskim kislinskim in eteričnim pripravkom za oviranje razvoja varoje, učinkovitejših sredstev brez nezaželenih stranskih učinkov pa za zdaj še ni. Pri raziskavi medov so ugotovili, da je med cvetnimi medovi vse več manj, iz česar je možno sklepati, da je v naravi vse več rastlinskih parazitov, ki izločajo sladko tekočino (rastlinske uši, škržati). Poleg tega pa raziskujejo tudi čebelje pretvorbe sladkorjev, kar je še zelo neraziskano področje. Največja tehnična zanimivost razstave ob lanskoletnem svetovnem kongresu je bila elektronska panjska tehnika, povezana z računalnikom za kronografijsko dogradov v čebeljem panju. Prepričan sem, da bo na svetovnem čebelarskem kongresu pri nas še več zanimivosti in koristnih

priopomočkov za uspešno čebelarjenje," je povedal Levstik in dodal: "Čebela je postala domača žival, kot pravi dr. Janez Poklukar, ker ni več sposobna preživeti brez človeka. Brez nje bi, po besedah najvišjih mož svetovne čebelarske organizacije, izginila na stotine rastlinskih vrst, kar pomeni, da je na čebeljih dvojnih odgovornost za ohranitev obstoječih naravnih danosti. Tega se zavedamo in si to štejemo v čast, ob tem pa upamo, da bomo ustrezno deležni tudi spoštovanja našega dela in naših ter čebeljih pridelkov, za katere se le svitajo malo ugodnejši časi. Letos praznujemo slovenski čebelarji 125-letnico naše čebelarske organizacije in 100-letnico izhajanja Slovenskega čebelarja, zato želim, da bi bili tudi kot društvo na naši lokalni skupnosti deležni malo večje finančne pomoči za realizacijo našega programa."

Ker je bil med gosti tokratnega zboru poleg predstavnikov sosednjih čebelarskih društev znova tudi sevniški župan Jože Peterle in ker je v vodstvu društva celo predsednik občinskega sveta Martin Novšak, bodo besede verjetno padle na plodna tla. Kajti sevniški čebelarji marljivo gospodarijo z okrog 1500 panji. Ponosni so, da imajo v svojih vrstah tudi take člane, kakršna sta Alojz in Štefka Flajs, ki sta na mednarodnem sejmu "Sadje 97" v Gornji Radgoni prejela zlato plaketo za kostanjev med in srebrno za cvetlični med. Naprednemu čebelarju Alojzu Flajsu so na zboru izročili še priznanje Antona Janše 2. stopnje. Toda čebelarji potrebujejo poleg moralnih spodbud za svoje delo tudi precej denarjev.

PAVEL PERC

Janez Levstik

DRAGOCENO DOPOLNITO NAŠE ZGODOVINE

Štampiljke OF slovenskega naroda

... Pred nami se je oblikovala azorna podoba, kako sta se slovensko narodnoosvobodilno gibanje in boj od spočetja naprej razvila in kreplila, vse mogočne rast in se razrašala, kako so se v banju in boju spočele ljudska blaz, družba in država, rasle, se blikovale, zorele in dozorevale ter končno pojavile v bivanju slovenskega naroda kot zrele, skoraj polnoma vzpostavljene in oblikovane. Med bojevanjem večine ovenskega naroda za svobodo naroda je zraslo in se razrasenavdno lepo in mogočno dre Slovenia ljudske oblasti, družbe in suverene države.

Ta mozačna podoba, ki se je tako nenavadno pojavila pred ami, je dragocena že sama po sebi, ot izredna, nazorna podoba rojstva slovenske ljudske oblasti, družbe in države. Še posebno je dragocena, ker je obenem neovrgljiva, neizpodna, celostna, istovetno predavitev in potrditev ter nazoren okaz med narodnoosvobodilnim plem rojene izvirne, celostne, vetransko razvjetne, žilave, pristne ovenske družbe, njene vojske, blaz in suverene slovenske ljudce narodne države, ki se je kot taka sdi že svobodno vključila v zvezno razvoj enakopravnih jugoslovenih narodov..."

Besede so iz pregovora, ki ga je svoji lani novembra izšli knjige tampiljke Osvobodilne fronte ovenskega naroda 1941-1945 apisal njen avtor Ignac Gregorčič. Delo je založilo in izdalo društvo piscev zgodovine NOB Slovenije v zbirki Partizanski nizni klub, hkrati pa je 18. knjiga v zbirki Knjižnice OF (in že 13. knjiga zbirki, ki jih ureja Konfederacija za zgodovino pri ZZB in deležencev NOV). Vsebino nove knjige, ki prvič v celoti osvetuje in dopolnjuje pojav izdelanja in uporabe overilnih, poslovnih, opozorilnih, propagandnih in drugih štampiljek, zajema odnosno Gregorčevega dela: delo in dokaz rojstva slovenske družbe, ljudske oblasti in države v obdobju okupacije in narodnoosvobodilnega boja.

Ignac Gregorčič se je lotil dela, ki bi mu bil kos komaj kdo, ki ni najtegne sodeloval v rojevanju

slovenske družbe, ljudske oblasti in države v letih okupacije. Kot diplomirani inženir arhitekture je po ustanovitvi OF sodeloval pri zbiranju privržencev OF med inženirji arhitekti v strokovno skupino v Ljubljani. V pozni jeseni 1942 je vzpostavil Belokranjsko tehniko, aprila 1943 pa je bil premeščen v Kočevski Rog, kjer naj bi vzpostavil dokumentni oddel oz. kemigratijo-klišarno. V ciklostilni tehniki Urška 14 je začel izrezovati štampiljke, katerih so različna vojaška poveljstva, politične organizacije in zaledne oblasti zahtevali vedno več. Tik pred prihodom nemške vojske se je oktobra 1943 umaknil s kočevsko tiskarno v novo partizansko tiskarno na Goteniški Smežnik, v kateri je oblikoval risarski oz. grafični atelje. Nove naloge so na Roga kar deževali in tudi Gregorčiču nalagale čedalje zahtevnejše obveznosti. V vodstvu Centralne tehnike KPS v Starih Zagah je postal pomočnik vodja grafičnega oddelka in zatem vodja centralne kolportažnega oddelka za celotni partizanski tisk. Sredi oktobra 1944 so ga postali v Beograd v Vrhovni štab NOV in POJ.

Spričo izredno razvjetne medvojne dejavnosti je Ignac Gregorčič na bližu spoznal zlasti mnogoč uporabnikov ter načrtno urejeno izdelovanje overilnih štampiljek za razna telesa, nosilce ter izvajalce številnih dejavnosti NO gibanja pod vodstvom OF, tako na nevojaškem kot na vojaškem območju. Overilne štampiljke so

imele v tistem času še poseben značaj in pomen: niso govorile le o svojem lastniku in uporabniku, temveč so hkrati sestavljale izredno obsežen mozaik nastajanja nove slovenske družbe in države. Namen knjige zajame avtor sam z besedami: "Prikazati neposredno, nazorno podobo tega izrednega dogajanja v bojujoči se Evropi je glavni namen dela."

TRIJE ODTISI - Medvojne belokranjske štampiljke

In to njegova knjiga v celoti dosega. Obsežno snov je razdelil na štiri dele, v katerih nazorno pokaže pomen in vlogo predstavitev overilnih znakov: pečata, žiga in posebno overilne štampiljke v sodobnih družbah sploh, posebej pa njenou uporabo v gibanju OF slovenskega naroda v medvojnem družbenem razvoju

DEL DOKUMETOV - Odtisi štampiljek vojaških enot iz 1942: Dolomitski odred, Dolenjski odred, Zapadnodolenjski odred, Belokranjski odred in Kočevski odred

Vas Krava Peč leži v občini Velike Lašče blizu meje z občino Ig. Vena nadmorska višina je 726 m, Turki že skoraj prijeli, sta se vrgli s pečine v globino. Njuna kri je oškropila s krvjo skalovje, zato je vas, ki se je prej imenoval Rožna Dolina, dobila novo ime Krava Peč. To sta mi priповodala 85 letna Justina Rupar in 7 let mlajši Štefan Usenik, oba iz Krave Peči.

Zadnji zobotrebčarji
"V vasi so nekdaj pri vsaki hiši izdelovali suho robo, največ zobotrebce in špine za klobase. Suhorobarstvo pa je v vasi izumrlo, ker izdelkov nimaš kam prodati," pravi Ivan Intihar.

Pri Usenikovih sem našel doma 78 letnega moža Štefana in njego-

vo ženo, ki sta pri mizi ob krušni peči še izdelovala špine. Povedala sta, da tudi pri njih delajo vedno manj špin in zobotrebcev. Pozne se konkurenca strojno izdelovali klinice in špin. V njihovi hiši je še najbolj živahno, saj imajo najmlajša dva vaščana, ki obiskujeta ljubljansko obrtno šolo. Potarnala sta, da mladih v vasi res ni in da je med vaščani kar pet neporočenih starejših fantov, ki živijo sami ali pa z mamo. Zakaj je tako, ne ve nihče natančno.

Trikrat požgana vas

"Med zadnjo svetovno vojno je bila Krava Peč trikrat požgana,"

IVAN INTIHAR:

"Ko sem hodil v solo v Kravu Peči, jo je obiskovalo

nekoč

16 učencev, danes pa ni v vasi ne

šolarja in ne dojenčka."

cerkvice hribu nad njo, kjer je največ vikendov, pa 805 m. Vas je nekdaj štela 26 naseljenih hiš, danes pa tu živi v 10 hišah le še 23 domaćinov. V vasi ni nobenega dojenčka ali osnovnošolca, zato tudi šolski kombi iz Velikih Lašč ne vozi več sem.

Po ljudskih pripovedih je vas

dobili svoje ime začasa Turkov.

Turki so skušali ujeti dve dekle

iz vasi, oni pa sta bežali pred njimi v hrib nad vasi, in ko so ju

zobrebce delajo le še pri Usenikovih, drugi pa so to delo zaradi konkurenco takih strojnih izdelkov popolnoma opustili. (Foto: J. P.)

KNJIŽNA POLICA

Mondena za izvirno slovensko literaturo

Grosupeljska založba Mondena znova preseneča. Na predstaviti šestih svojih novosti je sredi januarja v Ljubljani njen vodja Jean I. Frbežar med drugim povedal: ob lanskem tehtanju, ali naj prenehajo izdajati izvirno slovensko literaturo ali pa naj založba globlje krene v ekologijo, v mladinsko književnost in v nove, izvirne projekte, je zmagalo to drugo. Zato je bila veliko presenečenje njena monografija Svetovi narave, tak je bil drzen "romantič" Ferdinand avtorice Sanje Pregi. V treh mesecih je Mondena izdala 8 novih knjig.

Ivo in Jean Frbežar,

oče in sin v grosupeljski založbi, sta položila pred časnike pogumno načrte: na leto naj bi Mondena izdala 30 do 40 knjig z izvirno slovensko literaturo. Njuna želja: v sodelovanju s 15 evropskimi založbami postati v dveh do treh letih ena izmed osrednjih slovenskih založb. Njuna edina skrb: vsi za preživetje izvirne slovenske literature. Saj jo v Mondeni že zdaj sami financirajo: samo za eno knjigo na leto dobivajo nekaj podpore od ministra za kulturno. Ves zasluge ob lahkotne nove zbirke najboljih šal bodo vlagali v slovenske novosti.

Za novo Antologijo sodobne slovenske poezije z izvirnim naslovom Do grla v mulj vršeno je izbral Gradivo in mu dodal spremno besedo Tadej Čater v Mondenini zbirki Esprit Slovène. Knjiga prinaša izbor iz poezije 27 pesnikov, ki niso niti "spreglédanci" niti prezrti ali sicer zamolčani. "Če je bil nekdo (nekoč) politično

zamolčan, še ne pomeni, da je tudi kakovosten," dodaja T. Čater. Antologija zajema zgolj sodobno pesniško ustvarjalnost pri nas.

Zgodovinsko povest Mladec Dragozžit pisatelja Venceslava Winklerja je Mondena izdala v spomin na čase načih prednikov, a je pomembna tudi danes, ko so upor, boj in preziranje izdajstva ter klečeplažništvu pred tuji znova v ospredju našega žita in bitja. Knjiga je ponatis dela, ki je izšlo kmalu po zadnji vojni in nas spominja na Finžgarjevo delo Pod svobodnim soncem in na Jahnove Bobre. Zato so ponatisnjene tudi zgodovinske pripombe Črtomira A. Šinkovca iz prve izdaje.

Zdenka Žebre je napisala fantazijsko povest za mladino Čudežni svet in nazaj. Odlično domače delo je pospremil s spominčkom iz svojih šentjurških dolenjskih pesnik Tone Pavček, ki nam pove, kako je v rosnih letih sam verjel v čudežno praprot in da se zgodbe pravtne čarownice doživljajo med kresovanjem.

Nova Mondenina zbirka Diunosys je tokrat postregla s svežim kompletem treh srčnih knjižic: zbrala in izdala je Najboljše šale o natakarjih, gotostih in pivoli, učiteljih in učencih ter še najbolj smehne, neokusne in nesramne šale. Kar tisoč jih je in dobro dopolnjuje lanski poznojenski Mondenin prvi kompletni (Najboljše šale o blondinkah, odvetnikih, Mujo in Hasu). Založba obeta tudi najboljše šale o Dolenjcih, saj se njeni delavci krepko štejejo med "prave Dolenjce", delajoče v Grosupljem.

TONE GOŠNIK

SPOMINSKA OBELEŽJA - Ob cesti proti Robu je spomenik nad 30 padlim borcem.

CERKEV SVETEGA LENARTA na hribku nad Kravo Pečjo skriva pod ometom srednjeveške freske, vendar ni denarja, da bi jih odkrili.

v Sloveniji so razbile v težkih in krvavih borbah do 25. do 27. avgusta 1943 na sektorju Krava Peč - Mokre Tomšičeva, Šercerjeva in Gradnikova brigada. Pri plošči je očitno kontrolna točka in žig za pohodnike po potek kurijev in vezistov. Spomenik je v okolici še več. Kravo je bilo postoto v Kravi Peči, zato ni cudno, da je tu ostalo tako malo ljudi. Bo Krava Peč sploh še kdaj Rožna Dolina?

JOŽE PRIMC

APLAVZ NI OBVEZEN Ekološke bombe

Novinarji odkrijejo sode. Preko medijev nam sporčijo, da so v njih nevarni odpadki, strupene snovi, ki pronicajo v zemljo, pridejo v pitno vodo in v naša telesa. Na nepravih mestih so pustili sode neodgovorni iz podjetij, ki nimajo niti za plačo delavcem, kaj šele da bi se šli naravovarstvenike. Sicer pa nas preko televizijskih ekranov stečajni upravitelji potolažijo, da najdeni sodi in snovi v njih sploh niso tako nevarni, kot bi radi prikazali novinarji. Primerno je to, da bo morala najbrž cveni najti država, ki ji ne sme biti vseeno, v kakšnem okolju živijo njeni državljanji. Pa se posebej zdaj ne, ko hočemo na vsak način priti v Evropo, kje, kar zadeva ekologijo, še kako občutljiva. Kot piko na i doda svoje mnenje še kak inšpektor, ki pove, da jih je premalo, inšpektorjev namreč, in da so, milo rečeno, nemočni. Odločbo o odstranitvi nevarnih snovi da že lahko napišejo, a kaj ko se odgovorneži nanjo poživajo.

Ni koliko papirja da je že bilo porabljenega, haska pa nobenega. Slovenija se počasi spreminja v smetišče, sodomenijo, tako imenovane ekološke bombe so enakomerno raztresene po vsej deželi, ne manjka jih niti na Dolenjskem in v Beli krajini. Verjetno vse še niti odkrite niso, a ko bodo, se bo viža ponovila. Nihče ne bo odgovoren, za sanacijo ne bo denarja, stečajni upravitelji bodo še naprej vlekli mastne plače. Minister za okolje pa nič, kot da je to še vedno tisti minister iz Levstikovega Martina Krpana!

TONI GAŠPERIČ

DOLENJSKI LIST

vaš četrtek prijatelj

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 5. II.

SLOVENIJA 1

- 8.10 - 1.40 TELETEKST
- 9.00 ODDAJA ZA OTROKE ŽIVALSKA PRAVLJICE, 5/13
- 9.15 QUASIMODOVE ČAROBNE DOGODIVŠČINE, ris. naniz., 5/26
- 9.45 GRACE NA UDARU, amer. naniz., 21/25
- 10.15 TEDENSKI IZBOR NASH BRIDGES, amer. naniz., 5/14
- 11.05 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
- 11.35 DOGODIVŠČINE Z DIVJEGA ZAHODA, serija, 10/16
- 12.05 GLASBENA ODDAJA
- 13.00 POROČILA
- 13.10 VREMENSKA PANORAMA
- 14.50 TEDENSKI IZBOR NAŠA PESEM
- 15.25 LOJZE, dok. film
- 15.50 OSMI DAN
- 16.20 PRIPRAVLJENI, oddaja o slovenski vojski
- 17.00 OBZORNICK
- 17.30 ODDAJA ZA OTROKE
- 18.20 HUMANISTIKA
- 18.50 PARADA PLESA
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
- 20.05 VRTINEC ROŽ, fran. nadalj., 2/14
- 20.55 TEDIK
- 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT
- 22.45 OH, DR. BEECHING, ang. naniz., 9/9
- 23.20 POLNOČNI KLUB

SLOVENIJA 2

- 8.00 Vremenska panorama - 9.30 Pepa in Pepe, špan. naniz., 19/26 - 10.00 Lov za zakladom, franc. kviz, 5/10 - 16.10 Stoletje ljudstva, serija, 3/10 - 17.30 Trdno v sedlu, naniz., 20/65 - 18.05 Doktor Sylvestre, franc., naniz., 4/12 - 19.00 Kolo srce - 20.00 Šport (smučarski skoki, košarka) - 22.05 Tri barve: bela, franc. film - 23.35 Sestre, amer. naniz., 7/22

KANAL A

- 9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Cannon, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show, ponov. - 13.00 Psi faktor (serija); 3.20 Dok. film: 4.5 Skrta kamera; 4.35 Koncert; 5.35 Uspeh v hrvaškem športu
- 14.25 Forum - 23.35 Nočna premiera: "The Stand", 2.35 Psi faktor (serija); 3.20 Dok. film: 4.5 Skrta kamera; 4.35 Koncert; 5.35 Uspeh v hrvaškem športu

success spol rock, amer. film - 17.30 Pasje življenje, amer. naniz., 5/22 - 18.05 Ženska gre svojo pot, nem. naniz., 12/14 - 19.00 Kolo srce - 19.30 Videoring - 20.00 Tomaž Domicelj - 21.00 Koncert - 21.35 Veliki miti in skrivnosti 20. stol. leta, angl. dok. serija, 12/26 - 22.05 Deževna noc, italij. film - 23.30 Profit, amer. nadalj., 5/8 - 2.00 Nagano - 2.55 Otvoritev ZOI

KANAL A

- 9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Cannon, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show - 13.00 Psi faktor, ponov. - 14.00 Vitez za volanom, naniz. - 15.00 Srečni časi, naniz. - 15.30 Družinske vezi, naniz. - 16.00 Nora hiša, naniz. - 16.30 Cooperjeva družina, naniz. - 17.00 Princ z Bel Aira - 17.30 Sončni zaliv, nadalj. - 18.00 Dobri časi, slabi časi, nadalj. - 18.30 Drzni in lepi, nadalj. - 19.00 Oprah show - 20.00 Film po vaši izbi: Ta čudna znanost; Jezdec škrlatne kadulje: Rivalška dvojčka; Inkovsko zlato - 0.00 Cannon, naniz. - 1.00 Dannyjeve zvezde

VAŠ KANAL

- 14.00 Videostrani - 17.00 Glasbena oddaja - 18.00 Kmetijski razgledi - 18.30 Za uho in oko - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Kontaktina oddaja - 21.00 Novice - 21.30 Glasbena oddaja

HTV 1

- 7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.05 Zimski izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Živinorejec (serija) - 13.15 Santa Barbara (serija) - 14.05 Živa resnica - 14.35 Poslovni klub - 15.10 Program za mlade - 17.00 Hrvatska danes - 18.00 Kolo srce - 18.40 Hrvatska v zrcalu - 19.05 Hrvatska spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Hrvatska in svet - 20.50 Dok. film - 21.30 Pol ure kulture - 22.05 Opazovalnica - 22.35 Čas zarote (dok. serija) - 23.00 Poročila
- 14.25 TV spored - 14.35 Otroci Avstralije (film) - 16.25 Program za mlade - 18.35 Hugo (tv igrica) - 19.00 Županija panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kviz - 20.25 Dosjeji X (serija) - 21.30 Danski film - 23.10 Fatomska dama, film

SOBOTA, 7. II.

SLOVENIJA 1

- 6.25 - 2.15 TELETEKST
- 7.40 OTROŠKI PROGRAM RADOVENDI TAČEK
- 8.00 TABORNIKI IN SKAVTI
- 8.15 MALE SIVE CELICE
- 9.00 TEDI, kont. oddaja
- 9.35 BEG Z JUPITRA, avstral. nadalj., 11/13
- 10.00 OTVORITEV ZOI IZ NAGANA
- 11.35 VARIACIJE ZA VIOLINO
- 11.50 ORKESTRALNA IMPROVIZACIJA
- 12.10 TEDIK
- 13.00 POROČILA
- 13.10 TEDENSKI IZBOR SPREHOD V NARAVO
- 13.25 ZGODE BIZ ŠKOLKE
- 14.30 MOJSTRI JAZZA
- 15.30 KOPRODUKCIJSKI FILM

HTV 1

- 7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro, Hrvatska - 10.05 Zimski izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Živinorejec (serija) - 13.15 Santa Barbara (serija) - 14.05 Živa resnica - 14.35 Poslovni klub - 15.10 Program za mlade - 17.00 Hrvatska danes - 18.00 Kolo srce - 18.40 Hrvatska v zrcalu - 19.05 Hrvatska spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Hrvatska in svet - 20.50 Dok. film - 21.30 Pol ure kulture - 22.05 Opazovalnica - 22.35 Čas zarote (dok. serija) - 23.00 Poročila
- 14.25 TV spored - 14.35 Otroci Avstralije (film) - 16.25 Program za mlade - 18.35 Hugo (tv igrica) - 19.00 Županija panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kviz - 20.25 Dosjeji X (serija) - 21.30 Danski film - 23.10 Fatomska dama, film

PETEK, 6. II.

SLOVENIJA 1

7.40 - 2.00 TELETEKST

8.35 KU-KU, lutkovna igrica

8.50 NARAVA OD BLIZU, nem. dok. naniz., 1/6

9.20 TEDENSKI IZBOR HUMANISTIKA

9.50 PARADA PLESA

10.10 OH, DR. BEECHING, ang. naniz., 9/9

10.45 VRTINEC ROŽ, fran. nadalj., 2/14

12.00 PRIPRAVLJENI, oddaja o slovenski vojski

12.30 LJUDJE IN ZEMLJA

13.00 POROČILA

15.50 ZGODE BIZ ŠKOLKE

16.20 MOSTOVI

17.00 OBZORNICK

17.10 PO SLOVENIJI

17.30 ODDAJA ZA OTROKE

18.20 NOVI RAZISKOVALEC, amer. dok.

serija, 5/13

19.10 RISANKA

19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT

20.05 NAGANO

20.35 STORYVILLE, amer. film

22.35 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT

23.20 NEWYORKŠKA VROČICA, amer. na-

niz., 15/22

23.55 SLOVENSKI JAZZ

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 9.30 Pepa in Pepe, špan. naniz., 20/26 - 10.00 Šport - 15.30 Will

success spol rock, amer. film - 17.30 Pasje življenje, amer. naniz., 5/22 - 18.05 Ženska gre svojo pot, nem. naniz., 12/14 - 19.00 Kolo srce - 19.30 Videoring - 20.00 Tomaž Domicelj - 21.00 Koncert - 21.35 Veliki miti in skrivnosti 20. stol. leta, angl. dok. serija, 12/26 - 22.05 Deževna noc, italij. film - 23.30 Profit, amer. nadalj., 5/8 - 2.00 Nagano - 2.55 Otvoritev ZOI

HTV 2

22.45 Forum - 23.35 Nočna premiera: "The Stand", 2.35 Psi faktor (serija); 3.20 Dok. film: 4.5 Skrta kamera; 4.35 Koncert; 5.35 Uspeh v hrvaškem športu

SLOVENIJA 1

2.35 Forum - 23.35 Nočna premiera: "The Stand", 2.35 Psi faktor (serija); 3.20 Dok. film: 4.5 Skrta kamera; 4.35 Koncert; 5.35 Uspeh v hrvaškem športu

NEDELJA, 8. II.

SLOVENIJA 1

7.55 - 1.30 TELETEKST

8.40 OZARE

8.45 FERDI, ris. serija

9.10 TELERIME

9.15 ZVEZDICA, lut. igrica

9.40 ČAROBNI ŠOLSKI AVTOBUS, ris. naniz., 6/39

10.00 GLASBA ODRAŠČA

11.00 DOGODIVŠČINE Z DIVJEGA ZAHODA, amer. serija, 11/16

11.30 OBZORJE DUHA

12.00 LJUDJE IN ZEMLJA

12.30 POMAGALO SI

13.00 POROČILA

13.30 AMERIŠKI FILM

15.10 PODELITEV PREŠERNOVIH NAGRAD

16.20 PORTRET PREŠERNOVIH NAGRADNE

17.00 OBZORNICK

17.15 PO DOMAČE

18.55 SVECINA

19.10 RISANKA

19.20 LOTO

19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT

19.55 ZRCALO TEDNA

20.10 NAGANO 98

20.40 ZOOM

22.15 INTERVJU

23.10 POROČILA, VREME, ŠPORT

23.30 HARPER, amer. film

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 10.00 Anton the fly-er, dan. film - 11.20 Pomp - 12.05 V vrtincu - 13.00 Šport - 16.30 Nagano - 19.30 Videoring - 20.05 Stoletje ljudstva, angl. dok. serija, 4/10 - 20.50 Napovedniki - 21.00 Alpe Jadran - 21.30 Šport - 22.15 New Orleans, amer. naniz., 5/22

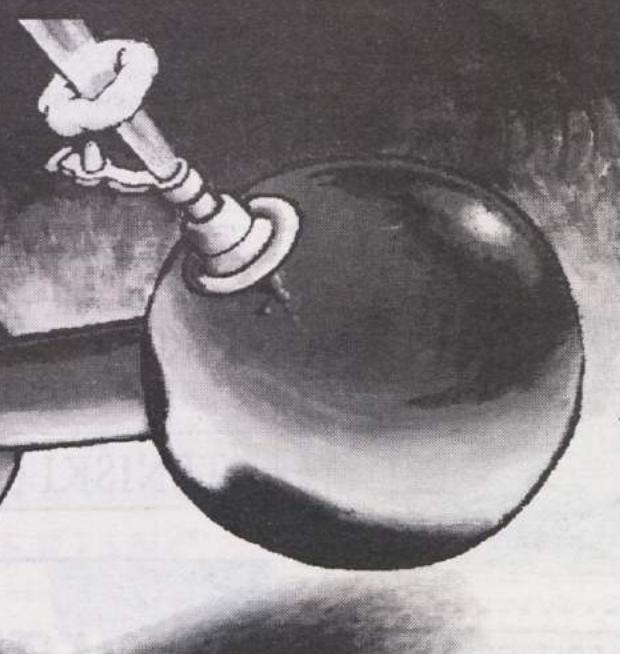
KANAL A

8.30 Kaličko - 9.30 Risanka - 10.00 Mork in Mindy, naniz., 10.30 Divji zahod, naniz., 11.30 Srečni časi, naniz., 12.00 Neverjetni dobermani - 13.30 Dobri časi, slabi časi, ponov. - 15.30 Sončni zaliv, ponov. - 17.30 Oprah show, ponov. - 18.30 Atlantis, ponov. - 19.30 Miza za pet, naniz. - 20.30 Starce in morje, film - 22.00 Petek triajste, naniz. - 23.00 Atlantis, ponov. - 0.00 Cannon, naniz.

VAŠ KANAL

13.00 Videostrani - 16.30 Glasbena oddaja - 17.00 Šport - 18.30 Za uho in oko - 19.0

Puffff...

1. februar je tisti dan, ko boste s posojilom Banke Celje uresničili poslovno odločitev ali si izpolnili skrito željo. Ste vprašali ZAKAJ? V Banki Celje smo za Vas pripravili takšno ponudbo posojil, ki se ji ne morete upreti.
In kaj Vam nudimo? Stanovanje, hiša, zemljišče... vse to Vam je dosegljivo s stanovanjskim posojilom po obrestni meri od $T + 6,25\%$ dalje. Za kolo, avto ali gotovino so pri nas namenska in nenamenska posojila že od $T + 6,5\%$ dalje.
Pravne osebe in zasebniki lahko od 1. februarja dalje najamete kratkoročno posojilo po obrestni meri od $T + 5,5\%$ dalje in dolgoročno posojilo od $T + 7,5\%$ dalje. Če se boste odločili za posojilo za nakup deviz za plačilo v tujino, pa boste dobili posojilo po novi, nižji obrestni meri od $T + 4,9\%$. Naj Vam zaupamo še to, da so nižji tudi stroški najema posojila.
Izračunajte si svoje posojilo tudi na Internetu: <http://www.banka-celje.si>
Ne odlašajte z odločitvijo! Vabimo Vas ne glede na to, če ste že komitent ali pa boste to postali.

So stvari, ki jih lahko ponudi le dobra banka.

formitaS ilustracija B. Matijak

POSEBNI POPUSTI PRI NAKUPU KURILNEGA OLJA

V mesecu februarju je cena kurilnega olja nižja za 1,50 SIT na liter.

• GOTOVINSKO PLAČILO ALI PLAČILO S KARTICO MAGNA

pri nakupu nad 1000 litrov 42,20 SIT/liter
pri nakupu nad 2000 litrov 41,70 SIT/liter

brezplačen prevoz
brezplačen prevoz

• OBROČNO ODPLAČILO PRI NAKUPU NAD 1000 LITROV

v 3 obrokih 43,00 SIT/liter
v 5 obrokih 44,00 SIT/liter

brezplačen prevoz
brezplačen prevoz

• MOŽNOST TELEFONSKEGA NAROČILA IN PLAČILA OB DOSTAVI

• TOČNA DOBAVA NAROČENIH KOLIČIN

• PRAKTIČNO DARILO ZA VSAK NAKUP NAD 2000 LITROV

Podrobnejše informacije dobite na najbližjih Petrolovih skladiščih in bencinskih servisih.

PETROL

ELEKTROKOVINA SERVIS

Trgovsko in storilveno podjetje
Vodovodna 32, p.p.2 Maribor 2107
Tel.: 062/ 3000-600
Fax: 062/ 3000-620
BBS: 062/ 3000-640
[Http://www.shops.si](http://www.shops.si)

RAZPIS

Vabimo k sodelovanju podjetja in samostojne podjetnike, ki se ukvarjajo s prevajanjem in servisiranjem elektromotorjev, črpalk in svetlobne tehnike (razsvetljava v prostorih, na prostem, cestna razsvetljava, varnostne svetilke in reklamne tabele). Želimo namreč razširiti servisno mrežo pogodbenih servisov v Sloveniji za servisiranje elektromotorjev, črpalk in svetlobne tehnike proizvajalca ELEKTROKOVINA in IMP, d.d.

Vse, ki vas takšno sodelovanje zanima in ste iz območij mest IDRIJA, SEŽANA, KOPER, ILIRSKA BISTRICA, POSTOJNA, GROSUPLJE, ČRNOVELJ, KOČEVJE in NOVO MESTO, vladljivo vabimo, da svoje prijave pošljete na naslov:

SHOPS d.o.o.
Elektrokovina - servis - trgovina
Vodovodna 32, p.p. 2
2107 Maribor

eSPORT

IZŠLA JE FEBRUARSKA, 72. ŠTEVILKA REVIE E-SPORT, MODA, AVTO

Na športnih straneh gostujejo: Polona Zupan, Alenka Dovžan, Raša Nesterovič, Deja Doler in Tina Pisnik.
Pogovarjali smo se z Danijelo Ilič, Tino Švajger in Miletom Ačimovičem.

Pišemo o sankanju, mednarodnem nogometu in bivšem direktorju kajakaške zveze Bojanu Žmavcu.

Modne strani vam že predstavljajo modne tendence za pomlad/poletje 1998, zgodbo o jeansu, dežne plašči kraljev in filmskih zvezd modnega kreatorja Muglera in še mnogo drugih modno obarvanih vsebin.

Na avtomobilskih straneh preizkušamo Peugeot 306 in Land Rover Defender. Predstavljamo vam hroščevno reinkarnacijo, Citroen Xsaro, Daewoo d-arc in male "divjake".

Pišemo še o Toyotinih trojčkih, garaških Chevyjih, šarmantnem Mercedesu za poletne dni...

Revija E-SPORT, MODA, AVTO vas že čaka pri vašem prodajalcu časopisov, prav tako tudi revije E-SPORT KRIŽANKE.

DENAR NA ZALOGI! CENA UGODNA! DOBAVA TAKOJ!

Znižanje obrestnih mer pri posojilih.

Najugodnejša bančna posojila v Sloveniji.

Najnižja obrestna mera TOM+5,5% letno za potrošniška posojila, tudi za nekomitente banke.

Rok vračila potrošniških posojil do 5 let.

Komitentom banke ponujamo stanovanjska posojila z rokom vračila do 15 let.

Informacije po telefonu 062 229 29 50.

canina

Nova KBM

Tel.: 00420/5/42 21 96 04
Fax: 00420/5/42 21 86 71

**A.I.P.
CONSULTING**

International
Kassel, München, Brno

Naš naročnik je mednarodno dejavno gospodarsko podjetje s sedežem na Dunaju. Za slovensko hčerinsko družbo isčemo

ORGANIZACIJSKE VODJE

Vaša naloga je organizacijsko vodenje obstoječe mreže, podpora in motivacija pri prodaji. Naš naročnik ponuja zanimivo nalogu, dolgoročne perspektive, dinamične možnosti napredovanja, obsežno izobraževanje in položaj primeren dohodek.

Vi ste starci od 25 do 35 let. Radi navezujevale stike. Ste prodorni in radi delate v dinamičnem timu. Vaš cilj je uspeh in se ne čutite vezane na delo za pisalno mizo. Imate vsaj srednješolsko izobrazbo in aktivno govorite nemško ali angleško.

Pogovora z Vami v hotelu Holiday Inn, Miklošičeva cesta 3 v Ljubljani, dne 10.-12.2.1998, od 10.00 do 16.00 se že veselita g. Berkopec, dipl. oec. in g. P. Uzel, dir.. Na tel. št.: 00420/5/42 21 96 04 se že lahko predhodno dogovorite za termin.

standard
d.d.
PIONIR

Družba za gradnjo in inženiring d.d.
NOVO MESTO Kočevska 4
LEGENDA:

OBVESTILO O ZAČASNI PROMETNI UREDITVI

VSE UDELEŽENCE V PROMETU OBVEŠČAMO,
da bo zaradi rušitve opornega zidu, polovična zapora dela Lamutove ulice.

Začasna prometna ureditev velja
od 10. 2. do 16. 2.

Prosimo za razumevanje in upoštevanje prometne signalizacije.

Morilci med nami

KOČEVJE - O umoru polica v pisanosti in samomoru morilca je bilo napisano že dovolj. To pa ne velja za "morisce duš", ki "morio" v pisanosti.

Oni dan sem bil žrtev nekega takega pisanega "morilca", sicer upokojenega uslužbenca občinske uprave. V gostišča sicer redko zahajam, po doživetem pa bom vsaj v tisto gostišče zahajal še redkeje, saj si ne želim srečanj v vslivjimi pisančki. Prav bi bilo, da bi osebje gostišča poskrbelo, da pisančki ne bi nadlegovali mirnih gostov in da bi red naredili sami ali pa poklicali na pomoč policijo. Vendar tega ne storje. Zakaj? Ker pisančki največ zapravijo in imajo zato od njih več dohodka kot od mirnega gosta.

Slabe izkušnje imam tudi z "visoko kulturnim" občasnim pisančkom (tako naslavljajo sam sebe), ki se obesi na zvonec stanovanja le takrat, kadar ga ima dovolj pod kapo.

Oba omenjena primera sta upokojenca. Vendar je tudi mlajših pisančkov veliko, da ne rečem preveč. Sem sodi tudi tako imenovana "sončna uprava". Vendar je tudi med "sončniki" bistvena razlika. Nekateri mladi hočejo priti do denarja za pijačo s prosačenjem in so tudi vslivivi, drugi (tudi starejši) pa v glavnem z delom, če ga dobre, sicer pa počakajo, da jim kdo kaj da kar sam od sebe.

P-c

Tehnika ne more razrešiti problemov, ki jih ne znajo razrešiti ljudje sami. FRANCIS PAVE

Svet Centra za socialno delo SEVNICA

razpisuje delovno mesto
direktora

Kandidat mora poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- končana VII. ali VI. stopnja strokovne izobrazbe v skladu z 69. členom Zakona o socialnem varstvu (Ur. I. RS št. 54/92),
- najmanj pet let delovnih izkušenj na področju socialnega varstva,
- opravljen strokovni izpit za delo na področju socialnega varstva,
- predložiti mora program dela za Center.

Mandat traja štiri leta.

Kandidati naj vloge s priloženimi dokazili pošljijo v roku 8 dni po objavi na naslov: Center za socialno delo Sevnica, Glavni trg 19 a, Sevnica, z oznako: "Za razpis".

Kandidati bodo o izbri obveščeni najkasneje v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

STREHA JE POMEMBEN DEL HIŠE KRITINI TUFFTILE in GERARD — lepota kamna in moč jekla —

Strešniki TUFFTILE in GERARD so oblikovani tako, da omogočajo prekrivanje strel raznih naklonov, — od 10° — 90°, na povsem nov način. Z izbiro raznolike barvne lestvice lahko izdelamo različne atraktivne, moderne, predvsem pa trajne strehe.

Podjetje KRAMARIČ, d.o.o., je pooblaščeno za pokrivanje strel s kritinama GERARD in TUFFTILE, ki imata mednarodne in slovenske certifikate kvalitete v vsakršnem okolju, o trajnosti, odpornosti proti vetru, toči itd. Streha ima naraven izgled in se lepo vklaplja v slovensko pokrajino.

Kritini Gerard in Tufftile sta izjemno lahki, do 8-krat lažji od običajne opečne kritine (7,4 kg/m²), kar pomenu cca 30% privarčevanega lesa pri strešni konstrukciji, predvsem pa sta primerni za pokrivanje preko obstoječe salonitne kritine, tegole, internita ipd., kar izboljšuje izolacijo podstrešij. Seveda se pokriva tudi na nove strehe. Do naklona 35° snegolovi niso potreben zaradi kremenovega posipa, ki omogoča dober oprjem snega.

Poleg tega podjetje KRAMARIČ, d.o.o., izvaja tudi stavbno-kleparske in termoizolacijske storitve na privatnih in industrijskih objektih.

Garancija za delo 5 let
Garancija za kritino 30 let,
življenska doba preko 100 let.
Generalni uvoznik:
Lesnina Ljubljana

Informacije:
KRAMARIČ, d.o.o.
(068)324-797
(0609)625-916

DOLENJSKI LIST vaš četrtkov prijatelj

Verjemite ali ne...

**RADIO
OGNJİŞCE**

Krvavec Kum
104.5 105.9

tabakum d.o.o.
Podbevkova 5,
Novo mesto
Tel. 068/341-288, 341-810
 NOVO
ZASTOPNIK ZA DOLENJSKO

FRIZERSKI SALON
v Novem mestu
oddamo v najem.
068/22-361

MANA
turistična agencija

KANDIJSKA 9, NOVO MESTO
TEL.: 068/321-115, 325-477
FAX: 342-136

KANARSKI OTOKI
DJERBA
TAJSKA
INDIJA in NEPAL
KUBA
MEHIKA
... in še in še ...

od 72.200,00 SIT dalje
od 68.400,00 SIT dalje
odhod 18. 2. iz Ljubljane
odhod 1. 3. iz Ljubljane
odhod 25. 4.
odhod 20. 4.

SEJMI 1988
POHISTVO - STOCKHOLM 4. 2., 5 dni - letalo
KMETIJSTVO - VERONA 3. 2., 1, 2 dni - avtobus
AVTOSALON - ŽENEVA 10. 3., 1 dan - letalo
GRADBENIŠTVO - MÜNCHEN 29. 3., 31. 3., 1. 4.,
2 in 3 dni - avtobus

Poklicite nas, poslali vam bomo programe in seveda vse uredili za vaše potovanje!

VABLJENI - VSAK DAN OD 9. - 15. URE

ZDRAVILIŠČE ŠMARJEŠKE TOPLICE

ZDRAVILIŠČE POPOLDAN - MASAŽNO SPROSTITVENI CENTER

Ali veste, da vam lahko tako kot pri delu kdo pomaga tudi pri počitku, oddihu in sprostitvi?

Kako? Kaj vam ponujamo?

- ROČNE MASAŽE
- PODVODNE MASAŽE
- ROČNO LIMFNO DRENAŽO
- BISERNE KOPELI Z DODATKOM ETERIČNIH OLJ
- FIZIOTERAPEVTSKE STORITVE
- SPROSTITVENE VAJE
- FITNES, AEROBIKO
- KOPANJE V TERMALNIH BAZENIH

Obiščite nas v Zdravilišču Šmarješke Toplice! Pričakujemo vas:

od ponedeljka do petka med 14.00 in 19.00 uro ter
ob sobotah med 10.00 in 16.00 uro.

Informacije in rezervacije: 068 73 230, 73 030

KRKA ZDRAVILIŠČA

KOMUNALA METLIKA, d.o.o.

Ulica XV. brigade 2, 8330 Metlika

tel.: 068/58-107, fax: 068/58-217

objavlja prosto delovno mesto

monterja komunalnih naprav

za nedoločen čas, s trimesečnim poskusnim delom

Pogoji:

- državljanstvo RS,
- triletna poklicna šola, smer vodni inštalater
- 5 let delovnih izkušenj.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na zgornji naslov v roku 15 dni po objavi razpisa.

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

argumentov

Kaj? Telefaksi **Canon**.

Kje? Samo v Teletrgovinah.

Kdaj? Februarja.

Kako? Cenejši za 4.500 SIT.

Zakaj? Ker so stroški vključitve v ceni!

avtotehna
CANON fax
UKRAINSKI DISTRIBUTOR

Canon

Ni vsaka trgovina

Teletrgovina
Telekom Slovenije

<http://www.telekom.si>

ZAHVALA

Niti zbogom nisi rekla
niti roke nam podala,
smrt te vzela je prerao,
a v naših srčih vedno boš ostala.

V 50. letu starosti nas je mnogo
prezgodaj zapustila naša draga žena,
mama, sestra in teta

**MARIJA
KAMBIČ**

iz Ulice 1. maja 6 v Metliki

Ob boleči izgubi drage mame se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in sostanovalcem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojni mami darovali cvetje, sveče, za sv. maše in jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala celotnemu kolektivu Mercator Metlika, g. Videtiču in g. Galinac za lepe poslovilne besede, družinama Sodec in Matjašič za vsestransko pomoč, pevkam za zapete žalostnine, izvajalcu Tišine, gospodu župniku za lepo opravljen obred ter g. Piškuriču za lepo organizacijo pogreba. Vsem še enkrat od srca hvala!

Žalujoči: vsi njeni, ki smo jo imeli radi

grafika

Le
čerje
sodi
naj
kopitar

- časopisi v 24 urah
- komercialni tisk
- knjige
- brošure
- plakati
- oblikovanje
- marketing
- trgovina
- servisiranje računalnikov

068/323-611; fax: 068/321-693

ZAHVALA

V 39. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi sin, brat in stric

FRANCI ŠKERJANC

iz Roženberka 7

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem za podarjeno cvetje in sveče. Zahvala gospodu kaplanu za lepo opravljen obred ter pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage Rezike

TEREZIJE MOLAN

roj. Kos

s Silovca 1, Sromlje
udeleženke NOB, borke Kozjanskega
odreda

se zahvaljujemo sosedu g. Antonu Kranjcemu za nesebično skrb, bratrancu Francu Kosu za organizacijo pogreba, g. župniku za govor ob odprttem grobu, g. Ivanu Strgarju za sočutne besede v imenu krajanov in Zveze borcev, predstavnikom Združenja invalidov, obema pevskemu zborom, vsem sosedom, krajanom in prijateljem ter sorodnikom, ki so jo pospremili na zadnji poti, darovali cvetje in sveče. Naj ji bo lahka slovenska zemlja, katero je neizmerno ljubila.

Deželanovi: Martica, Miro, Marija ter Urška in Tomaž Dobravec

ZAHVALA

Le delo, skrb, ljubezen,
bolezen in trpljenje
izpolnjevalo tvoje je življenje.
Vse do zadnjega si upal, da bolezen
z močno trdo voljo boš pregnal.
Poše so ti moči in zatinsni trudne si oči.
Ostala je praznina, v sričih naših bolečina.

V 68. letu nas je zapustil dragi mož, oče, stari ata in stric

IZIDOR MERVAR

iz Prečne 39 a

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče ter številno spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala osebju Intenzivnega oddelka Interne bolnice v Novem mestu. Iskrena hvala pevskemu zboru, g. župniku, govorniku, izvajalcu Tišine ter Pogrebni službi Novak za lepo opravljen pogreb. Zahvalo izrekamo tudi kolektivom Telekoma, Krke in Osnovne šole Smarjeta. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

POGREGNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen
K Roku 26, Novo mesto
068/323-193
Mobitel: 0609/615-239
0609/625-585
Delovni čas: NON STOP

V dogovoru z Zavodom za zdravstveno zavarovanje vam nudimo naše pogrebne storitve brezplačno, pri kompletnih storitvah z minimalnim doplačilom.

ZAHVALA

Živiljenje celo si garal,
za svoje, prijatelje vse bi dal.
Sledi od dela tvojih pridnih rok,
ostale so povsod.

V 62. letu starosti nas je zapustil naš dragi brat, svak in stric

ALOJZ ZUPANČIČ

s Trebelnega 37

Ob boleči izgubi se toplo zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala velja njegovi osebni zdravnici ge. Marti Pančur, PGD Trebelno, za lepo organiziran pogreb, g. župniku za opravljen obred in pevcom za zapete žalostinke.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 54. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, brat, dedek

STANE TEKAVEC

Tržaška ul. 7

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem prijateljem, sosedom, znancem za izraze sožalja, darovano cvetje, sveče in vence ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo g. Danielu Brkiču in pevcom Evangelijске cerkve za lepe tolažilne besede in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: žena Danica, hči Liljana in Mirjana, sin Sandi in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Poštenost, delo in trpljenje
je od mladih dni spremljalo twoje življenje
in nenadna smrt pretrgala hrepnenje.

V 69. letu nas je po dolgotrajni bolezni zapustil naš dragi oče, stari oče, brat, stric in bratranec

JOŽEF PLUT

Krumpčev Jože

s Krvavčjega Vrha

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vaščanom, sovačanom, sorodnikom in prijateljem za pisna, telefonsko in ustno izražena sožalja, darovano cvetje, sveče in za svete maše ter spremstvo pokojnega na zadnji poti. Posebna zahvala Domu starejših občanov Črnomelj, zdravniškemu osebju Črnomelj in Novo mesto, gospodu kaplanu, MKZ Črnomelj, sodelavcem Iskre Semič, gasilcem, ge. Diti Požek, g. Antonu Ogulinu za poslovilne besede, pevkam in organizatorju pogreba g. Kukarju. Hvala vsem, ki ste bili v težkih trenutkih z nami in pokojnika tako številno pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: hčerke z družinami

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

MARIJA BAJUK

iz Čuril 21

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za pisne in ustne izraze sožalja, darovane sveče in cvetje ter za tako številno spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala dr. Tonetu Starcu, zdravnikom in osebju Splošne bolnice Novo mesto, dr. Blažu Mlačku, sestri Anici Vraničar in ostalem osebju Zdravstvenega doma Metlika za skrb in nego v času zdravljenja, govornikoma g. Janezu Starcu in g. Tonetu Plutu, g. župniku za lepo opravljen obred, g. organistu in cerkvenim pevkam za zapete pesmi ter g. Piškuriču za organizacijo pogreba. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 90. letu nas je zapustila mama, babica
in prababica

ANA LIPAJ

iz Cerovega Loga pri Šentjerneju

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izraze sožalja, darovano cvetje, sveče in za svete maše ter za številno udeležbo na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi osebju Poškodbenega oddelka novomeške bolnišnice, g. Oklešen za organizacijo pogreba, cerkvenemu pevskemu zboru iz Šentjerneja in g. kaplanu za lepo opravljen pogreb. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

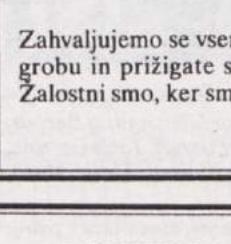
V SPOMIN

Saj ni rečeno, da te ni,
čeprav tvoj glas se več ne sliši,
beseda tvoja v nas živi,
za vedno boš med nami ti!

5. februarja mineva leto žalosti, odkar ni več med nami naše drage žene, mame in stare mame

JOŽEFE KAVŠEK

z Dob pri Kostanjevici

AVGUŠTIN UDVANC

iz Bele Cerkve 10

Od pokojnika smo se poslovili v torek, 2. februarja 1998, na pokopališču v Beli Cerkvi.

Ostal bo spomin nanj.

Delavci in upokojenci Krke, tovarne zdravil, Novo mesto

ZAHVALA

Srečna je bila družina,
ko za nas tako lepo je skrbel.
Z dobrim srečem in pridnimi rokami
nam je dal, kar je imel.
Hvala mu.

Nepričakovano nas je zapustil dragi mož, oče, dedi, brat in stric

JANEZ KORAČIN

iz Kočevarjeve 6, Novo mesto

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in njegovim nekdanjim sodelavcem iz Pionirja. Za pisne in ustne izraze sožalja, darovano cvetje in sveče ter tako številno spremstvo na njegovi zadnji poti iskrena hvala. Posebna zahvala g. Ivanetiču, družinama Križman in Bele, sodelavcem iz Proizvodnje NE Krško in NLB, sostanovalcem iz Kočevarjeve 6 in sosedom iz Leskovca pri Krškem. Iskrena hvala pevcem, Pogrebni službi Oklešen in g. proštu Lapu za opravljen obred in besede slovesa. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Pavla, hči Alenka, sin Marjan z družino in ostalo sorodstvo

tedenski koledar

Četrtek, 5. februarja - Agata
Petek, 6. februarja - Dora
Sobota, 7. februarja - Egidij
Nedelja, 8. februarja - kulturni praznik
Ponedeljek, 9. februarja - Polona
Torek, 10. februarja - Viljem
Sreda, 11. februarja - Marija

LUNINE MENE
11. februarja ob 11.23 - ščip

kino

BREŽICE: 5.2. in 9.2. (ob 20. uri) ter od 6. do 8.2. (ob 18. in 20. uri) kriminalni film Zbogom dekleta. 11.2. (ob 20. uri) komedija Očkov dan.

ČRNOMELJ: 6.2. (ob 20. uri) ameriška komedija Moj bivši se poroči. 8.2. (ob 18. uri) in 20.15) drama Donnie Brasco.

DOBREPOLJE: 6.2. (ob 19.30) ameriška komedija Očkov dan. 8.2. (ob 15. ur)

• **IGRA, triler (The Game, ZDA, 1996, 120 minut)**

Gotovo se vam je že kdaj zgodilo, da ste želieli komu za njegov ali njen, recimo rojstni dan, pokloniti kaj pomenljivega, nekaj, kar ne bo že jutri pozabljeno, pa ste zgroženi ugotovili, da takega darila ni. Ni več ideje, so že iztrošene, trinajstkrat reciklirane.

V Igri je tovrstna težava še posebno huda, saj ima rojstni dan finančni magnat, hladni Van Orten, ki je povrhu tega tudi ustrezno naveličan in zratiniran. Živi sam, soproga ga je zapustila ravn zaradi te vsakodnevne apatijske, ki je pobrala tudi njuno čustveno razmerje. Saj res ni lahko, če si že od malega bogat in veš, da boš kot naslednik vse to samo še pomnoževal. Izlivov ni, prijateljev tudi ne, za vse si kralj, vsemogočni bog, če že ne iskreno, pa malce narejeno, vse naokoli se itak, vedoč da bo cokin dober, z veseljem ustrežljivo nastavlja. Nihče ti ni še nikoli rekel "ne", nihče se ti ni še nikoli postavil po robu. Pa pride k Van

TOMAŽ BRATOŽ

TANIN SEVNICA obvešča svoje cenjene dobavitelje lesa, da še vedno odkupuje les pravega kostanja. Za vse potrebne informacije poklicite na telefonsko številko **0608/41-044** ali **41-349!**

Še to: če sami lesa ne morete posekat, vam to napravijo oni.

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: *Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.* Direktor: *Drago Rustja*
UREDNIŠTVO: *Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Duščić Gornik, Tanja Gazoda, Mojca Leskovšek-Svetec, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.*

IZHAJA ob četrtih. Cena posamezne številke 200 tolarjev; naročnina za 1. poljetje 5.070 tolarjev, za upokojence 4.563 tolarjev; letna naročnina 10.400 tolarjev, za upokojence 9.360 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 20.800 tolarjev; za tujino letno 130 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: 1 cm v stolpcu za ekonomske oglase 2.800 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 5.600 tolarjev; za razpis, licitacije ipd. 3.300 tolarjev. Mali oglasi do deset besed 1.700 tolarjev (po telefonu 2.200 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 170 tolarjev; za pravne osebe je mali oglas 2.800 tolarjev za 1 cm v stolpcu.

ZIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-44059 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: *Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212.*

Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda in naročniška služba 323-610; mali oglasi in osmrtnice 324-006.

Telefaks: (068)322-898.

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet <http://www.dol-list.si>

Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vracamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) točnega državnega urada spadajo Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.

Računalniška priprava časopisnega stavka: *Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.* Prejem in filmi: *Grafika Novo mesto, d.o.o.* Tisk: *DELO-TČR, d.d., Ljubljana.*

in 19.30) ameriška komedija Do nagega. **GROSLJJE:** 6.2. (ob 19. uri) ameriška komedija Do nagega. 7.2. (ob 19. uri) ameriška komedija Očkov dan.

KOSTANJEVICA: 7.2. (ob 20. uri) film L.A. zaupno.

KRŠKO: 6.2. (ob 20. uri) in 8.2. (ob 18. uri) melodrama Noč nad Manhattnom. 10.2. (ob 18. in 20. uri) kriminalni film Zbogom dekleta.

METLIKA: 6.2. (ob 20. uri) drama Donnie Brasco. 8.2. (ob 18. uri) ameriška komedija Sam doma 3. 8.2. (ob 20. uri) ameriška komedija Moj bivši se poroči.

NOVO MESTO: Od 5.2. do 11.2. (ob 16. uri, 18.15 in 20.30) akcijski film Mirovnik.

RIBNICA: 7.2. (ob 21. uri) ameriška komedija Do nagega. 8.2. (ob 16. uri) ameriška komedija Očkov dan.

ŠENTJERJEV: 6.2. (ob 20. uri) film L.A. zaupno.

VELIKE LAŠČE: 7.2. (ob 19. uri) ameriška komedija Do nagega. 8.2. (ob 19. uri) ameriška komedija Očkov dan.

Ortna, ki ga zelo fino impersonira Michael Douglas, že pozabljeni brat, čisto nasprote, vedno malo destruktivno živčni Senn Penn, ki mu za abrahama podari člansko izkaznico rekreacijskega centra, kjer samo za vas in po vaši meri pripravijo Igro, izkušnjo, ki vam bo spremenila življenja. Van Orten najprej posmehljivo pomicla, nato pa naključno res stopi do te famozne firme, kjer ne obljudljajo nobenih eksotičnih počitnic ali super poduhovljenih sprostitev, pač pa ga le dodataha psihično in fizično testirajo. Kmalu se začne pekel. Neznanci mu strežejo po življenu, v nekaj dneh doživi ponizanje, krvav boj na življenu in smrt, najbolj bizarna in kruta naključja. Je Rekreacijski center firma, ki ti vzame dostojanstvo, premoženje in te potem še živoga kopoplje? Je možno, da gre za zelo naštudirano in prezirano izsiljevanje, katerega namen pa je le od "mrtvih" zbuditi človeka, ki je bil nekdaj drugačen.

Igra je zelo toboganska, presenečen polna štorija o veliki in pametni prevari, ki odgovarja na vprašanje, kaj podariti moškemu, ki ima čisto vse na svetu. Cena? Ah, ne sprašujte. Bolj si bogat, večji je pač strošek za dušo.

TOMAŽ BRATOŽ

BELA TEHNIKA

DOBRO OHRANJENO zamrzovalno omaro, štedilnik, hladilnik in 8-litrski električni bojler prodam. **(068)321-926.** 501

KMETIJSKI STROJI

DVOBOBENSKI VITEL, močnejši, za traktor kupim. **(061)832-060,** zvečer. 499

TRAKTORJI UNIVERZAL, Fiat, Zetor, Lamborghini, IMT, TV 826, Landini, Same, Hurliman, Torpedo po starih cenah s popusti! Novo za staro! Rabljeni TV 732, 523, 418, IMT 539, LTZ 55. Ugodni kredit! Agroavto Kranj, Ljubljanska 30, **(064)322-111, 112, 113,** od 8. do 16. ure. 521

TROSILEC hlevskega gnoja, 2.5 t, prodam. **(068)81-608.** 416

DVOBRAZNI PLUG, 10 col, Batuje, prodam za 500 DEM. **(068)47-318.** 452

TRIBRAZNI PLUG ter 15 m³ bukovih drv prodam. **(068)87-132.** 507

KUPIM

DELNICE TELEKOMA, Žita, Save, S-Hrama, Arkade in ostale odkupimo za gotovino. **(041)669-221.** 70

ODKUPUJEMO DELNICE Krke serij: B in G, Petrola G in B, Telekoma Slovenije ter ostale privatizacijske delnice. Nudimo takojšnje plačilo! **(064)380-100.** 424

HLOVODINO hrasta in kostanja kupim. **(061)338-698 ali (0609)620-396.** 444

DELNICE Telekoma in ostale ugodno odkupim. **(068)324-297.** 525

MOTORNA VOZILA

FORD ESCORT 1.6 GHIA 16 V, karavan, letnik 1993, odlično ohranjen, vsa oprema, servisna knjiga, prodam. **(068)24-791,** dopoldan, **(068)325-455,** popoldan. 436

R 4, letnik 1986, registriran do 1/99, prodam za 1600 DEM. **(068)24-337.** 440

LANCIO TEDRA 1.8, letnik 1991, v odličnem stanju, prodam. **(068)68-064,** dopoldan, 51-674, po 17. uri. 441

LADO SAMARO, letnik 1987, registrirano do 6/98, prodam. **(068)53-358.** 443

R 5 EXPRESS, letnik 1986, bel, prodam. **(068)28-860.** 458

JUGO 45, letnik 1989, na novo registriran, zelo lepo ohranjen, prodam. **(068)52-585.** 463

FIAT RITMO 1.7 diesel, reg. 1/99, prodam. **(068)325-520;** **(041)682-477.** 464

R EXPRES 1.4, letnik 1994, prodam. **(068)79-803.** 463

R 5 FIVE 1.4, letnik 9/97, registriran do 29.9/98, zelen, prodam. **(068)73-416.** 464

Z 101, letnik 1987, prodam. **(068)85-474.** 465

R 4 GTL, letnik 89, reg. 4/98, prevoženih 66.000 km in GOLF I, 89, reg. 4/98, prevoženih 106.000 km, prodam. **(068)75-334.** 466

ROVER 214 SI, letnik 1994, klima, CZ, električna stekla, servo volan, prodam. **(0608)87-543.** 500

ALFO 33 1.3, letnik 1991, 68.000 km, dobro ohranjen prodam. **(068)81-206.** 505

JUGO KORAL, letnik 1988, 80.000 km, prodam. **(068)81-597.** 509

R TWINGO, star 2 meseca, prodam 1000 DEM ceneje. **(068)324-595 ali (0609)634-805.** 510

VW PASSAT GL, letnik 1992, 98.000 km, registriran do 1/99, prodam. **(068)41-155.** 511

SUZUKI SWIFT 1.6, letnik 1991, 81.000 km, registriran do 27.2.1999, z nekaj dodatne opreme, prodam. **(068)87-678.** 508

OPEL VECTRO 2.0 CD, letnik 1991, registrirano do 3/98, prodam. **(068)22-745.** 509

GOLF JX, letnik 1988, lepo ohranjen, metalik siv, prevoženih 98000 km, prodam. **(068)764-397.** 512

GOLF JX D, letnik 1988, prodam. **(068)25-215.** 512

R 5 D, letnik 1991, registriran do 11/98, 30.000 km, servisna knjiga, in jugo 55, letnik 1987, registriran do 8/98, prodam. **(068)79-831.** 512

SEAT CORDOBO 1.8, letnik 1995, odlično ohranjeno, prodam. **(068)42-762.** 518

PASSAT 1.8, letnik 1993, kovinsko črn, dobro ohranjen, prodam. **(0608)867-615.** 502

R 4 GTL, letnik 1991, bel, lepo ohranjen, prodam. **(068)89-216.** 457

CLIO RL 1.2, letnik 12/94, rdeč, lepo ohranjen, garažiran, prodam. **(068)84-346.** 496

JUGO 45, letnik 12/88, ugodno prodam. **(068)23-066, po 16. ure.** 429

126 P, in R 4, letnik 1988, ter prašiča, 150 kg, prodam. **(068)81-679.** 506

TIPO 2.0 16 V, letnik 1993, registriran do 1/99, kovinski siv, nekaj opreme, dobro ohranjen, prodam. **(068)73-105.** 511

GOLF CL D, letnik 1987/88, registriran do 26.1.1999, 129.000 km, 5V, 5 prestav, rdeč, zelo o

ŽENITNE PONUDBE

INVALID, star 68 let, išče pošteno gospodinjo, staro 50 do 60 let, nekadiklo, brez obveznosti, z vozniskim izpitom, za življenje v dvoje. Imam hišo in avto, ostalo po dogovoru. Sifra: Dolenjska 430

ŽENSKAM BREZPLAČNO, moškim neomejeno število ponudb daje posvetovalnica Mali princ, p.p. 2, Novo mesto, (068)341-623.

POTREBUJEŠ POMOČ pri hiši ali na kmetiji? Si star do 45 let? Če se želiš poročiti z 58-letnim upokojencem, se oglaši na šifro: Klasje. 432

ZIVALI

SPREJEMAMO NAROČILA za bele piščance, rjave in grahaste jarkice. Metelko, Hudo Brezje 16, (068)89-038. 148

BELE PIŠČANCE, kilogramski, rjave in grahaste (samo jarkice) naročamo. Kuhelj, Šmarje 9, Šentjernej, (068)42-524. 254

PERUTNINARSTVO HUMEK sprejema naročila za endnevne in večje bele, rjave, grahaste piščance ter bele in rjave enotne kokoši. (068)324-496. 255

2 PRAŠIČA, težka cca 100 kg, prodam. (068)42-307. 415

ČRNO PSIČKO, staro 8 tednov, plemenit staršev, mati labradorika, oddamo dobrim ljubiteljem. (068)66-259. 454

TELICO SIMENTALKO, brejo 5 mesecev, prodam. (068)48-758. 465

KRAVO, staro 7 let, brejo, prodam. Franc Janković, Vinja vas 16, (068)89-785. 482

PRAŠIČA, težkega 100 kg, in nakladalki, 19 in 20 m³, prodam. (068)21-143. 517

OVNA JSR pasme, z rodovnikom, prodam. (068)73-417. 523

PIŠČANCI, večji, beli, so v prodaji vsak dan. Jože Jeršin, Rače selo, Trebnje, (041)708-671 ali (068)44-389. 524

RAKRO FRIZIJKO, brejo 8 mesecev z drugim telemom, in kravo sivo, staro 10 let, za zakol, prodam. (068)85-776, zvečer. 453

TELIČKA za nadaljnje pitanje prodam. (068)52-803. 431

KOBILO, staro 6 let, brejo 8 mesecev, prodam. Franc Banič, Konec 18, Novo mesto. 456

MLADE NESNICE, jarkice, hisex, rjave, tik pred nesnostjo, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije. Zupančič, Otovec, Črnomelj, (068)52-806, Gostišče Krulc, Mostec, Dobova, (068)67-587, Vera Což, Slepšek 22, Montronik, (068)49-711. 125

PSIČKO, staro 3 mesece, cepljeno, podarimo ljubiteljem živali. (068)321-795. 446

TELICO, staro 14 dni, prodam. (068)75-173. 503

3 MESECE brejo telico, staro 20 mesecev, prodam. (068)68-647. 467

OVCE za nadaljnjo rejo prodam. (068)67-003. 514

2 PRIPUŠČENI KOBILI prodam. (068)67-237. 469

KOBILO, staro 7 let, 9 mesecev brejo, in akcijske stebre za vinograd prodam. (068)59-086. 442

TELICO, SIVO, in brejo kobilo prodam. (068)89-070. 487

PRAŠIČA, 110 kg, prodam. (068)42-668. 516

PRAŠIČA, 150 kg, prodam. (068)76-436. 522

ODOJKE prodam, kupim pa telička, starega 10 dni. (068)76-395. 497

PRAŠIČE, težke 120 kg, prodam. (068)87-296. 519

BIKSA FRIZIJCA, cca 150 kg, prodam. (068)78-302. 475

OVCO Z MLADIČEM IN OVNA, prodam. (068)83-512.

MURN AVTOSERVIS
MURN, s.p.

Resslova 4, 8000 Novo mesto
tel./fax: 068/24-791

CENTER SUZUKI

- prodaja vozil
- rezervna deli in dodatna oprema
- servis
- kleparske in ličarske storitve
- ugodni krediti T + 6%

**DOBER NAKUP
MODELOV '98**

ALTO 1,0 GL 3D 13.990 12.990

ALTO 1,0 GL 3D 14.990 13.990

BALENO WAGON 1,3 GLX 25.990 23.990

BALENO 1,6 GLX WAGON 4x4 31.990 29.990

DOLENJSKI LIST

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal
s Trdinovega vrha na kanalu 41

Rožna ulica 39, 1330 Kočevje, tel./fax: 061 855 666

107.5 MHz UKV

Rožna ulica 39, 1330 Kočevje, tel./fax: 061 855 666

KRKA

**KRKA, tovarna zdravil, d.d.
NOVO MESTO**

V Sektorju za finančni inženiring v Novem mestu

**potrebujemo
SODELAVCA - REFERENTA
ZA ZAVAROVANJE**

Od bodočega sodelavca pričakujemo:

- zaključeno VI. stopnjo izobrazbe strojne ali elektro smeri,
- delovne izkušnje s področja zavarovalništva.

Vse, ki izpolnjujete navedene pogoje in vas navedeno področje dela zanima, vabimo, da oddate svojo pisno ponudbo v roku 8 dni v kadrovsko službo KRKE, tovarne zdravil, v Novem mestu, Šmarješka cesta 6, kjer dobite tudi ostale informacije.

Q5-TRADE, d.o.o.

Čemažarjeva 6

1000 Ljubljana

vabi k sodelovanju

KOMERCIJALISTA, zastopnika za trženje ugledne svetovne blagovne znamke maziv za Dolenjsko in Štajersko.

Pogoji:

- zaželeni SSI trgovske oz. komercialne smeri
- vozniški izpit
- kommunikativnost in komercialne sposobnosti
- lahko tudi samostojni podjetnik

Delo je stimulativno nagrajeno, lasten prevoz (po možnosti kombi), možnost redne zaposlitve.

Vaše pisne prijave z dokazili in opisom dosedanjega dela pošljite najkasneje v 8 dneh na naš naslov: Q5-Trade, d.o.o., Čemažarjeva 6, 1000 Ljubljana

156 STT/min

AMALIJA

Jasnovidka Amalija vam

pomaga iz stiske in

razočaranj — vse na osnovi

lastnega videnja.

090 - 40 36

VI NAM - MI VAM
glas na kratko s pošto
po 068/323-610 ali 041/623-116

GOTOVINSKA POSOJILA

Muzejska 3

068/321-751

RAČUNALNIŠKO

IZOBRAŽEVANJE

APROS, d.o.o., Novo mesto

POSEBNA PONUDBA

HOTELSKO NASELJE

SIMONOV ZALIV

Št. 5 (2528), 5. februarja 1998

ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila!

Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacijo.

3-dnevni osnovni in nadaljevalni tečaji **WINDOWS, WORD, EXCEL** in **INTERNET** popoldne na Srednji ekonomski šoli Novo mesto.

Prijave in informacije na 068/321-926, g. Zdenko Potočar.

Do 30. maja vam pri bivanju najmanj 5 dni priznamo 10% popusta, UPOKOJENCEM pa 20% POPUSTA. Kopanje v bazenu z morsko vodo, izleti, sprehodi! Rezervacije: 066/463-100

RADIO KRKA

Novo mesto

106,6 MHZ

**Športna oddaja
"SPORT V SOBOTO"**

**vsako soboto
od 17. do 23. ure**

URŠKA

več kot plesna šola

Novo mesto

Vabimo Vas v začetni plesni tečaj za odrasle v sredo, 11.2. 1998, ob 20.00 v avlo OS Grm, Novo mesto. Za informacije pokličite: 0609 625 949.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtek prijatelj

Žreb je nagrade podelil v prave roke

Sedemnajst naročnikov Dolenjskega lista je imelo srečo

NOVO MESTO - Kot smo obljudili, v torek sreče nismo pustili počivati. Računalniški programer Stane Brglez iz celjske firme Rias je zaposlil s podatki o veliko novih, sploh pa o starih naročnikih Dolenjskega lista. Ko je bilo žrebanje končano, se je izkazalo, da se je sreča ustavljalna na zelo različnih koncih – in tako je tudi prav, saj so naročniki Dolenjskega lista od vseh povsod.

In kdo se lahko veseli? Med novimi naročniki prejme prvo nagrado, **hladilnik**, Franc Tomšič iz Gruče 6 pri Šentjerneju; **parni likalnik** bo prišel prav Ivanka Derčar iz Podgore 31 pri Straži, **električni nož** pa Ivo Besku iz Potoka 29 pri Novem mestu.

Med tistimi, ki so že dolga leta zvesti Dolenjskemu listu, je imel tokrat največ sreče Anton Šterk iz Gribelj 71 pri Gradcu, ki bo prejel **pralni stroj**. S fritezo si bo pomagala Ana Dolinšek iz Radne 19 pri Boštanju, **sekjalnik za sadje in zelenjav** prejme Polde Piletič iz Štramberka 1 pri Otočcu, **ročni mešalnik** pa Anton Slanc iz Rosalnic 66 pri Metliki.

Izžrebali smo tudi deset dobitnikov Toneta Jakšeta knjige **Dolenjski obrazy**. O ljudeh s strani Dolenjskega lista bodo v knjigi lahko brali **Duro Olič** iz Vinice 29 pri Šmarjeških Toplicah, **Peter Kastelic** iz Gor. Sušec 18 pri Uršinskih selih, **Tone Fink** iz Vandotove 13 v Novem mestu, **Martina Pušič** iz Bušnje vasi 1 pri Suhorju, **Jožefa Bobnar** iz Šmihela 34 pri Žužemberku, **Franci Skrjanc** iz Rožemberka 7 pri Šentupertu, **Stane Dim** iz Račjega sela 3 pri Trebnjem, **Alfonz Božič** iz Dol. Kamenc 2 pri Novem mestu, **Jože Lokanc** s Sel 25 pri Raki in **Jože Novšak** iz Zbur 21 pri Šmarjeških Toplicah.

Nagrajencem čestitamo, knjige jim bomo poslali po pošti, kakor tudi praktične nagrade, če jih ne bodo prevezli na Dolenjskem listu. Z dobitnikoma hladilnika in pralnega stroja pa se vidimo v ponedeljek v novošenski trgovini Termotehnike.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtek prijatelj

ZAVOD ZA POKOJNINSKO IN INVALIDSKO

ZAVAROVANJE SLOVENIJE

Kolodvorska 15, 1000 Ljubljana, telefon 061/17-45-100

OBVESTILO UŽIVALCEM VARSTVENEGA DODATKA

V letošnjem letu bo Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v skladu s predlanskimi spremembami Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju že tretje leto pri vseh uživalci

PORTRET TEGA TEDNA

Jože in Jožica Novak

Če za zasebna podjetja, ki jih vodi in upravlja celo družina, od staršev do otrok in drugih družinskih članov, rečemo, da so družinska podjetja, bi novomeški Avtogonal lahko označili kot zakonsko podjetje. Njegova lastnika in upravljavca sta nameče za konca Jože in Jožica Novak. Medtem ko Jože, ki je sicer direktor, skrbti za tehnično-proizvodni del, ima Jožica "čez" komercialno in finance. Da je to naveza prava, govoril ugled podjetja in njegov položaj na trgu.

Avtogonal je ne samo največji slovenski proizvajalec avtomobilskih izpušnih cevi, marče imata na tem področju tudi daleč največji tržni delež. V Sloveniji prodajo le dobro polovico svoje proizvodnje, ostalo izvozijo na trge nekdaj Jugoslavije, na Madžarsko, v Italijo in še kam. Izdelujejo pa okoli 500 različnih tipov izpušnih cevi, tako da je njihov katalog kar začetna knjiga.

Jože Novak, ki je izšel iz "sa-bejšine" v Češčini vasi, se je za kovinarja izučil pri novomeškem Kovinarju. "Od nekdaj me je veselilo strojno kovinarstvo in me privlačila inovatorstvo; kovinskih vrat ali kakšne ogreje se nisem nikoli lotil; tudi ko sem kaj takega potreboval zase, pri hiši ali delavnici, sem dal raje delati drugemu," prostoduhno pove. Z izdelavo izpušnih cevi se je začel ukvarjati pred več kot 20 leti v domači garaži. "Ne strojnih škarj nisem imel ne preše, nič, razen velike želje nekaj narediti, kaj novega pogruntati, in volje do dela," pravi mojster Novak. Danes ima preši, od katerih vsaka stane 100.000 mark. Že sedaj imata Novakova zelo sodobno proizvodnjo, te dni pa jima bodo montirali novo linijo za proizvodnjo izpušnih cevi, najdobnejšo v Evropi, izdelano prav za njihovo proizvodnjo, prirejeno njihovim zahtevam in potrebam.

A. BARTELJ

BOBNEČ POTRES OB IZVIRU KRKE

LJUBLJANA - Uprava RS za geofiziko nam je sporočila, da so seismički obsevatorija na Golovcu v Ljubljani zaznali v četrtek, 29. januarja, ob 8. uri 26 minut šibek potresni sunek iz oddaljenosti 24 km jugovzhodno od opazovalnice. Epicenter potresa je bil v bližini izvira Krke, njegova lokalna magnituda je bila 1,7. Po prvih podatkih so potresi utrili redki prebivalci vasi Krka in okoliških krajev. Potres je spremjal bobnjenje, ki je nekoliko vznemirilo prebivalce. Ocenjujemo, da je intenziteta potresa bila četrte stopnje po evropski potresni lestvici (EMS). Potres ni povzročil gmotne škode.

O ČUDOVITEM SVETU ŽIVALI

LJUBLJANA - Med 5. in 11. februarjem bo v razstavni galeriji Domusa, Centra za dom, ustvarjalnost in svetovanje v Ljubljani, razstava čudoviti svet živali. Razstava bo odprtva vsak dan med 10. in 13. uro ter 15. in 19. uro, v soboto pa med 10. in 13. uro. Slovenska otvoritev bo v četrtek, 5. februarja, ob 18. uri. Ogled je brezplačen, ljubitelje živali pa opozarjam že na dvoje predavanj: v pondeljek, 9. februarja, ob 18. uri bo predaval dr. Jože Vidic, v torek, 10. februarja, ob 18. uri pa bo Anastazija Granda-Pešić govorila o negi kože in dlake pri psih. Vstopnine ni!

Vsak teden ena

Iz zbirke anekdot Slavka Klančičarja

Samo za sekundo

Inž. Rade Kalinovič je med vožnjo v avtomobilu zelo hitro zadrel. Tega ni hotel nikoli priznati. Trdil je, da le miže razmišlja in da vse sliši. Kadar so ga vozili drugi, je bilo vse v redu, huje pa je bilo, če je vozil sam. Vsi, ki so za to vedeli, so zelo neradi prisledili k njemu kot sopotniki.

Neko pozno popoldne, je vozeč iz Podturna v Novo mesto, pred sedežem podjetja Gorjanci v Vavti vasi zapeljal malo z ceste in prevozil kar dve živi meji. Drugi dan je v službi svojim sodelavcem to takole obrrazil: "Res ne vem, kako se je to moglo zgoditi, saj nisem toliko popil, morda sem samo za kakšno sekundo zaprl oči in, glejte, kaj se mi je zgodilo!"

Zaposleni Jožeta in Jožico med sabo ljubkovalno kličejo za ato in mamo. Že vejo zakaj.

A. BARTELJ

Metliška vina bodo letos vrhunska

Veliko vinogradov je že obrezanih, zadnja trgatev lanskega letnika pa je bila še minulo soboto - Ledeno vino, suhi jagodni izbor in celo vino iz sušenega grozdja

METLIKA - V Beli krajini je pomnilo, da bi imeli kdaj trgatev po novem letu, tako kot se je to zgodilo letos. Zadnje januarske dni so nameči potrgali še zadnje grozdje lanskega letnika v vino-gradu metliške kmetijske zadruge v Vidoščih, v Kostelčevem vino-gradu v vinski gorici Lazec pri Draščičih ter v Prusovem vino-gradu na Repici pri Krmačini.

Po trgatvi laškega rizlinga v Vidoščih 8. januarja je voda metliške vinske kleti Tone Pezdire dejal, da bodo grozdje na okrog 1.200 trtah pustili bodisi za ledeno vino ali pa bo propadlo. Odločitev, da bodo čakali, se jim je obrestovala, saj so v četrtek, 29. januarja, nabrali 800 kilogramov grozdja, iz katerega so stisnili dobre 200 litrov mošta, ki je imel kar 212 stopinj Oe sladkorja. Tako sladkega mošta v metliški vinski kleti še niso imeli. Iz njega bodo donegovali ledeno vino, ki so ga v vinski kleti kot prvi v tedanji Jugoslaviji imeli že leta 1986, pa leta 1988 in nazadnje leta 1992. Ustekleničili ga bodo v že pozne stekleničke, ki držijo poltretji deciliter, prodajati pa naj bi ga začeli konec leta.

V Kostelčevem vinogradu so v petek, 30. januarja, na 500 trtah nabrali 400 kilogramov laškega rizlinga, iz katerega so stisnili 85

litrov mošta za ledeno vino, ki je imelo 210 stopinj Oe sladkorja. Naslednji dan so obrali še okrog 500 trt. A ker je bilo topleje, je bilo 130 litrov mošta s sladkorno stopnjo 220 Oe primernih za suhi jagodni izbor, za katerega gospodar Tone trdi, da je edino tovrstno vino v Beli krajini. Sicer pa Ko-

stelec, ki z 8.000 trtami sodi me-

večje belokranjske vinogradnike pravi, da mu je lanska letina dala vse, kar si želi vinogradnik: redno in pozno trgatve, izbor, jagodni izbor, ledeno vino in suhi jagodni izbor.

V sredo, 28. januarja, so začeli s ponovnoletno trgatvijo tudi v Prusovem vinogradu. Na 400 trtah so nabrali toliko renskega rizlinga, da so stisnili okrog 150 litrov mošta s 135 stopinjami Oe sladkorja za jagodni izbor. Naslednji dan so stisnili dobre 100 litrov laškega rizlinga za ledeno vino, mošta pa je imel 160 stopinj Oe. Zadnjega januarja pa so obrali še 500 trt z renskim rizlingom 200 litrov mošta, iz katerega bodo donegovali izbor, je imel 125 Oe. Poleg sedmih prediktivnih vin lanškega vinskega letnika namerava jo Prusovi sredi februarja stisnit še grozdje za posebno vino. Gre za vino iz sušenega grozdja rumenega muškata, ki so ga obrali 6 decembra lani in ga sušijo na slami na gospodarskem poslopu. Mošta in pozneje vina - iz tegih grozdij, nad katerim od trgatvi bdi kmetijski inšpektor Jože Urh bo sicer malo, bo pa zagotoviti vrhunsko. Kot je povedal gospodar Jože, je ta njegov poskus prav tovrstni v Beli krajini.

M. BEZEK-JAKŠIĆ

TRGATEV KONEC JANUARIA - Delavci metliške kmetijske zadruge (na fotografiji) so tako kot Kostelčevi iz Draščičev in Prusovih Krmačin zadnje dni januarja obrali še zadnje trte. Prvič se bo v Beli krajini tudi zgodilo, da bodo donegovali suhi jagodni izbor in vino iz sušenega grozdja. (Foto: M. B.-J.)

Zima le prinesla tudi ledeno vino

V Vinu Brežice so v četrtek obrali še zadnjih 2.300 trt laškega rizlinga in šardoneja - Celo 37 odstotkov sladkorja - Od leta 1993 v Vinu niso imeli ledenega vina

BIZELJSKO, BREŽICE - Če je letošnjo zimo že kazalo, da vinogradniki, ki so pustili del grozdja na trsu za ledeno trgatve, ne bodo imeli sreče z vremenom, se je zadnje dni januarja tem le nasmehnila sreča. Zahtevani pogoj, da mora biti srednja dnevna temperatura vsaj tri dni zapored najmanj minus 6°C, se je tokrat uresničil še konec januarja.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!
Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žulti, če bi radi kaj spremenili, morda koga poхvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 18. in 19. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnih.

vem mestu.

"Elektrika se je podražila in zdaj napovedujejo že nove podražitve, vendar še po prvi ni nihče prišel popisovat števcev. Le kako lahko potem zaračunajo porabo?" se vprašuje Francelj iz Gotne vasi. Kot so povedali v službi za informiranje v novomeški enoti Elektra, popisi stanja na števcih potekajo le enkrat na leto. Ob podražitvah lahko stranke same sporočijo stanje na števča, sicer Elektro obračuna na porabo na podlagi ocene.

Belo kranjec R. A., ki je klical iz Ingolstadta, upa, da se bo dostava Dolenjskega lista v Nemčijo le urenila. Sicer pa meni, da je prav, da mora vsak kandidat za državljanstvo obvladati slovenski jezik. Njegov rojak France, ki se je oglasil iz Semiča, je bentil nad tako državo, v kateri si poslanci lahko kupijo avto za 4 plačle, mladi pa s trdim delom ne morejo preživeti sebe in svojih družev."

Tako je vinograd Vina Brežice na Bilejskem v Drenovcu v četrtek, takoj ko se je naredil dan, spet oživel. 60 trgačev je, še preden so prvi sončni žarki prebili oblake, pri minus 8°C pobralo še zadnje zmrzljeno grozdje na hektarju zemlje, zasajene s 1.000 trtami šardoneja, in na dveh hektarjih s 1.300 trtami laškega rizlinga, torej v vinogradih, kjer je bila pred tem že dva- ali trikrat selektivna trgatve.

Kot pravi Anton Medved, vodja vinogradniškega posestva, so tokrat potrgali skupaj 4 tone grozdja, kar naj bi dalo okrog tisoč litrov ledenega vina. Ledenega vina v Vinu Brežice niso imeli od leta 1993, zato je bila njihova želja pridelati vino, ki ga poleg nizke stopnje alkohola in visokega deleža nepovregeta sladkorja označuje predvsem značilen vonj in okus po zmrzali, toliko večja. Tokratni mošt je imel visoko stopnjo sladkorja; šardone 145 oxelejev, laški rizling pa celo več kot 160 (zahtevana količina sladkorja za ledeno vino mora dosečati vsaj 128 oxelejev).

Sicer pa je bilo grozdje zelo kakovostno, kar so v Vinu dosegli tako iz izborom trt kot z zaščito - proti plesni so namreč skopili še

ti v Šentlenartu pri nizki temperaturi potekala fermentacija s selekcioniranimi kvasovkami, pa tudi negovanje bo trajalo dalj časa ko pri ostalih vinih, tako da verjetno to ledeno vino še ne bo sodelovalo na letošnjih ocenjevanjih vin.

T. GAZVODA

Delo na črno in zaston? V G7 pravijo, da ne - Upokojenci imajo popust pri naročnini - Presenečenje v Tončkovem domu - Ko bi le imeli laboratorij v Ločni! - Števce popisujejo le enkrat

Prva gostja v tokratni urici dežurstva je že zelela ostati anonimna, za naš arhiv pa je seveda ime in naslov povedala. Torej - bralka iz Bele krajine z zanimanjem spremila pisanje o G 7, sektor Dolenjska. Kot trdi, ima njen sin slabec izkušnje: "Ta družba ima 52-dnevno poskusno dobo - na črno in zaston. Za prvi mesec je bil na plačilni listi (prejel naj bi 40 tisočakov), zato je delal še 18 dni. Od plačila pa do danes niti tolarja."

Matija Bradač, solastnik družbe in član uprave G7 trdi, da to ni res. "Z vsemi uslužbeni sklepamo delovna razmerja po kolektivni pogodbi in si že zaradi narave dela ne moremo privoščiti neurejenih zaposlitvev. Primer mi je znan, saj fant poskuša na vsaj način dokazovati, da je bil pri nas v službi, čeprav je istočasno prejemal tudi nadomestilo za brezposelnost na Zavodnost za brezposelnost na Dolenjske v oddaji Zoom. Meni, da sta se oba gosta trapasto in otroče obnašala, namesto da bi se potrudila z igricami zbrati čimveč denarja za otroke."

Marija iz doline cvička se stripta, da "medalja brez količine vina nič", zato predlaže, naj o tem razmisli tudi Društvo vinogradnikov. Ivan iz Straže meni, da Henček Burkart ni najbolj dostojno predstavil svoje glasbe in niti ne Dolenjske v oddaji Zoom. Meni, da sta se oba gosta trapasto in otroče obnašala, namesto da bi se potrudila z igricami zbrati čimveč denarja za otroke.

Stanetu Pugliju z Lutriškega sela, ki mu ni jasno, zakaj je njegova naročnina na Dolenjski list za 500 tolarjev višja kot sosedova, naslednje pojasnilo. Razlika nastaja zaradi popusta za upokojence. Če je tudi sam upokojenec, naj to sporoči v našo naročniško službo.

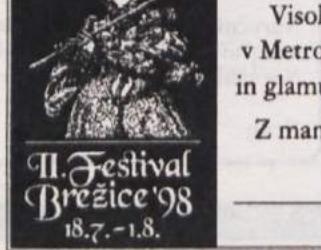
Marija Bon iz Sevnice je doživila prijetno presenečenja prav na novega leta dan. S kolegico sta se sprehodili do vrha Lisce in v Tončkovem domu kosili. Na postrežbo sta ob številnih gostih in enemu natakarju zelo dolgo čakali, toda hrana je bila dobra in natakar se jima je večkrat opravil za zamudo. Ko sta že plačali, jima je v zahvalo za potprelivost ponudil brezplačno potico. Ko bi vsaj bilo na svetu še kaj tako prijaznih natakarjev!

Ista gospa Marija je pred časom že opozorila občino in KS Boštanj na mostu za pešce proti Jutranjki, saj v ograji manjkata dve palici, tako da bi lahko odrasel človek padel skozi, kaj šele otrok! Ograjo so menda že popravili, toda spet je podrt, zato poziva pristojne, naj ukrepajo še pred morebitno ne-

Tone Hočvar iz Šentjerne je vesel, da v Dolenjskem listu več ne sejemo vetra in ne žanjemo viharja. Še posebej, ker je sredi januarja veter tudi njemu napravil škodo. Na poti od Brežic proti Kostanjevi

• Prenežna čustva so prava nešča. (Weber)

• Naši politiki so dobri kot med. Vse se lepi nanje. (Cjuha)

ARS RAMOVŠ

Visoko umetnost boste našli tudi v Metropolitanki, Veroni ali Salzburgu in glamur tudi v Parizu ali na Dunaju...

Z manj miljami pa je bolj prijazno...

V Brežicah bo lepše.

(061) 125 33 66

4 TONE GROZDJA ZA 1.000 LITROV VINA - Na Bilejskem v Drenovcu je 60 trgačev tokrat obiral 2.300 trt šardoneja in laškega rizlinga. Nabrali so 4 tone grozdja, ki bo dalo kakšnih 1.000 litrov ledenega vina (Foto: T. G.)